

BENE FERENC BAPTISTA ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS SPORTISKOLA

1043 Budapest, Munkásotthon u. 3.

OM: 034868

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2026

Tartalomjegyzék

1.	Preambulum	3
2.	Pedagógiai program	4
2.1.	A pedagógiai program felülvizsgálatának jogszabályi keretei	4
2.2.	Bevezetés	6
3.	Nevelési program	9
3.1.	Stratégiai tervezés	10
3.2.	Alapelvek	11
3.3.	Célok	12
3.4.	Feladatok	15
3.5.	A célok, feladatok eléréséhez szükséges eszközök, eljárások, módszerek	17
3.6.	Értékek	22
3.7.	Nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke	24
3.8.	Az iskola szereplőinek, partnereinek együttműködésének formái	24
3.8.1.	A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák	25
3.8.2.	Szülői együttműködés formái	26
3.8.3.	Az intézmény partnereivel való együttműködés formái	29
4.	Operatív tervezés	30
4.1.	Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	30
4.2.	Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	33
4.3.	A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	37
4.3.1.	A pedagógusok feladatai	37
4.3.2.	Az osztályfőnökök feladatai	39
4.4.	A tanulók részvétele jogának gyakorlása az intézményi döntési folyamatban	41
4.5.	A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek helyi rendje	42
4.6.	A sajátos nevelésű tanulók integrált nevelése-oktatása, az együttnevelés pedagógiája, módszere	43
4.6.1.	A sajátos nevelési igényű, a különleges gondozásban részesülő tanulók értékelése, minősítése:	46
4.6.2.	A sajátos nevelési igényű tanulók ellátása	46
4.6.3.	Magatartási zavarok	51
4.7.	A tanulási, magatartási és beilleszkedési nehézséggel (BTMN) küzdő gyermekek	52
4.8.	Tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység	54
4.9.	Gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok, szociális hátrányokat enyhítő tevékenységek	56
4.10.	Az iskolába jelentkező tanulók felvételének eljárása	61
4.10.1.	Tanulói jogviszony	61
4.10.2.	Felvétel, átvétel	61
4.11.	A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	63
4.11.1.	Osztályozóvizsgák	63
4.11.2.	Különbözeti vizsga	64
4.11.3.	Javítóvizsga	64
4.11.4.	Pótlóvizsga:	66
4.12.	A tanulmányok alatti vizsgák évfolyamonkénti követelményei	67
4.12.1.	Alsó tagozat	67
4.12.2.	Felső tagozat	89
4.13.	Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	144
5.	Helyi tanterv	146
5.1.	Választott kerettanterv megnevezése, az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező és választható tanórai foglalkozások és azok óraszámai	147
5.2.	A nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	152
5.3.	Alkalmazott pedagógiai módszerek	156
5.4.	Az etika / hit- és erkölcstan/bibliaismeret tantárgy oktatása	157
5.5.	Természettudományos nevelés	158
5.6.	Az idegennyelv-oktatás	158
5.7.	A csoportbontás és egyéb foglalkozások szervezésének elvei	159
5.8.	A szabadon tervezhető kötelező foglalkozások indításának elvei, feltételei	159
5.9.	Tanórán kívüli foglalkozások szervezésének szempontjai	160
5.10.	Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, valamint a tanulók teljesítményértékelésének formái	163

5.10.1.	A tanulók teljesítményének értékelése	163
5.11.	A tanulói közösségek (osztályközösségek) tevékenységének, fejlődésének értékelése	168
5.12.	Szöveges értékelés.....	169
5.13.	A tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának és szorgalmának értékelése.....	170
5.14.	Magasabb évfolyamba lépés feltételei.....	176
5.15.	Az iskolai jutalmazás formái.....	176
5.16.	Az iskolai büntetések formái	178
5.17.	Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	179
5.18.	A tanulók fizikai állapotának mérésének rendje, módszerei.....	181
5.19.	Tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei.....	186
5.20.	Tananyag a nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismeréséhez 188	
5.21.	Az esélyegyenlőséget biztosító intézkedések	192
5.22.	Az iskolai egészségfejlesztési, egészségnevelési program.....	194
5.23.	A mindennapos testedzés megvalósítását szolgáló program	207
5.24.	Környezeti nevelési program	210
5.25.	Energiatudatosságra nevelés.....	219
5.26.	A fogyasztóvédelemmel összefüggő iskolai feladatok.....	220
5.27.	Pénzügyi tudatosság fejlesztése.....	223
5.28.	Digitális kompetencia	223
5.29.	Médiaértés.....	224
6.	A PEDAGÓGIAI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGA.....	224
7.	MELLÉKLETEK.....	226
8.	LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	386

1. Preambulum

„... a ti hitetek mellé ragasszatok jó cselekedetet, a jó cselekedet mellé tudományt, tudomány mellé pedig mértékletességet, a mértékletesség mellé pedig tűrést, a tűrés mellé pedig kegyességet, a kegyesség mellé pedig atyafiakhoz való hajlandóságot, az atyafiakhoz való hajlandóság mellé pedig szeretetet.”

(Péter második levele, 1: 5-7)

A Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy elhivatott az oktatásban: Az ősi bibliai igazság – „A bölcs tanítás az élet forrása.” (Pb. 13:14.) – ma is érvényes. A baptista iskola célja, hogy tanulói a lehető legjobb alapokat kapják a boldog, kiteljesedett, sikeres jövőhöz. A baptista iskola keresztyén értékekre és gondolkodásra épül. A Teremtő és a teremtmény tisztelete, a gyermekszertet alapozza meg a színvonalas nevelési-oktatási munkát és a tanulók személyiségének optimális fejlesztését. Az Európában 450 éves, Magyarországon több mint 160 éves Baptista Egyházra a kezdetektől jellemző, hogy a társadalom felé nyitott, bibliai értékeket közvetítő, családközpontú közösség. Felnőttkeresztséget gyakorló, több generációs gyülekezetekből álló protestáns felekezet, amely az egyén döntésére, szabad akaratának tiszteletben tartására épít. A Magyarországi Baptista Egyház több mint száz éve működtet egyházi oktatási intézményeket. A rendszerváltás óta tart fenn általános iskolát, óvodát és alapfokú művészeti iskolát. Keresztyén szellemű nevelésünk feladata, hogy a személyiség sokoldalú, harmonikus fejlesztése által gyermekeink önálló, felelősségteljes cselekvésre, ösztönzésre, szabadságra törekvő, saját magukra a mértékletesség, másokra a türelem keresztyéni erényeit alkalmazó, helyes erkölcsi érzékkel rendelkező, problémamegoldó személyiséggé váljanak. Hisszük, hogy a szeretet a leghatékonyabb pedagógiai módszer. Támogatjuk, hogy a gyermekek e segítséggel találjanak rá az útra, az evangéliumi hitre. A baptista iskola több mint iskola Magyarországon egyik legnagyobb segélyszervezete, a Baptista Szeretetszolgálat megalakulása óta arra törekszik, hogy minden erejével és lehetősége szerint segítsen a szükségben lévőknek. A Baptista Szeretetszolgálat – alaptevékenységébe jól illeszkedően – iskoláiban sokat tesz a hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű és a roma tanulók felzárkóztatásáért, a diákok tehetségének kibontakoztatásáért. Küldetése, hogy az általa fenntartott intézmény több legyen, mint iskola: az a hely, ahol a tanuló teljes körű támogatást kap személyisége és képességei kibontakoztatásában.

Küldetésnyilatkozat

Azt gondoljuk, hogy fő feladatunk nem csak a racionális tudás átadása, hanem stabil, kiegyensúlyozott, motivált személyiség kialakítása. Az iskolának ma szocializálnia kell, érzelmi szempontból gazdag közösséget kell létrehoznia, ahol a gyerekek jól érzik, otthon érzik magukat, olyan emberek között vannak, akik nyitott szívvel fogadják, nevelik, tanítják őket.

Iskolakoncepciónk vezérfonala a humánus. Törekvésünk, hogy iskolánk belső világa – erkölcsi értékrendünknek megfelelően – gyermek- és emberközpontú legyen, egymás elfogadására, megbecsülésére, szeretetére épüljön. Törekszünk olyan iskolai légkör kialakítására, ahol a gyermek érdekében a szülők a pedagógusokkal összefognak és együttműködnek.

Kiemelt feladataink közé tartozik a tolerancia, a megértés, nyitottság a másság, más népek, más

kultúrák iránt.

A tantestület tagjaitól és az iskola minden munkatársától elvárjuk, hogy a diáksághoz fűződő viszonya, szakmaszeretete és munkabírása példamutató legyen. A közösséget jellemezze konstruktív légkör, egészséges kritikai készség. A mindennapok során ki-ki a maga területén törekedjen a minőségi, magas színvonalú munkára. A folytonosság, stabilitás mellett képesek legyenek a megújulásra, fejlődésre.

Törekszünk arra, hogy a Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy által fenntartott Bene Ferenc Baptista Általános Iskola és Sportiskola minden dolgozója kövesse a Krisztusi tanításokat és a Biblia alapelveinek megfelelő nézőpont szerint végezze mindennapi tevékenységét. Ebben a szellemben kívánjuk oktatni-nevelni a ránk bízott gyermekeket.

2. Pedagógiai program

2.1. A pedagógiai program felülvizsgálatának jogszabályi keretei

A pedagógiai programunk olyan alapdokumentum, amely a nemzeti köznevelési törvénynek és a csatlakozó törvényi előírásoknak, valamint a Nemzeti alaptanterv szellemének megfelelő nevelő-oktató munkánk vezérfonala, irányítója.

A nemzeti köznevelési törvény 26.§-a kimondja:

„A nevelő és oktató munka az iskolában a pedagógiai program szerint folyik.”

A törvénymódosítás az iskolai pedagógiai programot két nagy részre tagolja:

- a nevelési programra és
- a helyi tantervre.

E két rész szoros egységet alkot. A nevelési programban kitűzött célokat elsősorban a tanítás-tanulás folyamán a helyi tanterv megvalósításával éri el az iskola.

A 20/2012 EMMI rendelet rendelkezései alapján az iskolák pedagógiai programjának tartalmaznia kell az alábbiakat:

- Az iskola nevelési programját, ennek keretén belül:
 - az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelveit, céljait, feladatait, eszközeit, eljárásait,
 - a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
 - a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokat,
 - a közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatokat,
 - a pedagógusok helyi intézményi feladatait, az osztályfőnöki munka tartalmát, az osztályfőnök feladatait,
 - a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendjét,

- a tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendjét,
- a tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményeit és az alkalmassági vizsga szabályait,
- a szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partneri kapcsolattartásának formáit,
- a felvétel és átvétel helyi szabályait,
- az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai tervet.
- Az iskola helyi tantervét, ennek keretén belül:
 - a választott kerettanterv megnevezését,
 - a választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyagát, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezését, óraszámát,
 - az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elveit, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét,
 - a NAT-ban meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályait,
 - a mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját, ha azt nem az Nkt.27.§(11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezik meg,
 - a választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályait,
 - a tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módját, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formáit, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elveit,
 - a csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elveit,
 - a nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyagot,
 - a tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszereket,
 - az egészségnevelési, és környezetnevelési elveket, programokat, tevékenységeket
 - a gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket,
 - a tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elveket,
 - a nevelőtestület által szükségesnek tartott további elveket.

További, hatályban lévő jogszabályok:

- a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. Korm. rendelet
- a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény és végrehajtási rendelete
- a pedagógus-továbbképzés rendszeréről szóló 419/2024. Korm. rendelet
- a nevelési-oktatási intézményekben a tiltott és a használatában korlátozott tárgyak köréről szóló 245/2024. Korm. rendelet
- a köznevelést érintő, 2026. augusztus 20-án hatályba lépett törvénymódosítás.

2.2. Bevezetés

Iskolánk 1976-ban kezdte meg működését az akkor épült lakótelep első tanintézményeként. A kétemeletes épület, a fás-virágos udvar, a játszó- és sportudvar üde színfoltot jelent a lakótelep közepén. Megteremtettük egyéni, csak ránk jellemző arculatunkat, ami jelenti a magas szintű nevelést-oktatást, a sport, a testnevelés kiemelkedő szerepét a felnővekvő nemzedék egészségmegőrzésében, az új iránt nyitott, fogékony szemléletet, a rengeteg tartalmas szabadidős programokat, a tehetséggondozást, a felzárkóztatást, a közös együttléteket, a szeretetteljes, családi légkört. A testnevelés mellett az angol nyelv magasabb óraszámú oktatása iskolánk fő prioritása.

A sport és a tanulás megvalósítása egyaránt fontos célként fogalmazódik meg iskolánkban, egységben kezeljük a sportot és a tanulást. A kezdetektől jutalmazzuk a jól tanuló – jól sportoló tanulóinkat. A jövőben is prioritást élvez a tanulás és a sport támogatása. Ösztönözzük tanulóinkat, hogy belássák, a sport és a tanulás jól megfér egymással, mind a kettő érték.

2012. szeptember elsejétől viseljük Bene Ferenc nevét, s ezzel az olimpiai iskolák tagja lettünk. Bene Ferenc nevének felvételével egyértelműen bizonyítottuk elkötelezettségünket a sport iránt. A névválasztás nagy felelősséget is jelent, méltónak kell lennünk névadónk sportolói és emberi nagyságához.

Alapításunk óta vállaljuk a testnevelés emelt szintű oktatását, a 2015–2016-os tanévtől az 1. és 5. évfolyamon, majd felmenő rendszerben a köznevelés típusú sportiskolai feladatokat is, támogatva az utánpótlás-nevelést. Fokozottan ügyelünk arra, hogy tanulóinknak mozgáslehetőségeket biztosítsunk, megteremtjük a rendszeres mozgás, sportolás, a mindennapi testedzés igényének kialakítását, megszerettetését.

Fontosnak tartjuk partneri kapcsolataink bővítését az együttműködés, a közösségépítés, a hálózatosodás szempontjából. Sikeres projektünk „Az iskola közös ügyünk” program, melynek keretében sikerül megvalósítanunk – a tanulók, a pedagógusok, a szülők, civil szervezetek, sportegyesületek, neves sportolók, olimpiakonok részvételével – az egészséges életmódot népszerűsítő sportágválasztó rendezvényünket. Szoros kapcsolatunk van a Magyar Olimpiai Akadémiával, a Magyar Olimpiai Bizottsággal, a Diáksport Szövetséggel, a sportiskolák, az olimpiai iskolák közösségével, sportszövetségekkel, szakosztályokkal. Aktívan veszünk részt az általuk rendezett versenyeken, rendezvényeken.

A 2014–2015-ös tanévtől intézményünk elnyerte a Mentoráló Intézmény címet a mindennapos

testnevelés eszközei, módszerei, valamint a képességfejlesztés területeken. Pályázati úton választották ki iskolánkat példaértékű pedagógiai modellünk továbbadása, terjesztése céljából.

A 2016–2017-es tanévtől az Oktatási Hivatal Bázisintézménye lettünk. Bázisintézményként a szakmai eredményesség növelése, a tudásmegosztás, a jó gyakorlatok átadása érdekében megosztjuk a már működő jó gyakorlatainkat, helyet és lehetőséget biztosítunk műhelymunkák, bemutató órák, versenyek, továbbképzések számára.

Örökös Ökoiskolaként sokféle színes tevékenységgel, programmal formáljuk tanulóink környezettudatos magatartását, fenntarthatóságra nevelését. Úgy gondoljuk, ennek a munkának folyamatosnak kell lennie, mert csak így válhat belsővé az a gondolat, hogy vigyáznunk kell a minket körülvevő világra, így várható hatékony szemléletváltás. Fontos, hogy gyermekeink felelősen gondolkodjanak, cselekedjenek, felderítsék a főbb környezeti problémákat, s megoldást keressenek rájuk.

A Virtuális Erőmű Program keretében szemléletformálási, mentorálási tevékenységekkel és példamutatással segítjük diákjaink fenntarthatósági tárgyú nevelését, melyért elnyertük az Energiatudatos Iskola címet a Magyar Innováció és Hatékonyság Nonprofit Kft.-től.

Sokat teszünk azért, hogy tanulóink tudatos fogyasztóvá váljanak, ezért is nagy megtiszteltetés számunkra, hogy elnyertük a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium által odaítélt „Fogyasztói tudatosságra nevelő iskola” címet Budapesten elsőként. Továbbra is kiemelt feladatként kezeljük a fogyasztói tudatosságra nevelést, a fogyasztói kultúra fejlesztését, a kritikus fogyasztói magatartás kialakítását és fejlesztését.

A szemléletváltás, a sikeres jövő szempontjából fontos kompetenciák, képességek fejlesztése mellett alapfeladatunk a tanköteles korú gyermekek általános műveltségének megalapozása. A környezetünkben élő családok szociális, anyagi és kulturális helyzete egymástól nagymértékben eltér, ezért nevelő és oktató munkánk ehhez a helyzethez igazodik: tanórán és tanórán kívül megpróbáljuk segíteni a nehéz körülmények között élő, hátránnyal induló tanulók felzárkóztatását, ugyanakkor kiemelt feladatnak tekintjük a tehetséges, jó képességű tanulók fejlesztését is.

Nemcsak a szavak szintjén, hanem a napi gyakorlatban is sokat teszünk azért, hogy tanítványaink jól érezzék magukat az iskolában, eredményesek legyenek.

Az országos kompetenciamérésre, az idegen nyelvi mérésre folyamatosan, tudatos munkával készítjük a tanulóinkat. Munkánk eredményességét jelzik az országos kompetenciamérésen elért eredményeink.

Intézményünk eredménye 6. és 8. évfolyamon matematikából és szövegértésből is az országos átlag feletti. A kompetenciamérések eredményénél nagyon fontos érték a hozzáadott pedagógiai érték, ami az iskola tanulói által képviselt családi háttér index alapján becsült teljesítmény és az iskola tanulói által ténylegesen elért teljesítmény különbsége. Minél magasabb az érték, az iskola annál többet ad a szociális háttérhez. Nálunk a tényleges érték szignifikánsan magasabb az elvárttól.

Az Oktatási Hivatal a 2014/2015-ös tanévtől hozza nyilvánosságra azoknak az iskoláknak a névsorát, akik az átlagosnál jobb eredménnyel rendelkeznek, kiemelkedő eredményt érnek el a hátránykompenzáló, ill. képességfejlesztő munkájukkal. Nagyon büszkék vagyunk arra, hogy

intézményünk ezek között az iskolák között szerepelt az elmúlt években.

Pedagógiai munkánk szerves részét képezi a versenyekre való felkészítés. A kiváló sporteredmények mellett a többi tantárgy is feliratkozott a dicsőségtáblára, legyen az közismereti, művészeti vagy gyakorlati tantárgy. Különösen örülünk a művészeti tantárgyak: az ének-zene és a rajz területén elért kiváló eredményeinknek. Ezek az elért eredmények a pedagógusok és a gyerekek kitartó együttműködésének, együtt dolgozásának megérdemelt jutalma. Minden lehetőséget megragadunk, hogy a felismert és az általunk fejlesztett tehetségek minél több helyen megmutassák, megmérettessék magukat, sikerélményt érjenek el. A tehetség felismerése, majd fejlesztése nevelő-oktató munkánk alapja.

Sokféle közös tevékenységgel, együttléttel sajátíttatjuk el diákjainkkal azokat a magatartási normákat, szabályokat, amelyek megalapozzák a környezetükkel kapcsolatos pozitív viszonyulásukat, elősegítve ezzel szocializációjuk sikerességét.

A külső szakmai-pedagógiai ellenőrzés során az intézményünkre vonatkozóan megfogalmazott kiemelkedő területek

„Az intézményvezetés irányításával, a nevelőtestület bevonásával a pedagógiai folyamatok tervezéséhez, végrehajtásához és ellenőrzéséhez koherens intézményi dokumentumokat készítettek. A stratégiai dokumentumok az aktuális oktatáspolitikai célokkal összhangban vannak. A stratégiai tervek megvalósítását a velük összhangban lévő éves tervezési dokumentumok teszik lehetővé, a beszámolók részletesen reflektálnak a megvalósításról, további feladatokat jelölnek ki. Az intézményben precízen elkészített, részletesen kidolgozott értékelési rendszer működik, ez lehetővé teszi a tanulók, pedagógusok, vezetők, és az intézmény értékelését.

Folyamatos innováció jellemzi az intézményt.

A tanulók környezettudatos és egészséges életmódra nevelése kiemelkedő.

Az intézmény nevelési célokhoz kapcsolódó eredményei kiemelkedőek: a kompetenciamérésben az alapszintet elérők aránya nagyon alacsony az országos átlaghoz és a megfelelő képzési típusban/településtípushoz képest is. Külön kiemelendő, hogy nincsenek leszakadók, a minimumszintet elérők aránya nulla. A CSH-index tükrében végzett regressziós becslés alapján a tanulói teljesítmény az elvártnál magasabb mindkét évfolyamon és kompetenciaterületen.

Az intézményre magas szintű szervezeti kultúra jellemző. A szakmai közösségek együttműködése élénk, az intézményvezetés által tervezett és szervezett formában történik.

Példaértékű az intézmény külső kapcsolatrendszere. Kapcsolatainak száma, tartalma és pedagógiai munka eredményességét növelő partneri együttműködés az intézményben kiemelkedő.

Nyitottság más intézmények irányába. Innovatív tevékenységük eredményeképpen az OH bázisintézményeként lehetőséget biztosítanak más intézmények számára a jó gyakorlatok átadására műhelyfoglalkozásokra, fórumokra. Az intézményben színvonalas belső, horizontális tudásmegosztás működik. Hagyományteremtés, hagyományápolás példaértékű.

Pályázati tevékenység kiemelkedő (TÁMOP pályázatok) Az intézmény pedagógiai programjában leírtak szakszerű megszervezése és működtetése folyamatos. Kimagasló az egyéni bánásmódot igénylő tanulók szakszerű ellátásának megszervezése, irányítása.

(felzárkóztatás, tehetséggondozás). ”

A szülők elégedettségmérését mérő kérdőív alapján a megkérdezettek 100%-a úgy ítélte meg, hogy az intézmény nagy hangsúlyt fektet a tanórán kívüli tevékenységek szervezésé- re. 98%-a kiemelkedőnek tartja a nemzeti hagyományok megismertetését, a magyarságtudat, hazaszeretet kialakítását, a gyerekek és a szülők tájékoztatását a követelményekről. 97%-os értékelést kapott az intézmény jó hírneve. Az egészséges életmódra, a rendszeres mozgásra, sportolásra nevelés, a tanulók testi, lelki, szellemi fejlesztése 96%-os, a környezettudatosság, az erkölcsi normák, a tudatos értékrend kialakítása, a kapcsolattartás, az információ-megosztás megítélése 95%-os. A szülők 94%-a tartja kiemelkedőnek a gyerekek ösztönzését az együttműködésre. A tanulók viselkedése 85%-os minősítést kapott. Az összesített értékelés 94%-os.

Az Emberi Erőforrások Minisztere 2014-ben elismerő oklevéllel ismerte el nevelőtestületünk magas szintű pedagógiai-szakmai munkáját.

Célunk az eddig elért eredményeket fenntartani, megőrizni, ezért feladatunk, hogy a nevelő-oktató munkában a gyermek egyediségét figyelembe véve érvényesüljenek:

A minőségi tudás kritériumai, vagyis a tudás reprodukálása helyett az ismeretek adaptálhatósága a fontos.

A felhasználható ismeretrendszerek alapot biztosítanak a képességfejlesztéshez, bővítéshez, új fogalmi kapcsolatok kialakításához.

A megszerzett tudás szolgálja a tanulói tevékenységet, legyen alapja az élethosszig tartó tanulásnak.

Az értékek iránti pozitív attitűdök, a szociális magatartásformák kialakítása, erősítése.

A megismerés örömeinek felfedezése, együttműködés.

Testi-lelki egészség megőrzése, pozitív önkép kialakítása.

Fontos az iskolában az a szellemiség, az a viselkedésmód, az a közösségi lét, amit megélhet a diák. Az iskolában a tanárok szerepe, embersége, szaktudása meghatározó, az, hogy ösztönzőek legyenek, szeressenek tanítani, szeressék a gyerekeket. Ha sikerül felkelteni a gyerekek érdeklődését valami iránt, akkor sokkal hatékonyabb, eredményesebb lesz a tanulás folyamata. Ugyanilyen fontos, hogy a gyerekek is kíváncsiak legyenek, akarjanak tanulni. Az iskolának olyannak kell lennie, amilyenné a tanárok és a diákok teszik, a kölcsönös bizalom elve alapján.

Az egymás iránti tisztelet, a bizalom, a türelem, a tisztesség, a felelősség – ezeket kell újjáépíteni- megalapoznia az iskola közösségének. Az együttélés szabályainak betartására kell törekednünk. Iskola – diák – család háromszög. Nagy szüksége van a bizalomra a szülőnek, a pedagógusnak is. A szülőknak meg kell bízniuk a tanárban, annak nevelőmunkája iránt. Egymás megbecsülése, kölcsönös elfogadás és megértés, erre lenne szükség, bármilyen időigényes, hosszú folyamat is ez.

3. Nevelési program

„Az iskola dolga, hogy megtaníttassa velünk, hogyan kell tanulni, hogy felkeltse a tudás iránti étvágunkat,

hogy megtanítsen bennünket a jól végzett munka örömére, az alkotás izgalmára, hogy megtanítsen szeretni, amit csinálunk,

és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni.”

Szent-Györgyi Albert

3.1. Stratégiai tervezés

Gyermek- és emberközpontú iskolakoncepciónk folyamatos fejlesztése során igényünk van a megújulásra és megújításra. Pedagógiai programunk alapjául szakmai közösségünk konzultációi, pedagógiai műhelyünk folyamatos munkája szolgáltatja az anyagot.

Úgy gondoljuk, nevelőtestületünk akkor lehet a leghatékonyabb a nevelést illetően, ha az iskolában zajló dolgokról egyformán gondolkodunk. Nem kell mindenben egyetértőnünk, de a fontos dolgokban igen. Tantestületünk ezt a gondolatot vezérelvnek tekinti.

Pedagógiai hitvallásunk: tanulóink sokoldalú, korszerű tudást nyújtó gyermekközpontú nevelésben részesülve képesek legyenek a megújulásra, önnevelésre, pozitív jövőkép megfogalmazására.

Fontosnak tartjuk a komplex személyiségfejlesztést, amely az intellektuális fejlesztés mellett az erőteljesebb nevelési funkciók vállalását is jelenti.

Célunk, hogy a gyermeki személyiség teljessé váljék, hogy minden életszakaszban képes legyen az önmegvalósításra, a megújulásra.

A stratégiai fontosságú feladatok folyamatos fejlesztése ma már iskolánkban elképzelhetetlen az új módszerek alkalmazása nélkül. Célunk tisztességes, alkotó, gondolkodó embereket nevelni, kiválogatni, felismerni a tehetséget, fejleszteni a tanulási nehézséggel küzdőket, a lemorzsolódással veszélyeztetetteket.

„Alkossa meg a gyermek a tudást, ne készen kapja! A kész tudás szükségtelenné teszi, hogy végigjárja és megtanulja a tudás megszerzésének útját. Minél többféle utat járhat végig a gyermek, annál valószínűbb, hogy megtalálja, milyen területen, hogyan tud a leghatékonyabb lenni.” (Gyarmathy Éva)

3.2. Alapelvek

Komplexitás elve:

A bio-pszicho-szociális, fiziológiai és társadalmi törvényszerűségek folyamatos figyelembevétele és összehangolása a nevelés-oktatásban.

Egyénre szabott, személyre szóló, a szocializációt segítő, erősítő személyiségfejlesztés.

Motiváció elve:

A tanítás-tanulás folyamatának főbb szakaszaiban legyen érdeklődő, kíváncsi a tanuló. A megismerési, felfedezési vágy felkeltése, ill. ébrentartása.

A játékszeret fejlesztése, a kreativitás és spontaneitás felhasználásával alkotás.

A teljesítményvágy felkeltése, az eredményes, hatékony tanulás, a színvonalas tudás, műveltség megszerzésének lehetőségének biztosítása.

Tanulást támogató környezet, pozitív visszajelzésekre épülő, bizalomra épülő légkör kialakítása.

Aktivitás elve:

Helyes és reális célok megfogalmazása és megvalósítása. Az ehhez szükséges eszközrendszer biztosítása. Alapkészségek fejlesztése, az önálló ismeretszerzés, kutatás igényének kialakítása. A tevékenykedtetésen, az aktív részvételen alapuló tanulásszervezési módszerek alkalmazása.

Koncentráció elve:

A különböző műveltségi területek összekapcsolása. Tudásmegosztás. A társadalomban szerepet vállaló aktív és tájékozott magatartás kialakulásának ösztönzése.

A készségfejlesztés komplexitásának elve:

Az életkornak megfelelő tanulási képességek kialakítása. A tanulás tanítása. Az intellektuális, esztétikai, emocionális területek fejlesztése.

Az egészséges életmóddal kapcsolatos komplex tematika megismertetése, gyakorlati alkalmazása. A környezet és a természet védelme. Környezettudatosság.

Szemléletesség elve:

A befogadást, az elsajátítást előtérbe helyező módszertani eljárások alkalmazása. A digitális kompetencia fejlesztése, digitális tudásbázis alkalmazása, IKT eszközök használata.

Visszajelzés elve:

Folyamatos visszajelzések a tanulói tevékenységekről, ezek változásáról, a javítás lehetőségéről, az interaktivitás biztosítása. Hátrányok kompenzálása, tehetséges tanulók fejlesztése. Fejlesztő célú visszajelzés beépülése a pedagógiai kultúrába.

A pedagógus vezető, irányító szerepének elve:

Domináns személyiség, érzelmileg gazdag környezet.

A pedagógiai folyamat és az egyes tevékenységek megszervezésében, a személyiségfejlesztésben, közösségépítésben, támogató légkör kialakításában. Nemzeti

hagyományok, történelmi emlékek megismertetésében, ápolásában, őrzésében.

Az önszabályozás elve, a sikeres, autonóm tanulói szerep ösztönzése:

Az önkontroll funkciók további fejlesztése (a közvetlen szükséglet-kielégítés késleltetésének képessége, vagyis a kitartás, szociabilitás, önfegyelem, társas viselkedés kialakítása és fejlesztése, viselkedésszerű aktivitás, szociális ingerkeresés, mások elfogadása, bizalom és önbizalom). Szocializáció, viselkedési és illemszabályok közös alkotása, ismerete és betartása.

A bizalom elve:

Az egyén személyiségének, gondolat- és érzésvilágának tiszteletben tartása, a gyermeki jogok védelme. Tudatos értékközvetítő tevékenység. Együttműködés, altruizmus, nyitottság, társadalmi érzékenység, más kultúrák elfogadása.

Bizalom, megértés, őszinteség, a tanulók megismerése, törekvés a személyes kapcsolatok kialakítására. Hiteles és etikus pedagógus magatartás.

A világnézeti információk tárgyilagos, többoldalú közvetítésének elve, a neutralitás elve.

A méltányosság elvének érvényesítése:

Valódi hozzáférés biztosítása minden személy számára, figyelembe véve a közösségekben résztvevők társadalmi, kulturális és egyéni adottságait, igényeit, szükségleteit. Igazságos hozzáállás, személyre szabott szolgáltatás biztosítása.

Kiválóságra törekvés támogatása:

Az alapvető értékek, alapelvek mentén a folyamatos fejlődés, jobbra, vagy akár a legjobbra válás támogatása, egy aktívan együttműködő partneri közösség kialakulásának előmozdítása.

„...A pozitív pszichológia tükrében az ember a saját sorsáért tenni tudó személy, aki képes a benne rejlő lehetőségek kibontakoztatására, a folyamatos növekedésre, fejlődésre.” (Radó)

3.3. Célok

Az iskolai nevelés-oktatás jelentős anyagi, idő- és energiaráfordításokat igénylő folyamat. Ebből következik, hogy alapvető értéknek kell kezelnünk a tanítási-tanulási folyamatok hatékonyságát és az elsajátított tudás és kompetenciák használhatóságát, hasznosságát. Iskolánkban a nevelés és az oktatás nem választható el egymástól. A nevelés egyrészt a tanításon keresztül, másrészt a pedagógusok személyes példamutatásának követése által valósul meg.

Úgy gondoljuk, az iskolának kiemelkedő szerepe van a felnövekvő nemzedék szellemi, fizikai, érzelmi, erkölcsi és társas fejlődésének előmozdításában. Lehetőséget kell biztosítanunk tanulóinknak, hogy alkalmazkodjanak a gyorsan változó társadalmi, technológiai fejlődéshez, biztosítanunk kell, hogy képességeik legfelső határain teljesítsenek, ehhez megfelelő ösztönzést, támogatást kapjanak. Fontos felismertetnünk azt, hogy egyéni céljaik megvalósítása során elengedhetetlen azoknak a társadalom szükségleteivel való összehangolása.

Korszerű természet- és társadalomtudományos műveltség kialakítása, melyet tanulóink eszközként használnak a valóság viszonyrendszerének megértéséhez, és alkalmazni tudnak a különböző cselekvési formákban. Környezettudatos magatartás elsajátíttatása, épített és

természeti környezetünk védelme. A fenntartható jelen és a jövő iránti elkötelezettség felelősségének kialakítása intézményszintű projektnapok, témahetek tartásával, a tanulók együttműködését és aktivitását igénylő gyűjtésekkel, programokba való bekapcsolódással.

Hazánkat ismerő és szerető, a nemzeti hagyományokat és az iskolai tradíciókat őrző gyermekek nevelése, akikkel meg kell ismertetnünk a nemzeti kultúra és történelem eseményeit, személyiségeit és hagyományait, hogy ezek megbecsülése révén táplálódjék bennük a haza, a szülőföld iránti tisztelet és megbecsülés.

Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, egészséges nemzeti öntudatra szocializálás.

Pénzügyi tudatosság, pénzügyi kultúra, illetve a gazdasági nevelés minél eredményesebb megvalósítása, korosztály szerinti felkészítés, támogatás, a diákok vállalkozási kompetenciáinak fejlesztése.

Olyan tevékenységekínálat kialakítása, amely iskolánk profiljának megfelelő (sport, idegen nyelv). A tanórán kívüli programokkal lehetőséget kínálunk a családi nevelés kiegészítésére. Az együttműködést támogató, motiváló módszerek alkalmazása mind a szaktárgyi oktatás, mind a szabadidős tevékenységek során.

Az iskola életét úgy szervezzük, hogy diákjaink lehetőséget kapjanak arra, hogy felelősséggel járó döntéseiket képesek legyenek meghozni. Biztosítjuk a diákjogok gyakorlását, a kötelezettségek teljesítését és a közösségi élet szervezését. Készek vagyunk arra, hogy diákjainkat segítsük, támogassuk önálló döntéseik meghozatalában, a döntés esetleges következményeinek felmérésében.

Pedagógiai felelősségvállalásunk okán törekszünk arra, hogy esélyegyenlőséget biztosítsunk a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulóink számára. Segítjük őket abban, hogy autonóm, a kor követelményeivel együttműködni tudó személyiségekké formálódhassanak, akik ismerik és megértik az őket körülvevő természeti és társadalmi környezet viszonyrendszerét, felismerik lehetőségeiket.

Integrált nevelő-oktatómunkánk célja, hogy a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési tanulási nehézséggel küzdő gyermekek adottságainak és korlátainak figyelembevételével előnyben részesítsük a tanulóközpontú tevékenységeket, fokozzuk a tanulók belső motivációját, változatos módszereket alkalmazzunk, hogy a hiányzó vagy sérült funkciókat helyreállítsuk, kompenzáljuk, új funkciókat alakítsunk ki, hogy megakadályozzuk a lemorzsolódásukat.

A felnőtt élet sikeressége szempontjából kiemelt fontosságú kulcskompetenciák fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőképeség, együttműködési képesség). Szilárd alpműveltség, biztos alapkészség nyújtása, korszerű műveltségkép és értékrendszer kialakítása.

Az anyanyelv és idegen nyelv helyes alkalmazása szóban és írásban, a kommunikációs képességek fejlesztése, a hagyományos és infokommunikációs csatornák, eszközök etikus használata. Az életkori sajátosságokhoz igazodva a játékosság és a nyelvi precizitás egyensúlyának megteremtése a tanórák alatt, a szóbeliség előtérbe helyezésével, az új tanulásszervezési eljárások alkalmazásával.

Médiahasználatra nevelés, online információk befogadásának, feldolgozásának,

továbbadásának kialakítása, digitális technológia alkalmazása, önálló ismeretszerzés, kutatás igényének kialakítása, az online eszközök veszélyforrásainak megismertetése, prevenciók tevékenység a függőségek kialakulásának megelőzésében.

A 21. századi tanulási környezetnek nélkülözhetetlen elemét képezi az iskolai tanuláshoz kapcsolódó IKT tanulási technológiák sokfélesége. Fontos, hogy mind a pedagógusok, mind a diákok ismerjék és alkalmazzák a technológia által támogatott tanulás típusait, képesek legyenek a digitális tanrendben a tanulási-tanítási folyamat megvalósítására.

Megfelelő tanulási motiváció kialakítása, pozitív visszajelzésekre épülő, bizalommal teli légkör, jól szervezett, érzelmileg gazdag tanulást támogató környezet kialakításával. Hatékony, élményt adó tanulási szokások megismertetése, a tanulás tanítása.

Az egyéni képességek kibontakoztatását segítő módszertani kultúrák sokféleségének ötvözése a pedagógiai munka során, az aktív tanulás megvalósítása. A hagyományos tanítási módszerek mellett a hatékonyabb, eredményesebb munka érdekében a tanulási folyamatba beépítjük az új, korszerű, személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó módszereket is: kooperatív tanítás, projektoktatás, teammunka, differenciált tanulásszervezés, digitális tudásbázis használata.

Az élethosszig tartó tanulás igényének, szemléletének elfogadtatása, megalapozása, olyan személyiségek fejlesztése, akik reális, pozitív önismerettel, önképpel rendelkeznek, tisztában vannak a céljaik eléréséhez szükséges alapvető módszerekkel, a pályaválasztás szakaszához érve, képességeiket és lehetőségeiket ismerve felelősen döntenek, így egy következő életszakaszban várhatóan nagy hatékonysággal lesznek képesek az önmegvalósításra. Célunk, hogy a tanulók saját tudásukhoz, képességeikhez való viszonyulásuk reális legyen, pozitív attitűdjük kialakuljon, erősödjön.

Fontosnak tartjuk az érzelmi intelligencia fejlesztését, olyan nevelési környezet megteremtését, ami lehetőséget ad tanulóinknak ahhoz, hogy megismerjék önmagukat, lehetőségeiket, erősségeiket, korlátaikat, továbbá támogatjuk őket egymás kölcsönös tiszteletén alapuló elfogadásában, Esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi- kulturális sokféleségre, társadalmi érzékenység, másság elfogadása.

Ugyanakkor fel szeretnénk készíteni őket az esetleges kudarcok elviselésére, arra, hogy képessé váljanak az életben adódó nehéz helyzetek megoldására és feldolgozására is.(problémamegoldás, kockázatértékelés, döntéshozatal). Fontosnak tartjuk a tanulók egymás közötti kommunikációjának, vitakultúrájának fejlesztését, véleménycseréjének ösztönzését. Törekszünk olyan problémamegoldási és konfliktuskezelési stratégiák alkalmazására, amelyek a felmerülő problémákat helyesen értelmezik, kezelik.

Értékelési rendszerünkkel szeretnénk ösztönzően hatni a tanulói teljesítményre, eredményességét növelni. Célunk az, hogy minél több diákunk váljon sikerorientálttá, méghozzá oly módon, hogy a sikerhez szükséges erőfeszítésre is képes legyen. Fontosnak tartjuk a tanulói előrehaladás folyamatos követését, a gyerekek rendszeres, komplex fejlesztő értékelését. A tanulás és értékelés folyamatának összekapcsolásával munkánk egységét biztosítjuk.

Köznevelési típusú sportiskolaként az egészségnevelés, az egészségtudatos magatartás kialakítása áthatja a mindennapjainkat. A testnevelés szorosan összefügg az egészséges

életmódra szoktatással, a helyes táplálkozási szokások megismertetésével, az egészségtudatos magatartással, az egészségmegőrzéssel. A gyakorlat szintjén sokat teszünk azért, hogy tanulóink egészségesebben, tudatosabban éljék mindennapjaikat.

Elengedhetetlennek tartjuk az egészséges életmód legfontosabb szabályainak megismertetését. Diákjaink legyenek tisztában az egészséges táplálkozás, a rendszeres, egészséget befolyásoló testmozgás pozitív hatásával, valamint a testi-lelki higiéne fontosságával. Preventív tevékenységeink során nagy hangsúlyt fektetünk a helyes életmód-kultúra kialakítására, a testi-lelki egészségre nevelésre, arra, hogy az egészséges táplálkozás mindennapjaik részévé váljon. Rendkívül fontosnak tartjuk azt, hogy a fiatalokra leginkább leselkedő, életminőséget károsító hatások elkerülésére, a betegségek, balesetek elkerülésére készségfejlesztő stratégiákat kínáljunk. Törekszünk a rendszeres mozgás, sportolás, a mindennapi testedzés igényének kialakítására, az olimpiai játékok eszmeiségének megismertetésére, tiszteletére. Támogatjuk élsportolóinkat, az utánpótlás-nevelést, valamint a szabadidősportot is.

Tanulóink művészeti nevelésének fejlesztésére nagy hangsúlyt fektetünk. A művészetek segítségével érzelmileg tudjuk megfogni a gyerekeket. A zene, a tánc, a rajz olyan tevékenységek, amelyek örömforrást, pozitív élményt jelentenek tanulóinknak. Művészeti gálánkat 2005-től rendezzük meg nagy sikerrel. Kiváló közösségépítő program is, hisz heteken keresztül készülnek az osztályok a fellépésre. A gála színvonalát emeli a gyerekek kórusa, a tanári kórus, a csengettyűsök fellépése. Első osztálytól hatodik osztályig az ének-zene órán minden gyerek megtanul furulyázni, szakkör formájában lehetőség van citerázni is. A zene mellett fontosnak tartjuk a rajz szerepét is. Rengeteg rajz- és képzőművészeti pályázaton indulunk el, országos, fővárosi és kerületi szinten. Nagyon sok tehetséges gyerekünk van, a művészeti tantárgyat tanító kollégák felismerik és fejlesztik a tehetségeket, így sikerélményhez juttatják őket.

3.4. Feladatok

Véleményünk szerint az iskolai tevékenységnek nemcsak a tanítás-tanulás a feladata, hanem fel kell vértetni a tanulókat a személyes, a szociális és a speciális kompetenciákkal is. A képességfejlesztés a személyiségfejlesztés minden tartományát átjáró tevékenység, amelynek az eredménye, hogy – bizonyos mértékben a születési, környezeti adottságoktól is függően – különböző teljesítmény elérését biztosító fiziológiai és pszichikai adottságok épülnek be az egyén személyiségébe. Nevelő-oktató munkánkban nemcsak a korszerű ismeretek átadását, megszerzését tartjuk fő feladatunknak, hanem a képességek kialakítását, a személyiség fejlesztését is. Máig érvényesnek tartjuk azt az ókori mondást, miszerint *„gondolkodás nélkül tanulni nem érdemes, ismeretek nélkül gondolkodni veszélyes.”*

A célok megvalósulása érdekében az alábbi feladatokat tartjuk kiemelkedőknek:

- alapképességek fejlesztése;
- egyéni képességfejlesztés, egyéni bánásmód;
- gondolkodás, értelmi képességek fejlesztése;
- kognitív képességek fejlesztése;
- kreativitás fejlesztése;

- a tanulási teljesítményvágy optimalizálása;
- az anyanyelv megfelelő szintű elsajátítása;
- szeretetteljes bánásmód;
- érzelmi fejlesztés, érzelmi kompetencia;
- esztétikai-művészeti tudatosság, kifejezőképesség;
- motiváció, érdeklődés fenntartása;
- kötelességtudat, belső motiváció;
- mozgás, sport;
- rendre, fegyelemre nevelés;
- idegen nyelvek, informatikai ismeretek elsajátítása;
- közösségi szellemben történő nevelés;
- szegregációmentes, együttnevelési környezet kialakítása;
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés;
- másokkal való kooperáció kialakítása, társas kapcsolatok;
- együttműködésre, kölcsönös tiszteletadásra nevelés;
- gazdasági, pénzügyi nevelés;
- iskolai kötődések kialakítása;
- játék, szórakozás;
- nemzeti hagyományok ápolása;
- életpálya-tervezés, pályaorientáció;
- tanulási képességek fejlesztése, tanulás tanítása;
- önművelés, könyvtárhasználat, a megismerési vágy fejlesztése;
- kommunikációs készségek fejlesztése;
- médiaismeret, médiatudatosság;
- példák állítása tanulóink elé;
- intézményi innovációk megvalósítása, folyamatossá tétele;
- az infokommunikációs technológia alkalmazásának folyamatos fejlesztése (internet, e- tananyagok, digitális projektmunkák);
- önismeret, önbecsülés, önnevelés fejlesztése;
- problémamegoldás, konfliktuskezelés, resztoratív sérelemkezelés;

- hátránykompenzáció-tehetséggondozás;
- környezettudatosság, fenntarthatóság, fogyasztótudatosság, energiatudatosság;
- Európa-ismeret.

Az itt felsorolt feladatok, célok nem jelentenek rangsort, a tanulási-tanítási folyamatban jelen vannak, az oktatás-nevelés szoros összefüggését sugallják. A nevelés megteremti a közös munka feltételeit, kialakítja az együttműködés kereteit, az értékek formálása révén motivál a tanulásra, értelmet ad az erőfeszítéseknek, célszerűvé teszi a megszerzendő tudás felhasználását. Véleményünk szerint az ismeretszerezés eszköze a képességfejlesztésnek, melynek egyetlen útja a tevékenység, annak többszöri ismételése, finomítása, folyamatos visszacsatolása, megerősítése.

3.5. A célok, feladatok eléréséhez szükséges eszközök, eljárások, módszerek

Pedagógiai programunkban megfogalmazzuk azt is, hogy a célok milyen formában valósulnak meg, természetesen igazodva a tanulók életkori sajátosságaihoz.

Hogy a gyermekközpontság mindennapi munkánkban érvényre jusson, szükség van a pedagógusok szemléletformálására. Nevelőtestületünk pedagógiai kultúráját rendszeres nevelési értekezletekkel, előadásokkal, továbbképzésekkel fejlesztjük.

A gyerekeket bevonjuk a tanulási folyamatba, igyekszünk kölcsönös kapcsolatot kialakítani, megismerni a szociális háttérrel, egyéni képességeket. Mindegyikük számára biztosítjuk – reális pályaválasztás segítségével – a továbbtanulás lehetőségét. Élmény minden résztvevőnek, mert valós önismeret alapja.

A legnyilvánvalóbb iskolai forma a tanítási óra. A személyiségfejlesztést, képességfejlesztést, az ismeretszerzést a tanulók érdeklődésének felkeltésével, tevékenykedtetésével, változatos órávezetéssel, a személyre szabott, adaptív tanulás feltételeinek megteremtésével próbáljuk megvalósítani. Kihasználjuk a tananyag nyújtotta lehetőségeket a logikus gondolkodás és a kommunikációs készség fejlesztésére. (differenciált foglalkozás, kooperatív tanulás, dramatizálás stb.) Évek óta alkalmazzuk a „kéttanáros modellt” a tanulási nehézséggel küzdő tanulóink megsegítésére.

A hátrányokkal küzdő, lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók számára egyéni fejlesztő foglalkozásokat, felzárkóztatásokat szervezünk, melyet a fejlesztő pedagógus, a tanítók és a szaktanárok végeznek egyénileg, ill. kiscsoportban. A 8. évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére előkészítő foglalkozásokat tartunk a sikeres továbbtanulás támogatásának céljával.

A gyerekek kreativitásának kibontakozását tehetséggondozó foglalkozásokkal, szakkörökkel, versenyekkel, pályázatokkal biztosítjuk. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a szaktanárok, ill. az e célból alakuló teamek végzik. A gyakorlati készségekre épülő tevékenységek (néptánc, rajz, énekkar, furulya, citera) lehetővé teszik, hogy a tanulási nehézségekkel küzdő gyerekek is megtalálják a nekik megfelelő kibontakozási lehetőségeket. A szellemi tehetség mellett a manuális képességeket is favorizáljuk.

Az információhordozók megismertetésével, használatának ösztönzésével tanórán kívüli

önképzésre is felkészítjük a tanulókat, rendszeres könyvtári órákkal, foglalkozásokkal és az informatika, robotika oktatásával.

Körülményeinkhez képest a lehető legjobban próbáljuk tanulóink testi-lelki komfortérzését biztosítani. Ezt szolgálják a különböző foglalkozások: iskolai sportkör, szakosztályi edzések, vetélkedők, versenyek, kirándulások, táborok, gyalog- és kerékpártúrák, korcsolyázás, úszásoktatás. Sokféle tanórán kívüli tevékenységgel tesszük lehetővé diákjainknak, hogy ők is aktívan vegyenek részt az iskola életében. Múzeum- és színházlátogatásokat, kiállításokat szervezünk, ahol a gyerekek a tantárgyi tudás mellett megtanulnak együttműködni társaikkal és a felnőttekkel, gyakorolhatják a türelmet, toleranciát. Az iskolapszichológus foglalkozásai, az Enable, DADA, Dove önbizalomprogramban való részvétellel lehetőséget biztosítunk diákjainknak a konfliktuskezelési, stresszkezelési technikák megismerésére, ezek alkalmazására.

Az erdei iskolának több évtizedes hagyománya van intézményünkben. Minden tanévben nagy létszámban, tudatosan megtervezve, a tanulók aktív tevékenységére, együttműködésére építjük programunkat. Élményt adó, közösségformáló, formabontó keretek, hétköznapi patriotizmus, nemzeti büszkeség, gondolkodás. Négyévente az olimpia évében az iskolai olimpiai projektünket összekötjük az erdei iskolával, ahol az intézmény minden diákja és pedagógusa részt vesz a táborozásban, feledhetetlen élményt szerezve. A kirándulások, erdei iskolák, táborok, nyári táborok a szülők támogatásával, együttműködésével valósulnak meg.

Iskolánk gazdag hagyományokkal rendelkezik. Bőséges programot nyújtunk tanulóinknak, ezzel is erősítve az iskolához tartozást, a közösségi érzést. Hagyomány- rendszerünk a múltban gyökerezik, de természetesen folyamatosan alakulnak ki új hagyományaink, amelyek eltérnek a többi iskoláétól, amelyek érzelmekben gazdaggá, élménnyé teszik az iskolai életet.

Időpont	Program
Augusztus	Osztálytermek dekorálása
Szeptember	Tanévnyitó ünnepség, Elsősök napja
	Mozdulj a klímáért! A Világ Legnagyobb Tanórája
	Európai Diáksport Napja
	Újpesti Futó- és Kerékpáros Fesztivál
	Sportparti
	A mese világnapja
Október	A zene világnapja
	Az aradi vértanúk emléknapja (október 6.)
	Válassz sportágat, válts életmódot!
	Iskolanyitogató
	Gyümölcsnap-zöldségnap

	Nagy Rajzolás
	Az 1956-os forradalom és szabadságharc ünnepe (október 23.)
	Halloween
	Pályaorientációs nap
November	Az iskola születésnapja (öt évente)
	A magyar nyelv napja
	Iskolanyitogató
December	Adventi ünnepkör: András, Mikulás, Luca
	Kézműves foglalkozás- Fahéj sziget
	Christmas caroling
	Karácsonyi ünnepi műsor
	Névadónk születésnapja
Január	A magyar kultúra napja
	Iskolanyitogató
Február	A kommunista és egyéb diktatúrák áldozatai emléknappja (február 25.)
	Farsang, Valentin-nap
	Iskolanyitogató
Március	Tavaszi ünnepkör
	Pénz7 témahét
	Az 1848-as forradalom és szabadságharc ünnepe (március 15.)
	Bemutatkozik az iskola, nyílt nap
	Oviolimpia
	Digitális témahét
Április	A költészet napja
	A holokauszt áldozatai emléknappja (április 16.)
	Fenntarthatósági témahét
	Iskolai projekthét – évente változó témában
	Művészeti Gála
Május	Anyák napja
	EU-s nap
	Ben(n)e vagyunk! sportnap

	Olimpikonok, neves sportolók kéz- és lábnyomatvétele
	Iskolai olimpia (négyévente)
	Kihívás napja
	Újpesti Futó- és Kerékpáros Fesztivál
	Sportparti
	Határtalanul pályázat
	Erdei iskola
Június	Nemzeti Összetartozás Napja (június 4.)
	Mienk a sul!, Nyolcadikosok napja
	Tanévzáró ünnepély, ballagás
	Nyári táborok, Erzsébet tábor

Nemzeti ünnepeinket a gyerekek bevonásával, életkori sajátosságainak megfelelő ünnepélyek, műsorok szerkesztésével, illetve emlékhelyek látogatásával, vetélkedőkkel, rendezvényekkel, programokkal tesszük emlékezetessé.

Sajátos hagyományaink (*Olimpia, Tanár–diák–szülő sportnap, Adventi kézműves foglalkozás, Projekthét, Olimpikonok kéz- és lábnyomatvétele, Miénk a sul!, Művészeti gála, Gyümölcs- és zöldségnapok, Karácsony-Fahéj sziget, Válassz sportágat, válts életmódot! Ben(n)e vagyunk! nap, Erdei iskola, Aranykoszorús díj, Kiváló tanuló, kiváló sportoló kupa*) mellett az egységes lila-fehér tornafelszerelés, az egységes póló is erősíti az együvé tartozást. A hagyományaink megvalósulását a szülők nem- csak erkölcsileg támogatják, a felmerülő költségeket ők vállalják.

A megújulás jegyében egész tanévet átölelő projekteket, témaheteket, napokat valósítunk meg. *Így kerek a világ!; Dicsőséges tavasz; Hungarikum; Olimpia; Legjobb a vízben!; LMző7; GEODÉTÁK; Zöld világ; Születésnap; Érzelmek iskolája, Királyi hét –Király hét!.* Megelőztük korunkat – szoktuk mondani. A szokványos iskolai keretek átértelmeződnek: egy-egy probléma többoldalú megközelítése térben és időben olyan szintézis kialakítását eredményezi, amely a hagyományos iskolai keretek között kevésbé lehetséges. A tantárgyi és osztálykeretek teljesen felbomlanak, vegyes csoportokat alkotunk, az adott témát komplex módon közelítjük meg, elmélyedve az adott tevékenységekben. A foglalkozásokon igyekszünk megtalálni a helyes egyensúlyt a közvetítendő ismeretek és az önálló felfedezés örömeit nyújtó tevékenykedtetés között. A projektoktatás során a témaegységek feldolgozása, a feladatmegoldása a tanulók érdeklődésére, a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére, együttműködésére épül a probléma megoldása és az összefüggések feltárása útján. A közös együttlét jó fogadtatásra lelt a gyerekek körében, bizonyítva számunkra azt, hogy jó úton járunk. A társas együttlét eltérő formáinak gyakorlására komoly lehetőséget biztosítanak az eltérő korú gyerekekből alkotott csoportok, amely sokat segít a gyerekek gondolkodásának formálásában: az egyéni teljesítmény elismerése és a „mi-tudat” kialakítása egyaránt fontos. Az iskolai projektek intézményszintűek, minden tanuló és pedagógus részt vesz bennük a szülők támogatják a megvalósulást. A közösségépítés, személyiségfejlesztés a partneri kapcsolatok építésének, ápolásának is kiváló

színterei ezek a projektek.

Az iskolai projektek mellett minden évben az első alkalomtól minden tanuló és pedagógus részvételével csatlakoztunk a Pénz7, a Digitális témahét és a Fenntarthatósági témahét programjaihoz. Első osztálytól nyolcadik osztályig valósítjuk meg a programokat, tanulóink érdeklődők, aktívak ezeken a foglalkozásokon.

Lakóhelyünk történetéről, hagyományairól már első osztálytól gyűjtenek információkat, emlékeket a gyerekek, melyekből albumokat, tablókat készítenek. Részt vesznek a kerületi várostörténeti vetélkedőn is. A lakóhely bemutatása, a szülőföld, nemzeti parkjaink, a helytörténet, néprajz, népzene, népi hangszerek megismerése, bemutatása, archiválás, kiállítás hosszú évekre ad tevékenységet számunkra. Iskolánk védnökséget vállalt az újpesti temetőben található Fogl testvérek sírja és névadónk Bene Ferenc sírja felett.

Fontosnak tartjuk, hogy gyerekeinknek mintát, példát állítsunk. Büszkék vagyunk hazánk híres személyiségeire, művészeire, sportolóira. Minden évben személyes találkozókat, előadásokat szervezünk, meghívunk olyan kiváló sportolókat, olimpiai bajnokokat, akik a jelenben, ill. a múltban szereztek dicsőséget hazánknak és szűkebb hazánknak Újpestnek. Egyedülálló kezdeményezésünk 2005-től a sportolók kéz- és lábnyomatvétele, a nyomatokat intézményünk Dicsőségfalán helyezük el ünnepélyes rendezvény keretében. Arra tanítjuk diákjainkat, hogy meg kell becsülni az elért eredményeket, hálásnak kell lenni, s nem szabad elfelejteni az elődöket.

A tanulószoba, napközi szervezésével lehetőséget biztosítunk tanulóinknak a helyes tanulási technikák tanulására, alkalmazására, a tanulási nehézségekkel küzdő gyerekek felzárkóztatására, a szabadidő hasznos eltöltésére, a kulturált viselkedési és étkezési szokások kialakítására. A tanulási stratégiák, fejlesztő foglalkozások, a tanulás élményének bemutatása sokat segít az egyéni motivációkban. Biztosítjuk a 16.00 óráig való benttartózkodás lehetőségét diákjainknak.

Az iskolai könyvtár az önművelés, a kutató munka népszerű színhelye a gyerekek körében. A könyvtári órák segítik tanulóink eligazodását a könyvek, a digitális tananyagok világában, megismerkednek az alapvető könyvtárhasználati ismeretekkel.

Az osztálytermek az otthonosság érzetével, a „szaktantermek” motiváló hatásukkal egy-egy tantárgy iránt, a szemléltető eszközök használatával segítik az oldott, biztonságos légkör megteremtését. Nagy hangsúlyt fektetünk arra is, hogy a hozzánk érkezőket otthonos környezet fogadja. Ennek érdekében a programjainkról készült fotókkal, a gyerekek segítségével és alkotásaikkal színesítjük a falakat, szekrényeket. A diákok az osztályokat neves sportolókról nevezték el.

Összefoglalva elmondhatjuk, hogy egy-egy feladatnak elvileg igen sok lehetséges és helyes megoldása létezik, amelyek meghatározzák a teljesítményt és a hatékonyságot. A célhoz jutás alternatív módszereinek keresésében a kreativitásnak, találékonyságnak alapvető szerepe van. A megfelelő módszerek rendszeres alkalmazásával nemcsak örömet nyújthatunk tanulóinknak, hanem a hasznukra való tulajdonság fejlesztését is elérhetjük.

A tanulók aktív tanulás során szerzett, tapasztalatokra épülő ismereteinek elmélyítését segítő

projektek, projektnapok, témahetek és az erdei iskola módszerek alkalmazásával megvalósul

- a tanulók megfelelő bevonódásának, aktivitásának, illetve motivációjának növelése,
- jelentős kérdéskörök megismerése, feldolgozása,
- a tanulók osztályon belül kialakult csoportjaitól eltérő csoportokban végzett közös tevékenység,
- az iskolai közösség tanulóival együtt végzett, témákhoz rendelt közös tevékenységek tudás- és közösségformáló gyakorlatának kialakítása,
- tematikus (multidiszciplináris) modulokhoz kötött közös tevékenységek támogatása eltérő életkorú tanulók együttes tanulásának és felnőttekkel való együttműködésének fejlesztése,
- az iskolában (formális) és az iskolán kívül (nem-formális) szerzett ismeretek együttes alkalmazása, integrálása,
- az intellektuális kíváncsiságon alapuló, a tapasztalatok megszerzésére támaszkodó, a kreativitást előtérbe helyező tanulási tevékenységek kipróbálása,
- a tudás gyakorlatban történő alkalmazásának megerősítése,
- a tanulók ösztönzése az egyén érdekein túlmutató, a közösség és a társadalom javát szolgáló cselekvési minták elsajátítására és a kapcsolódó tevékenységek gyakorlására,
- a tanulók személyiségének komplex fejlesztése a témákhoz és tevékenységekhez szükséges megfelelő attitűdök kialakításával, a tanulás eredményességének érdekében erősítendő önállóság támogatásával.

Ahhoz, hogy a megfogalmazott célok, feladatok teljesüljenek, munkánk eredményes legyen, csapatmunkára van szükség, nemcsak a célok meghatározásakor, hanem az egész folyamat során. Céljainkat akkor tartjuk megvalósultnak, ha az általunk eddig elért minőséget a továbbiakban is biztosítani tudjuk, ha az iskolahasználók igényeit ki tudjuk elégíteni, és eredményességében változatlan, gyermekközpontú intézmény tudunk maradni.

3.6. Értékek

A nevelés lényege az érték közvetítés, értékteremtés. Az iskola nevelési rendszerének építése megköveteli az értékek közötti eligazodást és a saját értékpreferenciák kidolgozását. Ez alapozza meg az értékek, követelmények és normák rendszerét egy adott intézményben. A jelen- kor és a jövőiskolája kénytelen kibővíteni korábbi értékvilágát. Az erkölcsi, közösségi értékek mellett megjelennek a jogi, esztétikai, információs és nem utolsósorban a társadalmi szükségletekkel harmonizáló értékek is.

A legfontosabb érték az számunkra, hogy mi, akik az iskolán belül azonos célokért tevékenykedünk képesek legyünk szakmailag és emberileg is közeledni egymáshoz egy minőségi pedagógiai munka érdekében. Pedagógiai programunk alapja egy olyan értékrend, amelynek megfogalmazása során konszenzusra törekedtünk, s amely közös munkánk eredménye. Ez az értékrend az alapja iskolánk szellemiségének, de útmutatója az egyes

pedagógusok munkájának is. A szabadság, az egyén fejlődése a legfőbb értékünk, demokratikus, emberarcú iskolánkban ez a prioritás, amelynek érvényesülése küzdelmekkel, konfliktusokkal, sikerekkel és kudarcokkal jár a napi munkában. Tantestületünk rendkívül fontosnak tartja a mai, érték-válságos időkben is azoknak az alapvető emberi értékeknek, társadalmi értékeknek a megőrzését és képviselését, amelyek az emberi együttélés elengedhetetlen kritériumainak segítenek megfelelni, amelyek az egyén integritásának és a közösség összetartó erejének alapját alkotják.

emberszeretet; előítéletektől való mentesség; önbecsülés; megbízhatóság; felelősségvállalás; nyitottság más emberek felé; empátia; lelkiismeretesség; tisztesség; őszinteség; bizalom; feladattudat; tiszteletadás; hűség; hazaszeretet; igazságosság; becsületesség; türelem; udvariasság; figyelmesség; mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása; az élet, az emberi méltóság, az emberi teljesítmény és munka tisztelete; fegyelem és önfegyelem; közösségi érzés; szabadság; demokrácia; a család mint közösség; az anyanyelv és a nemzeti kultúra; a nemzeti hagyományok és identitás ápolása; a társadalmat alkotó csoportok nyelve, kultúrája, identitása; a kulturális tolerancia, a szolidaritás.

Fontosnak tartjuk, hogy felkeltsük diákjaink érdeklődését a társadalmi jelenségek és problémák iránt, igényt a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre, olyan értékrend kialakítására, amellyel megalapozzuk, hogy az egyén személyes boldogsága mellett értékesnek tekintse a társadalmi együttéléshez szükséges kötelezettségek teljesítését is. Célunk, hogy támogassuk a gyerekeket a harmonikus egyensúly megtalálásában az alábbi területeken:

- önmaga és mások elfogadása,
- autonómia megélése és közösségi felelősségvállalás,
- újító kezdeményezésre való nyitottság és bevált megoldások belátásra épülő alkalmazása,
- reflektív mérlegelés és aktív, cselekvő részvétel a különböző tevékenységekben.

A közösségi értékeken kívül az egyén oldaláról nézve további, lényeges, értékes tulajdonságok segítenek abban, hogy növendékeink minél érettebb felnőttekké válhassanak. Hangsúlyozzuk az önelfogadás, a szorgalom és a műveltség szerepét a személyiségfejlesztésben.

Célunk még az is, hogy további értékeket közvetítsünk tanulóink és egymás felé: magad elfogadtatása az iskolában, legyen saját stílusod, jókedv és komolyság, érdeklődés, megértés, gondolkodni, megbocsátani, alkalmazkodni tudás, kedvesség, játékoság, barátságosság, sokszínűség, felszabadultság, ápoltság.

Közösségünk az értékek és normák vonatkozásában úgy foglal állást, hogy szükség van a boldog, bár némi függőségben eltöltött gyermekkorra, amely egyben előfeltétele az egészséges felnőtté válásnak. Egyetértünk azzal a felfogással, *amely szerint a mindenkori nevelés célja az, hogy a felnővők bizonyos belső törvények alapján cselekedjenek. Egy hosszú távú program és egyben hajtóerő az életben az „élet titkának” a keresése.* (Albert Einstein)

Az értékörzés, értékteremtés folyamata lehetőséget biztosít a gyerekek számára, hogy a külső szabályok belsővé válhassanak. Ebben a fejlődésben, személyiségformálásban a pedagógusnak kulcsszerepe van, mégpedig az iránymutatás és a szabályozás terén. Feladatunk, hogy minden tanulónk számára megteremtjük a fejlődés megfelelő feltételeit.

Mi, akik a hétköznapiakban szinte több időt töltünk a gyerekekkel, mint a családjuk, minden mozdulatunkkal és gesztusunkkal hatunk a gyerekekre, s ez a hatásunk talán még erőteljesebb, mint amit tudatosan meg szeretnénk tanítani nekik. De ugyanakkor a kettő együtt a leghatásosabb munkánk szempontjából és pedagógiai tudatosságunkhoz elengedhetetlen ennek a kettős hatásmechanizmusnak a szem előtt tartása. Pedagógiai munkánk kiterjedt a korábbi időszakban arra is, hogy összeállítottuk „Etikai kódexünket” (a tanulók, szülők és pedagógusok közös egyezménye), mely megbízható alapot és támpontot kínál a fontosabb magatartási szabályok, etikai normák, íratlan szabályok betartásához.

3.7. Nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 2. számú melléklete tartalmazza azokat a nevelési-oktatási intézményben kötelező minimális eszközök és felszerelések jegyzékét, amelynek kialakítása minimum követelmény. Intézményünk rendelkezik nevelés-oktatás megvalósításához szükséges tárgyi eszközökkel.

Az épületben 16 osztályterem, 1 ének, 1 rajz, 1 technika, 1 informatika, 1 okosterem, 1 nyelvi labor, 1 könyvtár, 1 iskolapszichológusi szoba, 1 kiselőadó, 1 fejlesztőszoba található. Tanulóink két barátságos, új étkezőasztalokkal és székekkel berendezett ebédlőben étkezhetnek.

Intézményünk tárgyi feltételei biztosítottak. A tantermek otthonosak, szépen berendezettek, a tanulói székek, padok mobilisak, többségük állítható magasságú, igazodnak a diákok igényeihez, a különböző tanulásszervezési módszerek alkalmazásához nyugodt, biztonságos és támogató tanulási környezetet teremtenek. A kabátokat, táskákat a folyosószekrényekben, ill. a tantermekhez tartozó tároló helyiségekben helyezük el, így lehetővé tesszük a tantermek rugalmasabb elrendezését. Az elmúlt években teljesen megújult a könyvtár, a rajzterem, a nyelvi labor, a technika terem, az orvosi szoba, a pszichológia szoba, az előadói szoba. Pályázati összegből a tornaterem, az öltözők helyiségei, a Dr. Kiss Gergely Tornacsarnok, a dzsúdóterem, a gumiborítású futópálya, sportpálya lett felújítva. A testnevelés-sport területen minden évben sikerült több százezer forintos összegben sporteszközöket (futópad, szobakerékpár, evezőpad, teqballasztal pingpongasztal, trambulín, fejlesztő játékok, kültéri sakk, csocsóasztal, többfunkciós játékasztal stb.) beszerezni, ami biztosítja tanulóink magas színvonalú fejlesztését, új sportágak kipróbálását.

A hatékony oktatás, nevelés elképzelhetetlen megfelelő, korszerű informatikai, technológiai eszközök nélkül. Minden tanteremben biztosítjuk az internetkapcsolatot, az IKT eszközök használatát. A kompetencia alapú oktatás megkívánja a digitális tananyagok, motiváló taneszközök alkalmazását: projektorok, laptopok, számítógépek, fénymásolók, 3D nyomtató, táblagépek, interaktív táblák, interaktív tananyagok, taneszközök, magnók, DVD-lejátszók, televíziók, zongora, pianínó, hangszerek segítik a nevelést, oktatást.

3.8. Az iskola szereplőinek, partnereinek együttműködésének formái

Napjainkban a változások korát éljük. Az oktatási környezet változásai új kihívásokat jelentenek. A változásokkal szemben mindig van valamilyen ellenállás, mert a megszokástól való eltérés kényelmetlenséggel, kellemetlenségekkel jár. Ezt az ellenállást azonban őszinte kommunikációval le lehet győzni. Tapasztalatunk szerint a megvalósítást segíti, ha jut időnk a

kommunikációra, a partnerek bevonására, a változás melletti elkötelezettség megteremtésére. Fontosnak tartjuk, hogy az iskola által képviselt értékek, attitűdök megegyezzenek együttműködő partnereink igényeivel. A továbblépés kulcsát a kölcsönös bizalom, a megfelelő információáramlás, jól átgondolt akciók sorozata adja.

3.8.1. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.

Iskolagyűlés

Évente legalább két alkalommal tartunk iskolagyűlést, amelyen az iskola összes tanulója részt vesz. Itt az eltelt időszak eseményeit értékeljük, tanulmányi vagy sportversenyen kiemelkedő eredményt elért diákok dicséretet kapnak, valamint információt adunk az előttünk álló időszakról.

Tagozati gyűlés

Az alsó, ill. a felső tagozatos tanulóink számára alkalmasszerűen tartjuk. Az aktuális eseményeket, esetleges problémákat beszéljük meg.

Diákönkormányzat

Az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén.

A diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül.

Osztályfőnöki óra

Az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.

Diák fogadóóra

Személyes megbeszélés az intézmény vezetőjével, pedagógussal, iskolapszichológussal, gyermekvédelmi felelőssel.

E-napló

A tanulót a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról, a tananyagról a szaktanárok folyamatosan tájékoztatják.

KRÉTA rendszer

Tananyagok megjelenítése – Házi feladatok funkció: az otthoni tanulás támogatásához feladatok, tananyagok juttathatók el a tanulókhöz és szüleikhez. A felületen lehetőség van a foglalkozásokról/tanórákról jegyzet készítésére, valamint weboldalak linkjeinek csatolására.

Kommunikációs csatorna – e-Ügyintézés Üzenetek funkció: alkalmas az intézményen belüli felhasználók számára üzenetek egyéni és csoportos küldésére, továbbá kommunikációs csatornaként teljeskörűen használható fájl továbbítására is.

Online tesztek és feladatsorok készítése – e-Ügyintézés Kérdőívek funkció: alkalmas bármilyen online számonkérés pedagógus által történő elkészítésére, szerkesztésére, valamint ezek

kiküldésére is.

Faliújság, elektronikus üzenet: lehetősége van az igazgatónak bejegyzéseket küldeni a tanulóknak és szülőknek, ezzel gyorsan lehet tájékoztatni az összes érintettet.

Kollaborációs tér: olyan munkaterület, ahol együtt dolgozhat, kommunikálhat a diák és a pedagógus.

Microsoft Teams: online oktatás során kiváló lehetőség az együttműködésre.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy a szülői szervezettel.

3.8.2. Szülői együttműködés formái

Nevelőtestületünk az oktatási-nevelési feladatok minden területén nélkülözhetetlennek tartja a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködését. Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben azokat a magatartásbeli, attitűdbeli és intellektuális tudáselemeket, amit iskolánk közvetíteni kíván. Ehhez azonban folyamatos kapcsolattartásra, kommunikációra van szükség pedagógus és szülő között. Ennek a párbeszédnek a lehetőségét többféle fórumon igyekszünk megteremteni.

A szülőkkel való együttműködésünk alapja a tanuló iránti közös nevelési felelősség, a kölcsönös támogatás, feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség.

Az együttműködés formái a szülők részéről:

- együttműködő magatartás,
- őszinte, udvarias, egymást becsülő véleménynyilvánítás,
- a nevelési gondok őszinte megbeszélése és a közös megoldás keresése,
- a családi nevelésben jelentkező nehézségeknek a gyerek érdekében való legyőzése,
- szponzori segítségnyújtás.

Az együttműködés formái az iskola részéről:

- ***Szülői értekezletek***

- *Osztályszülői értekező*

Félévenként egy alkalommal tartunk osztályszülői értekezőt, a félév legfontosabb teendőinek egyeztetésére. Feladata a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása, tájékoztatása:

- az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről, programjairól,
- az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
- a helyi tanterv követelményeiről,
- az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
- a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről, az

országos mérések eredményéről,

- az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, programjairól,
- valamint a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola felé.

○ *Tematikus szülői értekezlet*

- pályaválasztási a negyedik, hatodik és nyolcadik osztályos tanulók szüleinek,
- tájékoztató az ötödik évfolyamos tanulók szüleinek,
- bemutatkozó a leendő első osztályosok szüleinek.

○ *Összevont iskolai szülői értekezlet*

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatairól, az országos és a helyi közoktatás-politika változásairól alkalomszerűen.

○ *Tájékoztató szülői értekezlet*

Leendő első osztályos tanulók szüleinek – cél az iskola bemutatása.

○ *Nyílt napok*

Iskolánk évente két alkalommal nyílt napot szervez a hozzánk járó tanulók szüleinek, valamint egy alkalommal a leendő első osztályos tanulóink szüleinek számára. A nyílt nap időpontját az éves munkaterv szabályozza.

○ *Az iskolával jogviszonyban álló tanulók szüleinek*

Feladata: a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

○ *Leendő tanulók szüleinek*

Feladata: Megismerjék a leendő tanító nének munkáját, személyiségét, betekintést nyerjenek az iskolában folyó munkába.

○ *Fogadóórák*

A fogadóórák nem osztályközösség, hanem az egyes tanulók tanulmányi helyzetét, előmenetelét, teljesítményét kívánják tisztázni – tantárgyanként. A szülő itt közvetlen kapcsolatba kerülhet azzal a tanárral, akire az iskola gyermeke nevelését és az adott tantárgy tanítását bízta. A tanár számára viszont jó információ szerzési lehetőség a beszélgetés a tanítvány családi háttéréről, körülményeiről. Az együttműködés e formája nemcsak a kölcsönös megértést, de a diák jobb előmenetelét is biztosíthatja. A fogadóórát 17.00–18.00 óra között tartjuk, aki nem került sorra, vagy a probléma megbeszélése ennél hosszabb, az adott tanárral újabb időpontot egyeztethet.

- Szülői közösség megbeszélései

Minden osztályban az első szülői értekezleten választják meg az általában 2 főből álló szülői közösséget, ők alkotják az iskolai szülői közösséget, a szülők tanácsát.

Az iskolai szülői közösség egy tanítási évben legalább kétszer ülésezik, általában a szülői értekezletek időpontja közelében, vagy akkor, ha az intézmény egészét érintő felvetés, vélemény jelentkezik.

- ***A szülők más formában történő tájékoztatása:***

- e- Napló;
- Microsoft Teams;
- KRÉTA rendszer;
- üzenőfüzet;
- az iskolaorvos, védőnő tájékoztatója azokban az esetekben, melyet az iskolaorvos szükségesnek tart;
- honlap;
- igazgatói, osztályfőnöki körlevél a szülői közösség tagjainak;
- iskolapszichológus, gyermekvédelmi felelős fogadóórái;
- családlátogatás;
- iskolai programok, rendezvények;
- közös programok, tevékenységek.

- ***Intézményi tanács***

A köznevelési törvény 73. § (3) bekezdése lehetőséget biztosít az intézményi tanács megalakítására és működtetésére, a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 121.§-a pedig szabályozza az intézményi tanács létrehozásának körülményeit. Azonos számú képviselőt küldhet az intézményi tanácsba a nevelőtestület, az iskolai szülői szervezet, az iskolai diákönkormányzat, az intézmény székhelye szerinti települési önkormányzat.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével vagy a szülői közösség vezetőségével, illetve az elégedettségi kérdőív kitöltésével.

A továbbfejlesztés lehetőségei: pedagógus-szülő nevelési értekezlet, szülői fórum fontos nevelési témákban, tanórán kívüli közös programok bővítése.

Az iskola működését a Munkásotthon Utcai Iskola Tanulóiért Közhasznú Alapítvány segíti. Az alapítvány működését szülői befizetések, 1%-os felajánlásokból, pályázatokból biztosítja. Eszközökkel, pénzbeli támogatással támogatja az iskola működését.

3.8.3. Az intézmény partnereivel való együttműködés formái

Kiemelt feladatként jelöltük meg, hogy kapcsolatot építsünk és ápoljunk mindazon intézményekkel, szervezetekkel, amelyek az innováció, az oktatás-nevelés területén együttműködnek, és saját kereteik között segítik a pedagógiai programunkban megfogalmazott prioritásokat, kompetenciákat. Iskolánkban az egyik minőségügyi csoportként működik a Partnercsoport, melynek feladata a már meglévő partneri kapcsolatok fenntartása, erősítése, ill. új partnerek felkutatása.

Az elmúlt időszakból felsorolásszinten említénék néhány kiemelkedő külső partneri kapcsolatot:

- Észak-Budapesti Tankerületi Központ
- Budapest Főváros Újpest Önkormányzata
- Emberi Erőforrások Minisztériuma
- Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
- Oktatási Hivatal
- Budapesti Oktatási Központ
- Magyar Olimpiai Akadémia
- Sportiskolák közössége
- Olimpiai iskolák közössége
- Budapesti Diáksport Szövetség
- Magyar Kézilabda Szövetség
- Magyar Vízilabda Szövetség
- Magyar Torna Szövetség
- Magyar Labdarúgó Szövetség
- Magyar Judo Szövetség
- UTE
- UTE Baráti Köre
- Modern Sport Akadémia
- MÜPA
- Erzsébet tábor
- Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.
- Magyar Innováció és Hatékonyság Nonprofit Kft.
- Pénziránytű

- Kormányhivatal
- Gyermekjóléti Szolgálat
- Kulturális intézmények
- Köznevelési intézmények
- Testnevelési Egyetem
- Károli Gáspár Egyetem
- ELTE
- Eszterházy Károly Egyetem
- Civil szervezetek, sportolók, művészek

A partnerkapcsolatok javítása érdekében, a tájékoztatás, kommunikáció elengedhetetlen. Fontos, hogy az iskolában folyó munkáról értesüljön minden használó. A hagyományos formákon kívül (fogadóórák, szülői értekezletek, tanévnyitók, tanévzárók), kihasználjuk a tantermek mellett és az iskola folyosóján elhelyezett faliújságok, az iskolarádió, fali tablók, faliképek lehetőségeit is. Ezeken keresztül informáljuk az iskolánkba lépőket programjainkról, versenyeredményeinkről, aranykoszorús diákjainkról.

A kommunikációnak a tájékoztatásnak napjainkban elengedhetetlen eszköze az internet, az elektronikus megjelenés. 2005-től működik iskolánk honlapja, a www.tesi-suli.hu címen, 2016-tól pedig Facebook-oldalunk, ahol naprakész információkat biztosítunk az érdeklődők számára. Ezen kívül az Újpest Újságban is és egyéb Újpesti médiában megjelenünk. Többször szerepeltünk a helyi tévében, sőt az országos médiában is.

4. Operatív tervezés

4.1. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A pedagógia alapfunkciója a személyiség szervezett, tervszerű fejlesztése.

A személyiségfejlesztés a szocializáció folyamatában különböző szükségletek, motívumok kialakítása (pl. segítségnyújtás, fegyelmezett magatartás, szellemi és fizikai munka szükségleteinek kialakítása stb.).

Éljen, táplálkozzon egészségesen.

Az egészséges életmód, a mozgás váljék életformává.

Rendelkezzék önvédelmi képességgel (balesetvédelmi, közlekedési ismeretek oktatása stb.).

A sport, a játék öröme – kortól függetlenül – legyen része életének.

A személyiségfejlesztés célja: az önfejlesztő aktivitás fejlesztése, a személyiségben rejlő lehetőségek kibontakoztatása, mellyel megalapozzuk a permanens nevelés/önnevelés igényét.

A személyiség komplex fejlesztése magában foglalja tehát az intellektuális szükségletek kiművelése mellett a gyermek önmagához, a különböző közösségekhez való viszonyának fejlesztését is. Az intellektuális szükségletek kialakítása, kiművelése: középpontjában az

információfeldolgozás áll. Az információfeldolgozás függ a képességektől, az értelemtől.

Az értelem fejlesztésében két alapvető feladat emelhető ki:

- *A tanulási motívumrendszer fejlesztése*
 - a megismerési vágy felkeltése (analízis, szintézis alapja)
 - felfedezési vágy felkeltése (a problémamegoldó tevékenység élményt nyújtó folyamata)
 - játékszeretet fejlesztése (kreativitás, szimuláció)
 - teljesítményvágy
 - tapasztalásvágy (saját tudás, saját ismeret megtapasztalása)
- *Az értelmi képességek fejlesztése:*
 - a megismerés folyamatának megismerése
 - információk áramlása, adó-vevő (szerepük)
 - kódolás, dekódolás képessége
 - a kognitív kommunikáció fejlesztése
 - gondolkodás fejlesztése (cselekvésbe ágyazottan, közvetlen tapasztalással, majd később elvonatkoztatással)
 - a tanulási képesség fejlesztése

A művészet személyiségfejlesztő hatása felbecsülhetetlen. A készségfejlesztő tantárgyak képesek a megszerzett tudást szintetizálni, elmélyíteni, rendet tenni a fejekben, lelkekben. Örömforrás. A végzett tevékenységek közben fejlődik a személyiségük, megismerik, átélik az alkotómunka szépségeit, művészszerető, művészetkedvelő emberré válnak.

Megmutatkozási, megmérettetési lehetőség a gyerekek számára az iskolai kiállításokon kívül a kerületi, fővárosi, országos pályázatokon való részvétel.

Az esztétikai szükségletek fejlesztése:

- az esztétikai szemlélődés kialakulásának igénye;
- az élménybefogadás szükségének fejlesztése;
- az alkotás igényének fejlesztése.

Érzelmi képességek fejlesztése:

- Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra késztető érzelmek kialakítása.

A közösséghez való viszonyrendszer fejlesztése:

- szociális kommunikációs képesség fejlesztése (kötődés, empátia, segítségnyújtás);
- csoportlétre, szervezeti létre való képességfejlesztés (közösségi nevelés);

- érdekérvényesítési, együttműködési, versenyzési képesség fejlesztése;
- magatartás fejlesztése, melynek legmagasabb rendű eleme a jellem, mely a társadalmilag értékes magatartásformák egyik lényeges elemének: az erkölcsnek az alapja. a jellem motivációs természetű személyiségkomponens (szükségletté kell, hogy váljon).

A jellemfejlesztés az erkölcsi nevelés területein realizálódik: mint

- munkaszeretet;
- segítőkészség;
- morális szokások, cselekvések;
- szokásrendek;
- szükségletek

kialakítása és fejlesztése.

Az erkölcsi nevelésben kiemelkedő szerepe van a személyi/személyes példának, tanári attitűdnek.

A személyiségfejlesztésben fontos a személyiség egyes részterületeinek és a teljes személyiségfejlődésnek a harmóniája.

Fejlesztendő személyes motívumok:

- önkiszolgálási motívumok (biológiai szükségletek, komfortszükségletek, mozgásszükségletek);
- önvédelmi motívumok (egészséges életmód, konfliktuskezelés);
- szuverenitás motívuma (önálló döntésre, cselekvésre, tevékenységre való vágy);
- önbecsülés, önbizalom motívuma (önmegismerés, önfejlesztés, pályaválasztás, felnőtté válás).

A tanulói személyiségfejlesztés eredményességének feltétele a színes és sokoldalú iskolai élet, ahol a tanuláshoz, a játékhöz, a munkához egyformán tere van. E sokféle tevékenységgel járul hozzá az iskola a gyerekek életmódjának, szokásainak, motiváltságainak alakításához.

Egyben megvalósul a primer prevenció is, amely biztosítani tudja a védelmet az egyes „pótszerekkel” szemben.

Tevékenység	Elvek/módszerek	Felelősök	Határidő
Intellektuális szükségletek fejlesztése	motiváció szemléletesség komplexitás differenciálás	tanítók szaktanárok	egész évben folyamatosan

Tevékenység	Elvek/módszerek	Felelősök	Határidő
Értelmi képességek fejlesztése	folyamatos visszajelzés modellizálás képességfejlesztés differenciálás	tanítók szaktanárok iskolapszichológus	folyamatos
Esztétikai szükségletek fejlesztése	igényes, motiváló, támogató környezet élmények befogadása komplexitás elve szemléltető magatartás kialakítása a befogadás szükségességének motivációja ének-zene, vizuális kultúra, irodalom tan- tárgyak, tehetséggondozó foglalkozások, szakkörök adta lehetőségek kihasználása	tanítók szaktanárok szakkörvezetők osztályfőnökök	folyamatos
	múzeum, színház, kiállítás stb. látogatása		
Magatartás fejlesztése	speciálisan: dramatikus órákon differenciálással, osztályfőnöki órák erkölcstanórák – Boldogságórák	szaktanárok, osztályfőnökök, iskolapszichológus etika/hit- és erkölcstant oktató	folyamatos
Életmód szabályozása	célzott képzésben: emberismeret osztályfőnöki óra és egyéb tantárgyi koncentráció	pedagógusok osztályfőnökök iskolapszichológus	folyamatos

4.2. Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztés céljai:

- Pozitív értékrendet magáénak valló kisebb közösségek pl. osztályok, és nagyobb, pl. évfolyamok, alsó, felső tagozat, és az egész iskola tanulóiból álló – közösségek szervezése, kialakítása, fejlesztése.
- A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.
- A közösség tagjainak együttműködésével hozzon létre értékeket, teremtsen hagyományt és ápolja is azt. Pl. tanulmányi, sport- és egyéb versenyek, projektek, megemlékezések nemzeti ünnepeinkről, rendezvények, pl. karácsony, sportnap, színházi előadások megtekintése, múzeumlátogatás.

Célunk, hogy a közösségi célokért tenni akaró, aktív gyerekekből álló, demokratikus elvek alapján működő közösségeket hozzunk létre. Olyan közösségeket, amelyek tagjai ismerik és betartják az iskola szabályait: házirendet, etikai kódexet. Magukénak vallják az iskola értékrendjét. Óvják az iskola berendezéseit, eszközeit.

Alakítsuk ki bennük az összetartozás érzését, erősítsük a közösségi tudatukat. Olyan osztályközösségeket fejlesszünk, ahol a gyerekek tisztelik társaikat és a felnőtteket, elismerik egymás eredményeit. Elfogadják és tisztelik egymás személyiségét, toleránsak a problémával küzdő társaikkal szemben, segítik őket a nehézségek leküzdésében, az esetleges kudarcok elviselésében.

Feladatunk a tanulói közösségek fejlesztése során az önkormányzás képességének kialakítása, olyan közösségek kialakítása, akik nevelői segítséggel közösen tudnak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedni, illetve az elvégzett munkát értékelni. Kirándulásokat, táborokat, erdei iskolákat szervezünk, intézményszintű projektjeink alkalmával vegyes iskolai csoportokat alkotunk, ezzel is fejlesztve a közösséghez tartozás érzését.

A tanórákon megvalósítható közösségfejlesztő feladatok:

- a tanulás támogatása: kölcsönös segítségnyújtással, a tanulmányi és munkamorál erősítésével;
- a tanulói kezdeményezések erősítése;
- az önállóság, öntevékenység, önigazgató képesség fejlesztése;
- különböző változatos munkaformákkal (csoportmunka, kooperáció, projekt stb.) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség erősítése.

Tanórákon kívüli foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- a kulturált, társas kapcsolatok igényének kialakítása;
- az iskolán kívüli művelődés iránti közösségi vágy fejlesztése;
- a közvetlen környezet értékeinek felismerése és védelme;
- a beteg, sérült, fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartás

kialakítása, a másság elfogadtatása.

A diákönkormányzati munka közösségfejlesztő feladatai:

- a diákok önirányító, önszervező képességeinek kialakítása;
- a jogok és kötelességek egymástól való elválaszthatatlanságának elfogadtatása;
- régi tevékenységek mellett új hagyományok teremtése;
- a közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre készítő tevékenységek szervezése;
- olyan közösség kialakítása, amely büszke saját sikereire, és ez újabb célok megvalósítására ösztönzi.

Alkalmazási terület: az iskola valamennyi tanulója (1-8. évfolyam).

A folyamat leírása:

TEVÉKENYSÉG	MÓDSZER	FELELŐS	HATÁRIDŐ
az ált. iskolába lépő 1. oszt. beszoktatása, közösségük kialakítása	szokásrendszer kialakítása együttműködés	tanítók	1. félév + folyamatos
osztályok beindítása, közösséggé szervezése	megfigyelés közösségi célok, tervek meghatározása közös tevékenységek, mi-tudat fejlesztése, vállalások, megbízások	osztályfőnökök	1. félév + folyamatos
az iskolai szabályok, házirend betartása, az iskola értékrendjének belsővé válása, diákönkormányzat működése	a házirend szabályainak, normáinak közös alkotása, elfogadása a nevelési helyzetek elemzése, értékelése példamutatás konfliktuskezelés	iskolavezetés egységes érték- és normacsoport DÖK pedagógusok diákok	tanév elején + folyamatosan
„együttes” élmény, hagyományok teremtése, ápolása, szabadidős	projektek témahetek rendezvények		

tevékenységek	színház-, mozi-, koncert-, múzeumlátogatások táboroztatás erdei iskola tanulmányi kirándulások művészeti, sporttevékenységek, programok	iskolavezetés munkaközösség- vezetők pedagógusok	a munkatervben meghatározott idő- pontban folyamatosan
---------------	--	---	---

4.3. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

4.3.1. A pedagógusok feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

A pedagógusok általános működési feladatait (üzleti rend, ügyviteli feladatok, rendezvényszervezés, tanórán kívüli feladatok) az iskola színvonalas működéséhez szükséges mértékben oly módon határozzuk meg, hogy a tantárgyi szakmai munka elsődlegessége és eredményessége mellett biztosítsuk a tanulók személyiségének optimális fejlődését és az iskola működési biztonságát.

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- korszerű, alapos szaktárgyi tudással rendelkezés;
- megvalósítható, nyomon követhető tervező munka: tantárgyanként, osztályonként, illetve csoportonként megtervezi egész tanévi munkáját, dokumentálja a megvalósulást reflexióit beépíti munkája minőségének emelése és mind tudatosabbá tétele érdekében;
- változatos tanulásszervezési eljárások, módszerek alkalmazása;
- a tanulói tevékenység szemelőt tartása;
- összeállítja, javítja, ellenőrzi, értékeli a tanulók dolgozatait;
- mérések elemzése, beszámolók készítése;
- a tanulók munkájának rendszeres (szóbeli, írásbeli, gyakorlati) számonkérése és értékelése;
- a pedagógus beosztással összefüggő adminisztráció pontos ellátása, az e-naplóba az érdemjegyek, tanórák naprakész bejegyzése, dokumentálása;
- javító-, osztályozóvizsgák, különbözeti, házi vizsgák megszervezése;
- tanulmányi, művészeti, sportversenyek lebonyolítása;
- tehetséggondozás, felzárkóztatás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok;
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken;
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása;
- a gyermekvédelemmel, tanuló és gyermekbalesetek megelőzésével kapcsolatos feladatok ellátása, jelzések, pedagógiai vélemények készítése;
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása;
- aktív részvétel nevelőtestületi és munkaközösségi értekezleteken, megbeszéléseken;
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben, ebédeléskor és egyéb eseti esetekben;
- tanulmányi kirándulások, táborok, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése;

- iskolai ünnepségeken és iskolai rendezvényeken való részvétel;
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés;
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés;
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása;
- különleges bánásmódot igénylő tanulókkal való foglalkozás, egyéni bánásmód alkalmazása;
- digitális eszközök használata;
- digitális tanrend megvalósulása esetén a tanulók digitális tanítása, oktatása, segítése, platformok ismerete, használata;
- önképzés, szakmai fejlődés, belső-külső továbbképzéseken való részvétel;
- elkötelezettség, az iskola hírnevéhez való hozzájárulás, az iskola rendezvényeiről, programjairól cikk írása;
- jó kapcsolat kialakítása a szülőkkel, tanulókkal, kollégákkal;
- pedagógus kollégák óráinak látogatása;
- együttműködés óvodákkal, intézményekkel, sportszakosztályokkal, civil szervezetekkel stb.;
- teamben, csapatban való dolgozás;
- feladatok pontos, határidőre történő elvégzése;
- környezetnevelésben, egészségnevelésben való részvétel;
- ismeri és alkalmazza az iskola nevelési dokumentumaiban megfogalmazott elveket az ellenőrzés-értékelés feladataiban, ezek szerint cselekszik;
- az intézményre vonatkozó jogszabályok, rendelkezések, munkafegyelmi utasítások betartása;
- a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságra hozataláról szóló hatályos törvény rendelkezéseinek betartása, a hivatali és szolgálati titok megőrzése;
- járványhelyzet esetén betartja és betartatja a járványügyi szabályokat;
- az intézmény működési rendjében felmerülő elfoglaltságokba való bekapcsolódás.

Az egységes iskolai követelményrendszert minden pedagógus köteles betartani. A szaktanárok minden tanév első tantárgyi óráján ismertetik a tanulókkal (és az első szülői értekezleten, illetve a fogadóórákon a szülőkkel) a tantárgy követelmény- és értékelési rendszerét, a pótlási és javítási lehetőségeket.

A pedagógus a tanuló értékeléséről a KRÉTA rendszeren keresztül folyamatosan értesíti a szülőket. A bejegyzéseket az osztályfőnök hetente ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt bejegyzések beírását pótolgatja.

4.3.2. Az osztályfőnökök feladatai

Az azonos évfolyamra járó, azon belül közös tanulócsoportot alkotó tanulók egy osztályközösséget alkotnak. Az osztályközösségek diákjai a tanórák, foglalkozások túlnyomó többségét az órarend szerint közösen látogatják.

Az osztályközösség élén mint pedagógusvezető, az osztályfőnök áll. Az osztályfőnököt az igazgató bízta meg. Az osztályfőnök jogosult az egy osztályban tanító pedagógusok értekezletének összehívására.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- A pedagógia elvei és gyakorlata szerint neveli tanítványait. Célzatosan összehangolja osztályukban a nevelési tényezőket, mindent megtesz azért, hogy osztálya jó közösségé váljon, amelyben minden tanuló otthon van. Tanítványai családi háttérének és személyiségének alapos megismerésére törekedve, az intézmény nevelési céljainak megfelelően, azokkal mélyen azonosulva, formálja személyiségüket, segíti önismeretük, hivatástudatuk fejlődését.
- Igyekszik folyamatos jelenlétével is kifejezni az osztályával való törődését (szünetekben, kirándulásokon, iskolai rendezvényeken való részvételével).
- az iskola pedagógiai programjának szellemében fejleszti osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire;
- munkáját az iskola pedagógia programja, valamint az iskolai munkaterv alapján végzi;
- munkáját előre megtervezi, és ezt minden tanévben szeptember 15-ig foglalkozási tervben rögzíti;
- együttműködik az osztály diákképviselőivel, segíti a tanulóközösség kialakulását;
- segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját;
- kapcsolatot tart az osztály szülői szervezetének képviselőivel;
- szülői értekezletet, fogadóórát tart;
- megszervezi a felelősi munkákat;
- figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét;
- minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti;
- ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: napló (e-napló) vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása;
- segíti osztálya kötelező orvosi vizsgálatát;
- kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő gyermekvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola gyermekvédelmi megbízottjával, probléma észlelése esetén jelez az iskola- vezetés és a társszervek felé;

- szükséges esetekben iskola pszichológushoz, szakértőhöz utalja a tanulót, felveszi kapcsolatot a családsegítő, gyermekjóléti szolgálattal;
- tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében, irányítja közösségi tevékenységüket;
- javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére;
- részt vesz az osztályfőnökök közösségi munkájában, segíti a közös feladatok megoldását;
- látogatja az osztálya tanítási óráit, tanórán kívüli foglalkozásait, észrevételeit megbeszéli az érintett nevelővel, a tanulókkal;
- együttműködik az osztályban tanító pedagógusokkal;
- felelős osztálya rendjéért, tisztaságáért;
- értékeli (szóban és írásban) az osztálya helyzetét, neveltségi szintjét, magatartását, tanulmányi helyzetét;
- a tanulók személyiségfejlesztése érdekében összehangolja az iskola és a család nevelő munkáját, együttműködik a szülőkkel;
- hetente ellenőrzi az e-naplót, az érdemjegyeket, hiányzásokat;
- a tanulói házirendet, a balesetvédelmi és tűzvédelmi szabályokat az első tanítási napon a tanulókkal, az első szülői értekezleten a szülőkkel ismerteti;
- bombariadó és tűzriadó esetén az intézményben elfogadott intézkedési rend alapján tevékenykedik;
- ellenőrzi a tanulók szakkörre, tanfolyamra, sportegyesületbe való jelentkezését;
- ismeri tanulói eredményeit, az eredményekről kimutatást készít;
- igazolt mulasztást engedélyezhet 2 napon belül;
- nyomon követi a tanulókra vonatkozó határozatokat, azokról tájékoztatja az érintett pedagógusokat.

Sportosztályba járó tanulókat tanító osztályfőnök egyéb feladatai

- Segít összehangolni a sportolók tanulási és edzési időbeosztását.
- Segíti a sportoló tanulók egyéni fejlődését.
- Kapcsolatot tart a tanulók edzőivel.
- Javaslatot tesz a kikérők elbírálásánál, kezeli és számon tartja azokat.
- Kikérők kezelése: ne az osztályfőnöknek küldjék be a szülők vagy az egyesület, hanem elektronikusan az iskola email címére. Határidő: legkésőbb a hiányzás előtti nap. Az iskola elhagyásának feltétele egy kilépési engedély, ami válasz a kikérőre. Ez egy

formanyomtatvány legyen a titkárságon.

- Segíti a magántanulók kapcsolattartását a kollégákkal, vizsgarendjüket összehangolja, az ezzel kapcsolatos adminisztrációt ellenőrzi.
- Ismeri a sportoló tanulók sporteredményeit, alkalomszerűen látogatja versenyeket.
- Naprakészen vezeti a sportolókkal kapcsolatos adatszolgáltatást az igazgató és a MOB felé.

4.4. A tanulók részvételei jogának gyakorlása az intézményi döntési folyamatban

Az intézmény tanulói érdekeik képviseletére **diákönkormányzatot** hozhatnak létre. A diákönkormányzat az iskola nevelési-oktatási célkitűzéseinek megvalósítását az életkori sajátosságok figyelembevételével, sajátos eszközökkel, a tanulói aktivitás és tevékenység fejlesztésével segíti.

A diákönkormányzat az állampolgári felelősségtudat kialakításának legfontosabb eszköze. A diákönkormányzat SZMSZ-ének megírása, annak módosítása, a diákelnök- és képviselőválasztás, a különböző diákprogramok megszervezése formális és tartalmi tekintetben egyaránt a felelősségvállalás és tudat kialakítását segítik.

A diákönkormányzat a tanulók érdekképviseleti szerveként működik, és a tanulóifjúság elsősorban a diákönkormányzat különböző fórumain keresztül vesz részt az iskolai közéletben. A diákönkormányzat saját Szervezeti és Működési Szabályzattal rendelkezik. Szervezeti életét tehát önállóan intézi, az iskolai élettel kapcsolatos kérdésekben a köznevelési törvény előírásai szerint vesz részt.

A diákönkormányzatnak véleményezési joga van:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt;
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt;
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor;
- a házirend elfogadása előtt;
- 1 szabadon felhasználható munkanap eltöltésére vonatkozóan.

Alapelvnek tekintjük, hogy a diákönkormányzat képviselői az iskolai élettel kapcsolatos valamennyi kérdésben véleményezési joggal rendelkezzenek. Az SZMSZ mellett a diákönkormányzat tanévenként feladattervet is készít, amelyben rögzíti a legfontosabb tennivalóit.

A diákönkormányzat képviseleti rendszerben működik:

- Az osztályok választott képviselői: 2-2 fő.
- A DÖK vezetőségét a jelölőbizottság előterjesztése alapján az osztályok küldöttei választják titkos szavazással.
- A diákönkormányzat vezetője a diákelnök.

- A diákönkormányzat munkáját a feladatra kijelölt, felsőfokú végzettségű és pedagógus szakképzettségű felnőtt segíti, akit az igazgató bíz meg ötéves időtartamra a diákönkormányzat javaslatára.
- Tevékenységüket mindenkor ez a megbízott tanár kíséri figyelemmel, de az intézményvezető is segít problémáik megoldásában, támogatja kéréseiket, elgondolásaikat. Alapvetően minden pedagógus igyekszik kivenni a részét rendezvényeik, programjaik támogatásából.

4.5. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek helyi rendje

Új társadalmi modellre, s vele együtt új pedagógiai gondolkodásra, gyakorlatra van szükség.

Intézményünk minőség-szemléletének alapelve: az emberi oldal, esélyegyenlőségre való törekvés megvalósítása, önmegvalósítás, azaz a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának lehetősége és szabadsága. Iskolai tevékenységrendszerünk olyan pedagógiai- pszichológiai folyamat, amely során a gyerekek a korábbinál autonómabb, spontánabb, önmagukban szilárdabban bízó emberré válhatnak. A diákok annak élményét élhetik át, hogy azonosak lehetnek saját értékükkel. Az iskolánkban zajló nevelési folyamat első szakaszában is megjelennek azok az értékek, amelyek a végső cél szempontjából rendkívül fontosak. Kizárólag a gyerekek személyiségéhez alkalmazkodó tanulási környezetben kívánjuk pedagógiai munkánkat végezni.

Ez a tanárok felelősségére hívja fel a figyelmet, lehetőséget teremt arra, hogy a felülvizsgáljuk saját gyakorlatunkat, esetleg segítségért folyamodjunk.

Az alapkészségek elsajátítása adott esetben nagy egyéni különbségeket mutathat. Ezek a szélsőségek a hagyományos iskolai módszerek és keretek között nem kezelhetők. Sajátos tanulásszervezési megoldások alkalmazása nélkül nem valósíthatók meg a különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű gyerekek, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelésének, oktatásának feladatai. Egyes gyerekeknél már az iskolába lépéskor jellemző fejlettségbeli különbség, amely az iskolai évek alatt további elmaradásokat okoz(hat), amely nem feltétlenül jelent intellektuális különbséget, csak a fejlődés időbeli eltolódását. Az alapkészségek egy része esetében a fejlődés kevésbé befolyásolható, a készség elsajátításában az érés dominál, pl. írásmozgás-koordináció. A feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikák alkalmazása nélkülözhetetlen a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében.

Pedagógiai feladatunk röviden a következőkben foglalható össze:

- abbahagyás helyett optimális elsajátítás: nem hagyjuk abba a fejlesztést, miután a tantervben előírt idő véget ért, addig kell fejleszteni az alapkészséget, amíg az optimális elsajátítás be nem következik, függetlenül attól, hogy a tanuló hány éves, hányadik osztályba jár.
- az egyéni különbségek követése: alkalmazkodunk a tanulók közötti különbségekhez: akinek az optimális elsajátításhoz több időre van szüksége, az félévekben, években mérhetően több időt kapjon

A tartalomorientált követelmények teljes elsajátítása lehetetlen mindenki által. Téves az a gondolat, miszerint az az oktatás a jobb, amelyik a tantervi anyagból minél többet, megtanít. Ugyanakkor léteznek általános alapok, amelyek nélkül nem lehet boldogulni. Ebből következően a feladat kettős: a személyiség alapszerének kifejlesztése (alapotívumok, alapkészségek, képességek, alapismeretek) és az egyéniséggé fejlődés segítése (speciális kompetenciák, hagyományos tartalomorientált oktatás stb.)

Mindezekből logikusan következik, hogy előnyben kell részesítenünk a differenciált tanulásszervezést. Kitüntetett szerephez kell, hogy jusson a kreativitás, a helyzetfelismerés és a döntési képesség, az önállóságra nevelés, a kapcsolatteremtő és együttműködési képesség. Fontos az egyéni haladási ütem figyelembevétele, a személyre szabott tanulás, az egyéni módszerek alkalmazása, a tantárgyi integráció, a gyermek egyéni sajátosságaira épülő ismeretek elsajátítása. A személyiségfejlesztést, de az alapkészségek elsajátítását is megsegítő tevékenységeket: drámajáték, művészeti foglalkozások, mozgáskoordinációt fejlesztő testnevelési foglalkozások, önismereti csoportok, kooperatív tanulás, fejlesztő, felzárkóztató foglalkozások kívánatos előnyben részesítenünk, mert így tudjuk a tanulókat aktív részvételre bátorítani.

A pedagógus feladata, hogy megteremtse a személyre szabott tanulás feltételeit, és úgy tervezze a tanulási feladatokat, hogy megfelelő programválaszték tegye lehetővé az egyéni különbségek figyelembevételét.

Törekszünk arra, hogy azok a tanulóink, akik sajátos nevelési igényűek, akik tanulási zavarral, részképesség-zavarral küzdenek, hátrányos helyzetűek, lemorzsolódással veszélyeztetettek, a törvény által előírt és megengedett speciális fejlesztési és értékelési kritériumok szerint kapjanak fejlesztő értékelést.

A segítségnyújtás differenciálás útján történik a fejlesztőpedagógus, a tanítók, az egyes szaktanárok irányításával. Keressük a problémák osztálykeretben való megoldását, a differenciálás mellett a kéttanítós modell alkalmazásával (heti 2-4 alkalommal a tantárgyfelosztás függvényében), szükség esetén, igény szerint az iskolapszichológus bevonásával. Az osztálykereteken kívül felzárkóztató, fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt a gyerekek.

Szoros kapcsolatunk van a szakszolgálatokkal, a társszervekkel, melynek gyógypedagógusai, szakemberei (logopédus) egyéni fejlesztési terv szerint haladva segítik a sajátos nevelési igényű tanulóinkat.

Összegezve: ki kell szabadulnunk az idő kalodájából, fokozatosan áttérve a személyiség alapszerének kritériumorientált kifejlesztésére, miközben a tartalomorientált fejlesztést, ennek és az egyéni fejlődésnek a szolgálatába állítjuk, segítve ezzel iskolás gyermekeink kibontakozását.

4.6. A sajátos nevelésű tanulók integrált nevelése-oktatása, az együttnevelés pedagógiája, módszere

„Az integráció az emberi együttélés formája, éppen ezért nem annak az alkalmazását kell indokolni, hanem az ettől való eltérést.” (Muth)

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását

elősegíti a nem SNI igényű tanulókkal együtt történő integrált oktatásuk, ezért az iskola az alapidokumentumba foglaltak szerint speciális feladatként vállalja a sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatását. Biztosítjuk iskolai kereteinken belül az elsajátítható tudást és a kialakítandó képességeket, szem előtt tartva egészséges személyiségfejlődésük megalapozását, fejlesztését, illetve oktatásukhoz-nevelésükhöz nélkülözhetetlen speciális szükségleteiket, hogy felkészítésük olyan mértékűvé váljon, amivel iskolaváltás esetén egy másik iskolában folytatni tudják tanulmányaikat. Törekszünk a hátrányok csökkentésére, kompenzálására, a képességek kibontakoztatására, társadalmi beilleszkedésük sérülésspecifikus szempontú támogatására. Biztosítani szeretnénk, hogy a fejlesztés segítse az önállóságukat, társadalmi beilleszkedésüket.

Célunk a gyermekek sikerélményhez juttatása, személyiségüknek és képességeiknek pozitív irányba történő változtatása, önbecsülésüknek, egészséges énképüknek és önbizalmuknak a fejlesztése, hogy higgyenek saját képességeikben és abban, hogy sikereket tudnak elérni.

Minél inkább differenciáltabb, tevékenykedtetőbb az oktatás, annál inkább befogadó.

Az integrált osztályokban elkerülhetetlen a **differenciált oktatás**, mivel a sajátos nevelési igényű tanulók elé különböző célokat tűzünk ki, az ismereteket különböző mélységben és terjedelemben tárjuk a gyermek elé. Az egyes tanulókhoz kell igazítani a tanulási folyamat szerkezetét, tempóját, eszközeit. Figyelembe kell venni a gyermekek terhelhetőségét, fáradékonyságát. Kooperatív tanulás szervezésével lehet biztosítani, hogy minden tanuló lehetőségeihez mérten hatékonyan részt vegyen a tanulás folyamatában.

Olyan, az együttnevelést szolgáló tanulásszervezési módozatokat, tanítási módszereket és kereteket minősíthetünk jó gyakorlatnak, amelyek a tanulók egyéni sajátosságaihoz igazíthatóak, adaptívak.

A gyermekek diagnosztikus adatai alapján részletes fejlesztési tervet kell készíteni, mely a gyógypedagógus feladata. A törvényben előírt szakember utazó gyógypedagógus meghatározott időkeretben foglalkozik ezekkel a gyerekekkel iskolánkban.

Az integrált képzésben résztvevők az általános iskola tanítási rendjéhez alkalmazkodnak, egyéni gyógypedagógiai fejlesztésük órarendjükhöz és napirendjükhöz igazodik.

Iskolánk oktató-nevelő munkájának fontos feladata a másság elfogadása, egymás iránti empátia, tolerancia. Folyamatos kapcsolattartás a szülők, diákok közösségével, hogy fogadják el ezeket a gyerekeket.

Nevelőink a tananyag feldolgozásánál figyelembe veszik a tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését, együttműködnek a tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, megfelelő szakképzettséggel rendelkező szakemberekkel, javaslataikat, iránymutatásaikat elfogadják, beépítik a pedagógiai folyamatokba. Az együttnevelést megvalósító intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál, mint részvétet és védettséget. Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető.

Pedagógusaink törekednek a magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességek (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciák elérésére, szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készítenek, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosítanak, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat

alkalmaznak.

Az integrált keretek között nevelt SNI tanulóknál „**A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvét**” kell alkalmazni.

Az Irányelvben foglaltak célja, hogy a sajátos nevelési igényű tanulók esetében a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok ugyanúgy összhangba kerüljenek, mint más gyermekeknél.

Az Irányelv annak biztosítását szolgálja, hogy:

- a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg, segítse a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést,
- az iskola fejlesztési követelményei igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez,
- ha szükséges, a fejlesztés az iskoláskor előtti képességfejlődés területeire is terjedjen ki,
- a rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai váljanak az intézmények pedagógiai programjainak tartalmi elemeivé,
- a tanulókat a nevelés, oktatás, fejlesztés ne terhelje túl.

A speciális nevelés alapeszménye, olyan elfogadó környezet kialakítása, ami a sérült gyermek erőseit, sikeres próbálkozásait értékeli, másságát elfogadja, a sajátos értelmi és személyiség állapotához igazodó nevelést, oktatást helyezi előtérbe, és ez a sérült gyermek harmonikus személyiségfejlődését eredményezi.

Feladataink:

- Az integráltan tanuló sajátos nevelési igényű gyermekek számára speciális pedagógiai segítségnyújtás, az együttműködés formáinak kialakítása, rögzítése, illesztése az aktuális órarendbe.
- A különleges bánásmódot igénylő tanuló megfigyelése, fejlesztésének, lehetőségeinek, korlátainak értelmezése, teammunkában a gyógypedagógussal, a szakértői vélemény alapján.
- A fejlesztés tervezése tanórai keretek között – egyéni és csoportos fejlesztő tevékenység speciális pedagógiai segítségnyújtással – a gyógypedagógus által biztosított speciális tantervre építetten.
- A gyógypedagógiai nevelés számára biztosított szakanyagok, tankönyvek, taneszközök beszerzése, felhasználásuk, beemelésük ütemezése a gyógypedagógus irányításával.
- A diagnosztizáló, formatív, szummatív mérések lehetőségének, gyakoriságának tervezése teammunkában.
- A tanuló fejlődésének, elért eredményeinek meghatározása, rögzítése együttesen kialakított vélemény szerint – a szülő bevonásával, tanácsadás a szülőnek, segítségnyújtás a családi neveléshez, a gyógypedagógussal együttműködve.
- Az integrált tanuló nevelésével kapcsolatos szakmai tapasztalatcserén, szakmai felkészítésén, folyamatos továbbképzésen való részvétel, valamint a szakmai anyagok

igénybevétele.

Ezek a gyerekek különleges gondozást igényelnek. Tanulmányi előmenetelüket a képességeiknek megfelelő egyéni tanulási utak biztosításával próbáljuk a leghatékonyabban támogatni. A tanórai foglalkozások célja az alapvető tanulási tapasztalatok megszerzése, ill. támogatása különböző tanulási utak kijelölésével. A tanulási folyamatot a tanórákon kívül a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, személyiségüket komplex és egyedi módon fejlesztő kulturális és sportprogramokkal tesszük sikeressé.

4.6.1. A sajátos nevelési igényű, a különleges gondozásban részesülő tanulók értékelése, minősítése:

- Személyre szabott pedagógiai eljárásokat, eszközöket, módszereket alkalmazunk.
- A tananyag feldolgozásánál figyelembe vesszük a tantárgyi tartalmak egyes SNI tanulók csoportjaira jellemző módosulásait.
- Egyéni haladási ütemet biztosítunk. Együttműködünk a szakszolgálat szakembereivel.
- Utazó gyógypedagógus segít a fejlesztésben meghatározott időkeretben.
- Az értékelés biztató, ösztönző, segítségnyújtó, fejlesztő. A korai iskolai kudarcok csökkentéséhez hozzájárulhat a tanulók teljesítményének *szöveges minősítése*, amelynek eredményes alkalmazása egyéni odafigyelést és magas fokú tudatosságot vár el a pedagógusoktól.
- Az integráltan oktatott tanulók a szokásos értékelési rend szerint kapnak minősítést a számukra megfelelő iskolatípus és osztályfok sajátos nevelési igényűekre vonatkozó tantárgyak és tantervi követelmények megjelölésével. Az integráló nevelés célja, hogy minden gyermek, függetlenül attól, hogy valamely sérülés vagy egyéb ok következtében fejlődésében akadályozott, megkülönböztetés nélkül vehessen részt az intézményes nevelésben.

4.6.2. A sajátos nevelési igényű tanulók ellátása

4.6.2.1. A beszéd fogyatékos tanulók

Beszéd fogyatékos az a tanuló, akinél veleszületett vagy szerzett idegrendszeri működési zavarok és a környezeti hatások következtében jelentős mértékű a beszédbeli akadályozottság. Ennek következtében átmeneti, illetve tartós zavarok léphetnek fel a nyelvi, kommunikációs és tanulási képességekben, a szociális kapcsolatok kialakításában. Az akadályozottság megmutatkozhat a beszédhangok helyes ejtésének, a beszédészlelés és -megértés zavaraiiban, a beszédritmus sérülésében, a grafomotoros és a vizuomotoros koordináció éretlenségében, valamint az általános beszédgyengeséggel együtt járó rész-képesség-kiesésben. A különböző jellegű diszfóniák, a hangadás kóros elváltozásai szintén a beszéd fogyatékoság körébe sorolhatók.

Az iskolai oktatás, a pedagógiai, logopédiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció a beszédbeli akadályok jellegétől függ. Ezek az alábbiak szerint csoportosíthatók:

- akadályozott beszéd- és nyelvi fejlődés,

- diszlália,
- disarthria,
- dadogás,
- hadarás,
- diszfázia,
- diszfónia,
- az általános beszédgyengeséggel összefüggő olvasás-, írászavar,
- súlyos beszédmegértési zavar,
- vagy ezek halmozott előfordulása.

A dadogás, a hadarás, a diszfónia serdülőkorban is jelentkezhet. Különös figyelmet érdemel ebben a korban a felnőtt beszédhang fokozatos kialakulásának óvó-segítő rendszere, ennek beépítése a pedagógiai teendők sorába.

Beszédfigyatékos tanulók fejlesztése:

- pszichológiai és fiziológiai tényezők fejlesztése
- önállóság fejlesztése
- önbizalom fejlesztése
- pozitív énkép kialakítása
- bátran merjen beszélni társai előtt

Beszédfigyatékos tanulók rehabilitációja

- dadogás: laza izomműködés, helyes lépés, mozgás- és ritmuskoordináció fejlesztése.
- hadarás: figyelemfejlesztés, helyes lépéstechnika, mozgás- és ritmuskoordináció kialakítása
- megkéssett beszéd: beszédre irányuló figyelem, speciális mozgások, aktív és passzív szókincs bővítés

Valamennyi beszédfigyatékos tanulónál szükséges:

- logopédiás terápia
- kommunikációs tréning
- bábterápia
- drámaterápia
- gyógyúszás
- gyógytorna

4.6.2.2. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók személyiségfejlődési zavara, akadályozottsága, az idegrendszer különféle eredetű, öröklött vagy korai életkorban szerzett sérülésével és/vagy funkciózavarával függ össze. Az enyhe fokú értelmi fogyatékoság (mentális sérülés) diagnosztizálása elsősorban orvosi, gyógypedagógiai és pszichológiai feladat.

Pszichodiagnosztikai vizsgálatokkal megállapítható a kognitív funkciók lassúbb fejlődése, valamint más, nem intellektuális területeken jelentkező eltérések.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése igen eltérő attól függően, hogy milyen egyéb érzékszervi, motorikus, beszédfejlődési, viselkedési stb. rendellenességeket mutatnak, amelyek vagy oksági összefüggésben állnak az értelmi fogyatékosággal, vagy következményesen egyéb hatásokra alakulnak ki. Tanulási helyzetekben megfigyelhető jellemzőik: a téri tájékozódás, a finommotorika, a figyelemkoncentráció, a bonyolultabb gondolkodási folyamatok, a kommunikáció, valamint a szociális alkalmazkodás fejlődésének eltérései. Ezek egyébként változó mértékben és mindig egyedi kombinációban jelennek meg, a tanulási képesség különböző mértékű fejlődési zavarát is mutatják és akadályozzák az iskolai tanulás eredményességét. Az intézményes ellátásukban bekövetkezett pedagógiai szemléletváltás legfontosabb célkitűzése, hogy erősödjék az integrált nevelés és oktatás anélkül, hogy megszűnne az elkülönített gyógypedagógiai ellátás lehetősége. Ez nem a különleges gondozás megszervezésének folyamatában eredményez változtatást, hanem az érintett értelmi fogyatékos tanulókkal kapcsolatos pedagógiai szemléletváltást segíti.

A nevelésükhöz szükséges feltételek:

- a fogyatékoság típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógiai tanár/terapeuta, konduktor foglalkoztatása,
- speciális tanterv, tankönyv és más segédletek, illetve
- a szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott szakmai szolgáltatások biztosítása.
- Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelési igényeinek megfelelő gyógypedagógiai nevelés és terápia hatására fejlődésük a mentális képességek területén is számottevő lehet.
- A fejlesztéshez, habilitációs és rehabilitációs célú foglalkozások vezetéséhez, az egyéni fejlesztő programok kimunkálásához, a tantárgyak fejlesztési feladatainak megvalósításához a szakirányú képesítéssel rendelkező gyógypedagógiai tanár együttműködése szükséges. Amennyiben a tanuló állapota megkívánja, úgy más szakembert (pl. terapeuta, logopédus, pszichológus, orvos, konduktor) is be kell vonni a fejlesztő munkába.

4.6.2.3. Az autizmus-spektrumzavarokban szenvedő (autisztikus) tanulók iskolai fejlesztésének elvei

Az autisztikus tanuló

Az autizmus-spektrumzavarok az idegrendszer igen korai, nagy valószínűséggel veleszületett

ártalmának, illetve a genetikai, egyéb biológiai és környezeti tényezők együttes hatásának következményei. Az iskoláskor eléréséig – vagy tovább – kezeletlenül maradt fejlődési zavar és szélsőséges viselkedésformák gyógyító és fejlesztő célú ellátása a gyermek növekedésével egyre nehezebbé válhat, bár a nevelhetőség, taníthatóság időszaka belenyúlik a felnőttkorba, így sosem túl késő a fejlesztést elkezdeni. Az autizmus-spektrumzavarok lényege a társas viselkedés, a kommunikációs és sajátos gondolkodási képességek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg.

Az autisztikus tanulóra legjellemzőbb a kölcsönösséget igénylő társas viselkedési készségek területén tapasztalható gondolkodási képesség sajátos hiányosságai, a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció, a rugalmas viselkedésszervezés és -kivitelezés képességének minőségi sérülése és az egyenetlen képességprofil.

Típusos erősségek, amelyekre építeni lehet:

- A megfelelő szintű vizuális információ általában jól értelmezhető.
- Tanult rutinokhoz, szabályokhoz való alkalmazkodás.
- Jó mechanikus memória.
- Megfelelő környezetben, érdeklődésének megfelelő témáknál kiemelkedő koncentráció, kitartás.
- Egyes, nem szociális tartalmú tantárgyi területeken – pl. szó szerinti tanulás, nem szöveges számtan, földrajz, zene – viszonylag jó képességek.

Az autisztikus tanulók fejlesztésének általános céljai, feladatai

- A legáltalánosabb távlati cél az egyéni képességek, fejlettség szintjén elérhető legjobb felnőttkori szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése: ennek alapja a szociális, kommunikációs és gondolkodási készségek hiányának speciális módszerekkel történő kompenzálása és a meglévő készségek fejlesztése.
- A hiányzó készségeket pótló, helyettesítő kompenzációs-habilitációs kezelése a fejlődési elmaradás, a másodlagos (pl. viselkedés-) problémák leküzdése érdekében. A fogyatékos készségek kompenzálása különös jelentőségű a tanulási, szociális és munkahelyzetekbe való beilleszkedés és viselkedés elsajátításához.
- Az iskolai és a mindennapi gyakorlati életre felkészítő tananyag speciális módszerek segítségével történő elsajátítása.
- A jellegzetes gondolkodási nehézségek, rugalmatlanság miatt – a továbblépés előtt – külön kiemelt fejlesztési feladat az elsajátított ismeretek alkalmazásának, általánosításának tanítása, az ismeretek folyamatos használata a fenntartás biztosítására, valamint a változatos, probléma megoldási módszerek tanítása.
- A tananyag kiválasztásának legfontosabb szempontja a tanított képesség egész életen át megfelelő alkalmazhatósága. A tanuló túlterheltségének elkerülése érdekében a felesleges információkat szűrni kell, mert az egészséges gyermek által spontán, ösztönösen elsajátított nagy mennyiségű információ és készség az autisztikus gyermek számára nehéz tananyagot jelent.

- A kognitív viselkedésterápiás, fejlesztési és tanítási célokat a fenti szempontok alapján fontossági sorrendben kell értelmezni, és e szerint kell a tervekbe iktatni.

Az autisztikus gyermekek integrációja

A tudatosan tervezett, és nem kényszermegoldásként alkalmazott integráció csak akkor indokolt, ha egyértelműen az autisztikus gyermek javát szolgálja. A mérlegelés jellemzően a harmadik szakaszban nevelt tanulók egy részénél reális. Az integráció szükségességének megítéléséhez az alábbi tényezők alapos mérlegelése szükséges, úgy, hogy a feltételek együttesen és perspektivikusan legyenek adottak.

A tanuló részéről átlagos vagy átlag feletti intelligencia, enyhe fokú autisztikus fogyatékoság, jól kompenzált, minimális viselkedésproblémák.

A családtagok részéről egyértelmű szándék a szakemberekkel való szoros együttműködésre és a gyermek intenzív támogatására.

Az iskola részéről:

- a speciális módszertanban jártas pedagógus és asszisztens,
- jól előkészített, ütemezett fejlesztési terv,
- speciális eszközök, módszerek és környezet,
- együttműködés a családdal
- a befogadó gyermekcsoport felkészítése a pozitív hozzáállásra, folyamatos támogatása,
- szakértői csoporttal való intenzív kapcsolattartás
- szakértői csoport, amely rendelkezésre áll a szülők felvilágosításában, a pedagógusoknak nyújtandó szakmai tanácsadásban, problémakezelésben, a fejlesztés irányának kijelölésében, követésében.
- Az integrált autisztikus gyermek legyen elégedett az iskolai élettel, fontos, hogy jól érezze magát. A fenti feltételek mellett is szükséges a szociális, kommunikációs és kognitív deficitek figyelembevétele, az egyénre szabott mérés, tervezés, fejlesztés, a tananyag szűrése (egyes tantárgyakból felmentés), továbbá a fogyatékoságot kompenzáló alternatív eszközök, módszerek igénybevétele egyéni szükségletek szerint
- Pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan akadályozott tanulók
- Tanulási, beilleszkedési, magatartási zavarok hátterében részképesség zavarok, kóros hiperkinetikus vagy kóros aktivitászavar és/vagy figyelemzavar kialakulatlansága vagy fejletlensége áll fenn.
- Részképességzavar: az iskolai teljesítmények – elsősorban az alapvető eszköztudás (írás, olvasás, számolás) – elsajátításának nehézségei.
- Kóros hiperkinetikus, kóros aktivitászavar, figyelemzavar: az érintett tanuló rövidebb ideig tud a feladathelyzetben megmaradni. Már kisgyermekkorban kialakulnak a tünetei

a csapongás, figyelmetlenség, szabályok megszegése, többszöri konfrontálódás társakkal, megfontolatlanság. Ezek a tanulók érzékenyebbek az időjárás-változására, fáradékonyabbak, nehezen viselik a várakozást, gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, egyedüllétre.

4.6.2.4. Diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia

A **diszlexia** a tanulási zavarok fogalmkörébe tartozik, intelligenciaszinttől független olvasási, helyesírási gyengeség. Háttérben idegrendszeri sérülési, organikus eltérési, érési késése, működési zavar, örökletesség, lelki és környezeti ok áll.

Ezeknek a tanulóknak differenciálatlan az aktív szókinccse és gyenge az emlékezete.

Nehezen alakul ki hang-betű kapcsolat, gyakori a betűtévesztés az olvasás során. Nehéz a figyelem megosztása az olvasási technika és a szöveg tartalma között. Gyenge a szövegértése.

Diszgráfia esetén nehezen tanul meg írni. Az írómozgás egyenetlen, lendülete és ritmusa töredezett, fáradékonyabb.

Fejlesztési feladat

- látás, hallás, mozgás koordinálása
- olvasás, írás tanítása lassított tempóban, hangoztató-elemző, szótagoló módszerrel
- élő idegen nyelv oktatása során problémájának figyelembevétele.

A **diszkalkulia** különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának a nehézsége. Ezeknél a tanulóknál hiányzik a matematikai érdeklődés, kialakul a mechanikus számlálás képessége.

Fejlesztési területek, módszerek:

- érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, gondolkodás és beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése;
- testséma kialakítása;
- a matematikai nyelv tudatosítása;
- segítő, kompenzáló eszközök használata;
- szám- és műveletfogalom kialakítása;
- egyéni sajátossághoz igazodó gyakorlás.

4.6.3. Magatartási zavarok

Jellemzője az agresszív vagy dacos magatartás, az életkorban elvárható szociális elvárásokat durván áthágja, nagyfokú harcoság, társakkal, tárgyakkal, állatokkal szembeni durva bánásmód, erőfitogtatás, indulatkitörések, hazudozás.

Fejlesztési területek, módszerek:

- a tanuló helyének jó megválasztása az osztályban;
- egyénhez igazodó követelmény kialakítása;
- az alkalmazkodókészség fejlesztése;
- együttműködés családokkal, szakemberrel;
- sikerélmény biztosítása.
- egészségügyi és pedagógiai rehabilitáció
- folyamatos szakorvosi ellátás, annak ellenőrzése, útmutatások figyelembevétele;
- a tanultak elmélyítése;
- funkcionális képességfejlesztő programok.

Iskolánkban csak azokat a tanulókat tudjuk beintegrálni, akikhez megfelelően tudunk biztosítani szakembert, gyógypedagógust, akivel nevelőink szorosan együttműködnek, tanítási órákon a szakembertől kapott segítséget, javaslatot betartják és betartatják. Az osztályfőnökök és szaktanárok feladata a sérült tanuló beintegrálása, társakkal történő elfogadtatása, a szülőkkel, családdal rendszeres kapcsolattartás, problémák közös megbeszélése, gondok megoldása.

4.7. A tanulási, magatartási és beilleszkedési nehézséggel (BTMN) küzdő gyermekek

Az iskolában egyre több a beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő tanuló. A probléma nem megkerülhető és nem intézhető el méltatlankodással, a magatartás és tanulás pusztán szankcionálásával. A differenciált képességfejlesztés egyre fontosabb feladatunkká válik. A pedagógia és az orvostudomány, a szülészet, a gyermekpszichiátria sok olyan tényezőt tárt fel, amelyek a „problémás gyerekek” helyzetét magyarázzák (pl. a gyermek születésével kapcsolatos rendellenességek, oxigénhiányos állapot, agykárosodás, az anya depressziós magatartása, elhanyagoltság, kevés idő eltöltése a családi környezetben stb.).

Célunk az okok gyökereinek feltárása, a kudarc okozta feszültség megszüntetése, a személyiség egyensúlyának helyreállítása.

A tanulási, magatartási és beilleszkedési nehézséggel (BTM) küzdő gyermekek fejlesztése egyénre szabottan történik a szakvéleményében foglaltaknak megfelelően, melyhez egyéni fejlesztési tervet készítenek a fejlesztésben részt vevő szakemberek – fejlesztőpedagógus, iskolapszichológus, valamint az érintett pedagógusok.

A *felzárkóztatás segítése* a következő tevékenységek során történik:

- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- egyéni foglalkozás,
- napközi, tanulószoba,
- fejlesztő foglalkozás,

- logopédiai foglalkozás,
- iskolapszichológusi foglalkozás
- iskolai könyvtár használata,
- érdeklődési körnek megfelelő szakköri munka

A probléma kezelésének folyamata:

A beiratkozásnál az iskola gondosan áttanulmányozza az óvodáktól megküldött iskolaérettségi, valamint a szakértői véleményt. Amennyiben problémára utaló jelet találunk, – diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, ezekre utaló jelek, magatartászavar, beszédhiba, hiperaktivitás, figyelemzavar vagy egyéb részképességzavar – a szakvéleménnyel megismertetjük a gyermekkel foglalkozó pedagógusokat. Az iskolai beiratkozásnál, ha előre tudjuk a problémát, ajánlható kisebb osztálylétszámmal működő iskola megkeresése a szülőnek, a gyermek érdekében. A gyermekkel foglalkozó fejlesztő pedagógus, iskolapszichológus, osztályfőnök a tanév meg- kezdésekor megismerkedik a szülőkkel, a tanulóval. A segítőkész magatartás, a szülő bizalmának elnyerése a jövő szempontjából nagyon fontos.

A tanítási órákon differenciált foglalkoztatás szükséges. A tanítási órákon túl fejlesztő felzárkóztatást szervezünk számukra.

A pedagógussal szembeni elvárások:

- ismerje a részképességzavar tünetegyüttesét;
- tudjon differenciáltan oktatni;
- semmiféle hátrányos megkülönböztetés, degradáció nem érheti részéről a tanulót
- értékelésnél vegye figyelembe a tanuló eltérő képességeit; a szakértői véleményt
- erősítse a tanuló kiemelkedési lehetőségeit ott, ahol nem érvényesül a hátrány;
- a teljesítmény mérésénél önmagához képest is nézze a fejlődést;
- nevelje az osztályközösséget a különböző képesség-zavarok tolerálására.

Az osztályfőnökkel szembeni elvárások:

- a szülővel szemben kiemelten figyelmesen és tapintatosan fogalmazzon;
- a tanuló problémáit értesse meg a szaktanárokkal;
- szükség esetén forduljon szakemberhez a gyermek ügyében;
- kísérje figyelemmel a tanuló szakellátásának folyamatát, eredményességét;
- gondoskodjon a tanuló pályaválasztásáról.
- szükség esetén a tanuló magatartásáról, teljesítményéről adjon írásban véleményt. Amennyiben a problémára a beiratkozásnál nem derül fény, úgy az osztálytanító, szaktanár kötelessége, hogy a probléma észlelésekor a megfelelő intézkedést tegye.

- konzultáljon nevelőtársaival az adott eset kapcsán, valóban a jelzett probléma áll-e fenn;
- beszélje meg az észlelt problémát tapintatosan a szülővel, gyermekvédelmi megbízottal;
- kérje a tanuló nevelési tanácsadói vizsgálatát, ill. a szakértői bizottság vizsgálatát, véleményezése legyen korrekt, szakmailag megalapozott;
- kísérje figyelemmel a gyermek sorsát, ha szükséges erősítse meg a szülőt a további vizsgálatokat illetően, legyen támasza a nehéz döntések meghozatalában;
- tájékoztatassa az iskolavezetést a vizsgálatokról, kérjen intézkedést, ha szükséges;
- munkáját szakmai hozzáértéssel, empatikusan, segítőkész módon, tapintatosan végezze.

4.8. Tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

A képességfejlesztés az iskola minden pedagógusa számára állandó és szükséges feladat. Egy olyan tevékenység, amely az iskolai munka csaknem minden színterén állandóan jelen van. Pedagógusaink különös hangsúlyt fektetnek a tehetséges gyermekekkel való foglalkozásra, hisszük, hogy minden gyermek tehetséges valamiben.

Továbbiakban is törekszünk arra, hogy minél több gyereknél felismerjük azt, és iskolai kereteink között maximálisan segítsük a kibontakozásban őket. A valamiben kimagasló teljesítményt nyújtó tanulóink további kibontakozását akkor érezzük biztosítottnak, ha képességüknek és tehetségüknek megfelelő helyre irányítjuk őket, és ezáltal a legmegfelelőbb fejlesztést, foglalkozást kapják. Ezt szolgálja a projektszemlélet, a drámapedagógia alkalmazása a tanulási-tanítási folyamatban, a kooperatív technikák, a csoportos és a páros munka. Minden tanulócsoport esetében differenciált pedagógiai megközelítés alkalmazása szükséges. A differenciált feladatok esetében fontos, hogy azok egyformán vonzóak és érdekesek legyenek, és bátorítsák a megfelelő mértékű kockázatvállalást a tanulók érzékenyebb életszakaszaiban is. A tehetséges tanulók esetében ezek a szempontok kiemelten fontosak lehetnek, mivel az ő esetükben a tanulási fókusz és az érdeklődést jellemzően a megfelelően motiváló feladatokkal lehetséges fenntartani.

A képesség-kibontakoztató felkészítés a személyiségfejlesztés, a közösségfejlesztés segítségével járul hozzá a tanulási kudarcból, a szociális hátrányból eredő lemaradás csökkentéséhez, a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatásához, tanulási esélyének növeléséhez. Integrált felkészítés keretében is, amennyiben a lehetőségek, feltételek adottak.

Tevékenység	Módszer, lehetőség	Felelős	Határidő
Tehetségazonosítás, kiválasztás: általánosan kiemelkedő képességű, valamint speciálisan egy vagy több területen tehetséges tanulók	megfigyelés speciális képességeket mérő teszt, alkalmassági vizsga a tehetség felismerését szolgáló tudatos szituációk tervezése, használata	pedagógusok iskolapszichológus	folyamatos
Tehetséggondozás (iskolán belül)	fejlesztő foglalkozások differenciált tanóraszervezés projektoktatás kooperatív technika drámapedagógia speciális feladatok kiosztása tehetséggondozó foglalkozások sportfoglalkozások utánpótlás-nevelés	tanítók szaktanárok tehetséggondozó pedagógusok szakkörvezetők diákok	folyamatos
	versenyeztetés képesség-kibontakoztató szakkörök nívócsoporthoz való indulás pályázatokon való indulás programokon, rendezvényeken való fellépés	szülők	
Tehetséggondozás (iskolán kívül)	kapcsolatok kialakítása különböző tehetséggondozó intézményekkel, szakmai szervezetekkel,	iskolavezetés	

Tevékenység	Módszer, lehetőség	Felelős	Határidő
	sportegyesületekkel javaslattétel a tehetséges tanulók további fejlesztésére jó gyakorlatok meg- osztása speciális előadások, bemutatók, szakmai programok	érintett pedagógusok külső partnerek szülők	folyamatos
A fejlesztés hatékonysága, értékelése	sikerek, eredmények összegzése, értékelése felvételi eredmények értékelése visszacsatolás	iskolavezetés munkaközösség- vezetők osztályfőnökök tehetséggondozó pedagógusok	félévkor és év végén

4.9. Gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok, szociális hátrányokat enyhítő tevékenységek

Az iskola gyermekvédelmi tevékenysége a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényen alapul. A gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaként az iskola a veszélyeztetettségre utaló körülmény észlelésétől számított legfeljebb három munkanapon belül jelzéssel él a család- és gyermekjóléti szolgáltató felé. A jelzőrendszeri feladatok koordinálásáért az intézményvezető felel.

Az **iskolai gyermekvédelem** komplex és preventív tevékenységi rendszer, amelyet a gyermeki szükségletek (szeretet, biztonság, esélyegyenlőség, egészségvédelem) és jogok kiteljesítésére való folytonos törekvés jellemez.

Ez a tevékenység nagyfokú érzékenységet, empátiát, tapintatot, szakértelmet igényel.

Csak akkor lehet eredményes, ha a gyermekek mindenek felett álló érdekének érvényesítését tartjuk elsődlegesnek, és ennek kapcsán szoros együttműködés alakul ki valamennyi résztvevő között.

Az iskolai gyermekvédelmi tevékenység fő feladata a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzése, feltárása, megszüntetése.

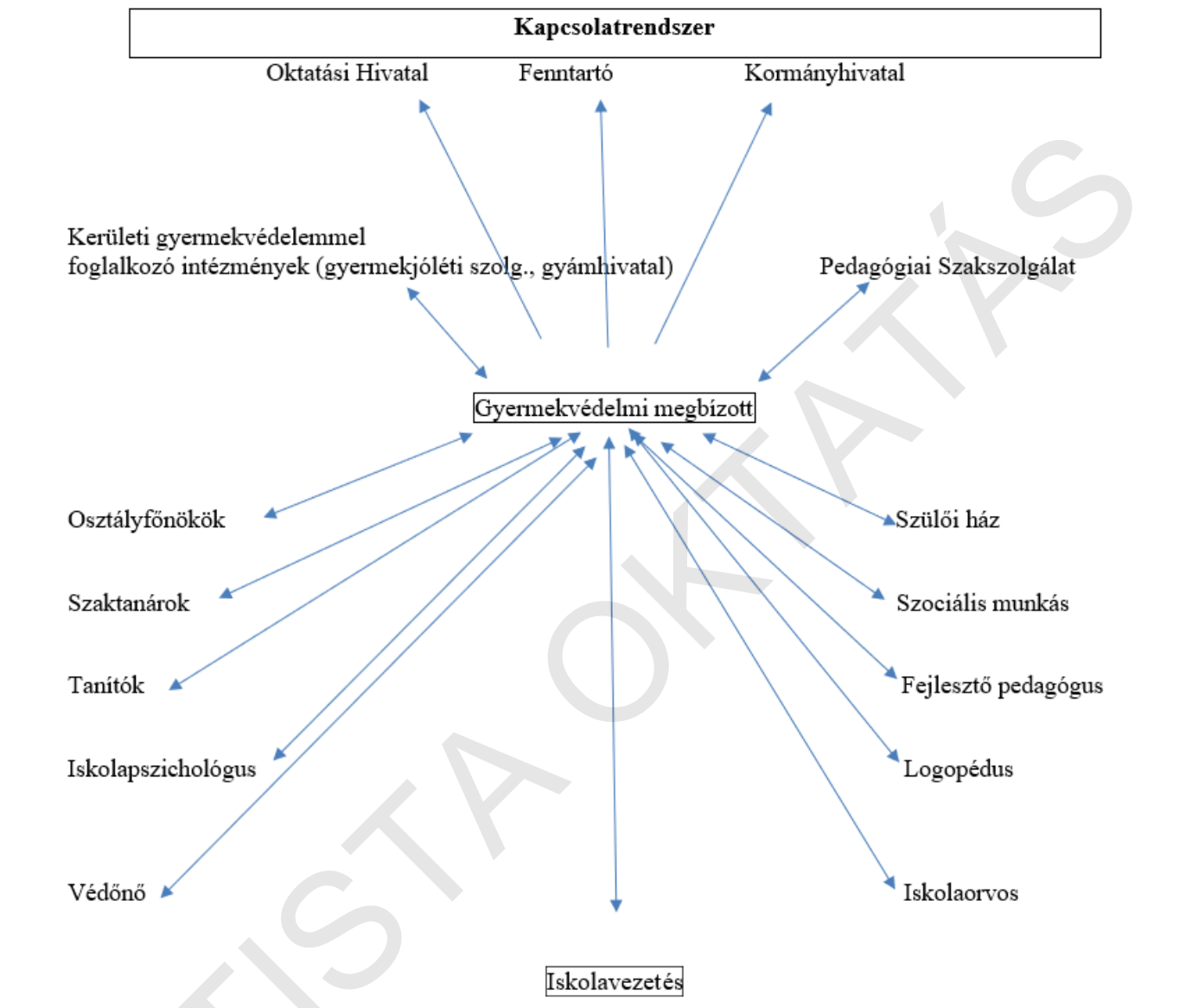
A gyermekvédelemnek alapvetően két nagy területe van:

- Az egyik a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal való törődés. Környezetünkben a veszélyeztetésnek és a hátrányos helyzet kialakulásának többféle formája jelenik meg. Családok szétesése, alacsony kereset, munkanélkülivé válás, a nagy családról való gondoskodás terhe, érzelmi, erkölcsi elhagyottság, egészségügyi

problémák, tanulási nehézségek, magatartászavarok. Minden gyermek és család egyéni bánásmódot igényel, csak úgy lehetünk sikeresek, ha erre rátalálunk.

- A másik terület az intézmény valamennyi tanulóját érintő preventív és felvilágosító tevékenység. Ez akkor lesz hatásos, ha az ártalmak és veszélyek bemutatásával párhuzamosan felvértezzük tanulóinkat a védekezési lehetőségekkel. Hasznos tevékenységek, tartalmas életcélok felé irányítjuk figyelmüket.

A GYERMEKVÉDELMI MEGBÍZOTT KAPCSOLATRENDSZERE

A folyamat megnevezése: Gyermek- és ifjúságvédelem

Alkalmazási terület:

az iskola valamennyi tanulója kiválasztott tanulók (rászorultság szerint)

A folyamat leírása:

Tevékenység	Módszer	Felelős	Határidő
A gyermekvédelmi tanulók (hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, veszélyeztetett) felderítése	jegyzői határozat tanulmányozása tájékoztató megfigyelés feltárás megbeszélés nyilvántartásba vétel együttműködés jelzés	iskolavezetés gyermekvédelmi megbízott osztályfőnökök iskolapszichológus	az adott év szeptember végéig átíró, utána folyamatos
Hátránykompenzáció: HHH, HH, SNI, BTMN-es, lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók	fejlesztő, felzárkóztató, tehetséggondozó foglalkozások pszichológiai megsegítés személyre szabott nevelés-oktatás megvalósítása IKT eszközökkel támogatott tanulás osztályfőnöki órák programok	osztályfőnök gyermekvédelmi megbízott szaktanárok fejlesztőpedagógus iskolapszichológus szülők	folyamatos
Szociális hátrányok enyhítése	igazolások, szociális ellátások számbavétele lehetőség szerinti támogatás segítségnyújtás, együttműködés	iskolavezetés gyermekvédelmi megbízott osztályfőnökök	folyamatos

Tevékenység	Módszer	Felelős	Határidő
Bűnmegelőzés Drogprevenció Resztoratív sérelemkezelés Veszélyeztetett tanulók segítése Esélyegyenlőség	előadások programok önismeret beszélgetések, viták, problémamegoldás, kapcsolat társszervekkel	gyermekvédelmi megbízott osztályfőnökök iskolaorvos, védőnő iskolapszichológus rendőri szervek	folyamatos eseti
Együttműködésre, tiszteletadásra nevelés a társas kapcsolatokban	hospitálások problémák azonosítása megfigyelés, beszélgetés konfliktuskezelés tanulói kooperációt lehetővé tevő munkaformák, módszerek	gyermek védelmi megbízott érintett pedagógus diákok iskolapszichológus	folyamatos eseti
Pontos adminisztráció vezetése, statisztikák készítése, értékelése	felmérések, elemzések	gyermekvédelmi megbízott, osztályfőnökök	folyamatos
Aktív részvétel értekezleteken, megbeszéléseken, külső programokon, rendezvényeken, jelzőrendszeri megbeszéléseken	kommunikáció, információmegosztás együttműködés	iskolavezetés gyermekvédelmi megbízott, pedagógusok	folyamatos
Szükség esetén kapcsolatfelvétel a külső, gyermekeket segítő állami intézményekkel, társszervekkel	egyeztetés megbeszélés, javaslattétel, jelzés küldése intézkedés	iskolavezetés osztályfőnökök szakemberek	folyamatose seti

4.10. Az iskolába jelentkező tanulók felvételének eljárása

4.10.1. Tanulói jogviszony

A tanulói jogviszony akkortól lép életbe, mikor a tanulót beíratják iskolánkba. Ez a jogviszony megszűnik, ha elköltözés vagy más egyéb ok miatt a tanuló iskolánkból kiiratkozik, más iskolába felvételt nyer, illetve 8. osztály elvégzése után.

„A köznevelési típusú sportiskola – a köznevelési típusú sportiskolai feladatai tekintetében- nem láthat el kötelező beiskolázási és felvételi feladatokat, továbbá biztosítania kell a köznevelési tanulmányok folytatását azok részére is, akik a nem megfelelő sporttevékenység vagy nem megfelelő sportbéli fejlődés miatt a köznevelési sportiskolára vonatkozó kerettantervi szabályok alapján végzett sportiskolai nevelés-oktatásban nem vehetnek részt.” (20/2012. EMMI rendelet 177.§ (3). bekezdés)

Iskolánk ennek megvalósítás érdekében évfolyamonként két osztály indításával biztosítja az érintetteknek a tankötelezettség teljesítését, osztályaink országos beiskolázású osztályok.

- köznevelés típusú sportosztály: első osztálytól angolnyelv-oktatással, a későbbiekben fokozatosan emelkedő óraszámú tantervvel, sportspecifikus tantárgyak oktatásával, a magyar nyelv és irodalom, matematika, digitális kultúra tantárgyak magasabb óraszámú oktatásával, furulyaoktatással
- normál kerettantervű osztály: második osztálytól angol nyelv/ kínai nyelv oktatással, a későbbiekben fokozatosan emelkedő óraszámú tantervvel, a magyar nyelv és irodalom, matematika tantárgyak magasabb óraszámú oktatásával, furulyaoktatással .

Nyitott iskolaként fontosnak tartjuk, hogy alkalmazkodjunk a 21. század kihívásaihoz.

Mindkét osztályban a tanítás azonos módon történik, kiemelt figyelmet fordítva az anyanyelvi és matematikai alapozó tevékenységre. Nagy hangsúlyt fektetünk a művészeti nevelésre, ezért fakultáció keretében már első osztálytól lehetőségük van a gyerekeknek a tehetségük fejlesztésére.

4.10.2. Felvétel, átvétel

A tanulói létszám az adott évfolyamon a köznevelési törvény 4. sz. melléklete szerinti osztály- és csoportlétszám. Ettől eltérni csak fenntartói engedéllyel lehet. Objektív mérce lehet még ezen túl a tantermek befogadóképessége.

A tankötelezettség megkezdésének feltétele, hogy a gyermek értelmi, lelki, szociális és testi fejlettségének állapota elérje az iskolába lépéshez szükséges szintet, az adott naptári évben a 6. életévét augusztus 31. napjáig betöltse.

A beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt, az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást.

Köznevelési típusú sportiskolai osztályba való beiratkozás

A köznevelési típusú sportiskolára – a köznevelési típusú feladatellátása tekintetében – alkalmazott kerettantervi szabályozás alapján végzett oktatásba az a tanuló vehető fel, aki megfelel a sportegészségügyi alkalmassági és fizikai képesség-felmérési vizsgálat

követelményeinek. (20/2012. EMMI rendelet 177.§ (4). bekezdés)

- A sportegészségügyi alkalmasságot igazoló dokumentumot – sportorvosi engedélyt – be kell mutatni az iskolának. a fizikai képességmérő vizsgálatot megelőzően.
- 1–4.évfolyamon: a háziorvos által kiállított egészségügyi igazolást arról, hogy a gyermek egészséges és a testnevelésórán részt vehet.
- 5–8. évfolyamon: sportegészségügyi alkalmasságot igazoló sportorvosi engedélyt.

Fizikai képesség-felmérési vizsgálat:

1-4. évfolyam:

- ügyességmérő teszt
- egyensúlyérzék-mérő teszt
- gyorsaságmérő teszt
- mozgáskoordinációt mérő teszt
- labdás ügyességmérő teszt
- állóképességet mérő teszt

5-8. évfolyamon:

- hajlékonysági teszt,
- dinamikus láberőmérő teszt,
- kar és törzserőt mérő teszt,
- futási sebességet, fürgeséget mérő teszt,
- labdakezelési ügyességet mérő teszt,
- torna alapelemeinek (gurulóátfordulás előre, hátra, fejállás, kézállás) végrehajtását ellenőrző összefüggő gyakorlat

Az alkalmassági vizsga feladatait a testnevelés munkaközösség állítja össze. A feladatokat pontozásos rendszerrel értékeljük, az így elért pontszámok azonban nem jelentenek rangsort a jelentkezőkkel szemben.

1 – 8. osztályba történő felvétel, átvétel

A tanév közben érkező, az adott évfolyamot nem intézményünkben kezdő tanulók osztályba, csoportba való beosztásáról az iskola vezetője dönt a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével.

Az említett évfolyamokba jelentkező tanuló magyar nyelv és irodalom, matematika, valamint idegen nyelv tantárgyakból mérőlapot tölt ki. A mérés jó eredménye esetén figyelembe vesszük még: a szülő kérését, a tanuló előző tanulmányi eredményeit, magatartás- és szorgalomjegyét, az adott évfolyamra járó tanulók létszámát.

A köznevelési típusú sportosztályba jelentkezők a fenti mérésen kívül testnevelésből

alkalmassági feladatokat végeznek a szaktanár irányításával. A tanuló felvételéről az intézmény vezetője dönt a szaktanárok véleményének kikérésével.

A más iskolából átvétel: a tanulónak a próbanapra kötelező legyen magával hoznia a bizonyítványát vagy annak másolatát, ennek hiányában az aktuális Kréta kivonatát. A sportosztályba való felvétel elbírálásakor előnyt jelent az érvényes szakosztályi – egyesületi igazolás és versenyengedély. Nyilatkozat szükséges továbbá a szülői felügyeleti jogra vonatkozóan.

4.11.A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozóvizsgákra,
- különbözeti vizsgákra,
- javítóvizsgákra,
- tantárgyi kötelező vizsgákra, házi vizsgákra vonatkozik.

Tanulmányok alatti vizsgák hatálya

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozóvizsgára jelentkezik, vagy köteles azt tenni,
- akinek házi vizsgát kell tennie,
- akit a nevelőtestület, vagy az igazgató határozatával osztályozóvizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira, akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő, illetve a külföldről hazatérő tanulók csoportba sorolásának megállapításakor, ha a körülmények ezt igénylik. Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira. Az igazgató írásban megbízza a vizsgabizottság tagjait.

Tanulmányok alatti vizsgák célja

A tanulmányok alatti vizsgák célja azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény pedagógiai programja szerint nem lehetett meghatározni.

A 20/2012-es EMMI rendelet szabályozza a tanulók tanulmányok alatti vizsgáinak lebonyolítási rendjét.

4.11.1. Osztályozóvizsgák

Osztályozóvizsgát kell tennie annak a tanulónak, aki

- igazgatói engedély alapján mentességet kapott valamely tantárgy tanóráinak látogatása alól, a továbbhaladáshoz szükséges érdemjegyet meg kell szereznie;
- egyéni tanrend szerint teljesíti a tankötelezettségét;

- engedélyt kapott, hogy a tanulmányi követelményeit a tanterv által előírtnál hamarabb teljesítse;
- a 20/2012. (VIII.31.) Emmi rendelet 51.§(6) bekezdés b, pontjában meghatározott időnél többet hiányzott, és a nevelőtestület engedélyezte számára;
- a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 51. §-ának (7) a, és f, pontjában meghatározottakat meghaladja.

Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket és emiatt teljesítménye nem volt érdemjeggyel értékelhető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.

A tanév végén a tanuló akkor tehet osztályozóvizsgát, ha a nevelőtestület engedélyezi számára. A nevelőtestület ezt akkor tagadhatja meg, ha az igazolatlan mulasztások száma meghaladja a húsz tanórát, és az iskola eleget tett a rendeletben foglalt értesítési kötelezettségének.

Az osztályozóvizsga egy szóbeli és írásbeli részből áll, de vizuális kultúra tantárgyból csak gyakorlati, ének-zene, digitális kultúra, testnevelés tantárgyakból a gyakorlati vizsgát elméleti elemek egészítik ki.

Az osztályozóvizsga követelményei megegyeznek az adott tantárgy meghatározott évre vonatkozó helyi tantervi követelményeivel.

A nyári osztályozóvizsga időpontját a nevelési év végén augusztus 21-étől augusztus 31-éig jelöljük ki. A félévi osztályozóvizsgát félévzárás előtti 10 tanítási napon belül, az év végi osztályozóvizsgát az évvzárást megelőző osztályozó értekezlet előtti 10 tanítási napon belül kell megszerveznünk.

4.11.2. Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát kell tennie annak a tanulónak,

- aki más iskolából (vagy külföldről) került felvételre a képzés megkezdése után, s az adott tantárgyból az itt tanultakhoz képest jelentős eltérés mutatkozik, vagy tantárgyi különbsége van.

A különbözeti vizsga követelményei megegyeznek az adott tantárgy meghatározott évre/részre vonatkozó helyi tantervi követelményeivel. Ennek értelmezésében a tanuló segítséget kérhet az adott szaktanártól, munkaközösség-vezetőtől.

4.11.3. Javítóvizsga

Javítóvizsgát tehet az a tanuló, aki

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott;
- az osztályozóvizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A javítóvizsga szóbeli és írásbeli részből áll, de vizuális kultúra tantárgyból csak gyakorlati, digitális kultúra, ének-zene, testnevelés tantárgyakból a gyakorlati elemeket elméleti elemek egészítik ki.

A javítóvizsga követelményei megegyeznek az adott tantárgy meghatározott évre/részre

vonatköző helyi tantervi követelményeivel. Ennek értelmezésében a tanuló segítséget kérhet az adott szaktanártól, munkaközösség-vezetőtől.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 21-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyai

1-2. évfolyam: magyar nyelv- és irodalom, matematika, testnevelés, ének-zene, vizuális kultúra

3-4. évfolyam: magyar nyelv- és irodalom, matematika, környezetismeret, testnevelés, ének-zene, vizuális kultúra, idegen nyelv

5-6. évfolyam: magyar nyelv- és irodalom, matematika, idegen nyelv, természettudomány, történelem, testnevelés, ének-zene, digitális kultúra, vizuális kultúra

7-8. évfolyam: magyar nyelv- és irodalom, matematika, idegen nyelv, földrajz, biológia, kémia, fizika, történelem, testnevelés, ének-zene, vizuális kultúra, digitális kultúra

A tanulmányok alatti vizsgák értékelésének rendje

Ha a vizsgatárgy szóbeli vizsgarészt is tartalmaz, akkor az írásbeli vizsga lezárását követően a vizsgáztató tanár kijavítja a dolgozatot. Követelmény, hogy a dolgozat javítása pontozásos rendszerben történjék, az egyes részpontokat és az egyes részekre kapható maximális pontszámot meg kell jelölni. Az osztályzat a pedagógiai programban meghatározott százalékos teljesítmény alapján kerül megállapításra.

Az elmúlt években fejlesztettük mérési kultúránkat is. A tanulók teljesítményét különböző szempontok szerint végezzük évfolyamszinten, osztályszinten egyaránt. Részletes elemzést készítünk a tanulók elért eredményeiről, feltárjuk az esetleges hiányokat, s megfogalmazzuk a teendőket is. Célunk az oktatás eredményességének, minőségének és hatékonyságának a növelése, valamint felkészülés az országos kompetencia és idegen nyelvi mérésre.

Bevezettük a házi vizsgáztatást, hogy tanulóink

- átsimélteljék, rendszerezzék az addig tanultakat,
- megismerjék a vizsgákra való felkészülés módszereit, a vizsgaszituációt,
- felkészítsük őket a továbbtanulásra,
- visszajelzést kapjanak tudásukról.

Ennek érdekében törekszünk arra, hogy tanulóink tudását megalapozzuk, folyamatosan fejlesszük, hogy képesek legyenek önálló ismeretszerzésre, tanulásra.

A vizsgák tartalmát, formáját az egyes tantárgyakra lebontott követelményrendszer rögzíti. Ezt minden tanévben november elsejéig a tanulók és szülők tudomására kell hoznunk.

A vizsgák időpontját az aktuális tanév munkaterve tartalmazza.

Igazolatlan hiányzás esetén a vizsga eredménye elégtelennek minősül.

A szóbeli vizsgák bizottság előtt folynak. A vizsgabizottság tagja lehet: szaktanár, osztályfőnök, az igazgatóság képviselője, munkaközösség-vezető. A vizsgáról jegyzőkönyv készül.

Az írásbeli vizsgák a munkaközösségek által meghatározott időtartamúak, maximum 45 percesek.

Az írásbeli vizsga napján más tárgyból számonkérés nem lehet, ha a vizsga eléri a négy óra időtartamot, akkor a tanulóknak aznap nem lehet több órájuk. Mivel az írásbeli vizsgák tanítási napon zajlanak, a tanulóknak ki kell tölteni a vizsgán rendelkezésre álló idő 80%-át.

A szóbeli vizsgákat egy osztálynak egy tanítási napra kell szervezni. A szóbeli tételeket úgy kell összeállítani, hogy egy-egy felelet maximum tízperces legyen. A kijavított írásbeli dolgozatokat a szóbeli vizsga előtt a tanulók megtekinthetik.

A vizsga eredményét a bizonyítványába az osztályfőnök jegyzi be.

A vizsgákon ünneplő ruhában kell megjelenni. Eredményhirdetést az előre megbeszélt időpontban tartunk.

Az osztályzat megállapítása a pedagógiai programban meghatározott százalékos teljesítmény alapján történik.

Az iskolai házi vizsga 5 – 8. évfolyamon kerül lebonyolításra.

Évfolyam	Tantárgy	Szóbeli	Írásbeli
5. évfolyam végén	magyar irodalom	X	-
5.évfolyam év vége	természettudomány	X	-
6. évfolyam félév	történelem	X	-
7. évfolyam végén	angol nyelv	X	-
7. évfolyam év vége	matematika	-	X

A vizsga eredménye beszámít az év végi osztályzatba, mivel 300%-os jegyként bekerül a Krétába.

Sikertelen vizsga esetén pótló házi vizsgát köteles tenni.

A vizsga megszervezése és lebonyolítása az aktuális munkatervhez igazodik.

4.11.4. Pótlóvizsga:

Pótlóvizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel távozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

4.12.A tanulmányok alatti vizsgák évfolyamonkénti követelményei

4.12.1. Alsó tagozat

4.12.1.1. Magyar nyelv és irodalom

Első évfolyam

Olvasás

- A betű és a hang különbségének felismerése.
- A tanult kis- és nagybetű biztonságos egyeztetése.
- Szavak szótagra bontása, szótagok megkeresése képekben, képek nevének hangokra bontása, szótagokra bontott szavak olvasása, mondatok olvasása
- Tudjon 3-4 mondatot alkotni eseményt ábrázoló képről.
- Ismert tartalmú és gyakorolt szöveget felkészülés után lassú folyamatossággal, szövegszerűen olvas fel. Olvasási hibáit segítségadás mellett javítja.
- Olvasson a tanuló némán szókincsének megfelelő 10 soros szöveget, majd önállóan oldja meg a szövegekhez kapcsolódó – ismert típusú – szóbeli és írásbeli feladatokat. Fejéből tudjon 4-5 verset, mondókát, nyelvtörőt, találós kérdést, érthetően, megfelelő hangerővel.

Írás

- Biztosan tájékozódjon a tanuló a vonalrendszerben (sorkezdés).
- Mondat másolása írottról, nyomtatottról.
- Az írás során a betűket szabályos vonalvezetéssel alakítsa és kapcsolja.
- A mondatkezdő nagybetűk és mondatzáró írásjelek biztonságos használata.

Második évfolyam

- Szóbeli és írásbeli közlések, utasítások megértése.
- Kérdésekre értelmes, rövid válaszadás.
- A mindennapi kommunikáció alapformáinak alkalmazása a szokás szintjén: köszönés, bemutatkozás, megszólítás, kérdezés, kérés, köszönetnyilvánítás, köszöntés a felnőttekkel és a társakkal való kapcsolatokban.
- Feldolgozott szövegek megértésének igazolása: válaszadás a kérdésekre, tartalom elmondása tanítói segítséggel.
- Ismert szöveg gyakorlás utáni folyamatos felolvasása.
- A vers és a próza megkülönböztetése.

- A magyar ábécé ismerete, szavak, nevek betűrendnek megfelelő sorba rendezése.
- A magánhangzók és a mássalhangzók megkülönböztetése; az időtartam helyes jelölése szóban és írásban.
- Szavak, szó szerkezetek, két-három kijelentő és kérdő mondat helyes leírása másolással, tollbamondás után.
- A kiejtéssel megegyezően írt rövid szavak biztos helyesírása. 20 begyakorolt szóban a j/ly helyes jelölése.
- Szavak szótagolása, elválasztása. Szöveg tagolása mondatokra.
- A kijelentő és a kérdő mondat felismerése, megnevezése, helyesírása.
- A szótő és a toldalék felismerése, jelölése szavakban.

Harmadik évfolyam

Olvasás

- Egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések eseményeinek elmondása néhány összefüggő mondatdal.
- A feldolgozott művek témájával kapcsolatos kérdések, válaszok megfogalmazása.
- Ismert feladattípusok szóbeli és írásbeli utasításainak megértése.
- Fél oldal terjedelmű, ismert témájú szépirodalmi és ismeretterjesztő szövegek felolvasása felkészülés után.

Fogalmazás

- Öt-hat mondatból álló elbeszélő fogalmazás írása felkészülés után, ismert témákban.
- A fogalmazások tagolása.
- Egyéni tempójú, rendezett, tiszta íráskép.
- Az írásbeli munkák javítása tanítói segítséggel.

Nyelvtan

- Az igék, a főnevek és a melléknevek felismerése, megnevezése.
- A személynevek, állatnevek, a lakóhely nevének helyes leírása.
- A begyakorolt szavak helyesírása a kiejtés szerint, a szóelemzés alapján.
- Egyszerű és összetett szavak elválasztása önállóan.
- További 25-30 begyakorolt szóban a j/ly helyes jelölése

Negyedik évfolyam

A továbbhaladás feltételei:

Olvasás

- Érthető, folyamatos beszéd a mindennapi kommunikációban.
- Az udvarias beszédfordulatok használata a mindennapi beszédhelyzetekben.
- A mondanivaló értelmes, lényegre törő megfogalmazása szóban.
- Előzetes felkészülés után ismert tartalmú szöveg pontos, folyamatos, értelmező felolvasása, a szövegfonetikai eszközök használata.
- 15-20 soros szöveg önálló olvasása, a szövegértés igazolása feladatok önálló megoldásával: válaszadás, lényegkiemelés, jegyzet készítése.
- Magyar költők és írók nevéhez a megfelelő művek kapcsolása, alkotásaik címének felelevenítése.

Nyelvtan

- Esztétikus, rendezett egyéni írás.
- Mondatok helyes leírása.
- A mondatfajták felismerése, megnevezése, helyes leírása.
- A szavak szófajának megnevezése a tanult szófajok esetében.
- Az egyalakú szótövek, a tanult toldalékok felismerése, a szavak toldalékos alakjának helyesírása.
- Az igealakok felismerése, az igekötős igék helyesírása ismert szavak esetében.
- A tulajdonnevek fajtáinak helyesírása, a földrajzi név, intézménynév, címek, márkanevek, díjak nevének esetében a begyakorolt szavak helyesírása.
- A főnevek tárgyragjának, a többes szám jelének felismerése.
- A melléknév, a számnév helyes írásmódja.
- A hibák javítása tanítói segítséggel, önellenőrzéssel.
- Adott témáknak megfelelő könyvek megkeresése, használata a könyvtárban.

4.12.1.2. Idegen nyelvek- Angol

1-4. évfolyam

A továbbhaladás feltételei a 4. évfolyam végén:

- A tanuló aktívan részt vesz a célnyelvi (angol) tevékenységekben, követi a célnyelvi óravezetést, végrehajtja az egyszerűbb tanári utasításokat, megérti és válaszol az egyszerű, ismerős kérdésekre. Rövidebb szövegek tartalmát megérti, kiszűri a lényegét.
- Elmond néhány tanult verset, mondókat, bemutatja magát néhány összefüggő mondatban. Példa alapján egyszerű párbeszédet folytat társaival. Kérdez, válaszol.
- Ismert szavakat jól használ, írásban, szóban, beépíti szövegalkotásaiba. Minta alapján

rövid szövegeket alkot. Hibátlanul másolja az ismert szavakat, rövidebb mondatokat.

- Eredményes szintfelmérő tesztet ír, mely csoportba sorolását segít egyértelműen eldönteni.
- Főbb témakörök: betűk, számok, színek, állatok, kedvencek, növények, testrészek, ruhadarabok, ismerkedés, bemutatkozás mondatformulái, országok, szokások, hagyományok, vásárlás, egészség.

4.12.1.3. Matematika

Első évfolyam

Gondolkodási módszerek alapozása

A tanuló:

- tudjon tárgyakat, elemeket sorba rendezni, összehasonlítani, szétválogatni megnevezett vagy választott tulajdonság alapján;
- legyen képes a halmazok számosságának megállapítására;
- használja helyesen a több, kevesebb, ugyanannyi szavakat, jeleket;
- tudjon igaz-hamis állításokat alkotni; állítások helyességét eldönteni;
- legyen képes növekvő és csökkenő szám sorozatokat felismerni, képezni adott szabály alapján;
- egyszerűbb esetekben tudjon szabályjátékok és sorozatok szabályát szóban megfogalmazni.

Számtan, algebra

A tanuló:

- tudja a halmazokat összehasonlítani számosságuk szerint;
- biztosan írja, olvassa, rendezze sorba nagyság szerint a számokat húszas számkörben;
- használja, értelmezze pontosan a relációs jeleket;
- képezzen adott szabály alapján növekvő és csökkenő szám sorozatokat;
- ismerje a számok kéttagú összeg-és különbségalakjait húszas számkörben;
- ismerje fel a páros és páratlan számokat;
- tudja a számok szomszédjait;
- tudjon hozzátevést, elvételt tevékenységgel elvégezni, a műveletet szóban megfogalmazni;
- legyen kellő gyakorlata az összeadás, kivonás, bontás, pótlás alkalmazásában;
- tudjon egyszerű szövegösszefüggést lejegyezni rajzzal, számokkal, művelettel.

Geometria, mérés

A tanuló:

- legyen képes helymeghatározásra a tanult kifejezések alkalmazásával;
- ismerje fel, tudja kiválasztani az alakzatok közül a háromszöget, négyszöget és a kört;
- tudjon hosszúságot, űrtartalmat, tömeget mérni választott és szabvány egységekkel;
- használja egyszerű szám és szöveges feladatokban a m, kg, l egységeket;
- tudja helyesen alkalmazni a hét, nap, óra időtartamot.

Második évfolyam

Gondolkodási módszerek alapozása

A tanuló:

- tudja halmazok számosságát megállapítani és összehasonlítani;
- tudjon halmazokat képezni adott tulajdonság alapján;
- nevezze meg kiválogatott elemek közös tulajdonságát;
- legyen képes összefüggések megfigyelésére, leolvasására, megfogalmazására;
- tudja állítások igazságát eldönteni, igaz állításokat fogalmazni;
- legyen képes tárgyakat, számokat sorba rendezni adott szempont szerint;
- készítsen nyitott mondatot ábráról, szövegről, tegye igazzá behelyettesítéssel, próbálgatással;
- ismerje a szöveges feladat megoldásának menetét;
- ismerjen fel és képezzen szám sorozatokat adott szabály alapján;
- legyen képes összetartozó elempárok keresésére.

Számtan, algebra

A tanuló:

- tudjon tárgyakat meg- és leszámolni egyesével, kettesével, ötösével, tízesével;
- ismerje a számok nevét és jelét 100-as számkörben;
- tudjon számokat összehasonlítani nagyság szerint, sorba rendezni 100-as számkörben;
- találja meg a számok helyét a számegyenesen;
- ismerje fel a számok összegalakját, különbségalakját, kéttényezős szorzatalakját, és hányados-alakját;
- tudja értelmezni az összeadást, kivonást, szorzást, osztást 100-as számkörben;
- végezze el az összeadást, kivonást, pótlást eszközhasználat nélkül 100-as számkörben;

- ismerje biztonságosan a kisegyszeregyet;
- ismerje a maradékos osztást;
- ismerje fel a műveletek közötti kapcsolatokat;
- tudjon megoldani egyszerű szöveges feladatokat.

Geometria, mérés

A tanuló:

- ismerje fel a téglalapot, négyzetet;
- tudjon létrehozni testeket, síkidomokat másolással;
- ismerje fel a testek tulajdonságait (élek, lapok, csúcsok);
- tudjon alakzatokat csoportosítani, válogatni megadott szempont szerint;
- ismerje, használja a tanult szabványegységeket;
- végezzen gyakorlati méréseket a tanult szabvány mértékegységekkel;
- ismerje, használja helyesen a mérőeszközöket.

Harmadik évfolyam

Gondolkodási módszerek alapozása

A tanuló:

- tudjon elhelyezni elemeket adott tulajdonságú halmazokba;
- ismerje az alaphalmaz, részhalmaz fogalmát;
- állapítsa meg egyszerű sorozatok szabályát, tudja folytatni az elkezdett sorozatot;
- tudjon megfogalmazni igaz, hamis állításokat, állítások igazságát eldönteni;
- tudjon egyszerű nyitott mondatokat kiegészíteni igazzá, hamissá, nyitott mondatok;
- igazsághalmazát megkeresni kis véges alaphalmazon;
- értelmezzen egyszerű szöveges feladatokat, tudja az adatokat lejegyezni, megoldási tervet készíteni.

Számtan, algebra

A tanuló:

- tudjon biztosan tájékozódni a tízes számrendszerben 1000-es számkörön belül;
- helyesen írja, olvassa a számokat, bontsa azokat helyi érték szerint;
- tudjon számokat nagyság szerint összehasonlítani, sorba rendezni;
- ismerje a számok egyes, tízes, százaskörök szomszédjait, tízesekre, százaskörökre kerekített

értékét;

- tudja értelmezni, elvégezni a szóbeli összeadást, kivonást, szorzást és osztást;
- tudjon szorozni, osztani 10-zel, 100-zal;
- legyen jártas az írásbeli műveletek végzésében 1000-es számkörben (összeadás, kivonás, szorzás egyjegyű szorzóval);
- becslést, ellenőrzést eszközként használja;
- ismerje a helyes műveleti sorrendet több művelet esetén;
- tudjon megoldani egyszerű szöveges feladatot a megoldási algoritmus alkalmazásával.

Geometria, mérés

A tanuló:

- ismerjen fel egyszerű geometriai alakzatokat, nevezze meg néhány tulajdonságukat;
- tudjon előállítani síkidomokat, testeket tevékenységgel;
- ismerje és használja a mérőeszközöket és mértékegységeket gyakorlati mérések során;
- tudjon megoldani szám és szöveges feladatokat a tanult mértékegységekkel (km, m, dm, cm, t, kg, dkg, g, hl, l, dl, cl, év, hónap, hét, nap, óra, perc, másodperc).

Negyedik évfolyam

Gondolkodási módszerek alapozása

A tanuló:

- tudja halmazok számosságát megállapítani, összehasonlítani,
- tudjon halmazokat képezni, kiválogatott elemek közös tulajdonságát megnevezni;
- legyen képes összefüggések felismerésére, megfogalmazására;
- tudja eldönteni állítások igazságtartamát, igaz, hamis állításokat fogalmazni;
- tudja megkeresni nyitott mondatok igazsághalmazát;
- ismerje és alkalmazza a szöveges feladatok megoldási algoritmusát;
- tudjon folytatni számsorozatok a felismert szabály alapján;
- tudja megkeresni az összes lehetőséget egyszerű kombinatorikus feladatokban.

Számtan, algebra

A tanuló:

- tudjon biztosan tájékozódni a tízes számrendszerben 10 000-es számkörön belül;
- helyesen írja, olvassa a számokat, bontsa azokat helyi érték szerint;
- tudjon számokat nagyság szerint összehasonlítani, sorba rendezni;

- ismerje a számok egyes, tízes, száz, ezres szomszédjait, tízesekre, százakra, ezrekre kerekített értékét;
- tudja értelmezni, megoldani a szóbeli összeadást, kivonást, szorzást és osztást;
- tudjon szorozni, osztani 10-zel, 100-zal, 1000-rel;
- ismerje a helyes műveleti sorrendet több művelet esetén;
- legyen jártas az írásbeli műveletek végzésében 10 000-es számkörben (összeadás, kivonás, szorzás kétjegyű szorzóval, osztás egyjegyű osztóval);
- becslést, ellenőrzést eszközként használja;
- tudjon megoldani egyszerű szöveges feladatot a megoldási algoritmus alkalmazásával.

Geometria, mérés

A tanuló:

- ismerjen fel egyszerű geometriai alakzatokat;
- ismerje fel az alakzatok geometriai tulajdonságait, válassza ki a megadott tulajdonságú alakzatokat;
- tudjon síkidomokat, testeket létrehozni adott feltételekkel;
- ismerje a kocka és a téglatest tulajdonságait (lapok, csúcsok, élek száma);
- ismerje és önállóan használja a mérőeszközöket és mértékegységeket
- tudjon megoldani a tanult mértékegységekkel (km, m, dm, cm, mm, t, kg, dkg, g, hl, l, dl, cl, ml, év, hónap, hét, nap, óra, perc, másodperc) szám és szöveges feladatokat;
- tudja kiszámítani a téglalap és a négyzet területét.

Valószínűségi játékok, statisztika

A tanuló:

- tudja használni a biztos, lehetséges és lehetetlen fogalmakat;
- tudja egyszerű valószínűségi kísérletek lehetséges eseteit megkeresni;
- tudjon grafikonról, táblázatból néhány adatot leolvasni, táblázatot, egyszerű grafikont készíteni.

A továbbhaladás feltételei a 4. évfolyam végén

A tanuló:

- legyen képes a halmazok számosságának megállapítására, összehasonlítására;
- tudjon tárgyakat, elemeket sorba rendezni, összehasonlítani, szétválogatni megnevezett vagy választott tulajdonság alapján;
- használja, értelmezze pontosan a relációs jeleket ($<$, $>$, $=$);

- legyen biztos számfogalma a tízes számrendszerben 10 000-es számkörön belül;
- helyesen írja, olvassa a számokat készségi szinten;
- tudja értelmezni, elvégezni a szóbeli összeadást, kivonást, szorzást és osztást a 10 000-es számkörben;
- tudjon szorozni, osztani 10-zel, 100-zal szóban;
- legyen jártas az írásbeli műveletek végzésében 10 000-es számkörben (összeadás, kivonás, szorzás egyjegyű és kétjegyű szorzóval, osztás egyjegyű osztóval);
- tudja ellenőrizni a számítások helyességét;
- tudjon megoldani egyszerű, legfeljebb két művelettel leírható szöveges feladatot a megoldási algoritmus alkalmazásával;
- ismerje fel, és nevezze meg az egyszerű geometriai alakzatokat: négyszöget, háromszöget, négyzetet, téglalapot és a kört;
- ismerje és használja a szabvány mértékegységeket gyakorlati mérések során, tudja elvégezni az egyszerű átváltásokat (km, m, dm, cm, mm, t, kg, dkg, g, hl, l, dl, cl, ml, év, hónap, hét, nap, óra, perc, másodperc);
- tudja megmérni, kiszámítani a téglalap és a négyzet területét konkrét esetekben.

4.12.1.4. Etika / hit- és erkölcsstan

Első-második évfolyam

A tanuló:

- életkorának megfelelően reális képpel rendelkezzen külső tulajdonságairól, tudja személyi adatait (név, születési idő, lakcím);
- tudja a szűk, tág család fogalmát (családtagok);
- képes érzelmi töltéssel viszonyulni környezetéhez és a körülötte élő emberekhez;
- képes kapcsolatba lépni, kommunikálni társaival;
- a beszélgetés során betartja az udvarias társalgás szabályait;
- törekszik rá, hogy érzelmeit a közösség számára elfogadható formában nyilvánítsa ki;
- képes az érzéseit, gondolatait és fantáziaképeit vizuális, mozgásos vagy szóbeli eszközökkel kifejezni;
- meg tudja különböztetni egymástól a valóságos és a virtuális világot;
- ismeretei vannak a világnézet, világkép alapvető összefüggéseiről.

Harmadik évfolyam

- a családban, az iskolában és a lakóhelyen a korábbiakban megélt, ciklikusan visszatérő ünnepek és szokások ismerete;

- ismeretek a család múltjáról; rokoni kapcsolatok ismerete;
- tudjon különbséget tenni külső tulajdonság és belső tulajdonság között; önismeret, szokás;
- verbálisan körül tudja írni az érzelmeit, az indulatait;
- tisztában van az öröm, a szomorúság, a düh, az önzés, az önzetlenség, a segítőkészség, a példakép fogalmával;
- rendelkezik a hatékony kommunikáció elemi feltételeivel;
- a baráti kapcsolatok létrehozásához, megtartásához és az esetleges konfliktusok kezeléséhez szükséges készségeket ismeri;
- a mások kirekesztését elutasító szociális és erkölcsi érzékenységgel rendelkezik;
- a közösségek életének, szabályainak ismerete e szabályok alakulásának és szerepének megértése.

Negyedik évfolyam

- A tanulónak életkorának megfelelő szinten reális képe van saját külső és belső tulajdonságairól, és késztetést érez arra, hogy fejlessze önmagát;
- oda tud figyelni másokra, szavakkal is ki tudja fejezni érzéseit és gondolatait, be tud kapcsolódni csoportos beszélgetésbe;
- képes másokkal tartós kapcsolatot kialakítani, törekszik e kapcsolatok ápolására, és ismer olyan eljárásokat, amelyek segítségével a kapcsolati konfliktusok konstruktív módon feloldhatók;
- érzelmileg kötődik a magyar kultúrához; érti és elfogadja, hogy az emberek sokfélék és sokfélék a szokásaik, a hagyományaik is; kész arra, hogy ezt a tényt tiszteletben tartsa, és kíváncsi a sajátjától eltérő kulturális jelenségekre;
- érti, hogy mi a jelentősége a szabályoknak a közösségek életében, kész a megértett szabályok betartására, részt tud venni szabályok kialakításában;
- érti, hogy a föld mindannyiunk közös otthona, és közös kincsünk számos olyan érték, amit elődeink hoztak létre;
- képes a körülötte zajló eseményekre és a különféle helyzetekre a sajátjától eltérő nézőpontból is rátekinteni;
- képes jelenségeket, eseményeket és helyzeteket erkölcsi nézőpontból értékelni.

4.12.1.5. Környezetismeret

Harmadik évfolyam

A tanuló:

- legyen képes a zöldterületeken élő leggyakoribb élőlények felismerésére, jellemzésére, megnevezésére;
- vegye észre a növények és az állatok sokrétű kapcsolatát, tudjon rá példát mondani;
- ismerje a növényi szervek feladatát; vegye észre a növényi élet ciklusát;
- tudja, hogy az élőlények életben maradásához tápanyagokra, levegőre, vízre, megfelelő hőmérsékletre, fényre van szükség;
- ismerje a növények és az állatok legfontosabb hasonlóságait, lássa a táplálékuk megszerzése közötti különbséget;
- lássa, hogyan alkalmazkodnak az élőlények a kedvezőtlen környezeti feltételekhez;
- tudja megkülönböztetni az egészséges és a beteg állapotot;
- ismerje fel, hogyan kerülhetők el a betegségek;
- tudja a mentők, tűzoltók, rendőrség telefonszámát, értesítésük módját;
- ismerje a fő világtájakat;
- legyen képes tájékozódni az iskola környékéről készített térképvázlaton;
- tudja néhány mondatban bemutatni a fővárost;
- legyen képes felfedezni a fővárosi és vidéki élet közötti különbségeket;
- vegye észre, hogy a helytelen emberi magatartás hogyan veszélyezteti az élőlények életét;
- tudjon tanári segítséggel méréseket végezni, tapasztalatait elmondani és írásban, rajzban rögzíteni.

Negyedik évfolyam

A tanuló:

- tudjon tanári segítséggel méréseket, egyszerű kísérleteket végezni, tapasztalatait rögzíteni;
- ismerje fel, nevezze meg és jellemezze a tanult életközösségek legjellemzőbb élőlényeit
- értse az élőlények élőhelye, életmódja és testfelépítése közötti egyszerű összefüggéseket;
- tudja az élőlényeket a megfelelő csoportba besorolni; ismerje ezeknek a csoportoknak a jellemző tulajdonságait;
- legyen képes a megismert élőlényekből egyszerű táplálékláncot összeállítani;
- lássa az emberi tevékenység és a természet veszélyeztetettsége közötti összefüggést;
- érezze át a természet védelmének fontosságát, cselekedjen a természet megóvása érdekében; ismerje lakóhelye védett természeti értékeit;

- legyen képes méréseket végezni a tanult körben az emberi testen, nevezze meg a tanult élettani jellemzőket;
- ismerje az életünkhöz szükséges környezeti feltételeket;
- nevezze meg a környezetében tapasztalható környezetszennyező forrásokat, legyen tudatában azok egészségkárosító hatásával;
- legyen képes elemi szinten tájékozódni Magyarország domborzati térképén;
- tudjon irányokat meghatározni a fő világtájak segítségével;
- találja meg lakóhelyét és nagytájainkat a domborzati térképen;
- tudjon bemutatni egy kirándulóhelyet lakóhelye közeléből;
- nevezze meg a különbségeket az eltérő településtípusok között;
- nevezze meg a lakóhelyén élő népcsoportokat;
- ismerje fel a Földön kívüli térségek létét.

A továbbhaladás feltételei a 4. évfolyam végén

A tanuló:

- ismerje a saját testhez viszonyított irányokat; tudjon tájékozódni otthon, az iskolában, az iskola környékén, a lakóhelyén, az égbolton;
- ismerje a felszíni formák jelölését; tájékozódjon elemi szinten Magyarország domborzati térképén; nevezze nevén a település jellemző felszíni formáit, felszíni vizeit, nevezetes épületeit;
- legyen képes útbaigazítást adni saját lakóhelyén;
- ismerje lakóhelyének védett értékeit;
- tudjon méréseket végezni, a mérési eredményeket helyesen lejegyezni; használja helyesen a mértékegységeket;
- használja helyesen a napszakok nevét; sorolja fel megfelelő sorrendben a hét napjait, a hónapokat és az évszakokat; ismerje ezek időtartamát;
- tudja jellemezni az időjárást (aktuális, évszakoknak megfelelő) az időjárási elemek segítségével;
- tudjon különbséget tenni az anyagok neve, tulajdonságai és változásai között;
- ismerje az anyag halmazállapotait és azok néhány jellemzőjét;
- vegye észre az élettelen környezetben végbemenő változásokat; használja helyesen az oldódás, olvadás szavakat;
- ismerje fel, nevezze meg és jellemezze lakóhelyének egy-egy gyakori élőlényét a növények, gombák, rovarok, madarak, emlősök csoportjából, valamit tudjon példákat hozni az élőlények közötti kapcsolatokra;

- nevezze meg az élőlények életműködéseit és életfeltételeit;
- bizonyítsa példákkal az élőlények alkalmazkodását a környezet változásaihoz;
- tájékozódjon jól saját testén; nevezze meg és jellemezze a főbb életszakaszokat;
- ismerje az egészségmegőrzéssel kapcsolatos tudni- és tennivalókat;
- ismerje néhány fontosabb szerv nevét és működését;
- tudja, hogy a környezet változása hogyan hat az életünkre;
- ismerje a mentők, tűzoltók, rendőrség telefonszámát, értesítésük módját;
- nevezze meg a környezetében tapasztalható környezetszennyező forrásokat, legyen tudatában ezek káros következményeivel; cselekedjen a természet megóvása érdekében;
- szerezzon ismereteket más ismerethordozók segítségével;
- legyen képes a kérdésre néhány mondatos összefüggő felelettel válaszolni;
- tudja a tapasztalatait, megfigyeléseit, méréseit írásban rögzíteni.

4.12.1.6. Ének-zene

Első évfolyam

A tanuló:

- el tudja mondani a tanult népi mondókákat, énekelni a tanult népdalokat;
- a dalok éneklését egyenletes mozgásokkal tudja kíséni;
- a tanult ritmikai és dallami elemek (egyenletes lüktetés, kettes ütem, negyed és szünet jele, páros nyolcad jele, ütemvonal, záróvonal) pontos alkalmazása;
- ismeri a tanult dallamhangok nevét és kézjelét (lá-szó-mi);
- képes hangoztatni a tanult dallamelemeket.

Második évfolyam

A tanuló:

- el tudja mondani a tanult népi mondókákat, énekelni a tanult népdalokat;
- a dalok éneklését egyenletes mozgásokkal tudja kíséni;
- a tanult ritmikai és dallami elemek (egyenletes lüktetés, kettes ütem, negyed és szünet jele, páros nyolcad jele, ütemvonal, záróvonal) pontosan alkalmazza;
- ismeri a tanult dallamhangok nevét és kézjelét (lá-szó-mi);
- képes hangoztatni a tanult dallamelemeket.

Harmadik évfolyam

A tanuló:

- képes a tanult dalok pontos dallammal, ritmussal, szöveggel, megfelelő tempóban, tiszta intonációval, és szép hangon való éneklésére;
- egyenletes mérő, tempótartás, tempóváltozás érzete;
- metrumérzet, helyes hangsúlyozás;
- irányított rögtönzés, a hang jellemzőinek tapasztalata;
- a tanult ritmikai és dallami elemek felismerése kézjelről, betűkottáról, hangjegyről és azok hangoztatása tanári segítséggel csoportosan;
- csendre való képesség, figyelem a zenehallgatásra, fejlődő hangszínhallás, többszólamú halláskészség és formaérzék;
- alapismeretek hangszerekről;
- a zene befogadásának képessége a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan;
- befogadói kompetenciák a korosztálynak és az átélt zenei élményeknek megfelelően.

Negyedik évfolyam

A tanuló:

- 40 dalt (30 népzenei és 10 műzenei szemelvény) el tud énekelni emlékezetből „a-e” hangterjedelemben több versszakkal, csoportosan;
- a népdalokat csokorba szedve is énekei;
- csoportosan bátran és zengő hangon jó hangmagasságban énekel változatos dinamikával; képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjelről vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni;
- többszólamú éneklési készsége fejlődik (ritmus osztinató, egyszerű kétszólamú zenei anyag, kánon);
- kreatívan részt vesz a generatív játékokban és feladatokban;
- képes ritmusvariációt, ritmussort és több szólamban ritmus kompozíciót alkotni;
- a 2/4-es 3/4-es és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozza;
- a tanult szolmizációs hangokból dallamfordulatokat improvizálnak, kérdés-felelet jellegű formaegységeket alkotnak, a tanult dalok hangkészlete alapján „lalázva” vagy szolmizálva is;
- a tanult zenei elemeket (pl; metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) felismeri kottaképről (kézjel, betűkotta, vonalrendszer);
- az ismert dalokat olvassa kézjelről, betűkottáról és hangjegyről csoportosan;
- a megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szóltatja meg csoportosan és egyénileg is;
- a tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről,

betűkottáról és hangjegyről szolmizálva énekel;

- megkülönbözteti a tudatos zenehallgatást a háttérzenétől;
- meg tudja nevezni a zeneművekben megszólaló ismert hangszereket;
- fejlődik formaérzéke, a formai építkezés jelenségeit (azonosság, hasonlóság, különbözőség, variáció) meg tudja fogalmazni;
- fejlődik zenei memóriája és belső hallás;
- figyelmesen hallgatja az életkori sajátosságainak megfelelő zenei részleteket;
- a negyedik évfolyam végére olyan gyakorlati tapasztalatokat szerez a zenehallgatásról, amelyre építve a zenei stílusérzék és zeneértés egyre árnyaltabbá válik.

4.12.1.7. Vizuális kultúra

Első évfolyam

- Élményeit szabadon megjeleníti a síkban.
- Szívesen alkot életkorának megfelelő szinten.
- El tud készíteni egyszerű tárgyakat minta közvetítésével.
- Tud rajzolni, színezni, festeni. Agyagból, gyurmából mintázni. Az ollót és a ragasztót célszerűen használja.
- Környezettudatosság, újrahasznosítás lehetőségének figyelembevételével választja ki az anyagot az alkotáshoz.
- Élményeit, érzelmeit kifejező alkotásra törekedjen térben és síkban.
- Tud felismerhető jegyekkel ábrázolni tárgyakat, élőlényeket önállóan.
- El tud készíteni egyszerű tárgyakat saját elképzelései alapján.
- A tanult technikákat gyakorlottan alkalmazza.
- Sikeresen próbálkozik egyéb anyagokkal, eszközökkel, technikákkal.

Második évfolyam

- Élményeit szabadon megjeleníti a síkban.
- Szívesen alkot életkorának megfelelő szinten.
- El tud készíteni egyszerű tárgyakat minta közvetítésével.
- Tud rajzolni, színezni, festeni. Agyagból, gyurmából mintázni. Az ollót és a ragasztót célszerűen használja.
- Környezettudatosság, újrahasznosítás lehetőségének figyelembevételével választja ki az anyagot az alkotáshoz.
- Élményeit, érzelmeit kifejező alkotásra törekedjen térben és síkban.

- Tud felismerhető jegyekkel ábrázolni tárgyakat, élőlényeket önállóan.
- El tud készíteni egyszerű tárgyakat saját elképzelései alapján.
- A tanult technikákat gyakorlattan alkalmazza.
- Sikeresen próbálkozik egyéb anyagokkal, eszközökkel, technikákkal.

Harmadik évfolyam

- Vizuális nyelvi elemek és minőségek, méretviszonyok, arányok felismerése és használata. Kifejező alkotások ismerveinek felismerése.
- Alkotó műfajok, technikák felismerése, műveletek sorrendjének követése.
- Anyagismeret.
- Síkbeli és térbeli minőségek, méretviszonyok, irányultság felismerése és használata. Színek érzelmkifejező, hangulati és díszítő hatásainak felismerése.
- Kontrasztok felismerése.
- A közvetlen környezet és a személyes tárgyak, taneszközök vizuális jelzéseinek alkalmazása.
- Összefüggések felismerése a cselekvés vagy annak szereplői és az ábrázoltak között.
- Eredeti és reprodukált alkotások különbözőségének felismerése.
- Körvonal és árnykép megjelenítése.
- Egyszerű hagyományos és kézműves technikai fogások ismerete.
- A tárgyalakotó folyamat lépéseinek alkalmazása.
- Egyszerűsítés, díszítés.
- Hétköznapi és művészi, kultikus tárgyak felismerése, csoportosítás.

Negyedik évfolyam

- Az alkotásra, megfigyelésre, elemzésre vonatkozó feladatok életkornak megfelelő értelmezése.
- Élmény- és emlékkifejezés, illusztráció készítése; síkbáb és egyszerű jelmez készítése; jelek, ábrák készítése; egyszerű tárgyak alkotása.
- Az újként megismert anyagok és eszközök, technikák az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználata.
- A legismertebb formák, színek, vonalak, térbeli helyek és irányok, illetve komponálási módok használata, látványok, műalkotások olvasásába is beépítve.
- A szobrászati, festészeti, tárgyművészeti, építészeti területek közötti különbségek további differenciálása (pl. festészen belül: arckép, csendélet, tájkép).
- Látványok, műalkotások megfigyeléseinek során kialakult gondolatok, érzések

elmondására a tantervben meghatározott legfontosabb fogalmak használatával, az életkornak megfelelően.

- Különböző típusú médiaszövegek felismerése, a médiatartalmak közötti tudatos választás.
- A médiaszövegekhez használt egyszerű kódok, kreatív kifejezőeszközök és azok érzelmi hatásának felismerése.
- Kép- és hangrögzítő eszközök használata elemi technikáinak ismerete. Az elsajátított kifejezőeszközök segítségével saját gondolatok, érzések megfogalmazása, rövid, egyszerű történet megformálása.
- A médiaszövegek előállításával, nyelvi jellemzőivel, használatával kapcsolatos alapfogalmak elsajátítása, helyes alkalmazása élszóban.
- A média alapvető funkcióinak (tájékoztatás, szórakoztatás, ismeretszerzés) megismerése.
- A médiaszövegekben megjelenő információk valóságtartalmának felismerése.
- Az életkorhoz igazodó biztonságos internet- és mobilhasználat szabályainak ismerete, alkalmazása. A hálózati kommunikációban való részvétel során fontos és szükséges viselkedési szabályok elsajátítása, alkalmazása. Életkorhoz igazodó fejlesztő, kreatív internetes tevékenységek megismerése.

4.12.1.8. Digitális kultúra

Harmadik évfolyam

A tanuló:

- tudja használni az alapvető informatikai eszközöket;
- ismerje a számítógép használatára vonatkozó szabályokat;
- legyen képes interaktív kapcsolatot tartani a számítógép segítségével;
- tudjon készíteni egyszerű, rajzos és személyhez kötődő dokumentumokat;
- legyen képes a rajzeszközök megfelelő használatára;
- legyen képes közhasznú információ források használatára;
- legyen képes irányított módon információt keresni;
- a gyerekeknek szóló legelterjedtebb elektronikus szolgáltatások ismerete;

Negyedik évfolyam

A tanuló:

- ismerje a számítógép működését;
- ismerje a számítógép használatára vonatkozó szabályokat;

- tudja használni az alapvető informatikai eszközöket;
- legyen képes interaktív kapcsolatot tartani a számítógép segítségével;
- tudjon készíteni egyszerű, rajzos és személyhez kötődő dokumentumokat;
- legyen képes a rajzeszközök megfelelő használatára;
- legyen képes közhasznú információforrások használatára;
- ismerje az algoritmus hétköznapi fogalmát;
- legyen képes irányított módon információt keresni;
- ismerje a személyi információk és a személyes adatok fogalmát;
- a gyerekeknek szóló legelterjedtebb elektronikus szolgáltatások ismerete;
- tudjon technócgifikával ábrákat készíteni.

4.12.1.9. Technika és tervezés

Első évfolyam

- Ismeri a képlékeny anyagok (agyag, gyurma) lényeges tulajdonságait.
- Önállóan tudja a papírt darabolni, hajtogatni, alakítani.
- Tud gyurmát formázni.
- Legyen képes az ünnepekkel kapcsolatos munkadarabok esztétikusan elkészíteni.
- Az eszközöket céljuknak és rendeltetésüknek megfelelően, biztonságosan használja.
- Legyen képes egyéni elképzelés alapján dolgozni.

Második évfolyam

- Ismeri a képlékeny anyagok (agyag, gyurma) lényeges tulajdonságait.
- Önállóan tudja a papírt darabolni, hajtogatni, alakítani.
- Tud gyurmát formázni.
- Legyen képes az ünnepekkel kapcsolatos munkadarabok esztétikusan elkészíteni.
- Az eszközöket céljuknak és rendeltetésüknek megfelelően, biztonságosan használja.
- Legyen képes egyéni elképzelés alapján dolgozni.

Harmadik évfolyam

- Közvetlen tapasztalatok megfogalmazása a családról, a családi tagok feladatvállalásáról.
- Egészséges munkamegosztás, elemi munkaszokások ismerete, annak gyakorlása. A családi tagok feladatai, tevékenységi szerepük ismerete.
- A közvetlen környezet jellemzői, természeti és mesterséges anyagok felismerése.

- A feladatmegoldáshoz szükséges ismeretek szerzése, és célszerű felhasználása.
- Tapasztalatok megfogalmazása, a probléma, az igény felismerése.
- Tervezés, kivitelezés, ellenőrzés, értékelés mintakövetéssel.
- A felhasználásra kerülő anyagok vizsgálati teendői, az eszközök, szerszámok felismerése, célszerű használata.
- A gyalogos közlekedés szabályainak fegyelmezett és tudatos alkalmazása.
- Helyes viselkedés ismerete, csoportos közlekedési helyzetben.
- A gyalogos közlekedést szabályozó jelzések ismerete. (jelzőtáblák, jelzőlámpák, útburkolati jelek)
- Helyes viselkedés ismerete a közlekedési eszközökön. (személyautó, autóbusz, villamos, metró, és vonat)
- A szülők körében ellátott foglalkozások, szakmák ismerete.
- Baráti, iskolai és lakóhelyi rendezvényeken szerzett élmények és gyakorlati tapasztalatok verbalizálása.
- Helyi szokás és helyi hagyomány ismerete.

Negyedik évfolyam

- Mindennapokban nélkülözhetetlen praktikus ismeretek – háztartási praktikák – elsajátítása és begyakorlása.
- Használati utasítások értő olvasása, betartása.
- A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.
- Egyszerű tárgyak elkészítése mintakövetéssel.
- Munkaeszközök célszerű megválasztása és szakszerű, balesetmentes használata.
- A gyalogosokra vonatkozó közlekedési szabályok tudatos készség szintű alkalmazása.
- A kerékpár használatához szükséges ismeretek elsajátítása.
- Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.
- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.

4.12.1.10. Testnevelés

Első-második évfolyam

- Rendgyakorlatok: Alakzatok felvétele
- A gimnasztikai feladatok teljesítése utasításra, ütemtartással.
- Járások, futások, szökdelések és ugrások, valamint dobások: Az alapvető

mozgáskészségek pontos végrehajtása.

- Támasz-, függés-és egyensúlygyakorlatok: Az alapvető mozgáskészségek pontos végrehajtása.
- Labdás gyakorlatok: A labdás gyakorlatok pontos végrehajtása.
- Szabadidős sporttevékenységek, mindennapos testnevelés: A sporttevékenységekben való aktív részvétel.
- A tevékenységek biztonságos végrehajtásának megalapozása.
- Egészség-és balesetvédelem.
- Szabálykövető magaviselet.

Harmadik évfolyam

- Ismerje és alkalmazza a bemelegítés és nyújtás, levezetés általános gyakorlatait
- Ismerje meg a különböző gyakorlatok biztonságos végrehajtásának feltételeit
- Tapasztalja meg a nyújtó – erősítő – ernyesztő – és légzőgyakorlatok fejlesztő hatását.
- A gyakorláshoz szükséges egyszerű térformákat legyen képes kialakítani.
- A testnevelés óra tananyagában szereplő gyakorlatokat, mozdulatsorokat, tartásos – és mozgásos elemeket önállóan, biztonságosan legyen képes bemutatni.
- A különböző játékokban, versenyekben legyen személyes felelősségérzete a magatartási szabályrendszer betartásában és a sportszerű viselkedés terén.
- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása, a mozgások kombinálása.
- A bonyolultabb játékfeladatok, a játékszerepek és játékszabályok alkalmazása.
- A természetes hely- és helyzetváltoztató mozgások megnevezése, valamint azok mozgástanulási szempontjainak (vezető műveletek) ismerete.
- A pontosság, célszerűség és biztonság igényé formálása.
- A képességszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával történő fel- és leugrás.
- Gurulások, átfordulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben viszonylag stabil egyensúlyi helyzet.
- A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, precizitásra törekedve történő végrehajtása
- A 3 lépéses dobóritmus ismerete.
- Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.
- A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.

- Az alaptechnikai elemek ismerete és azok alkalmazása az előkészítő játékok során.
- A sportszerű viselkedés értékévé válása.
- A sportszerű küzdés, az asszertív viselkedés betartására törekvés.
- A saját agresszió kezelése.
- Előre, oldalra és hátra esés, tompítással. A tolások, húzások, emelések és hordások erő kifejtésének optimalizálódása.
- Az uszodai rendszabályok természetessé válása.
- A tanult úszásnem technikájának biztonságos elsajátítása.
- Néhány szabadidős mozgásforma alapszabályainak megismerése.

Negyedik évfolyam

A továbbhaladás feltételei a 4. évfolyam végén

- Előkészítő és preventív mozgásformák
 - Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan, zenére is. Önálló pulzusmérés.
 - A levezetés helyének és preventív szerepének megértése.
 - A nyújtó, erősítő, ernyesztő és légzőgyakorlatok pozitív hatásainak ismerete.
 - A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.
 - Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása.
 - A testnevelésórán megfelelő cipő és öltözet, tisztálkodás igényének megszilárdulása.
 - A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer betartásában és a sportszerűen viselkedés terén.
 - Stressz- és feszültségoldó gyakorlatok megismerése.
- Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák
 - Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.
 - Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások kombinálása térben, szabályozott energiabefektetéssel, eszközzel, társakkal.
 - A bonyolultabb játékfeladatok, a játékszerepek és játékszabályok alkalmazása.
 - A természetes hely- és helyzetváltoztató mozgások megnevezése, valamint azok mozgástanulási szempontjainak (vezető műveletek) ismerete.
 - Manipulatív természetes mozgásformák
 - A manipulatív természetes mozgásformák célszerű, folyamatos és magabiztos

végrehajtása.

- A manipulatív természetes mozgásformák kombinálása térben és szabályozott energiabefektetéssel.
- A rendszeres gyakorlás és siker mellett az önálló tanulás és fejlődés pozitív élményének megerősödése.
- A pontosság, célszerűség és biztonság igénnyé válása.
- A sporteszközök szabadidős használatának állandósulása.
- Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban
 - Részben önállóan tervezett 3-6 torna- és/vagy táncelem összekötése zenére is.
 - A képességszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával történő fel- és leugrás.
 - Nyújtott karral történő támasz a támaszugrások során.
 - Gurulások, átfordulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben többnyire biztosan uralt egyensúlyi helyzet.
 - A tempóváltozások érzékelése és követése.
 - A tanult táncok, dalok, játékok eredeti közösségi funkciójának ismerete.
- Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban
 - A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, rendezettségre törekvő végrehajtása, változó körülmények között. A 3 lépéses dobóritmus ismerete.
 - A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban.
 - Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.
 - A Kölyökatlétika eszköz- és versenyrendszerének ismerete.
 - Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban
 - A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.
 - Az alaptechnikai elemek ismerete és azok alkalmazása az előkészítő játékok során.
 - Az egyszerű védő és a támadó helyzetek felismerése.
 - Az emberfogásos és a területvédekezés megkülönböztetése.
 - Törekvés a legcélszerűbb játékhelyzet-megoldásra.
 - A csapatérdeknek megfelelő összjátékra törekvés.
 - A sportszerű viselkedés értékévé válása.

- Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban
 - Néhány önvédelmi fogás bemutatása párban.
 - Előre, oldalra és hátra esés, tompítással.
 - A tolások, húzások, emelések és hordások erő kifejtésének optimalizálódása.
 - A grundbirkózás alapszabályának ismerete és betartása.
 - A sportszerű küzdésre, az asszertív viselkedésre törekvés.
 - A saját agresszió kezelése.
 - Az önvédelmi feladatok céljának megértése.
- Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben
 - Legalább négy szabadidős mozgásforma és alapszabályainak ismerete.
 - A tanult szabadidős mozgásformák sporteszközei biztonságos használatának, alaptechnikai és taktikai elemeinek ismerete, alkalmazása.
 - A szabadidős mozgásformák önszervező módon történő felhasználása szabad játéktevékenység során.
 - A szabadidőn, illetve speciális környezetben történő sportolással együtt járó veszélyforrások ismerete.

4.12.2. Felső tagozat

4.12.2.1. Magyar nyelv és irodalom

Ötödik évfolyam

- A kapcsolatfelvétel, megszólítás, köszönés, kérdés illemszabályainak ismerete és helyes alkalmazása.
- A hang, a szó, a szóelem megkülönböztetése.
- A szó szóelemeinek pontos felismerése: képző, jel, rag.
- Alapismeretek a hangok képzéséről és tulajdonságairól.
- Rokon és ellentétes jelentésű szavak, hangutánzó szavak felismerése és csoportosítása.
- Mássalhangzó törvények nevének ismerete és helyes leírása.
- Szólások és közmondások jelentésének értelmezése.
- Olvasott irodalmi művekben előforduló szavak jelentésének értelmezése.
- Tudjon megnevezni három mesetípust példákkal.
- Tudjon különbséget tenni népmese és műmese között, mese és monda között.
- Tudjon felsorolni néhány művet Petőfi Sándortól. Tudjon elkülöníteni szövegekben nagyobb szerkezeti egységeket.

- Tudja összefoglalni a János vitéz és A Pál utcai fiúk cselekményét, ismerje a főbb szereplőket, tudja jellemezni őket.
- Értelmesen és pontosan, tagoltan, megfelelő ritmusban olvasson fel ismerős szövegeket.

Hatodik évfolyam

- A beszédhelyzethez és a nyelvi illem alapvető szabályaihoz alkalmazkodó beszédmód iskolai helyzetekben.
- A nyelvi és nem nyelvi jelek helyes használata az élőbeszédben.
- Tudja szövegben a szavak szófaját felismerni, megnevezni, ismerje a szófajok jellemzőit, helyesírásukat.
- Ismerje az alapszófajokat: ige, főnév, melléknév, számnév, igenevek, névmások, határozószók.
- Tudja a hozzájuk kapcsolódó főbb helyesírási szabályokat és alkalmazásukat.
- Tudjon verscímekeket sorolni Arany Jánostól.
- Tudja összefoglalni a Toldi tartalmát, elkészíteni a szerkezeti vázlatát, főbb szereplőket felsorolni és jellemezni.
- Megismerni az egyszerűbb költői alakzatokat: megszemélyesítést és hasonlatot.
- Ismert és könnyen érthető történetben párosítani tudja annak egyes szakaszait a konfliktus, bonyodalom, tetőpont fogalmával.
- Képes A koppányi aga testamentuma szereplőit jellemezni, kapcsolatrendszerüket feltárni. Megvilágítani a regény történelmi hátterét.
- Ismeri a líra, epika, epizód, regény, ballada, elbeszélő költemény fogalmát, saját szavaival képes ezek meghatározására.

Hetedik évfolyam

- Mindennapi élet problémáiról, olvasmányokról saját vélemény megfogalmazására képes, az érvelés és meggyőzés eszközeivel.
- Megértést biztosító hangos és néma olvasás, szöveghű folyamatos felolvasás, szövegmondás.
- Ismeri az egyszerű mondat részeit és szintagmáit.
- A mondatokat biztosan felismeri szerkezet, logikai minőség és beszédhelyzet szerint.
- A megfelelő mondatvégi írásjeleket alkalmazza.
- A tanult nyelvhelyességi és helyesírási szabályokat alkalmazni tudja.
- Tudja a legalapvetőbb szószerkezeteket felismerni, fajtájukat megnevezni.
- Képes mondatok elemzésére, egyszerűbb szerkezeti rajz elkészítésére.
- Képes a Szent Péter esernyője című regény szerkezeti elemeinek elkülönítésére, a fő- és

mellékszereplők jellemzésére. Jellemek és érzelmek, gondolatok összefüggéseinek bemutatására. A történet alapján vázlat készítésére, hosszabb szóbeli előadásra a történelmi kor és a regény cselekményének összefüggéséről.

- Képes meghatározni a következő fogalmakat: reformkor, romantika, rapszódia, hexameter, elégia.
- Képes Kölcsey, Vörösmarty, Petőfi és Arany 1-2 versének értő elemzésére, ismeri a költők életének főbb eseményeit, ezeket vázlatba foglalni.
- Képes beszámolót, kiselőadást tartani elektronikus forrásból, kézikönyvekből.

Nyolcadik évfolyam

- A tanulmányokhoz szükséges eszközszintű íráskészség, jól olvasható, esztétikus írás.
- A szöveg értő befogadását biztosító olvasás, különböző műfajú szövegek kifejező olvasása, elmondása.
- Tudja az összetett szó alfajtaát, helyesírásukat, nyelvhelyességi tudnivalóit. Példákat keresni szakszövegből és irodalmi szövegből.
- Szóképzs ismerete a leggyakoribb képzők segítségével.
- Ismerje az összetett mondat fajtaát, képes legyen azok elemzésére alá- és mellérendelő összetett mondatokban. Képes egyszerűbb szerkezeti rajzok készítésére.
- Idézés, párbeszéd, központosítás helyes alkalmazására.
- Mondattani és nyelvhelyességi ismeretek alkalmazására szóban és írásban.
- A köznyelv, szaknyelv, társalgás és szleng szókészletében lévő eltérések felismerése, helyes használatukra.
- Felismeri az alapvető lírai műfajok sajátosságait különböző korok alkotóinak művei alapján.
- Ismeri a Nyugat első és második nemzedékének alkotóit, életüket vázlat segítségével bemutatni, versekről hosszabb elemzés készíteni.
- Összefüggést találni a hasonló korszakban élt szerzők műveinek témájában, történelmi háttér ismerete az 1930-as, 40-es évek íróinál.
- Több mű, értő szavalata, költői alakzatok biztos felismerése.
- A feldolgozott művekről összefoglalás készítése.
- Tudjon önállóan jegyzetet és vázlatot készíteni.
- Képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját vélemény megfogalmazására, állításait indokolni.
- Ismerje a történelmi háttérrel Tamási Áron: Ábel a rengetegben című művével kapcsolatban, valamint a hagyományokat, népszokásokat, székely humort.

4.12.2.2. Idegen nyelvek- Angol

Ötödik évfolyam

- Hallott szöveg értése:
 - Ismert nyelvi eszközökkel kifejezett közlések, utasítások megértése és azokra cselekvéssel történő reagálás.
 - Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdések, közlések megértése.
 - Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott beszéd követése és a hozzá kapcsolódó feladatok megoldása.
- Beszédkészség:
 - A magyar nyelvtől eltérő hangkapcsolatok helyes ejtése.
 - A tanult témakörökben előforduló dolgok megnevezése.
 - Tanult minta alapján egyszerű mondatokban közlések, kérések fogalmazása.
 - Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre válaszadás egyszerű mondattal.
 - Tanult nyelvi minta alapján egyszerű párbeszédben való részvétel.
 - Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg elmondása.
 - Tényszerű, egyszerű információ kérése és adása.
 - Rövid történetek felkészülés utáni előadása/képek alapján történő elmesélése.
- Olvasott szöveg értése:
 - Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott hangzó szöveg írott változatának követése.
 - Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egyszerű szöveg kifejező, az angol helyesejtés normáihoz igazodó felolvasása és fordítása.
 - Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egyszerű szöveg értő, néma olvasása és fontos információ kikeresése.
 - Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egyszerű szöveg lényegének megértése.
 - A tankönyv/munkafüzet utasításainak megértése.
- Íráskészség:
 - Tanult témakörhöz kapcsolódó szavak, szószerkezetek emlékezetből írása
 - Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatok írása

- Egyszerű közlések, kérések és kérdések írásbeli megfogalmazása tanult minta alapján
- Egyszerű, strukturált szöveg (meghívó) létrehozása
- Formanyomtatvány kitöltése személyes adatokkal
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveghez kapcsolódó írásbeli feladatok megoldása tanári segítséggel/tanári segítség nélkül
- Esztétikus füzetvezetés, olvasható írásképre, pontos hibajavításra/önellenőrzésre törekvés

A tanuló:

- rendelkezik szókinccsel a bútorok, berendezési tárgyak, helyhatározók, szobák, épületek, helyek a városban, témakörökben;
- ismeri a helyhatározókat; (there is/are)
- képes a saját szoba/lakás körülírására; (is there a ... near here?)
- ismeri a képesség kifejezését; (can/can't)
- rendelkezik szókinccsel az emberek külső tulajdonságai, vásárlás, ruhák témakörökben;
- képes emberek külső tulajdonságainak mondatba foglalására; (to be/have got)
- használja a folyamatos jelen időt; (present continuous)
- képes az egyszerű és folyamatos jelen időt összehasonlítani;
- képes az öltözködés körülírására; (i'm wearing...)
- egyszerű párbeszédet tud folytatni a (ruha) vásárlás témakörben; (how much...?) (can i have;;;?), használja a számokat, összegeket, árakat;
- rendelkezik szókinccsel az iskolai élet, hónapok, sorszámnevek, születésnap, házimunkák, gyakoriságot kifejező időhatározók témakörökben;
- ismeri a köszönéseket, képes a bemutatkozásra; (can)
- képes egy szoba körülírására; (tárgyak, helyhatározók) (have got)
- használja az egyszerű jelen időt; (present simple)
- képes az iskolai élet bemutatására;
- ismeri a sorszámneveket, dátumokat;
- képes a kérdésalkotásra, eldöntendő kérdések (yes/no questions) + rövid válaszok, kérdőszavas/kifejtős kérdések; (wh- questions)
- ismeri a gyakoriságot kifejező időhatározókat;
- rendelkezik szókinccsel az állatok témakörben;

- képes a kedvenc állata bemutatására;
- ismeri a névmások alany és tárgyas eseteit;
- tudja használni a szükségesség kifejezését. (must)

Hatodik évfolyam

- Hallott szöveg értése:
 - Ismert nyelvi eszközökkel kifejezett közlések, utasítások megértése és azokra cselekvéssel történő reagálás.
 - Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdések, közlések megértése.
 - Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott beszéd követése és a hozzá kapcsolódó feladatok megoldása.
- Beszédkészség:
 - A magyar nyelvtől eltérő hangkapcsolatok helyes ejtése.
 - A tanult témakörökben előforduló dolgok megnevezése.
 - Tanult minta alapján egyszerű mondatokban közlések, kérések fogalmazása.
 - Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre válaszadás egyszerű mondattal.
 - Tanult nyelvi minta alapján egyszerű párbeszédben való részvétel.
 - Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg elmondása.
 - Tényszerű, egyszerű információ kérése és adása.
 - Rövid történetek felkészülés utáni előadása/képek alapján történő elmesélése.
- Olvasott szöveg értése:
 - Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott hangzó szöveg írott változatának követése.
 - Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egyszerű szöveg kifejező, az angol helyesejtés normáihoz igazodó felolvasása és fordítása.
 - Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egyszerű szöveg értő, néma olvasása és fontos információ kikeresése.
 - Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egyszerű szöveg lényegének megértése.
 - A tankönyv/munkafüzet utasításainak megértése.
- Íráskészség:
 - Tanult témakörhöz kapcsolódó szavak, szószerkezetek emlékezetből írása.
 - Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatok írása.

- Egyszerű közlések, kérések és kérdések írásbeli megfogalmazása tanult minta alapján.
- Egyszerű, strukturált szöveg (meghívó) létrehozása.
- Formanyomtatvány kitöltése személyes adatokkal.
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveghez kapcsolódó írásbeli feladatok megoldása tanári segítséggel/tanári segítség nélkül.
- Esztétikus füzetvezetés, olvasható írásképre, pontos hibajavításra/önellenőrzésre törekvés.

A tanuló:

- rendelkezik szókinccsel az utazás, nyaralás témakörökben;
- használni tudja az egyszerű múlt időt; (past simple)
- ismeri a létige múlt idejű alakját; (was/were)
- ismeri a szabályos igék múlt idejét és a rendhagyó igék múlt idejét; (2; alak)
- tud képeslapot, levelet írni;
- rendelkezik szókinccsel az ételek, italok, menynyiségek, vásárlás, receptek, főzés témakörökben;
- ismeri a megszámlálható és megszámlálhatatlan főneveket;
- ismeri a névelőket;
- képes párbeszédet folytatni az étteremben rendelés témakörében; (some/any), (how much/many...?)
- képes mennyiségek kifejezésére; (a few/little)
- képes az egyszerű receptek hozzávalóinak és utasításainak megfogalmazására;
- rendelkezik szókinccsel a természeti képződmények/építmények, időjárás, melléknevek témakörökben; (how high/long/wide/deep...?)
- rendelkezik alapvető információkkal az egyesült királyságról és az egyesült államokról;
- képes információ adására az időjárásról;
- ismeri a középfokú melléknévfokozását és a felsőfokú melléknévfokozását;
- képes az összehasonlításra; (than, as...as)
- rendelkezik szókinccsel a szórakoz(tat)ás, tv műsorok, filmes műfajok témakörökben;
- használni tudja a jövő időt; (to be going to)
- ismer mellékneveket és határozószavakat;
- ismeri a szükségesség kifejezését; (have to)

- képes javaslatokat tenni, ismeri a programokra invitálás kifejezéseit. (why don't we.../shall we.../let's...)

Hetedik évfolyam

- Hallott szöveg értése:
 - Ismerős szavak, beszédfordulatok megértése, melyek a tanuló személyére, családjára, közvetlen környezetére vonatkoznak.
 - Utasítások megértése és azokra cselekvéssel történő reagálás.
 - Az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérések, kérdések, közlések, események, leírások megértése.
 - Az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott beszéd követése és a hozzá kapcsolódó feladatok megoldása.
 - Tananyaggal kapcsolatos egyszerű angol nyelvű tanári magyarázat megértése.
 - Az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből ismeretlen nyelvi elem jelentésének kikövetkeztetése.
- Beszédkészség:
 - A tanult témakörökben előforduló dolgok megnevezése.
 - Az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre válaszadás.
 - Egyszerű mondatokban közlések, kérések megfogalmazása, kérdések feltevése, események elmesélése, dolgok leírása, megértési/kifejezési probléma esetén segítség kérése.
 - Tanult minta alapján párbeszédben való részvétel.
- Olvasott szöveg értése:
 - Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg kifejező, az angol helyesejtés normáihoz igazodó felolvasása és fordítása.
 - Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegének megértése.
 - Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben fontos információk megtalálása.
 - Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből az ismeretlen nyelvi elem jelentésének kikövetkeztetése.
 - A tankönyv/munkafüzet utasításainak megértése.
- Íráskészség:
 - Tanult témakörhöz kapcsolódó szavak, szó szerkezetek emlékeztetből írása.
 - Egyszerű közlések, kérések és kérdések írásbeli megfogalmazása tanult minta alapján.

- Egyszerű, strukturált szöveg (e-mail, baráti levél) létrehozása.
- Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveghez kapcsolódó írásbeli feladatok megoldása tanári segítséggel/tanári segítség nélkül.
- Egyszerű szöveg/történet, leírása/írása.
- Esztétikus füzetvezetésre, olvasható írásképre, pontos hibajavításra/önellenőrzésre törekvés.

A tanuló:

- rendelkezik szókinccsel az életszakaszok/mérföldkövek, család témakörökben;
- ismeri az egyszerű és folyamatos jelen időt; (present simple and continuous)
- ismeri az egyszerű múlt időt; (past simple)
- képes a családtagok, rokoni kapcsolatok, saját család bemutatására;
- tudja használni a (to be supposed to) kifejezést;
- képes javaslatokat tenni, ismeri a programokra invitálás kifejezését (would you like to.../do you fancy.../do you want...)
- tudja használni a kedvelés, nem kedvelés kifejezését; (like/don't like)
- ismeri a hasznos kifejezéseket, a köznyelvi angolt; (kids)
- rendelkezik szókinccsel az úrutazás, jövő témakörökben;
- képes kifejezni az egyszerű jövő időt, (will) bizonytalan/távoli jövőt és a hirtelen döntéseket;
- képes a segítség felajánlására;
- tudja jövőre vonatkozó elképzelések megfogalmazását;
- képes az „in/on” helyhatározók használatára;
- képes a “will” és „to be going to” összehasonlítására;
- rendelkezik szókinccsel a természeti jelenségek, katasztrófák témakörökben;
- tudja használni a folyamatos múlt időt; (past continuous)
- alkalmazza a folyamatos és egyszerű múlt időt együttesen az összetett mondatokban;
- reakciókat fogalmaz meg a “looks/sounds...” használatával;
- képes rövid bűnügyi történet megfogalmazására;
- rendelkezik szókinccsel a városnézés (london), útbaigazítás témakörökben;
- ismeri London és New York nevezetességeit;
- használja a névelőket; (the, a/an)

- képes az útbaigazítás kérésére és adására;
- ismeri a határozatlan névmásokat; (-body/-thing)
- képes az álmai elmesélésére;
- képes a közeli jövőre vonatkozó, előre egyeztetett programok kifejezésére folyamatos jelen idővel.

Nyolcadik évfolyam

- Hallott szöveg értése:
 - Ismerős szavak, beszédfordulatok megértése, melyek a tanuló személyére, családjára, közvetlen környezetére vonatkoznak.
 - Utasítások megértése és azokra cselekvéssel történő reagálás.
 - Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérések, kérdések, közlések, események, leírások megértése.
 - Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott beszéd követése és a hozzá kapcsolódó feladatok megoldása.
 - Tananyaggal kapcsolatos egyszerű angol nyelvű tanári magyarázat megértése.
 - Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből ismeretlen nyelvi elem jelentésének kikövetkeztetése.
- Beszédkészség:
 - A tanult témakörökben előforduló dolgok megnevezése.
 - Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre válaszadás.
 - Egyszerű mondatokban közlések, kérések megfogalmazása, kérdések feltevése, események elmesélése, dolgok leírása, megértési/kifejezési probléma esetén segítség kérése.
 - Tanult minta alapján párbeszédben való részvétel.
- Olvasott szöveg értése:
 - Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg kifejező, az angol helyesejtés normáihoz igazodó felolvasása és fordítása.
 - Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegének megértése.
 - Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben fontos információk megtalálása.
 - Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből az ismeretlen nyelvi elem jelentésének kikövetkeztetése.
 - A tankönyv/munkafüzet utasításainak megértése.

- Íráskészség:
 - Tanult témakörhöz kapcsolódó szavak, szószerkezetek emlékeztetőből írása.
 - Egyszerű közlések, kérések és kérdések írásbeli megfogalmazása tanult minta alapján.
 - Egyszerű, strukturált szöveg (e-mail, baráti levél) létrehozása.
 - Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveghez kapcsolódó írásbeli feladatok megoldása tanári segítséggel/tanári segítség nélkül.
 - Egyszerű szöveg/történet, leírása/írása.
 - Esztétikus füzetvezetésre, olvasható írásképre, pontos hibajavításra/önellenőrzésre törekvés.

A tanuló:

- rendelkezik szókinccsel az ambíciók, cselekvések, környezetvédelem, rekordok témakörökben;
- használja a befejezett jelen időt; (present perfect)
- ismeri a rendhagyó igék 3; alakja;
- ismeri a ever/never kifejezéseket;
- ismeri a just kifejezést;
- használni tudja a „go and...” szerkezetet;
- ismeri a hasznos kifejezéseket és a köznyelvi angolt; (kids)
- rendelkezik szókinccsel a betegségek, egészségügyi problémák, szabályok témakörökben;
- ismeri a módbeli segédigéket; (should/shouldn't), (must/mustn't), (have to/don't have to)
- ismeri a vonzatos igéket;
- képes a javaslattevésre és annak visszautasítására;
- képes problémafelvetésre és tanácsadásra a probléma megoldására;
- ki tudja fejezni az iskolai szabályokat;
- rendelkezik szókinccsel az anyagok, ruhák, melléknevek témakörökben;
- ismeri az egyszerű jelen időt (present simple), a folyamatos jelen idő (present continuous) a folyamatos jelen időben nem használható igéket (stative verbs) a jövő időt (will, to be going to), az egyszerű múlt időt (past simple) és a folyamatos múlt időt (past continuous);
- ismeri a régmúlt szokások kifejezését; (used to)

- alkalmazni tudja a „too/enough” kifejezéseket
- ismeri az anyagneveket és anyagneves szerkezeteket;
- ismeri a ruhákat és képes azok leírására;
- képes párbeszédre a ruhavásárlás témakörében;
- ismeri a múlt idejű segédigéket (could/couldn't), (had to/didn't have to)
- rendelkezik szókinccsel a mozi, hírességek élete témakörökben;
- ismeri a befejezett jelen időt; (present perfect)
- képes a „been/gone” jelentés-megkülönböztető használatára;
- ismeri a for/since kifejezéseket;
- ismeri a befejezett jelen idő és az egyszerű múlt idő összehasonlító használatát;
- ismeri az igekötős igék jelentéskülönbségeit;
- ismeri a főnévből képzett mellékneveket;
- tud visszakérdezni; (... , ugye?)
- rendelkezik szókinccsel a testrészek, egészségügyi problémák, gyógymódok, orvosi ellátás témakörökben;
- használni tudja az alanyi alárendelő mellékmondatokat (who/that), tárgyias alárendelő mellékmondatokat; (which/that)
- képes a tanácsadásra; (should/might)
- ismeri a táplálkozási szokások, egészséges életmód kifejezéseit;
- képes párbeszédre az orvosnál témakörben;
- tudja használni az egyetértés, egyet nem értés kifejezésit; (so/neither)
- ismeri az igéket és vonzatokat; (-ing/főnévi igenév)
- képes a „there is someone/something + ing”-es szerkezet és a „see/hear someone + ing”-es szerkezet használatára;
- ismeri az -ed/-ing végződésű mellékneveket;
- képes párbeszédre az ételrendelés témakörében;
- képes szívesség kérésére.

4.12.2.3. Matematika

Ötödik évfolyam

Számтан, algebra

- A tanult számok helyes leírása, olvasása, számegyenesen való ábrázolása, két szám

összehasonlítása.

- A tízes számrendszer biztos ismerete.
- Összeadás, kivonás, szorzás, kétjegyűvel való osztás a természetes számok körében.
- Egyjegyű nevezőjű pozitív törtek, (legfeljebb ezredek tartalmazó) tizedes törtek összeadása és kivonása két tag esetén, az eredmény helyességének ellenőrzése.
- Helyes műveleti sorrend ismerete a négy alpművelet esetén.
- Egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Konkrét pontok ábrázolása, pontok koordinátáinak leolvasása.

Geometria, mérés

- Szakasz másolása, adott távolságok felmérése.
- Felezőmerőleges szemléletes fogalma.
- Téglalap (négyzet) kerületének, területének, kocka felszínének kiszámítása konkrét esetekben.
- Hosszúság és terület szabványmértékegységei és egyszerűbb átváltások konkrét gyakorlati feladatokban. Az űrtartalom, idő, tömeg mértékegységei.

Valószínűség, statisztika

- Konkrét feladatok kapcsán a biztos és a lehetetlen események felismerése.
- Két szám számtani közepének (átlagának) meghatározása.

Hatodik évfolyam

Gondolkodási módszerek

- Egyszerű, matematikailag is értelmezhető hétköznapi szituációk megfogalmazása szóban és írásban.

Számтан, algebra

- Tört, tizedes tört, negatív szám fogalma.
- Pozitív törtek szorzása és osztása pozitív egészszel.
- 2-vel, 5-tel, 10-zel, 100-zal való oszthatóság.
- A mindennapi életben felmerülő egyszerű, konkrét arányossági feladatok megoldása következtetéssel.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Biztos tájékozódás a derékszögű koordináta-rendszerben.

Geometria, mérés

- A pont, egyenes, szakasz fogalmának helyes használata.
- Pont tengelyes tükrképének megszerkesztése.
- Párhuzamos és merőleges egyenesek előállítás, szögmásolás, szakaszfelező merőleges szerkesztése.
- Háromszögek, négyszögek területének kiszámítása.
- Téglatest felszíne és térfogata konkrét esetekben.
- A térfogat és űrtartalom mértékegységeinek átváltása.

Valószínűség, statisztika

- Konkrét feladatok kapcsán a biztos és lehetetlen események felismerése.
- Néhány szám számtani közepének (átlagának) meghatározása.

Hetedik évfolyam

Gondolkodási módszerek

- Gondolatok (állítások, feltételezések, választások stb.) világos, érthető szóbeli és írásbeli közlése.
- Egyszerű állítások igazságának eldöntése.
- Sorba rendezés, kiválasztás legfeljebb 4 elem esetén.

Számtan, algebra

- Alapműveletek helyes elvégzése kis abszolútértékű egészek, törtek, tizedes törtek körében egyszerű esetekben.
- Egyenes és fordított arányosság felismerése és alkalmazása egyszerű konkrét feladatokban.
- Egyszerű százalékszámítási feladatok.
- Osztó, többszörös, két szám közös osztóinak, néhány közös többszörösének megkeresése.
- Egyszerű elsőfokú egyismeretlenes egyenletek megoldása.
- Egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel is.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Lineáris függvények ábrázolása értéktáblázattal egyszerű esetekben.
- Egyszerű sorozatok folytatása adott szabály szerint.

Geometria

- Szög(fok), hosszúság, terület, tömeg, űrtartalom, idő mérése, a szabványos

mértékegységeinek ismerete.

- Háromszögek területének kiszámítása.
- Adott pont középpontos tükrképének megszerkesztése.
- Szögfelező szerkesztése.
- Háromszöggel kapcsolatos legegyszerűbb szerkesztések.
- Háromszögek és konvex négyszögek belső szögeinek összege.
- Háromszög és négyszög alapú egyenes hasábok, valamint a forgáshenger felismerése, jellemzése.

Valószínűség, statisztika

- Adatok leolvasása egyszerű grafikonokról.

Nyolcadik évfolyam

Gondolkodási módszerek

- Szabatos, pontos írásbeli és szóbeli fogalmazás.
- Szövegértelmezés egyszerű esetekben.
- Sorba rendezés, kiválasztás legfeljebb 4-5 elem esetén, az összes eset felsorolása.

Számтан, algebra

- Alapműveletek helyes sorrendű elvégzése egyszerű esetekben, a racionális számkörben.
- Egyszerű algebrai egész kifejezések helyettesítési értékének kiszámítása.
- Elsőfokú egyenletek megoldása.
- Egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlettel.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Az $ax+b$ függvény és ábrázolása konkrét racionális együtthatók esetén.

Geometria

- Háromszög és négyszög alapú egyenes hasábok felszíne és térfogata.
- Adott pont eltolása adott vektorral.
- Kicsinyítés és nagyítás felismerése hétköznapi szituációkban.
- Pitagorasz-tétel ismerete (bizonyítás nélkül).

Valószínűség, statisztika

- Relatív gyakoriság.
- Leggyakoribb és középső adat meghatározása kisszámú konkrét adathalmazban.
- Grafikonok készítése, olvasása egyszerű esetekben.

4.12.2.4. Etika/ hit- és erkölcsstan

Ötödik évfolyam

A tanuló:

- legyen tisztában az egészség megőrzésének jelentőségével, tudja, hogy ezért maga is felelős;
- képes legyen különféle szintű kapcsolatok kialakítására, ápolására, rendelkezzen a konfliktusok kezelésének, az elkövetett hibák kijavításának néhány, a gyakorlatban jól használható technikájával.

Hatodik évfolyam

A tanuló

- legyen tisztában azzal, hogy az emberi tevékenység hatással van a környezet állapotára, törekedjen arra, hogy tevékenységével minél kevésbé károsítsa a környezetét;
- ismerje a modern technika legfontosabb előnyeit, hátrányait, felismerje magán a függőség kialakulásának esetleges előjeleit.

Hetedik évfolyam

A tanuló

- értse, hogy az ember egyszerre biológiai és tudatos lény, akit veleszületett képességei alkalmassá tesznek a tanulásra, mások megértésére, önmaga vizsgálatára;
- képes legyen ellenállni a csoportnyomásnak, és saját értékrendje szerinti autonóm döntéseket hozni.

Nyolcadik évfolyam

A tanuló

- legyen nyitott más kultúrák befogadására;
- van elképzelése saját jövőjéről, tisztában van azzal, hogy céljai eléréséhez erőfeszítéseket kell tennie;
- tisztában van a függőséget okozó szokások súlyos következményeivel.

4.12.2.5. Történelem

Ötödik évfolyam

Az őskori ember

- A zsákmányoló ember foglalkozásai, eszközei, életmódjának fő jellemzői.
- A termelő ember foglalkozásai, eszközei, életmódjának fő jellemzői.

Az ókori keleti kultúrák

- Az ókori Egyiptom gazdasága és társadalma.

- Az ókori India és Kína.

Az ókori Hellász története

- Az ókori görögök vallása és az olimpiák.
- Az ókori Athén és Spárta.
- A görög-perzsa háborúk története.

A Római Birodalom története

- Királyság, köztársaság és császárság Rómában.
- Róma és a provinciák.

A korai középkor története Európában és Magyarországon

- A feudális gazdaság és társadalom kialakulása.
- A hűbériség és a lovagok élete.
- A középkori városok kialakulása.
- Honfoglalás és letelepedés.
- Államalapítás: I. István uralkodása.
- László és Könyves Kálmán uralkodása.
- Az Aranybulla.
- IV. Béla uralkodása és a tatárjárás.

A továbbhaladás feltételei az 5. évfolyam végén

- Tudja, hogy az egyes történetek eseményeihez milyen nevek, helyszínek kapcsolhatók.
- Tudjon tanult történetet elmondani kérdések alapján a kerettantervben megjelölt fogalmak felhasználásával.
- Tudjon kérdéseket feltenni a tanult történetekhez.
- Tudjon különbséget tenni a történetek mesei és valóságos eseményei között.

Hatodik évfolyam

A polgári Európa létrejötte

Az ipari forradalom első szakasza.

Az észak-amerikai függetlenségi háború története.

A nagy francia forradalom fő eseményei.

- Napóleon császársága.

Magyarország története a XVIII-XIX. században

- Mária Terézia és II. József uralkodása.

- Széchenyi István és Kossuth Lajos reformtervei.
- A törvényhozás menete a reformkorban, reformországgyűlések.
- Politikai küzdelmek 1847-ben.

Forradalom és szabadságharc

- Polgári forradalom Pest-Budán 1848. márc. 15.
- Az áprilisi törvények.
- A szabadságharc kitörése.
- A téli hadjárat.
- A tavaszi hadjárat.
- A szabadságharc bukása.
- Megtorlás és Haynau-rémuralma.
- A Bach-rendszer és a kiegyezés.

A továbbhaladás feltételei a 6. évfolyam végén

- Az előző korokban élt emberek, közösségek élet-, gondolkodás- és szokásmódjainak felidézése.
- A tanuló ismerje fel, hogy a múltban való tájékozódást segítik a kulcsfogalmak és fogalmak, amelyek fejlesztik a történelmi tájékozódás és gondolkodás kialakulását.
- Ismerje fel, hogy az utókor a nagy történelmi személyiségek, nemzeti hősök cselekedeteit a közösségek érdekében végzett tevékenységek szempontjából értékeli.
- Tudja, hogy az egyes népeket főleg vallásuk és kultúrájuk, életmódjuk alapján tudjuk megkülönböztetni.
- Ismerje fel ezeket egy-egy történelmi probléma vagy korszak feldolgozása során.
- Legyen képes különbséget tenni a történelem különböző típusú forrásai között, és legyen képes a korszakra jellemző képeket, tárgyakat, épületeket felismerni.
- Legyen képes a történetek a feldolgozásánál a tér- és időbeliség azonosítására, a szereplők csoportosítására fő- és mellékszereplőkre, illetve a valós és fiktív elemek megkülönböztetésére. Ismerje a híres történelmi személyiségek jellemzéséhez szükséges kulcsszavakat, cselekedeteket.
- Legyen képes a tanuló történelmi ismeretét méríteni hallott és olvasott szövegekből, különböző médiumok anyagából.
- Képes legyen szóbeli beszámolót készíteni önálló gyűjtőmunkával szerzett ismereteiről, és kiselőadást tartani.
- Ismerje az időszámítás alapelemeit (korszak, évszázad, évezred) tudjon ez alapján kronológiai számításokat végezni. Ismerje néhány kiemelkedő esemény időpontját.

- Legyen képes saját vélemény megfogalmazása mellett mások véleményének figyelembe vételére.

Hetedik évfolyam

Európa és a világ a XIX. században

Az ipari forradalom második szakasza.

Az olasz és a német egység létrejötte.

Polgárháború az USA-ban.

A tőkekivitel és a gyarmatosítás.

Az I. világháború története

- Katonai szövetségek kialakulása a világháború előtt.
- A háború kitörése: a szarajevói merénylet.
- A világháború első szakasza.
- A tömegek és a gépek háborúja.
- A világháború vége: a Központi Hatalmak veresége.

A továbbhaladás feltételei:

- Készítsen önállóan vázlatot az adott témáról.
- Tudjon egyszerű történelmi tárgyú táblázatokat, grafikonokat, diagramokat értelmezni néhány mondatban.
- Tudjon egyszerűbb forrásokat értelmezni tanári segítséggel.
- Tudja, hogy a kerettantervben szereplő személyeknek mi volt a jelentőségük az adott időszakban.
- Tudja térben és időben elhelyezni az egyes korszakok fontosabb eseményeit.
- Tudja összehasonlítani különböző időszakok térképeit.
- Legyen képes egy-egy ország területváltozásait térképről leolvasni.

Nyolcadik évfolyam

Európa és a világ története a két világháború között

- A Párizs-környéki békék.
- A fasizmus kialakulása Olaszországban.
- A nagy gazdasági világválság jellemzői.
- A fasizmus kialakulása Németországban.
- Kommunista diktatúra a Szovjetunióban.

Magyarország története a két világháború között

- Az őszirózsás forradalom
- A kommunista államcsíny-a tanácsköztársaság 133 napja.
- A fehérterror és a Horthy-korszak kialakulása.
- A bethleni konszolidáció intézkedései.

A II. világháború története

- A háború kitörése, Lengyelország német megszállása.
- Hitler nyugat-európai hadjárata.
- Német támadás a Szovjetunió ellen.
- Az USA hadba lépése.
- Fordulat a háború menetében.
- A normandiai partraszállás eseményei.
- Európa felszabadítása a német megszállás alól.
- A csendes-óceáni háború vége.
- Magyarország részvétele a II. világháborúban.

Európa és a világ története a II. világháború után

- A hidegháború kialakulása és „forró” pontjai.
- A fegyverkezési verseny és az enyhülés folyamata.
- Kommunista diktatúrák Kelet-Európában.

Magyarország története 1945 után

- Az ország felszabadítása a német megszállás alól és a szovjet megszállás.
- A koalíciós kormányzás időszaka: 1945-48.
- A fordulat éve, 1948.
- A kommunista diktatúra kiépítésének folyamata: a Rákosi-korszak.
- Forradalom és szabadságharc 1956-ban.
- A puha diktatúra időszaka, a Kádár-korszak.
- A rendszerváltás időszaka: 1989-90.

A továbbhaladás feltételei a 8. évfolyam végén

- Tudja a XX. századi magyar és egyetemes történelem legfontosabb fordulópontjait, idejét.
- Tudja ismertetni a demokráciák és diktatúrák legjellemzőbb vonásait.

4.12.2.6. Természettudomány

Ötödik évfolyam

- Legyen képes konkrét természeti formák, tárgyak, élőlények és egyszerű jelenségek, folyamatok megfigyelésére, tapasztalatainak rögzítésére előszóban, rajzban és írásban.
- Tudja felidézni a természeti és az ember által létesített környezetre vonatkozó konkrét, szemléletes képi tartalmakat. E képzetek alapján tudjon ítéleteket alkotni, következtetéseket levonni.
- Legyen képes a leggyakoribb térképjelek alapján elemi térképhasználatra.
- Fogalmazza meg milyen az aktuális időjárás.
- Tudja a tanult mértékegységek alkalmazásával a vizsgált jelenségeket mennyiségileg is jellemezni, és a mért adatokat értelmezni.
- Tudja megkülönböztetni a különböző halmazállapotokat és értsék azok változásait.
- Jellemezze az évszakokat időjárásuk szerint.
- Ismerje az időjárást kialakító legfontosabb tényezőket.
- Jellemezze éghajlatunkat.
- Ismerje az időjárási események és a felszín változása közötti összefüggéseket.
- Ismerje fel a megfigyelt táj legfontosabb felszínformáit.
- Tudja értelmezni az egyszerű felszínformákat kialakulásuk szerint.
- Tudjon jellemző tulajdonságokat mondani megfigyelt kőzetmintákról.
- Ismerje fel az emberek földrajzi környezetet veszélyeztető tevékenységét.
- Értse meg, hogy a környezet állapotának romlásáért az emberek a felelősek.
- Tudja megkülönböztetni leggyakoribb gyümölcsseinket, zöldségnövényeinket. Megfigyelt tulajdonságaik alapján jellemezze azokat.
- Ismerje a táplálkozásunkban betöltött szerepüket.
- Ismerje fel a települési környezet leggyakrabban előforduló állatait és a háziállatokat.
- Legyen tisztában az állatvédelem jelentőségével, erkölcsi szabályaival.

Hatodik évfolyam

- Tudjon a konkrét környezeti jelenségekből általánosítani, elvonatkoztatni.
- Ismerje fel és értse meg a vizsgált jelenségekben, folyamatokban megmutatkozó oksági kapcsolatokat, összefüggéseket, törvényszerűségeket.
- Legyen képesek alapvető méréseket elvégezni és a mért adatokat értékelni.
- Ismerje fel ezek közül azokat, amelyek veszélyesek lehetnek, tudják elkerülni azokat!

- Bemutatás után legyen képes egyszerű kísérleteket fegyelmezetten és a balesetvédelmi, érintésvédelmi, tűzvédelmi szabályok betartásával megismételni, a tapasztalt jelenségeket elmondani.
- Elemi szinten tájékozódjon a térképen és a földgömbön a fokhálózat segítségével.
- Használja a térképet egyszerű földrajzi ismeretek megszerzésére, tudjon adatokat leolvasni a domborzati és vízrajzi térképekről.
- Tudjon felsorolni a kontinenseket és óceánokat.
- Legyenek egyszerű, szemléletes képzetei a földrajzi övezetekről.
- Ismerje fel jellemző álló- vagy mozgóképről és leírás alapján hazánk nagytájakait, lakókörnyezetük néhány nevezetes települését, az ország fővárosát.
- Tudja felidézhető képzetei segítségével jellemezni a hazai életközösségeket.
- Tudjon egyszerű táplálékláncokat bemutatni.
- Ismerje a legjellegzetesebb hazai növény és állatfajok testfelépítését, életmódját.
- Értse meg a természet védelmének jelentőségét, a fenntartható gazdaság feltételeit.

4.12.2.7. Fizika

Hetedik évfolyam

Az anyag néhány mérhető tulajdonsága, kölcsönhatások

- Ismerjék az anyag szerkezetét, a részecskék mozgását, az anyag tulajdonságait különböző halmazállapotban.
- Termikus és mechanikai kölcsönhatás
- Ismerjék a hőmérők helyes használatát, működését.
- Tudjanak példát mondani termikus kölcsönhatásokra.
- Halmazállapot-változások felismerése konkrét példákon.
- Ismerjék és értelmezzék a hőmérsékletváltozás hatására bekövetkező változásokat.
- Ismerjék és értelmezzék a hőterjedés (hőáramlás, hővezetés, hősugárzás) és hőtágulás jelenségét gyakorlati példákon keresztül.
- Tudjanak példát mondani mozgásállapot-változásra, ismerjék ennek feltételét.

Mágneses és elektromos kölcsönhatás, gravitációs kölcsönhatás

- Iránytű megfelelő használatának ismerete.
- Ismerjék fel az mágnesek között fellépő hatásokat.
- Ismerjék a mágneses pólusokat, és a pólusok közötti hatásokat.
- Ismerjék fel az elektromos állapotú testek között fellépő hatásokat.

- Ismerjék az elektromos állapotokat és a hatásait.
- Ismerni fel az elektromosság és mágnesesség közötti hasonlóságot, különbséget.
- Ismerjék a Föld körüli gravitációs mező hatását.
- Értsék meg, hogy egy adott testet érő gravitációs vonzást a Föld (vagy más égitest) gravitációs mezője okozza.

A testek mozgása

- Ismerje az egyenes vonalú egyenletes mozgás és a változó mozgás jellemzőit.
- Ismerje az egyenes vonalú egyenletesen változó mozgás jellemzőit.
- Ismerje a sebesség, átlagsebesség, pillanatnyi sebesség, gyorsulás fogalmát, jelét, kiszámítását.
- Oldjon meg egyszerű feladatok a sebességgel kapcsolatban.

A dinamika alapjai

- Soroljon fel mozgásállapot-változással járó kölcsönhatásokat, ismerje a tehetetlenség törvényét.
- Értelmezze a tömeg fogalmát.
- Ismerje a sűrűség fogalmát, tudja összehasonlítani a testek sűrűségét.
- Ismerje az erőhatás, erő fogalmát, jelét, mértékegységét, tudja értelmezni az iránymennyiség fogalmát.
- Ismerje a különféle erőhatásokat, erőábrázolásokat. Az erő forgató hatását.
- Ismerje fel a hatás–ellenhatás törvényét, az erő–ellenelő fogalmát.
- Az egy kölcsönhatásban fellépő és az egy testet érő erők megkülönböztetése néhány egyszerű köznapi jelenség alapján.
- Ismerje a súrlódást és közegellenállást, mint a mozgásokat befolyásoló tényezőket.
- Sűrűséggel és forgatónyomatékkal kapcsolatos egyszerű feladatok megoldása.

A nyomás

- Ismerje a nyomóerő, a nyomott felület és a nyomás fogalmát, jelét, mértékegységét, kiszámítását.
- Folyadékok és gázok nyomását értelmezze, anyagszerkezeti alapokon történő magyarázatát ismerje.
- Arkhimédész törvényének felismerése kísérletek alapján, értelmezze a felhajtóerőt.
- Elemezze az úszás, merülés, lebegés jelenségét sűrűségviszonyokkal.
- Magyarázza el a hajszálcsővésség, közlekedőedények szerepét az élő- és élettelen világban, illetve a környezetvédelemben.

- Tudja, hogy a hang miként keletkezik, és hogy a részecskék sűrűségének változásával terjed a közegben.
- Tudja, hogy a hang terjedési sebessége gázokban a legkisebb, és szilárd anyagokban a legnagyobb.

Hőtan

- A testek változtató-képességét jellemezze kísérletek alapján.
- Tudja az energia fogalmát, jelét, mértékegységét, az energia-megmaradás törvényének érvényesülését a hétköznapi élet különböző folyamataiban, például egyszerű gépek alkalmazásakor.
- Fel tudjon sorolni többféle energiaforrást, ismerje alkalmazásuk környezeti hatásait.
- Tanúsítson környezettudatos magatartást, takarékoskodjon az energiával.
- A tanuló minél több energiaátalakítási lehetőséget ismerjen meg, és képes legyen azokat azonosítani.
- Tudja értelmezni a megújuló és a nem megújuló energiafajták közötti különbséget.
- A tanuló ismerje az egyes energiaátalakítási lehetőségek előnyeit, hátrányait.
- Tudja a munka, teljesítmény, hatásfok fogalmát, mértékegységét és kiszámítási módját.
- A belsőenergia és a fajhő fogalmát tudja meghatározni.
- Tudja értelmezni a hőjelenségeket (hőtágulás, hőterjedés) különböző halmazállapot esetén az anyagszerkezeti ismeretek felhasználásával.

Nyolcadik évfolyam

Elektromosság

- Egy test elektromosan semleges és az anyagszerkezeti magyarázata.
- A testek elektromos állapota és fajtái.
- Vezetők és a szigetelők közötti különbségek és példák.
- Elektromos áram fogalma.
- Áramerősség fogalma, jele, kiszámítása, mértékegysége, mérése.
- Elektromos áramkör részei, áramirányok.
- Feszültség fogalma, jele, kiszámítása, mértékegysége, mérése.
- Ismerje a soros és párhuzamos kapcsolást.
- Elektromos ellenállás fogalma, jele, kiszámítása, mértékegysége.
- Egyszerű számításos feladat megoldása az áramerősség, feszültség és ellenállással kapcsolatban.

Az elektromos áram hatásai

- Elektromos munka fogalma, jele, kiszámítása, mértékegysége.
- Elektromos teljesítmény fogalma, jele, kiszámítása, mértékegysége.
- Egyszerű számításos feladatok az elektromos munka és elektromos teljesítménnyel kapcsolatban, tudja, hogy az elektromos fogyasztón energiaváltozás és átalakulás jön létre.
- Elektromos áram hatásai a gyakorlati életben.
- Váltakozó áram és egyenáram fogalma.

Elektromágneses indukció

- Elektromágneses indukció jelensége, indukált áram létrejöttének feltétele.
- Transzformátor felépítése, részei, működése.
- Menetszám, feszültség, indukált áram erőssége közti összefüggés ismerete.
- Transzformátor gyakorlati alkalmazása.
- Energiaszállítás folyamata, gazdaságossága.
- A tanuló képes legyen az erőművek alapvető szerkezetét bemutatni.
- Tudja, hogy az elektromos mező bármilyen módon történő előállítása terheli a környezetet.

Fénytan

- Fényforrás fogalma, csoportosítása.
- Fény terjedési sebessége.
- Fény visszaverődésével és a fény törésével kapcsolatos alapvető jelenségek, törvények
Síktükörben látott kép.
- Síktükör, homorú- és domború tükör, domború- és homorú lencse használata a gyakorlati életben.
- Tudjanak egyszerű optikai eszközök felsorolni.
- Látás feltétele.
- Fehér fény és a szivárvány.

4.12.2.8. Kémia

Hetedik évfolyam

A tanuló:

- ismerje a kémia egyszerűbb alapfogalmait, alaptörvényeit, vizsgálati céljait; módszereit, kísérleti eszközeit, a mérgező anyagok jelzéseit
- ismerje néhány szerves és szervetlen vegyület tulajdonságát;

- a mindennapokban előforduló anyagok biztonságos használatát;
- értse a kémia sajátos jelrendszerét;
- tudja alkalmazni a tanult fogalmakat és törvényszerűségeket;
- értse a tanult modellek és a valóság kapcsolatát.

Nyolcadik évfolyam

A tanuló:

- tudjon egy kémiával kapcsolatos témáról önállóan vagy csoportban dolgozva információt keresni, ennek eredményét tudja bemutatni;
- alkalmazza a megismert törvényszerűségeket egyszerűbb, hétköznapi problémák megoldásában;
- tudjon számítási feladatokat, illetve gyakorlati szempontból jelentős kémiai reakciókat megoldani;
- értse a tanult modellek és a valóság kapcsolatát;
- megszerzett tudását alkalmazza a saját életével, egészségével kapcsolatos kérdésekben;
- vállaljon szerepet személyes környezetének megóvásában.

4.12.2.9. Biológia

Hetedik évfolyam

- Ismerje az életközösségek legjellemzőbb, táplálékláncot alkotó fajainak nevét, külső felépítését, életmódját.
- Tudjon egy-egy táplálékláncot összeállítani a különböző életközösségek megismert élőlényeiből.
- Legyen képes kiemelni és összehasonlítani a különböző tájakon élő növények és állatok lényeges ismertetőjegyeit.
- Mondjon egy-két példát a különböző életközösségek élőlényeinek testfelépítése és környezete közötti összefüggésre.
- Legyen tisztában azzal, hogy a természetes életközösségek védelme az egész földi élet számára létfontosságú.
- Észlelje, ha környezetük állapota romlik, és legyen igényük annak megakadályozására.
- Ismerjen példákat a különféle életközösségek károsításának módjára és annak megakadályozására.
- Ismerje, hogyan kell az élőlényeket hasonló tulajdonságaik alapján rendszerezni, csoportosítani.
- Legyen képes a megfigyelései, vizsgálódásai során nyert tapasztalatok értelmezésére.

Nyolcadik évfolyam

- Tudja felsorolni az egyes életműködések szervrendszereinek fő részeit és ismerjék ezek működésének lényegét.
- Legyen jártas abban, hogy testével, életműködésével kapcsolatos ismereteket tudjon szerezni a népszerűsítő művekből, és tudásának megfelelő szinten legyen képes az információk kritikus értékelésére.
- Tudja az emberi életszakaszok főbb testi, lelki és viselkedésbeli jellemzőit felsorolni.
- Tudatosuljon benne, hogy az ivarszervek nem azonos ütemben fejlődnek a többi szervrendszerrel, a korai szexuális élet ártalmas lehet.
- Értse meg, hogy az egyes emberek egyedfejlődése különböző ütemű, ezért az azonos életkorúak között is lehetnek olyan jelentős fejlettségbeli különbségek, amelyek mégsem kórosak.
- Legyenek toleránsak a más ütemben fejlődő és fogyatékos emberekkel.
- Legyen igénye a tisztaságra és az egészséges életmódra.
- Értse a betegségek megelőzésének fontosságát.

4.12.2.10. Földrajz

Hetedik évfolyam

- A tanuló legyen képes az egyes kontinensek, tájak, országok természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőit bemutató képek, ábrák, adatok elemzésére, tanári irányítás alapján alapvető összefüggések felismerésére.
- Tudja megadott szempontok alapján bemutatni az egyes kontinenseket, tipikus tájait, legfontosabb országait.
- Legyen képes különböző térképi és egyéb földrajzi tartalmú információk felhasználására a témákhoz kapcsolódóan.
- Tudja megmutatni térképen és felismerni kontúrtérképen a topográfiai fogalmakat.

Nyolcadik évfolyam

- A tanuló tudja bemutatni hazánk földrajzi környezetének természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőit megadott szempontok alapján.
- Tudja ismertetni hazánk tájainak természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőit különböző térképi információk felhasználásával Ismerje hazánk környezeti értékeit.
- Tudja megmutatni térképen és felismerni kontúrtérképen a topográfiai fogalmakat. Tudja meghatározni és megfogalmazni földrajzi fekvésüket, kapcsoljon hozzájuk tartalmi jellemzőket.

4.12.2.11. Ének-zene

Ötödik évfolyam

Éneklés

- 13 magyar népdal éneklése (régi és új).

Zeneirodalom

- gregorián, históriás, kuruc, 1848-49-es szabadságharc dalai,
- ókori görög dallamok, reneszánsz, barokk, orgona, Bach, Vivaldi, Händel.

Elmélet

- G kulcs, zenei abc C'-C''
- Hangközök: t1, t4, t5, t8
- Tizenhatod
- Legyen képes a népzenei és honismereti tudás egységesítésére.
- Ismerje fel a népi hangszereket a hangzásukról.
- Egyszerű dallam, ritmus rögtönzése.
- Tudjon felsorolni népzene kutatókat, tudja megkülönböztetni az új-régi stílusú

népdalokat.

Hatodik évfolyam

Éneklés

- 10 népdal, 7 műdal éneklése.
- más népek dalai, népszokások dalai.

Zeneirodalom

- Bécsi klasszika-Haydn, Mozart, Beethoven.
- Kuruc- 1848-49-es szabadságharc dalai.
- Históriai énekek: Tinódi, Bakfark, klasszikus műfajok-formák.
- Korabeli szavak, kifejezések jelentése.

Elmélet

- Zenei abc- a-F”
- G kulcs, F kulcs
- Dinamikai jelek: crescendo-de crescendo, piano, forte, mezzoforte, pianissimo, fortissimo,
- vonósnégyes, szimfónia.
- triola, 3/8, 6/8
- Módosítójelek: kereszt, bé, feloldójel –jelölése, használata.
- Ismerje fel a tanult hangszereket hangzás és alak szerint.

Hetedik évfolyam

Éneklés

- 10 népdal, 11 romantikus műdal éneklése.

Zeneirodalom

- Romantika: tudja megnevezni a magyar és egyetemes zenekultúra egyéniségeit, kiknek életútját, kedvelt műfajait és jellemző műveit ismerteti: Erkel, Liszt, Schubert, Schumann, Mendelssohn, Brahms, Chopin, Dvořák, Smetana, Csajkovszkij, Muszorgszkij, Verdi, Wagner.
- Ismerje fel zenehallgatás során az egyes zeneműveket (szerző, cím, műfaj, zenei apparátus).

Elmélet

- műfajok: népies műdal, verbunkos, rapszódia, programzene, a romantikus dal, nemzeti opera,
- romantikus nagyzenekar,
- zenei írás-olvasás.

Nyolcadik évfolyam

Éneklés

- 10 népdal, 5 műdal a XX. századból.
- Tudja énekelni a magyar és más népek népdalait, műdalait tisztán intonálva, átélt, kifejező előadásmódban, egyénileg és csoportosan egyaránt.
- Tudjon dallamot idézni egy-egy kórusműből.

Zeneirodalom

- Kodály-Bartók életútja, fontosabb művei.
- A XX. század zenéje: impresszionizmus, neoklasszicizmus, folklorizmus, elektronikus zene, dzsessz, könnyűzene.
- Weiner, Kurtág, Petrovics, Szokolay, Durkó, Kocsár, Orbán, Balassa, Pongrácz, Debussy, Ravel,
- Stravinszky, Honegger, Prokofjev, Hacsaturján, Britten, Penderecki, Gershwin, Beatles,
- Presley, Webber, Szörényi.

Elmélet

- Zenei írás-olvasás
- Ismerje a hangszereket hangszínük, megszólaltatási módjukról és alakjukról.
- Különböztesse meg a zenekarokat.
- Tudja az egyes korok történelmi háttérét.
- Ismerje a korok jellemzőit, műfajait és képviselőit.
- Legyen képes kapcsolatot találni a zene és a társművészetek között.
- Éljen az igényes önművelés folyamatosságának lehetőségeivel: járjon hangversenyekre.

4.12.2.12. Hon-és népismeret

Hatodik évfolyam

- Rokonok, rokonsági fokok és viszonyok ismerete
- Őseink élete a 19. és a 20. század fordulóján

- Hajlékok, házak
- Parasztházak a magyar falvakban
- Falusi nők, gyermekek és férfiak élete és szerepe régen
- A gazdálkodó ember, régen és ma
- Parasztok és iparosok hétköznapijai
- Hétköznapi és ünnepi viseletek
- Paraszti ételek étkezési szokások
- Karácsonyi ünnepkör (advent és betlehemezés ismerete)
- Farsangi szokások (Vízkereszt, húshagyókedd, busójárás, farsangi fánk ismerete)
- Nagyböjti szokások, húsvét
- Pünkösdi szokások
- Nyári ünnepek, társas munkák
- Dunántúl nagy tájegységei
- Észak-Magyarország és az Alföld néprajzi emlékei (palóc, matyó viseletek)
- Határon túl élő magyarok (Felvidék, Délvidék, Erdély)
- Magyar nép anyagi és szellemi kultúrája
- Skanzenek, tájházak és nemzeti parkok Magyarországon

4.12.2.13. Vizuális kultúra

Ötödik évfolyam

- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek megfelelő alkalmazása az alkotó tevékenység során a vizuális emlékezet segítségével és megfigyelés alapján.
- Egyszerű kompozíciós alapelvek a kifejezésnek megfelelő használata a képalkotásban.
- Térbeli és időbeli változások lehetséges vizuális megjelenéseinek értelmezése, és egyszerű mozgásélmények, időbeli változások megjelenítése.
- A mindennapokban használt vizuális jelek értelmezése, ennek analógiájára saját jelzésrendszerek kialakítása.
- Szöveg és kép együttes jelentésének értelmezése különböző helyzetekben és alkalmazása különböző alkotó jellegű tevékenység során.
- Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján egyszerű következtetések megfogalmazása.

- Néhány rajzi és tárgykészítési technika megfelelő használata az alkotótevékenység során.
- Reflektálás társművészeti alkotásokra vizuális eszközökkel.
- A legfontosabb művészettörténeti korok azonosítása.
- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások elemzése során a vizuális megfigyelés pontos megfogalmazása.
- Fontosabb szimbolikus és kulturális üzenetet közvetítő tárgyak felismerése.
- A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.
- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

Hatodik évfolyam

- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek megfelelő alkalmazása az alkotó tevékenység során a vizuális emlékezet segítségével és megfigyelés alapján.
- Egyszerű kompozíciós alapelvek a kifejezésnek megfelelő tudatos használata a képalkotásban.
- Térbeli és időbeli változások lehetséges vizuális megjelenéseinek értelmezése, és egyszerű mozgásélmények, időbeli változások megjelenítése.
- A mindennapokban használt vizuális jelek értelmezése, ennek analógiájára saját jelek kialakítása.
- Szöveg és kép együttes jelentésének értelmezése különböző helyzetekben és alkalmazása különböző alkotó jellegű tevékenység során.
- Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján egyszerű következtetések megfogalmazása.
- Néhány rajzi és tárgykészítési technika megfelelő használata az alkotótevékenység során.
- Reflektálás társművészeti alkotásokra vizuális eszközökkel.
- A legfontosabb művészettörténeti korok azonosítása.
- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások elemzése során a vizuális megfigyelés pontos megfogalmazása.
- Fontosabb szimbolikus és kulturális üzenetet közvetítő tárgyak felismerése.
- A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.
- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

A továbbhaladás feltételei a 6. évfolyam végén

- A tanév során elkészített gyakorlati feladatokat dokumentáló anyag bemutatása (manuálisan, vagy digitálisan elkészített, egyéni és csoportos munkák).

- A két félévben írt dolgozatok és egyéb elméleti munkák legalább 80 %-nak teljesítése. A tanév során az elméleti és gyakorlati feladatok összesített átlaga eléri a 25%-os, elégséges szintet.
- A fejlesztési követelmények, és a tananyagban foglaltak legalább elégséges szinten való teljesítése.

Hetedik évfolyam

- Célirányos vizuális megfigyelési szempontok önálló alkalmazása.
- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek tudatos és pontos alkalmazása az alkotótevékenység során adott célok kifejezése érdekében.
- Bonyolultabb kompozíciós alapelvek használata különböző célok érdekében.
- Térbeli és időbeli változások vizuális megjelenítésének kifejező vagy közlő szándéknak megfelelő értelmezése, és következtetések megfogalmazása.
- Alapvetően közlő funkcióban lévő képi vagy képi és szöveges megjelenések egyszerű értelmezése.
- Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján összetettebb következtetések megfogalmazása.
- Több jól megkülönböztethető technika, médium (pl. állókép-mozgóképek, síkbeli- térbeli) tudatos használata az alkotótevékenység során.
- A médiatudatos gondolkodás megalapozása a vizuális kommunikációs eszközök és formák rendszerezőbb feldolgozása kapcsán.
- A mozgóképi közlésmód, az írott sajtó és az online kommunikáció szövegszervező alapeszközeinek felismerése.
- Mozgóképi szövegek megkülönböztetése a valóság ábrázolásához való viszony, alkotói szándék és nézői elvárás karaktere szerint.
- Társművészeti kapcsolatok lehetőségeinek értelmezése.
- A legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése és a meghatározó alkotók műveinek felismerése.
- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások árnyaltabb elemzése, összehasonlítása.
- A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.
- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.
- Önálló tervezés, igényes, esztétikailag jó minőségű munkavégzésre.

Nyolcadik évfolyam

- Célirányos vizuális megfigyelési szempontok önálló alkalmazása.
- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek tudatos és pontos alkalmazása az alkotótevékenység során adott célok kifejezése érdekében.

- Bonyolultabb kompozíciós alapelvek használata különböző célok érdekében.
- Térbeli és időbeli változások vizuális megjelenítésének kifejező vagy közlő szándéknak megfelelő értelmezése, és következtetések megfogalmazása.
- Alapvetően közlő funkcióban lévő képi vagy képi és szöveges megjelenések egyszerű értelmezése.
- Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján összetettebb következtetések megfogalmazása.
- Több jól megkülönböztethető technika, médium (pl. állókép-mozgóképek, síkbeli- térbeli) tudatos használata az alkotótevékenység során.
- A médiatudatos gondolkodás megalapozása a vizuális kommunikációs eszközök és formák rendszerezőbb feldolgozása kapcsán.
- A mozgóképi közlés mód, az írott sajtó és az online kommunikáció szövegszervező alapeszközeinek felismerése.
- Mozgóképi szövegek megkülönböztetése a valóság ábrázolásához való viszony, alkotói szándék és nézői elvárás karaktere szerint.
- Társzművészeti kapcsolatok lehetőségeinek értelmezése.
- A legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése és a meghatározó alkotók műveinek felismerése.
- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások árnyaltabb elemzése, összehasonlítása.
- A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.
- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.
- Önálló tervezés, igényes, esztétikailag jó minőségű munkavégzés.

4.12.2.14. Digitális kultúra

Ötödik évfolyam

A tanuló:

- ismerje a számítógép részeinek és alapvető perifériáinak funkcióit, tudja azokat önállóan használni;
- legyen képes kezelni a billentyűzetet és az egeret;
- ismerje a mappaszerkezetben való tájékozódás alapfogalmait;
- tudjon a könyvtárszerkezetben tájékozódni, mozogni, könyvtárat váltani, fájlt keresni;
- tudjon mappát másolni, mozgatni, létrehozni és törölni;
- ismerje az informatikai környezetben való munkavégzés alapszabályait;
- tudjon önállóan kommunikálni ismert programokkal;

- segítségével tudjon használni multimédiás oktatóprogramokat;
- tudjon az iskolai hálózatba belépni, onnan kilépni, ismerje és tartsa be a hálózat használatának szabályait;
- ismerjen a számítógép előtt végzett munka káros hatásait csökkentő szabályokat és mozgás- gyakorlatokat.
- tudjon egyszerű rajzos-szöveges dokumentumot elkészíteni, módosítani, háttértárra menteni;
- ismerje a szövegszerkesztés alapfogalmait, legyen képes önállóan elvégezni karakterformázásokat;
- ismerje fel az összetartozó adatok közötti egyszerű összefüggéseket;
- tudjon adatokat táblázatba rendezni.
- legyen képes összegyűjteni a problémamegoldáshoz szükséges információt;
- ismerje a problémamegoldás alapvető lépéseit;
- legyen képes egy fejlesztőrendszer alapszintű használatára;
- a problémamegoldás során legyen képes együttműködni társaival.
- legyen képes a böngészőprogram főbb funkcióinak használatára;
- legyen képes tanári segítséggel, megadott szempontok szerint információt keresni;
- legyen képes a találatok értelmezésére;
- legyen képes az elektronikus levelezőrendszer önálló kezelésére.
- ismerje az informatikai biztonsággal kapcsolatos fogalmakat;
- ismerje az adatvédelemmel kapcsolatos fogalmakat;
- ismerje az adatvédelem érdekében alkalmazható lehetőségeket.
- a különböző konkrét tantárgyi feladataihoz képes az iskolai könyvtárban a megadott forrásokat megtalálni, és további releváns forrásokat keresni.

Hatodik évfolyam

A tanuló:

- legyen képes az adott informatikai környezet tudatos használatára;
- ismerje az operációs rendszer alapműveleteit;
- legyen képes állománykezelésre (pl. létrehozás, törlés, visszaállítás, másolás, mozgatás, átnevezés, nyomtatás, futtatás, keresés);
- tudjon a könyvtárszerkezetben tájékozódni, mozogni, könyvtárat váltani, fájlt keresni;
- tudjon többfelhasználós környezetben munkát végezni (például: be- és kijelentkezés, hálózati meghajtó), adatvédelmi alapismeretek;

- legyen képes egyszerű oktatóprogramok interaktív használatára;
- ismerje az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatásait;
- ismerjen a számítógép előtt végzett munka káros hatásait csökkentő szabályokat és mozgás- gyakorlatokat.
- legyen képes egyszerű, rajzos és személyhez kötődő dokumentumok készítésére, háttértárra mentésére;
- tudjon különböző dokumentumokból származó részleteket saját munkájában elhelyezni;
- ismerje a szövegszerkesztés alapfogalmait, legyen képes önállóan elvégezni karakter- és bekezdésformázásokat;
- használja a szövegszerkesztő nyelvi segédeszközeit;
- ismerje egy bemutatókészítő-program egyszerű lehetőségeit, tudjon rövid bemutatót készíteni;
- segítségével tudjon használni tantárgyi, könyvtári, hálózati adatbázisokat,
- tudjon különféle adatbázisokban keresni;
- ismerje legalább egy digitális térképes alkalmazás szolgáltatásait.
- legyen képes összegyűjteni a problémamegoldáshoz szükséges információt;
- ismerje a problémamegoldás alapvető lépéseit;
- képes legyen önállóan vagy segítségével algoritmust készíteni;
- tudjon egyszerű programot készíteni;
- legyen képes egy fejlesztőrendszer alapszintű használatára;
- a problémamegoldás során legyen képes együttműködni társaival.
- problémamegoldás során legyen képes együttműködni társaival.
- legyen képes az internetes keresés találatainak értelmezésére;
- legyen képes elektronikus és internetes médiumok használatára;
- legyen képes az interneten talált információk mentésére;
- ismerje a netikett szabályait.
- ismerje az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályokat;
- legyen tisztában az e-szolgáltatások hétköznapi életben betöltött szerepével;
- tudjon használni elektronikus szolgáltatást (regisztráció, leiratkozás, azonosító, jelszó);
- szerezzen gyakorlatot az információforrások saját dokumentumokban való feltüntetésében.

- a különböző konkrét tantárgyi feladataihoz képes legyen az iskolai könyvtárban a megadott forrásokat megtalálni, és további releváns forrásokat keresni;
- konkrét nyomtatott és elektronikus forrásokban képes megkeresni a megoldáshoz szükséges információkat;
- el tudja dönteni, mikor vegye igénybe az iskolai vagy a lakóhelyi könyvtár szolgáltatásait.

Hetedik évfolyam

A tanuló:

- ismerjen meg különböző informatikai környezeteket;
- ismerje és tudja használni egy operációs rendszer, valamint a számítógépes hálózat alapszolgáltatásait;
- tudja megkülönböztetni a számítógép és egyéb informatikai eszközök főbb részeit;
- ismerje a legfontosabb perifériák működési elveit;
- önállóan legyen képes a tanult feladattípusok azonosítására, a megoldáshoz szükséges hardver- és szoftvereszközök kiválasztására és használatára.
- tudjon különböző típusú dokumentumokba különböző objektumokat beilleszteni;
- legyen képes szöveget, képet, rajzot is tartalmazó dokumentumot minta vagy leírás alapján elkészíteni;
- tudjon médiaelemeket minta vagy leírás alapján elkészíteni;
- tudjon egyszerű táblázatot létrehozni, formázni;
- ismerje a jó prezentáció jellemzőit, és tudjon képet, táblázatot tartalmazó bemutatót készíteni.
- ismerje és használja az algoritmusleíró eszközöket;
- ismerje egy programozási nyelv alapszintű utasításait;
- tudjon kódolni egyszerű algoritmusokat;
- legyen képes tantárgyi szimulációs programok használatára.
- legyen képes megkeresni a kívánt információt;
- legyen képes a talált információ értékelésére, kritikájára;
- használja a legújabb infokommunikációs technológiákat, szolgáltatásokat.
- ismerje az informatikai biztonsággal és adatvédelemmel kapcsolatos fogalmakat;
- ismerje az adatokkal való visszaélésekből származó veszélyeket és következményeket;

- ismerjen megbízható információforrásokat;
- legyen képes értékelni az információ hitelességét.
- a könyvtár és az internet szolgáltatásait igénybe véve képes önállóan releváns forrásokat találni konkrét tantárgyi feladataihoz;
- legyen képes alkalmazni a más tárgyakban tanultakat (pl. informatikai eszközök használata, szövegalkotás).

Nyolcadik évfolyam

A tanuló:

- ismerje az informatikai eszközökkel kapcsolatos függőség néhány jellemzőjét;
- legyen képes tenni a függőség kialakulása ellen;
- ismerje a legfontosabb perifériák működési elveit;
- önállóan legyen képes a tanult feladattípusok azonosítására, a megoldáshoz szükséges hardver- és szoftvereszközök kiválasztására és használatára.
- tudjon szöveget, képet, rajzot is tartalmazó dokumentumot minta vagy leírás alapján elkészíteni;
- legyen képes médiaelemeket minta vagy leírás alapján elkészíteni;
- ismerje a diagramok szerkesztésének, módosításának lépéseit;
- tudjon többszintű felsorolást, akciógombokat és animációkat tartalmazó bemutatót készíteni.
- lássa át a problémamegoldás folyamatát;
- tudjon egyszerű vezérlési feladatokat megoldani fejlesztői környezetben;
- ismerjen és alkalmazzon tervezési eljárásokat: az alulról felfelé építkezés, illetve a lépésenkénti finomítás elvét;
- ismerje meg az elemi és összetett adattípusok jellemzőit, alkalmazásukat;
- legyen képes meghatározni az eredményt a bemenő adatok alapján
- legyen képes előkészíteni az információt weben történő publikálásra;
- tudja megkülönböztetni a publikussá tehető és a védendő adatait.
- legyen képes megadott művek elektronikus katalógusban való visszakeresésére.
- ismerje az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályokat;
- ismerje az információforrások etikus felhasználási lehetőségeit;
- ismerje fel az informatikai eszközök használatának az emberi kapcsolatokra vonatkozó következményeit;
- ismerjen több elektronikus szolgáltatást;

- legyen képes a szolgáltatások igénybevételére, használatára, lemondására.
- legyen képes az iskolai könyvtár önálló használatára a raktári rend ismeretében;
- rendelkezzen közkönyvtári tapasztalatokkal;
- tudjon könyvtári katalógusokat irányítottan használni;
- a választott forrásokat legyen képes alkotóan és etikusan felhasználni egyszerű tanulmányi feladatok egyéni és csoportos megoldása során;
- egyszerű témában képes az információs problémamegoldás folyamatát önállóan végrehajtani.

4.12.2.15. Technika és tervezés

Ötödik évfolyam

- Az életkori sajátosságaikhoz igazodó korszerű, hatékony és meggyőző módszerek révén a tanulók alapkészségei erősödjenek, gondolkodási képességeik folyamatosan fejlődjenek, elvontabbá válnak.
- A tevékenységek keretei kilépnek a tanterem védett környezetéből, a játékos tevékenységek helyébe fokozatosan az életből átvett feladatok lépnek, a tanulói tevékenységek feltételei és következményei egyre életszerűbbé válnak. Ezzel megkezdődik a felkészülésük környezetük egyre önállóbb alakítására, a változásokhoz való rugalmasabb alkalmazkodásra és saját sorsuk befolyásolására.
- A veszélyhelyzetek és a konfliktusok kezelése, az átgondoltan tervezett és kitartó munka, majd az ezt záró reális értékelés alakítja ki a helyes önértékeléssel bíró, fejlődőképes, önálló személyiséget, s így egyre inkább képessé válnak az önképzésre, önálló tanulásra.
- Az életvezetési ismeretek a testi-lelki épséget veszélyeztető betegségek megelőzésére, a káros szenvedélyektől mentes, egészség- és környezettudatos életvitel igazi értéként való elfogadására, megélésére és megtartására irányulnak.
- A családok mindennapjaira vonatkozóan az élethelyzetek megoldására, a háztartási munka célszerű szervezésére, az anyagi lehetőségek ésszerű felhasználására, az egészséges táplálkozás érdekében hagyományos és korszerű eljárások és eszközök alkalmazására kell példákat mutatni.
- A nemzeti kultúra átörökítéséhez, a nemzeti hagyományok ápolásához gyakorlati tevékenységekkel (tárgyalkotó tevékenységgel és gyűjtőmunkával) kapcsolódik a tantárgy.
- A jól megalapozott nemzeti azonosságtudatra épülhet az egyetemes emberi kultúra értékeinek elfogadása.
- A munka értékteremtő szerepe, a környezetkímélő termelés és a tudatos fogyasztói magatartás kiemelése a gazdasági ismeretek megalapozásához járul hozzá.

- Az alkotóképesség fejlesztése a Tárgyi kultúra, technológiák, termelés részben a modellezés során, a manuális tevékenységek gyakorlásával az alapvető technikai eszközök balesetmentes és szakszerű használatával történik.
- A párokban, kisebb-nagyobb csoportokban történő munkavégzéskor a kölcsönös alkalmazkodásra, odafigyelésre, a vezető és a vezetett szerep kipróbálására kerül sor.
- A gyűjtőmunkák és az anyagvizsgálatok végzése segíti a megismerési és rendszerezési folyamatok gyakorlását.
- A harmonikus és esztétikus zöld környezet kialakítására az agrotechnikai tevékenységek nevelnek.
- Az adottságok függvényében szobai és kerti növények termesztése, hobbi- és haszonállatok gondozása is végezhető.
- A tantárgy tanulási szokásrendjének alakítása (információgyűjtés, műszaki kommunikáció, mintakövetés, munkatevékenységek végzése, önellenőrzés, hibajavítás, értékelés) folyamatos, rendszeres, következetes munkával érhető el a kiemelt fejlesztési feladatok végzése során.
- A Közlekedés témakör egyrészt az 1–4. évfolyamon elsajátítottak ismétlése, gyakoroltatása (a gyalogos, kerékpáros és tömegközlekedés KRESZ szerinti szabályai, rendje, eszközrendszere, a balesetmentes, udvarias közlekedés elvárható követelményei, elsősegélynyújtás), másrészt bővítése (menetrendek, információforrások használata).
- A pályaorientáció ismereteit nem külön tematikai egységként dolgozzuk fel.
- A tevékenységek tudatos szervezésével folyamatosan lehetővé kell tenni, hogy a tanulók felfedezhessék belső értékeiket, és kipróbálhassák, mire képesek.
- A reális önismeret és a pozitív énkép kialakítása, a közösségi feladatok vállalásában az együttműködési képesség fejlesztése, valamint a szakmák, foglalkozások jellemzői és az azokra való alkalmasság megismerése a pályaválasztás irányításának előkészítésére ad támpontokat.
- A munkafolyamatok során az anyag ésszerű, takarékos felhasználása.
- A papír tulajdonságai és fajtái (lágypapír, karton, lemez)
- Alapvető közlekedési eszközök a különböző közegekben (szárazföldi-légi-vízi közlekedés)
- Papírmegmunkáló eszközök helyes használata (olló, szike, karctű, vonalzó, körző)
- Műveletek önálló végzése: mérés, előrajzolás, darabolás, hajtogatás, összeállítás.
- Papírgyártás alapanyagai, félkészterméke, segédanyagai
- Papírfajták tömegük szerint, példákkal
- Papírdarabolás fajtái, eszközei

- Papírmegmunkálások, eszközei
- Fonalak alapanyagai, fonás fogalma, szemek felszedése, lustakötés
- Cérnák alapanyagai, sodrás fogalma
- Öltésfajták két fő csoportja
- Fércöltés, előöltés, száröltés, laposöltés, keresztszemes öltés ismerete
- Fehér terítők mosása, vasalása
- Fenyő felületalakító eszközei
- Otthon, lakás fogalma, feladata
- Helyes táplálkozás szempontjai
- Általános terítési szabályok

Hatodik évfolyam

- Az életkori sajátosságaikhoz igazodó korszerű, hatékony és meggyőző módszerek révén a tanulók alapkészségei erősödjenek, gondolkodási képességeik folyamatosan fejlődjenek, elvontabbá válnak.
- A tevékenységek keretei kilépnek a tanterem védett környezetéből, a játékos tevékenységek helyébe fokozatosan az életből átvett feladatok lépnek, a tanulói tevékenységek feltételei és következményei egyre életszerűbbé válnak. Ezzel megkezdődik a felkészülésük környezetük egyre önállóbb alakítására, a változásokhoz való rugalmasabb alkalmazkodásra és saját sorsuk befolyásolására.
- A veszélyhelyzetek és a konfliktusok kezelése, az átgondoltan tervezett és kitartó munka, majd az ezt záró reális értékelés alakítja ki a helyes önértékeléssel bíró, fejlődőképes, önálló személyiséget, s így egyre inkább képessé válnak az önképzésre, önálló tanulásra.
- Az életvezetési ismeretek a testi-lelki épséget veszélyeztető betegségek megelőzésére, a káros szenvedélyektől mentes, egészség- és környezettudatos életvitel igazi értéként való elfogadására, megélésére és megtartására irányulnak.
- A családok mindennapjaira vonatkozóan az élethelyzetek megoldására, a háztartási munka célszerű szervezésére, az anyagi lehetőségek ésszerű felhasználására, az egészséges táplálkozás érdekében hagyományos és korszerű eljárások és eszközök alkalmazására kell példákat mutatni.
- A munka értékteremtő szerepe, a környezetkímélő termelés és a tudatos fogyasztói magatartás kiemelése a gazdasági ismeretek megalapozásához járul hozzá.
- Az alkotóképesség fejlesztése a Tárgyi kultúra, technológiák, termelés részben a modellezés során, a manuális tevékenységek gyakorlásával az alapvető technikai eszközök balesetmentes és szakszerű használatával történik.
- A párokban, kisebb-nagyobb csoportokban történő munkavégzéskor a kölcsönös

alkalmazkodásra, odafigyelésre, a vezető és a vezetett szerep kipróbálására kerül sor.

- A gyűjtőmunkák és az anyagvizsgálatok végzése segíti a megismerési és rendszerezési folyamatok gyakorlását
- A tantárgy tanulási szokásrendjének alakítása (információgyűjtés, műszaki kommunikáció, mintakövetés, munkatevékenységek végzése, önellenőrzés, hibajavítás, értékelés) folyamatos, rendszeres, következetes munkával érhető el a kiemelt fejlesztési feladatok végzése során.
- A Közlekedés témakör egyrészt az 1–4. évfolyamon elsajátítottak ismételése, gyakoroltatása (a gyalogos, kerékpáros és tömegközlekedés KRESZ szerinti szabályai, rendje, eszközrendszere, a balesetmentes, udvarias közlekedés elvárható követelményei, elsősegélynyújtás), másrészt bővítése (menetrendek, információforrások használata).
- A pályaaorientáció ismereteit nem külön tematikai egységként dolgozzuk fel.
- A tevékenységek tudatos szervezésével folyamatosan lehetővé kell tenni, hogy a tanulók felfedezhessék belső értékeiket, és kipróbálhassák, mire képesek.
- A reális önismeret és a pozitív énkép kialakítása, a közösségi feladatok vállalásában az együttműködési képesség fejlesztése, valamint a szakmák, foglalkozások jellemzői és az azokra való alkalmasság megismerése a pályaválasztás irányításának előkészítésére ad támpontokat.
- A munkafolyamatok során az anyag ésszerű, takarékos felhasználása.
- A fa sokoldalú felhasználása (természetes és mesterséges faanyagok)
- A faipar legfontosabb termékeinek ismerete (rétegelt lemez, farostlemez, bútortalap, lécz)
- Famegmunkáló szerszámok ismerete és használata: illesztőfűrész, csiszolópapír, satu.
- Vetületi rajz értelmezése (előlnézet, felülnézet, oldalnézet)
- Fa kitermelése, feldolgozásának folyamata a félkésztermékig
- Bütös metszet felismerése
- Illesztőfűrész, fonalfűrész használata
- Rétegelt lemez megmunkálása
- Szegek fajtái, szegezés
- Műanyagok egyszerűbb megmunkálása
- Sima, fordított szem kötése
- Textíliák alapanyagai
- Hurokölts
- Színes hímzések mosása, vasalása

- Lakáshelységek
- Tápanyagok csoportosítása
- Tányérok, tálak fajtái

Hetedik évfolyam

- A technika, életvitel és gyakorlat tantárgyban a 7. évfolyamon új és egyszersmind nagy jelentőségű tematikai egységként a munkába állás előzményeit, a munkákat, munkakörnyezeteket, szakmákat, továbbtanulási lehetőségeket közvetlenül és célzottan bemutató, pályaaorientációt szolgáló tanórák, foglalkozások jelennek meg.
- A korábbi években a produktív tevékenységek tapasztalatai révén kialakult önismeret, a már felismert saját tulajdonságok összevethetővé válnak a megismert lehetőségekkel, az ismeretek az életpályára vonatkozó elképzeléssé válhatnak, a továbbtanulásról, a pályaválasztásról szóló elhatározássá érlelődhetnek.
- A 7. évfolyamon a család által használt összetettebb műszaki rendszerek, közművek, közszolgáltatások összefoglalásával befejeződik, teljessé válik a háztartás, a lakókörnyezet megismerése.
- Ennek révén a családi életre nevelés elemeként tudatosabbá válhat a családon belüli munkamegosztás és az azon belül lehetséges saját szerepek.
- Az ennek keretében szerzett tapasztalatok, a vizsgálódás, a működési próbák, a környezet alakításában elvégzett kisebb feladatok, amellet, hogy a pályaaorientációt segítve további alkalmakat adnak arra, hogy a tanulók feltárják saját képességeiket, jelentősen fejlesztik a műszaki és természettudományos kompetenciát is.
- Ezeken a foglalkozásokon a tanulók egyrészt felhasználják a természettudományos tantárgyakban tanultakat, másrészt az ekkor szerzett tapasztalatok alapul szolgálnak a későbbi években sorra kerülő tanuláshoz.
- A társas kapcsolati kultúra fejlesztésére a csoportos keretek között végzett feladatmegoldás, a tanuló saját tevékenységének, a saját továbbtanulási elképzeléseknek a társakéival való összevetése adhat alkalmat.
- A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia kialakulását a saját szerep megtalálása, az ötleteknek, elképzeléseknek a valósággal, a lehetőségekkel való összevetése és értékelése, a tanulás tanítását, a hatékony, önálló tanulási kompetencia fejlődését pedig a tantárgy valamennyi 7. osztályos foglalkozását jellemző feladatközpontú tevékenységi tartalmak segítik.
- A munkafolyamatok során az anyag ésszerű, takarékos felhasználása.
- A műveleti sorrend, munkafolyamat megtervezése segítségével.
- A modern kor új anyaga, a műanyag.
- Gyakran használt műanyagok felismerése (gumi, polietilén, PVC) Ismerje
- a műanyagok legfontosabb tulajdonságait.

- A műanyagok megmunkálásában a hő szerepe.
- A fa megmunkálása során belépő új szerszámok helyes használata: fonalfűrész, ráspoly,
- kalapács, pillanatszorító.
- Összeszerelő műveletek: szegezés, ragasztás.
- Csomagolás eszközei, alapanyagai
- Díszdoboz készítése sablonnal, díszdobozok díszítése
- Bordázott kötés
- Keresztszemes öltés alkalmazása minta alapján
- Gépi öltés
- Lakás bútorzata, feladataik
- Parafa tulajdonságai
- Ételek csoportosítása
- Evőeszközök fajtái, elhelyezései
- Ruházat fogalma feladatai

4.12.2.16. Testnevelés

Ötödik évfolyam

Rendgyakorlatok

- Alaki képzés (egy és többes oszlop), egy-és több soros vonal kialakítása, haladás az alaki szabályoknak megfelelően egy és több soros alakzatban. Téralakzatok kialakítása fordulatok helyben és mozgásban.

Gimnasztika

- a szervezet általános és sokoldalú foglalkoztatása és fejlesztése,
- képességfejlesztés és a mozgáskoordináció megalapozása,
- egyensúlygyakorlatok,
- járás, egyensúly, támasz, függés,
- légző és testtartásjavító gyakorlatok,
- Prevenciók: gyakorlatok-gerinc és csípő mozgékonyágát fejlesztő gyakorlatok, talpboltozat erősítő gyakorlatok, törzserősítő gyakorlatok változatos módon.
- bemelegítés önállóan 4-8 ütemű gyakorlatokkal.

Atlétika

- Futások
 - speciálisan előkészítő cél-, és rávezető gyakorlatok a feldolgozandó anyag függvényében,
 - álló és térdelőrajt technikája-gyorsfutás (60 m),
 - irányváltoztatással ingafutás,
 - váltóversenyek,
 - aerob jellegű kitartó futás (10-12'),
 - rajtok, rajthelyzetek,
 - futóversenyek,
 - rajt különböző jelekre, változatos testhelyzetekből.
- Szökdelések, ugrások
 - akadályok felett, fel-, le,
 - átugrások, sorozatugrások
 - a távolugrás alapvető fázisainak, a fel és elugrás, a helyes légmunka és talajfogás elsajátítása, az elugrás és a felugrás közötti különbség tudatosítása,
 - ugróversenyek.
- Dobások
 - hajítások, lökések, dobások kis súllyal távolba, kornak és testfelépítésnek megfelelő méretű és súlyú szerrel (kislabdahajítás)
 - egy és két kézzel helyből és nekifutásból-célba dobások,
 - speciális előkészítő és célgyakorlatok: – ívképzés, – a lökés és a hajítás közötti különbség tudatosítása.

Torna

- Talajtorna
 - kúszások, mászások, függések természetes és épített környezetben,
 - támasz és függésgyakorlatok,
 - összefüggő gyakorlatok az egyén alkati és pszichés adottságaihoz alkalmazkodva (4 kötelező, 1 szabadon választott elem) differenciáltan,
 - képességfejlesztés több egyszerű mozgást tartalmazó feladattal szereken és szerekekkel.
- Ugrás
 - biztonságos elugrás, támaszhelyzet és talajfogás kialakítása,

- függőleges repülés,
- bordásfalon lendületek oldalra,
- járások előre és hátra és oldalra.

Kötélmászás

- kúszás, mászás,
- elemkapcsolatok,
- mászási és függeszkedési kísérletek.

Kosárlabda

- a labda kezelése, fogása,
- labdavezetés,
- labdaátadások,
- megindulás, megállás, sarkazás,
- kosárra dobás egy labdaleütéssel,
- szabályok ismeret és alkalmazása játékban.

Kézilabda

- a labda kezelése, fogása,
- labdavezetés,
- labdaátadások, helyben és mozgás közben,
- védekező és támadó mozgások,
- kapura lövés (felugrás, kitámasztás), büntetődobás,
- szabályok ismerete és alkalmazása játékban.

Röplabda

- nyitás dobással,
- alsó egyenes nyitás,
- alkarérintés,
- szabályok ismerete és alkalmazása.

Önvédelmi és küzdősportok

- küzdősportok alapjai,
- kisebb küzdő jellegű versengések, esések, gurulások, vetődések minden formája,
- egészségmegőrző sportág előkészítő jelleggel,

- grundbirkózás.

Hatodik évfolyam

Rendgyakorlatok

- Alaki képzés (egy és többes oszlop), egy-és több soros vonal kialakítása, haladás az alaki szabályoknak megfelelően egy és több soros alakzatban. Téralakzatok kialakítása fordulatok helyben és mozgásban.

Gimnasztika

- a szervezet általános és sokoldalú foglalkoztatása és fejlesztése,
- képességfejlesztés és a mozgáskoordináció megalapozása,
- egyensúlygyakorlatok,
- járás, egyensúly, támasz, függés,
- légző és testtartásjavító gyakorlatok,
- Prevenció: gyakorlatok-gerinc és csípő mozgékonyágát fejlesztő gyakorlatok, talpboltozat erősítő gyakorlatok, törzserősítő gyakorlatok változatos módon.
- bemelegítés önállóan 4-8 ütemű gyakorlatokkal.

Atlétika

- Futások
 - speciálisan előkészítő cél-, és rávezető gyakorlatok a feldolgozandó anyag függvényében,
 - álló és térdelőrajt technikája-gyorsfutás (60 m),
 - irányváltoztatással ingafutás,
 - váltóversenyek,
 - aerob jellegű kitartó futás (10-12'),
 - rajtok, rajthelyzetek,
 - futóversenyek,
 - rajt különböző jelekre, változatos testhelyzetekből.
- Szökdelések, ugrások
 - akadályok felett, fel-, le,
 - átugrások, sorozatugrások
 - a távolugrás alapvető fázisainak, a fel és elugrás, a helyes légmunka és talajfogás elsajátítása, az elugrás és a felugrás közötti különbség tudatosítása,
 - ugróversenyek.

- Dobások
 - hajítások, lökések, dobások kis súllyal távolba, kornak és testfelépítésnek megfelelő méretű és súlyú szerrel (kislabdahajítás)
 - egy és két kézzel helyből és nekifutásból-célba dobások,
 - speciális előkészítő és célgyakorlatok: – ívképzés, – a lökés és a hajítás közötti különbség tudatosítása.

Torna

- Talajtorna
 - kúszások, mászások, függések természetes és épített környezetben,
 - támasz és függésgyakorlatok,
 - összefüggő gyakorlatok az egyén alkati és pszichés adottságaihoz alkalmazkodva (5 kötelező, 1 szabadon választott elem) differenciáltan,
 - képességfejlesztés több egyszerű mozgást tartalmazó feladattal szereken és szerekekkel.
- Ugrás
 - biztonságos elugrás, támaszhelyzet és talajfogás kialakítása,
 - függőleges repülés,
 - bordásfalon lendületek oldalra,
 - járások előre és hátra és oldalra.

Kötélmászás

- kúszás, mászás,
- elemkapcsolatok,
- mászási és függeszkedési kísérletek.

Kosárlabda

- a labda kezelése, fogása,
- labdavezetés,
- labdaátadások,
- megindulás, megállás, sarkazás,
- kosárra dobás egy labdaleütéssel,
- fektetett dobás, leütéssel, kapott labdából, különböző páros feladatok,
- szabályok ismeret és alkalmazása játékban.

Kézilabda

- a labda kezelése, fogása,
- labdavezetés,
- labdaátadások, helyben és mozgás közben,
- védekező és támadó mozgások,
- kapura lövés (felugrás, kitámasztás), büntetődobás,

- különböző páros feladatok,
- szabályok ismerete és alkalmazása játékban.

Röplabda

- nyitás,
- alsó egyenes nyitás alkalmazása játékban,
- alkarérintés alkalmazása játékban,
- szabályok ismerete és alkalmazása.

Önvédelmi és küzdősportok

- küzdősportok alapjai,
- kisebb küzdő jellegű versengések, esések, gurulások, vetődések minden formája,
- egészségmegőrző sportág előkészítő jelleggel,
- grundbirkózás.

Hetedik évfolyam

Rendgyakorlatok

- 1-6 évfolyamokban alaki képzésként tanultak tanórai alkalmazása.
- Csoportok gyors alakítása, mozgatása.

Gimnasztika

- a szervezet általános és sokoldalú foglalkoztatása és fejlesztése,
- képességfejlesztés és a mozgáskoordináció fejlesztése,
- egyensúlygyakorlatok,
- járás, egyensúly, támasz, függés,
- légző és testtartásjavító gyakorlatok,
- összefüggő gimnasztika,
- kéziszer gyakorlatok,
- Prevenció: gyakorlatok-gerinc és csípő mozgékonyágát fejlesztő gyakorlatok, talpboltozat erősítő gyakorlatok, törzserősítő gyakorlatok változatos módon.
- bemelegítés önállóan 4-8 ütemű gyakorlatokkal.

Atlétika

- Futások
 - speciálisan előkészítő cél-, és rávezető gyakorlatok a feldolgozandó anyag függvényében,

- álló és térdelőrajt technikája-gyorsfutás (60 m),
- irányváltoztatással ingafutás,
- váltóversenyek,
- futóiskola,
- a futómozgás helyes kialakítása,
- rajt és futómozgás helyes technikája,
- aerob jellegű kitartó futás (10-12'),
- rajtok, rajthelyzetek,
- futóversenyek,
- rajt különböző jelekre, változatos testhelyzetekből.
- Szökdelések, ugrások
 - akadályok felett, fel-, le,
 - átugrások, sorozatugrások
 - a távolugrás alapvető fázisainak, a fel és elugrás, a helyes légmunka és talajfogás elsajátítása, az elugrás és a felugrás közötti különbség tudatosítása,
 - távolugrás technikájának helyes végrehajtása,
 - ugróversenyek.
- Dobások
 - hajítások, lökések, dobások kis súllyal távolba, kornak és testfelépítésnek megfelelő méretű és súlyú szerrel (kislabdahajítás)
 - egy és két kézzel helyből és nekifutásból-célba dobások,
 - a kislabdahajítás technikájának helyes végrehajtása,
 - hatékony dobásra törekvés,
 - speciális előkészítő és célgyakorlatok: – ívképzés, – a lökés és a hajítás közötti különbség tudatosítása.

Torna

- Talajtorna
 - kúszások, mászások, függések természetes és épített környezetben,
 - támasz és függésgyakorlatok,
 - összefüggő gyakorlatok az egyén alkati és pszichés adottságaihoz alkalmazkodva (6 kötelező, 1 szabadon választott elem) differenciáltan,

- képességfejlesztés több egyszerű mozgást tartalmazó feladattal szereken és szerekkel.
- Ugrás
 - biztonságos elugrás, támaszhelyzet és talajfogás kialakítása,
 - függőleges repülés,
 - bordásfalon lendületek oldalra,
 - támaszugrás 4 (és 5) részes szekrényen,
 - járások előre és hátra és oldalra.
- Gerenda
 - egyensúlygyakorlatok,
 - járások, lépések,
 - fordulatok,
 - fel- és leugrások,
 - önállóan összeállított gyakorlat 5 elemből,
 - szökkenések.

Kötélmászás

- kúszás, mászás,
- elemkapcsolatok,
- mászókulcs és függeszkedési kísérletek.

Kosárlabda

- a labda kezelése, fogása,
- labdavezetés,
- labdaátadások,
- megindulás, megállás, sarkazás, önindítás,
- kosárra dobás egy labdaleütéssel,
- szabályok alkalmazása játékban önállóan,
- fektetett dobás, leütéssel, kapott labdából, különböző páros feladatok.

Kézilabda

- a labda kezelése, fogása,
- labdavezetés,
- labdaátadások, helyben és mozgás közben,

- védekező és támadó mozgások,
- kapura lövés (felugrás, kitámasztás), büntetődobás,
- különböző páros feladatok,
- 1:1 elleni védelem,
- szabályok ismerete és alkalmazása játékban.

Röplabda

- nyitás,
- alsó egyenes nyitás alkalmazása játékban,
- alkarérintés alkalmazása játékban,
- védekező és támadó mozgás,
- szabályok ismerete és alkalmazása.

Önvédelmi és küzdősportok

- küzdősportok alapjai,
- kisebb küzdő jellegű versengések, esések, gurulások, vetődések minden formája,
- egészségmegőrző sportág előkészítő jelleggel,
- grundbirkózás.

Nyolcadik évfolyam

Rendgyakorlatok

- az 1-7. osztályban alaki képzésként tanultak tanórai alkalmazásai futással egybekötve,
- foglalkoztatási formák öntevékeny átszervezése,
- csapatok alakítása,
- a játékrend, váltások önálló megszervezése,
- egyöntetű pontos gyors végrehajtás.

Gimnasztika

- légző és testtartásjavító gyakorlatok,
- összefüggő gimnasztika,
- társa, kéziszer gyakorlatok önálló végrehajtása,
- határozott formájú együttes gimnasztika,
- Prevenció: gyakorlatok-gerinc és csípő mozgékonyágát fejlesztő gyakorlatok, talpboltozat erősítő gyakorlatok, törzserősítő gyakorlatok változatos módon.
- bemelegítés önállóan 4-8 ütemű gyakorlatokkal.

Atlétika

- Futások
 - speciálisan előkészítő cél-, és rávezető gyakorlatok a feldolgozandó anyag függvényében,
 - álló és térdelőrajt technikája-gyorsfutás (60 m),
 - irányváltoztatással ingafutás,
 - iram és tartósfutások,
 - pulzusmérés,
 - futóiskola,
 - a futómozgás fejlesztése,
 - rajt és futómozgás helyes technikája,
 - aerob jellegű kitartó futás (10-12'),
 - rajtok, rajthelyzetek,
 - futóversenyek,
 - rajt különböző jelekre, változatos testhelyzetekből.
- Szökdelések, ugrások
 - akadályok felett, fel-, le,
 - átugrások, sorozatugrások
 - a távolugrás alapvető fázisainak, a fel és elugrás, a helyes légmunka és talajfogás elsajátítása, az elugrás és a felugrás közötti különbség tudatosítása,
 - távolugrás technikájának helyes végrehajtása,
 - távolság és technika összehangolása,
 - ugrás hatékonysága,
 - ugróversenyek.
- Dobások
 - hajítások, lökések, dobások kis súllyal távolba, kornak és testfelépítésnek megfelelő méretű és súlyú szerrel (kislabdahajítás)
 - egy és két kézzel helyből és nekifutásból-célba dobások,
 - a kislabdahajítás technikájának helyes végrehajtása,
 - hatékony dobásra törekvés,
 - távolságra törekvés, a helyes technika függvényében,

- 'egyéni' technikák 'használata'
- speciális célgyakorlatok.

Torna

- Talajtorna
 - az 1-7 osztályban tanult elemek csiszolása,
 - kúszások, mászások, függések természetes és épített környezetben,
 - támasz és függésgyakorlatok,
 - összefüggő gyakorlatok az egyén alkati és pszichés adottságaihoz alkalmazkodva (6 kötelező, 1 szabadon választott elem) differenciáltan,
 - képességfejlesztés több egyszerű mozgást tartalmazó feladattal szereken és szerekkel.
- Ugrás
 - biztonságos elugrás, támaszhelyzet és talajfogás kialakítása,
 - függőleges repülés,
 - bordásfalon lendületek oldalra,
 - támaszugrás 4 (és 5) részes szekrényen,
 - a szekrényugrás technikájának helyes végrehajtása,
 - első és második ív kialakítása.

Kötélmászás

- kúszás, mászás,
- elemkapcsolatok,
- mászókulcsolás végrehajtása.

Kosárlabda

- labdaátadások,
- megindulás, megállás, sarkazás, önindítás,
- kosárra dobás labdavezetéssel,
- önálló játék taktikai és technikai elemekkel,
- fektetett dobás, leütéssel, kapott labdából, különböző páros feladatok.

Kézilabda

- labdavezetés,

- labdaátadások, helyben és mozgás közben,
- védekező és támadó mozgások,
- kapura lövés (felugrás, kitámasztás), büntetődobás,
- különböző páros feladatok,
- 2:1 elleni védelem,
- emberfogásos védekezés,
- szabályok ismerete és alkalmazása,
- önálló játék technikai és taktikai elemekkel.

Röplabda

- nyitás,
- alsó egyenes nyitás alkalmazása játékban,
- alkarérintés alkalmazása játékban,
- védekező és támadó mozgás,
- önálló játék, technikai és taktikai elemekkel,
- szabályok ismerete és alkalmazása.

Önvédelmi és küzdősportok

- küzdősportok alapjai,
- kisebb küzdő jellegű versengések, esések, gurulások, vetődések minden formája,
- egészségmegőrző sportág előkészítő jelleggel,
- grundbirkózás.

4.13. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon belül (osztályfőnöki, biológia-, környezetismeret- és testnevelésóra) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg. A mai kor embere számára fontos, hogy bármilyen helyzetben segíteni tudjon embertársán.

Ebben szeretnénk őket segíteni azzal, hogy korszerű segítségnyújtási ismeretekkel látjuk el diákjainkat.

Minden évben a tanév elején baleset- és tűz- és katasztrófavédelmi oktatást tartunk a tanulók részére. Tanórákon sajátítják el a legfontosabb fogásokat és tennivalókat elsősegélynyújtásból, melyek a hétköznapi életben segítségükre lesznek, lehetnek.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja: a fizikai biztonság megvédése (elsősegélynyújtás, balesetek megelőzése, a közlekedés szabályainak ismerete és betartása)

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

- elméleti ismeretek átadása tanórákon (a tananyagba építve) ill. tanórán kívüli foglalkozás keretében
- a megszerzett ismeretek gyakorlati alkalmazása

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítása az 1-4. osztályig a környezetismeret, testnevelés tantárgy keretein belül, az 5-8. évfolyamokon pedig az osztályfőnöki, testnevelés-, valamint biológiaórák alatt történik. Intenzív elmélyítésre, illetve gyakorlásra a délutáni foglalkozások, továbbá valamennyi évfolyamon az egészségnapon kerül sor.

1-4. osztály

- Az elsősegélynyújtás fogalma, célja, alap- és általános szabályai
- Elemi elsősegélynyújtási ismeretek
- Segélyhívószámok (mentők, tűzoltók, rendőrség). A telefonos segélyhívás szabályai
- A légzés, a keringés megfigyelése
- Sebek fogalma, fajtái, elsődleges sebellátás, alapvető kötésformák
- A törés tünetei, fajtái ellátása.
- Végtagtörések és ellátásuk, rándulás és ficam Áramütés – Villámcsapás, égés és fagyás

5-8. osztály

- Teendők tömeges baleset, katasztrófa és vegyi anyagot szállító jármű balesete kapcsán. Tájékozódás a baleset helyszínén. Helyszínbiztosítás, mentőhívás. Kimentés, bukósisak levétele.
- Életjelenségek. Az eszméletvesztés tünetei, ellátása.
- Stabil oldalfekvés. Betegvizsgálat.
- A klinikai és a biológiai halál jelei, különbségek. Életveszélyre utaló jelenségek.
- A légzés, a keringés vizsgálata, értékelése. Az újraélesztés ABC-je A légutak felszabadítása és szabadon tartása. A légzés helyreállítása. Mellkas-kompresszió kivitelezése. Komplex újraélesztés kivitelezése. Újraélesztési gyakorlat AMBU-fantomon.
- Vérzések fajtái, ellátásuk – különleges vérzések. Artériás nyomópontok helyei és lefogásuk.
- A kötözések alapszabályai. A csőhálókötés alkalmazási területei. Pólyamenetek formái, a felső végtag kötései, az alsó végtag, a törzs és a fej kötései, rögzítő és speciális kötések (parittyá-, Desault-kötés és Shantz-gallér készítése). Koponya-, gerinc-, nyakcsigolya-, medence-, bordatörések és ellátásuk.
- Végtagtörések és ellátásuk. Pneumatikus sínkészlet használata. Rándulás és ficam.
- Heveny rosszullétek. Sokk és ellátása.
- Idegen test szemben, légútban. Marószerek okozta sérülések ellátása.
- Leggyakoribb mérgezések és azok ellátása. Általános teendők mérgezés esetén.

5. Helyi tanterv

Intézményünk helyi tanterve előtérbe helyezi a természettudományok súlyának növelését. Az említett műveltségi területnek különös figyelmet adunk az oktatási folyamatban, a vonatkozó kompetenciákat a többi tantárgyhoz kapcsolódó tevékenységek során is fejlesztjük.

Tantervünk fontos pedagógiai célnak tekinti a játékoság fokozását az alapozó szakaszban. Pedagógiai módszerünket és tanmeneteinket olyan irányban módosítjuk, hogy a tanulók iskolai motivációját ezzel az eszközzel is növelhessük. Szükségesnek tartjuk ennek a játékoságnak a révén megkönnyíteni az átmenetet az óvoda és az iskola között, és a tanulás okozta nehézségek oldására is figyelmet kívánunk fordítani ebben az érzékeny és meghatározó életkorban. Helyi tantervünk elengedhetetlen pedagógiai követelménynek tekinti a terhelésnek a képességekhez való igazítását. Tantervünk előírja az egyéni képességek figyelembevételét, a differenciálás révén megvalósítható egyéni terhelés követelményét, gyakorlatát, a technológiailag támogatott aktív tanulást. Fontosnak tartjuk a lemaradó, hátrányokkal, részképességzavarokkal küzdő tanulók állandó és rendszerszerű felzárkóztatását. Ennek érdekében, a tanórák kompetenciafejlesztő szakaszaiban, az egyéni teljesítményszintekhez igazodva (a mérések eredményeit felhasználva) differenciált oktatás keretében végezzük felzárkóztató munkánkat. Az országos és az iskolai méréseket elengedhetetlennek tartjuk az egyéni fejlesztés útján.

A helyi tantervünkben meghatároztuk azokat a kötelező tanítási órákat, amelyeken az adott évfolyam adott osztályának valamennyi tanulójának köteles részt venni, illetve melyek azok a kötelező tanítási órák, amelyeken a tanulónak a választásra felkínált tantárgyak közül kötelezően választva, a helyi tantervben meghatározott óraszámában részt kell vennie.

A választott tárgyat évközben nem lehet leadni. A tanítási év végéig a mulasztás, az értékelés, a minősítés, továbbá a magasabb évfolyamra lépéskor úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne. A választható tantárgyak esetében iskolánkban nincs lehetőség pedagógusválasztásra.

5.1. Választott kerettanterv megnevezése, az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező és választható tanórai foglalkozások és azok óraszámai

Helyi tantervünket az iskolatípusra és pedagógiai szakaszokra készített kerettantervek és a kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről szóló a Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete alapján készítettük el.

- Kerettanterv az általános iskola 1–4. évfolyamára
- Kerettanterv az általános iskola 5–8. évfolyamára
- Kerettantervek egyes iskolatípusra, pedagógiai szakaszra, tantárgyra, vagy sajátos köznevelési feladat teljesítéséhez – (Sportiskolai nevelés-oktatás kerettanterve 1-8.évfolyam)

A kerettantervek a 2020/2021-es tanévben az 1. és 5. évfolyamon, majd felmenő rendszerben kerülnek bevezetésre.

Óratervi hálók:

Az óraszámok meghatározásához a NAT 2020 Alapóraszámok tanulási területenként kétéves bontásban és A tanulók heti kötelező alapóraszámja és maximális óraszámja évfolyamonként javaslatait tekintettük irányadónak.

Óraterv a normál kerettanterv szerinti osztályok helyi tantervéhez				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5+1	5+1
Idegen nyelv		0,5	1	2
Matematika	4+1	4+0,5	4	4+0,5
Etika/Hit- és erkölcstan/Bibliaismeret	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1+0,5
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Digitális kultúra			1	1

Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Összes órakeret	24	24	24	25
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3+1	3+0,5
Idegen nyelv	3+1	3+1	3+0,5	3+0,5
Matematika	4	4	3+0,5	3
Etika/ Hit- és erkölcsstan/Bibliaismeret	1	1	1	1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Természettudomány	2	2		
Hon- és népismeret		1		
Fizika			1	2
Kémia			1	2
Biológia			2	1
Földrajz			2	1
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	
Dráma és színház				1
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés	1	1	1	1
Összes órakeret	28	28	30	30

A normál kerettantervű osztályok esetében a szabadon tervezhető órakeret felhasználásáról a következőképpen döntött a nevelőtestület:

Alsó tagozat:

- Magyar nyelv és irodalom: minden évfolyamon 1 óra
- Idegen nyelv (angol): 2. évfolyamon 0,5 óra, 3. évfolyamon 1 óra
- Matematika: első évfolyamon 1 óra, 2. és 4. évfolyamon 0,5 óra
- Környezetismeret: 4. évfolyamon 0,5 óra

Felső tagozat

- Magyar nyelv és irodalom: 7. évfolyam 1 óra, 8. évfolyam 0,5 óra
- Idegen nyelv: 5-6. évfolyam 1 óra, 7-8.évfolyam: 0,5 óra
- Matematika: 7. évfolyam 0,5 óra
- Hon- és népismeret: 6. évfolyam 1 óra
- Dráma és színház: 8. évfolyam 1 óra
- Sportiskolai nevelés-oktatásra vonatkozó szabályok

177. § (1) Az iskola akkor láthatja el a köznevelési típusú sportiskolai feladatot ellátó iskola (a továbbiakban: köznevelési típusú sportiskola) feladatait, ha jogszabályban foglaltak szerint beépíti a helyi tantervébe a miniszter által kiadott és közzétett kerettanterveket, továbbá eleget tesz az alábbi feltételeknek:

az iskola összes évfolyamán beépíti a helyi tantervébe a miniszter által a köznevelési típusú sportiskolák részére kiadott és közzétett kerettantervet és,

az iskola pedagógiai munkája, sporttevékenységeinek szervezése során tekintettel legyen az adott sportág országos sportági szakszövetsége vagy országos sportági szövetsége (a továbbiakban együtt: szakszövetség) által jóváhagyott és az iskola által szabadon választott sportágak sportági tanterveire.

Intézményünkben 2012-től, felmenő rendszerben indítottuk el a sportiskolai képzést, amely a magyar köznevelési rendszer egyik speciális tantervi változata. A sportiskolai kerettanterv célja, hogy tanulóink a közismereti tantárgyak mellett magas szintű sportági képzést is kapjanak. Tantervünk a Nemzeti alaptantervre épül, de az óraszámok átcsoportosításával kiemelt szerepet biztosít a testnevelésnek és a sportnak. Számunkra kiemelten fontos, hogy diákjaink a sport területén elért eredményeik mellett megfelelő műveltségi alapokkal is rendelkezzenek.

Köznevelési típusú sportiskolaként olyan intézményt működtetünk, amely a sportoló diákok sportbeli kötelezettségeinek összehangolását a legmagasabb szinten biztosítja. Célunk, hogy figyelembe vegyük és alkalmazkodjunk sportoló, élsportoló tanulóink leterheltségéhez, segítsük őket a tudatos sportolóná válás folyamatában, miközben gondoskodunk arról, hogy műveltségképük ugyanolyan gazdag és komplex legyen, mint nem sportoló társaiké.

Az alsó tagozaton (1–4. évfolyamon) általános alapképzést folytatunk, a mindennapos testnevelés keretében. Emellett öt kiválasztott sportágra szakosodva speciális képzést szervezünk délutáni sportági edzéseken, szakedzők vezetésével. Ezek a sportágak: labdarúgás, kézilabda, atlétika, úszás és kosárlabda. 5. osztálytól kezdve tanulóink további sportágakban is bekapcsolódhatnak a képzésbe, részben iskolai, részben már egyesületi keretek között. Ennek érdekében minden tanév elején megállapodást kötünk és felülvizsgálunk a sportiskolai utánpótlás-nevelésben közreműködő sportegyesületekkel, valamint az adott sportág országos szakszövetségével.

Sportiskolaként nem látunk el kötelező felvételi feladatokat, ugyanakkor biztosítanunk kell a tanulmányok folytatását azok számára is, akik valamilyen okból nem tudják folytatni a sportiskolai kerettanterv szerinti képzést. Ez előfordulhat sportbeli fejlődés hiánya, sérülés,

tartós betegség, fegyelmezetlen munkavégzés vagy akár a tanuló és szülő saját döntése miatt is. Intézményünk átjárhatóságot biztosít mindkét irányban: a sportiskolai osztályból ki lehet lépni másik osztályba vagy tagintézménybe, ugyanakkor a tehetséges tanulók sportági ajánlás alapján bekerülhetnek a sportiskolai osztályba.

A beiratkozás során a szülők írásban nyilatkoznak arról, hogy gyermekük 1–8. évfolyamon köznevelési típusú sportiskolai tanterv szerint tanul, részt vesz a délutáni sportági edzéseken, és képviseli iskolánkat a versenyeken. Ez az együttműködés biztosítja, hogy tanulóink felelősségteljes, tudatos sportolóvá váljanak, miközben a tanulmányi követelményeket is teljesítik.

Meggyőződésünk, hogy a sportiskolai kerettanterv egy komplex nevelési program, amely egyszerre szolgálja a köznevelés és a magyar sport utánpótlás érdekeit. Hisszük, hogy így diákjaink a sportban elért eredményeik mellett teljes értékű iskolai tudást szereznek, és a jövőben minden lehetőség nyitva áll számukra – akár sportkarriert építenek, akár más pályát választanak.

Óraterv a köznevelési típusú sportiskola osztályainak helyi tantervéhez				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+0,5	6+0,5
Idegen nyelv	1	1	2	2+1
Matematika	4+1	4+1	4+0,5	4+0,5
Etika/Hit- és erkölcstan/Bibliaismeret	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1+0,5
Ének-zene	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5	1+0,5
Vizuális kultúra	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Digitális kultúra			1	1
Önismeret/Drámajáték	0,5	0,5	0,5	0,5
Sportágválasztás	0,5	0,5	0,5	0,5
Összes órakeret	26	26	26	27
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3+1	3+1
Idegen nyelvek	3+1	3+1	3+1	3+1
Matematika	4	4	3+0,5	3+0,5

Etika/Hit és erkölcsstan/Bibliaismeret	1	1	1	1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Természettudomány	2	2		
Hon- és népismeret		1		
Fizika			1	2
Kémia			1	2
Biológia			2	1
Földrajz			2	1
Ének-zene	1+0,5	1+0,5	1	1
Vizuális kultúra	1+0,5	1+0,5	1	1
Digitális kultúra	1+0,5	1+0,5	1+0,5	1
Technika és tervezés	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5
Dráma és színház				1
Közösségi nevelés	1	1	1	1
Tanulásmódszertan	1			
Önismeret/Drámajáték			0,5	
Olimpiaismeret	0,5	0,5		
Sportegészségtan/Sportetika			0,5	0,5
Összes órakeret	30	30	32	32

A sportosztályok esetében a szabadon választható órakeret és az nkt.7.§ (6) bekezdése szerinti plusz órakeret felhasználásáról a következőképpen döntött a nevelőtestület:

Alsó tagozat:

- Magyar nyelv és irodalom:1-2.évfolyam 1 óra, 3-4. évfolyamon 0,5 óra
- Idegen nyelv: 1-2.,4. évfolyam 1 óra, 3. évfolyam 2 óra
- Matematika:1-2.évfolyam 1 óra, 3-4.évfolyam 0,5 óra
- Környezetismeret: 4. évfolyam 0,5 óra
- Ének-zene: 1-2.évfolyam és 4. évfolyam 0,5 óra
- Vizuális kultúra:1-2.évfolyam 0,5 óra

Felső tagozat

- Magyar nyelv és irodalom 7-8.évfolyam 1 óra
- Idegen nyelv 5-8. évfolyam 1 óra
- Matematika 7-8. évfolyam 0,5 óra
- Ének-zene: 5-6.évfolyam 0,5 óra
- Vizuális kultúra: 5-6.évfolyam 0,5 óra
- Digitális kultúra: 5-7.évfolyam 0,5 óra
- Hon- és népismeret: 6. évfolyam 1 óra
- Dráma és színház: 8. évfolyam 1 óra

Az iskola egyes évfolyamaira előírt tananyagot és követelményeit az oktatási miniszter által kiadott kerettanterv alapján végezzük az iskola egyéni sajátosságait figyelembe vevő módosításokkal, változtatásokkal.

A NAT-ban leírt tanulási területek tantárgyainak kötelező alapóraszám, illetve a maximális óraszám közötti különbség (*szabadon tervezhető órakeret*) lehetővé teszi, hogy a kerettantervekből levezetett helyi tantervünkben több időt tervezzünk a NAT-ban megfogalmazott követelmények teljesítésére, gyakorlására, elmélyítésére, az idegen nyelv magasabb óraszámában való oktatására, valamint az iskolai projektek, témahetek megvalósítására. Ezzel biztosítjuk, hogy megemelt óraszámokban tanítsuk az adott tantárgyakat, ill. megvalósíthatjuk a projektoktatást.

A magyar nyelv és irodalom tantárgyat második osztálytól külön értékeljük, magyar irodalom és magyar nyelv bontásban.

5.2. A nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Kulcskompetenciák, kiemelt fejlesztési irányok

Az iskolai nevelés-oktatás egyik alapvető célja az alap- és a kulcskompetenciák fejlesztése.

A magyar közoktatás meghatározó dokumentumainak, szabályzóinak és a nemzetközi trend követelményeinek megfelelően iskolánk pedagógiai szemléletében is hangsúlyos szerepet kapott az utóbbi években a kompetenciaalapú oktatás. Ennek középpontjában tanítványaink azon képességének és hajlandóságának fejlesztése áll, hogy a bennük lévő tudást, ismereteket, készségeket és attitűdbeli jellemzőket sikeres problémamegoldó cselekvéssé alakítsák át.

A NAT az Európai Unió által ajánlott kulcskompetenciákból kiindulva, arra építve, de a hazai sajátosságokat figyelembe véve az alábbiak szerint határozza meg a tanulási területeken átívelő általános kompetenciákat, továbbá azokat, amelyek jellemzői, hogy egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban. Az alábbiakban olvasható kulcskompetenciák kialakítását, elmélyítését és egyénre szabott fejlesztését a tanítási-tanulási folyamat alapvető feladatának tartjuk.

- A tanulás kompetenciái
- A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
- A digitális kompetenciák
- A matematikai, gondolkodási kompetenciák
- A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
- A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
- Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

Kompetenciaalapú, minőségi oktatásunk céljai:

- a sikeres munkaerő piaci alkalmazkodáshoz szükséges képességek fejlesztése;
- az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése, kompetenciaalapú oktatás elterjesztése;
- kompetenciaalapú oktatás megvalósításához illeszkedő módszertan széleskörű megismerése, és megvalósítása;
- a nevelőközösség módszertani kultúrájának fejlesztése;
- a tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak egyénre szabott fejlesztése;
- az esélyegyenlőség érvényesítése;
- újszerű tanulásszervezési eljárások alkalmazása;
- szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása;
- egyéni fejlesztési tervek készítése;
- digitális írástudás elterjesztése, digitális tudásbázis alkalmazása.

Az 1-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- Az 1–4. évfolyam mint nevelési-oktatási szakasz, az iskolába lépő gyermek természetes kíváncsiságára és tanulás iránti vágyára épít. Erre a belső motivációra kell alapoznunk a tanulóknak a nevelés-oktatás
- folyamatába történő fokozatos bevezetését, az iskola szabályainak elfogadtatását, a személyiségfejlesztést, valamint a tudatos tanulás megalapozását is.
- Fontosnak tartjuk az alsó tagozat első éveiben a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelését, a gyerekek fokozatos átvezetését az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe. Fő célunk az, hogy a tanulók megszokják az iskolai életet, megtapasztalják a biztonság és a siker érzését, valamint felkészüljenek a további sikeres tanulmányokra.
- Az alaptanterv az 1–4. évfolyamot tekinti az első önálló és céljait tekintve olyan meghatározóan alapozó nevelési-oktatási szakasznak, amely a 4. évfolyam végéig az új típusú tanulást igénylő második szakaszban nélkülözhetetlen alapkészségek

megszerzését, megfelelő használatát biztosítja, s tanulási eredménycéljait az 5. évfolyam bemeneti elvárásaihoz illeszti.

- Az alapozó funkció tartalmának és hatékonyságának a növelését elsősorban a szövegértés- olvasás, a problémamegoldás és a tanulás tanuló készségek, képességek fejlesztését látjuk leginkább indokoltnak. Az alapkészségekben ezeken a területeken jelentkeznek leginkább a problémák. Nagy hangsúlyt kell fordítanunk a szövegértő olvasásra, szövegfeldolgozásra, az írásbeli munkák pontosságára, olvashatóságára, tisztaságára.

Az alapkomponeensek közül az

- olvasáskészség;
- íráskészség;
- szövegértés;
- tér- vizuális-idő tájékozódás;
- mozgás;
- elemi számolási készség;
- elemi rendszerező képesség;
- elemi kombinatív képesség fejlesztése a feladat.

A tanulmányok első nevelési-oktatási szakaszához a következő kiemelt célok kötődnek:

- a tanulásra irányuló és a társas együttélés szabályait követő viselkedések bátorítása;
- pozitív attitűd kialakítása az iskola és az iskolai tanulás iránt;
- alapvető kultúrtechnikák készségszintű elsajátítása, továbbá e készségek alkalmazása a fejlődési szinthez illeszkedő, valódi élethelyzetekben megjelenő feladatok megoldása során;
- tanulási készségek kialakítása, az erőfeszítés és a kitartás támogatása;
- az önkifejezés készségeinek formálása és a pozitív önértékelés kialakítása;
- a kommunikációs és együttműködési készségek fejlesztése;
- a művészi kifejezés sokfélesége szerinti nyitottság kialakítása.
- Az írás, az olvasás, a matematika és az idegen nyelvi ismeret mellett fontos, hogy a gyerekek kitartása, nyitottsága és kritikai gondolkodása is fejlődjön.

Az 1–4. évfolyam egyik kiemelt oktatási és nevelési feladata a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, a különleges bánásmódot igénylő tanulók további tanulmányainak sikerét elősegítő **differenciálás**, valamint **szakmai többlettámogatás** biztosítása a lemaradás, a lemorzsolódás és a végzettség nélküli iskolaelhagyás veszélyeinek csökkentése és a tehetségek kibontakoztatása érdekében. A tanulók tanulmányi előmenetelét a képességeiknek megfelelő, egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosításával tudjuk a

leghatékonyabban támogatni.

Az 5-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képességegyüttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása, a szükséges és elégséges tudás, benne a diszciplináris tudás megszerzésének és a készségek elsajátításának az aktív tanulásra fokozottan építő biztosítása, a megfelelő kompetenciák kialakításának, fejlődésének támogatása. Az alsó tagozaton kialakított és megalapozott készségek, képességek továbbfejlesztésén túl az ismeretek folyamatos bővítése, rendszerezése, összehangolása, a tanulók tudásszintjének emelése, az önálló ismeretszerzés, tanulás igényének fokozása a fő feladat.

A rugalmas átmenet érdekében az eltérő tanulási stílust, módszereket megkövetelő nevelési-oktatási szakasz első évfolyamaiban, az 5. és 6. évfolyamon elengedhetetlen az alsó tagozat módszertanának átvezető alkalmazása, az önálló tanulás magasabb szintjére történő fokozatos áttérés biztosítása. Ezt szükségessé teszi az új tantárgyak (történelem, természettudomány) belépése és az ennek megfelelő tanulási stílus és stratégia iránti elvárás megjelenése.

A 7. és 8. évfolyam az új típusú tanulási formák kibontakozásának az a szakasza, amelyet az önálló és aktív feladatszerzés és tudásbővítés módszereinek megismerése és értő alkalmazása jellemez. Mindez egyre inkább digitális kompetenciákra alapozva történik.

A tanulás második, tudásbővítő szakaszában kiemelt célunk, hogy a tanulók egyre felelősségteljesebbé és önállóbbakká váljanak. Fontos a tanulás iránti motivált állapot fenntartása, illetve az önálló tanuláshoz szükséges stratégiák és módszerek gyakorlott alkalmazása, valamint a továbbtanulási célok megfogalmazása

Kiemelt pedagógiai feladataink:

- a tanulás motivációjának fenntartása azáltal, hogy a tanulási feladatok gyakorlati és életszerű vonatkozásokkal kapcsolódnak össze;
- a tanulási folyamat fejlesztő értékelésével, ezen belül a hatékony visszajelzés alkalmazásával a problémamegoldásban való haladást elősegítő önértékelés kialakítása;
- a tanulók egyedi érdeklődésének és kiemelkedő képességeinek megismerése és fejlesztése, tehetség felismerés és tehetséggondozás;
- iskolán belüli és kívüli programokban történő részvétel támogatása az érdeklődés gazdagítása céljából;
- differenciált tanulásszervezési módokban és tevékenységekben való részvétel bátorítása, a lemaradások időben való felismerése, továbbá az érintett tanulók egyéni tanulási terv keretében történő hatékony támogatása, felzárkóztatása;
- a tanulók életpálya-tervezésének támogatása érdekében sokszínű gyakorlati, saját élmény alapú tevékenységformák és célzott pályaorientációs foglalkozások beépítése;
- a jól informált döntéshozatal előfeltételeinek és a döntéshozatali folyamatok egyes lépéseinek tudatosítása a tanulóknál, a pályaorientáció és a továbbtanulás egyes szempontjainak tudatos mérlegelése érdekében.

5.3. Alkalmazott pedagógiai módszerek

Fontosnak tartjuk, hogy az osztályok összetételének, képességének leginkább megfelelő pedagógiai-módszertani szervezeti formát válasszuk. A hagyományos tanulásszervezési módok mellett előtérbe helyezzük az új tanulásszervezési módszereket, ezek a tevékenységekre épülő tanulásszervezési formák segítik a tanulókat a tanulási eredmények által kijelölt ismeretek megszerzésében, és ezen keresztül a kompetenciák fejlesztésében. A tanév során többször élünk azzal a lehetőséggel, hogy a megvalósulást iskolán kívüli szakemberek bevonásával, külső helyszínek nyújtotta pedagógiai lehetőségek igénybevételeével (könyvtár, múzeum, levéltár, színház, koncert) érjük el. A különböző szakos pedagógusok együttműködnek, hogy a tanulóknak lehetőségük legyen a tanórákon vagy a témahetek, tematikus hetek, projektnapok, témákhoz szervezett események, tanulmányi kirándulások, iskolai táborok alkalmával a tantárgyak szervezett, összefüggő, illetve kapcsolódó tartalmainak integrálására. Tanítási évenként több olyan tanóra megszervezését is beillesztjük a tanítási-tanulási folyamatba, amelyben több tantárgy ismereteinek integrálását igénylő (multidiszciplináris) téma kerül a középpontba.

A tanórán alkalmazott tanulásszervezési módok:

- a nyílt oktatás szellemében működő *frontális munka*, melyben a tanulók is aktív részesei a tanítási-tanulási folyamat tervezésének, alakításának; ahol a kommunikációs rendszerben természetessé válik a kölcsönösség nemcsak a tanárral, hanem a társakkal is;
- az *egyéni munka*, mely során az egyes gyerekek önállóan, egyénileg megoldandó feladatot kapnak; megvalósulhat ez egyedül végzett munka, rétegmunka, teljesen vagy részben egyénre szabott munka formájában;
- a *párban folyó tanulás*, melynek lényege, hogy két tanuló működik együtt valamilyen tanulmányi feladat megoldása érdekében; két változata alkalmazható: páros munka (hasonló szinten lévő tanulók közti munka) vagy tanulópár (különböző szinten lévő tanulók közötti munka);
- a *csoporthmunka*, melyben 3-6 fő közös munkában old meg kapott vagy vállalt feladatot – kiemelt szerepet tulajdonítunk ezen tanulásszervezési módnak tanítványaink szociális és együttműködési kompetenciáinak és toleranciájának fejlesztésében;
- a *differenciált tanulásszervezés*: az egyéni képességekhez igazodó, a tanulásszervezés jellegzetességeit képviselik az olyan eljárások, mint az egyéni rétegmunka vagy az adaptált szövegváltozatok felhasználása;
- a *kooperatív módszerek*, ami a tanulók 4-6 fős kis csoportokban végzett tevékenységén alapul; több fajtája fordul elő: a csoportos tanulás, a mozaiktanulás, a csoportkutatás – kiemelt szerepet tulajdonítunk ezen módszereknek tanítványaink szociális és együttműködési kompetenciáinak és toleranciájának fejlesztésében;
- a *projektmódszer*, ami egy olyan tantárgyakon átívelő módszer, melyben egy adott témát a tanulóink széles körű összefüggéseiben dolgoznak fel komplex feladatok megoldása során; a projekt kidolgozása történhet egyénileg vagy csoportosan, végeredménye

azonban minden esetben egy bemutatható szellemi vagy anyagi alkotás, iskolánkban hagyománya van a projektben való együttműködésnek;

- *kéttanáros modell*, a tanítási órákon két pedagógus dolgozik, a tanítót fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, ill. egy másik tanító segíti, akik egyéni, vagy kiscsoportos fejlesztő foglalkozást végeznek a több figyelmet igénylő tanulókkal. Az intézményi projektek foglalkozásai alkalmával is a kéttanáros modellt alkalmazzuk;
- *könyvtári óra*, könyvtárhasználati ismeretek elsajátítása, kutató munka, önálló ismeretszerzés módszereinek alkalmazása;
- *múzeumpedagógiai óra* – iskolán kívüli tanóra;
- *interaktív óra* – a pedagógusok, ill. külső szakemberek által irányított óra, ami a gyerekek együttműködésére, tevékenységére épít, felhasználva a technológiai eszközöket;
- *teammunka*, alkalmazásával megvalósítjuk a kooperatív szemléletet, együttműködést.
- A tanórákon alkalmazott oktatási módszerek:
- *az előadás*, amit egy-egy téma logikus, részletes, viszonylag hosszabb ideig tartó kifejtésére használunk; általában magába ötvöz további oktatási módszereket is, mint például az elbeszélést, a tanári magyarázatot és a szemléltetés elemeit;
- *a tanulói kiselőadás*, ami a kutatótevékenységnek köszönhetően élményszerű ismeretszerzési formát jelent a diákjaink számára; melyben lehetőségük nyílik könyvtári munkára, az internetes keresés technikájának elsajátítására, az előadás megtervezésére, megírására, elmondására s ezeken keresztül kutató, tervező, előadói és szóbeli kifejezőképességeik fejlesztésére;
- *a megbeszélés*, amelynek alkalmazása során tanulóink a tanár kérdéseire válaszolva dolgozzák fel a tananyagot (kérdve kifejtés);
- *a vita*, aminek az ismeretek elsajátításán túl célja a gondolkodás, a kommunikációs és a vitakészségek fejlesztése is;
- *a munkáltató módszer*, melynek során a tanulóink tárgyakkal vagy eszközökkel manuális tevékenységet végeznek egyénileg, párban vagy kis csoportokban tanári felügyelet alatt;
- *a szimuláció, a szerepjáték, a játék*, mint olyan oktatási módszerek, amelyekben tanulóink tapasztalati tanulás révén fogalmakat, eseményeket, jelenségeket sajátítanak el; tevékenységeket gyakorolnak be; számot adhatnak korábban megszerzett tudásukról;
- *prezentációkészítés egyénileg, csoportban*, digitális kompetencia fejlesztése, együttműködés;
- *interneten való kutatás* – önálló munka, önművelés.

5.4. Az etika / hit- és erkölcstan/bibliaismeret tantárgy oktatása

A nemzeti köznevelésről szóló törvény rendelkezései szerint az általános iskola 1–8. évfolyamán az etika tantárgy oktatása kötelező tanórai keretben történik.

A bibliaismeret, hit- és erkölcstanoktatás tartalmát az egyházi jogi személy határozza meg.

Az etika oktatását alsó tagozaton az osztálytanító, felső tagozaton a szakirányú továbbképzést végző pedagógus tartja. A tantárgy alapvető célja annak felismertetése, hogy a kulturális hagyományokban gyökerező etikai elvek, társas szabályok, szocioemocionális készségek miként járulnak hozzá az egyéni és közösségi identitás formálódásához, stabilitásához, valamint az egyének és csoportok közti együttműködés megteremtéséhez. A tanulási tevékenységek arra ösztönzik a tanulókat, hogy modellezett és valódi élethelyzetekben átélt élmények feldolgozásával, értelmezésével életkorukhoz, fejlődési ütemükhöz illeszkedő, tapasztalati tanulással, érvekkel alátámasztott véleményt formáljanak a személyes és a közösségi élet alapvető kérdéseiről. A tanórákba beépítjük a „Boldogságórák” nevelési témáit is.

5.5. Természettudományos nevelés

A nemzeti alaptanterv szerint a természettudományos gondolkodás megalapozását az alapfokú képzés első szakaszában a magyar nyelv és irodalom tanulási területének tudásbővítést és olvasásfejlődést segítő olvasmányaiába (1–2. évfolyam) ágyazva kezdjük, és a környezetismeret (3–4. évfolyam) és természettudomány (5–6. évfolyam) tantárgyainak keretében folytatjuk. A természettudomány oktatását a 7–8. évfolyamon a biológia, a kémia és a fizika, valamint hozzájuk kapcsolódva a földrajz tantárgyak keretében valósítjuk meg.

Az alsó tagozaton az alapkészségek fejlesztését állítjuk a középpontba, ennek figyelembevételével történik a természettudományi ismeretek tanuláshoz szükséges készségek megalapozása.

5-6. évfolyamon legfőbb célkitűzésünk a 3-4. évfolyamon szerzett ismeretek további tartalmakkal való bővítése, a természettudomány módszereinek megismertetése, az életkornak megfelelő tudásalkalmazás készségeinek fejlesztése és a gyerekek természettudományos gondolkodásának formálása.

A korábbi évfolyamokon megszerzett ismeretekre építve a 7-8. évfolyamokon önállóan jelenítjük meg a fizika, kémia és a biológia, földrajz tantárgyakat, megtartva a jelenség- és problémaalapú, interdiszciplináris szemléletet, hangsúlyosabbá téve a szaktárgyak szerinti tartalmat. Célunk, a szaktárgyi ismeretek bővítése mellett a szaktárgyakon átívelő tudástartalmak összefüggéseinek megismerése, a tudásalkalmazáshoz szükséges kompetenciák megszerzése.

5.6. Az idegennyelv-oktatás

Az első idegen nyelv oktatását iskolánkban felmenő rendszerben a 2020/21-es tanévtől a köznevelési típusú sportosztályban az első évfolyamtól, a normál kerettantervű osztályban a második évfolyamtól indítjuk.

A kisgyermekkor (1-4.évfolyam) idegen nyelvi fejlesztés legfontosabb céljai közé a kedvező nyelvtanulási attitűd kialakítását, illetve a motiváció megteremtését és fenntartását tartjuk. A

nyelv és a nyelvtanulás megszerettetésén túl fő célunk a nyelvtanulás mindennapokban betöltött szerepének megértése és a célnyelvi kultúrák megismerése, valamint az élményalapú és tevékenységközpontú nyelvi nevelés alkalmazása. A hangsúlyt a szóbeliségre, a játékosagra és az életkornak, illetve nyelvi szintnek megfelelő kommunikáció megvalósulására helyezzük. Az idegen nyelvi órákon a tanulók életkori sajátosságaiknak és fejlettségi szintjüknek megfelelő, érdekes, változatos, értelmes és kihívást jelentő tevékenységek által kerülnek közel a nyelvhez.

Az 5-8.évfolyam nevelési-oktatási szakaszában az egyik fő célunk a nyelvtanulási motiváció fenntartása és erősítése, valamint a valós nyelvi helyzetekben egyre inkább használható nyelvtudás fejlesztése. A tanulás tartalmát, tananyagait a nyelvtanulók igényeinek megfelelően folyamatosan tervezzük és fejlesztjük, fokozottan szem előtt tartva a 21. századi lehetőségeket, különös tekintettel az infokommunikációs eszközökre és a modern nyelvpedagógiai technológiákra.

A 6. évfolyam végére a KER szerinti A1, a 8. évfolyam végére az A2 nyelvi szint a kimeneti elvárás.

5.7. A csoportbontás és egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Diagnosztikus felmérés alapján differenciált fejlesztéssel kívánunk gondoskodni a felzárkóztatásra szoruló gyermekekről, illetve a fejlesztésben élenjárókról. Megadjuk a lehetőséget ahhoz, hogy a lemaradó tanuló beérje társait, felzárkózzon az átlaghoz, meghatározott időn belül elérje a helyi tanterv elvárt követelmény szintjét, a tehetséges tanuló pedig képességeihez mértén haladjon, fejlődjön. A differenciálást a csoportbontás, az egyéni foglalkozás mód- szerének kialakításával kívánjuk megvalósítani.

5.8. A szabadon tervezhető kötelező foglalkozások indításának elvei, feltételei

A szülők, tanulók igényeinek, az intézmény személyi és tárgyi feltételeinek, a fenntartó által biztosított lehetőségek függvényében, valamint a gyermekek továbbtanulási igényeinek figyelembe vételével szervezzük a tanórai, tanórán kívüli foglalkozásokat.

A választhatóságot figyelembe véve, az adott évfolyamokon elsősorban azokat a csoportokat indítjuk, ahol erre évfolyamon/osztályon belül legalább 10 fő jelentkező van.

A választható foglalkozások, az órakeret felhasználása tanévenként pontosításra kerül, amelyet a fenntartóval való egyeztetést követően a mindenkorai tantárgyfelosztás tartalmaz. A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás tekintetében úgy kell tekinteni, mintha ezek a foglalkozások kötelező tanórai foglalkozások lennének.

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk

- az idegen nyelvet,
- a digitális kultúrát,
- a technika és tervezést (felső tagozat),

- a sportosztályokban a sportspecifikus tantárgyakat,
- valamint a matematika tantárgyat (létszámtól és csoportösszetételtől függően)

Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a gondolkodási, a kommunikációs készségek fejlesztésére, a tanulók tudásának megalapozására, az egyéni bánásmód megvalósítására, a tehetséggondozásra, felzárkóztatásra.

A csoportokat a helyzettől függően több szempont alapján alakítjuk ki: egyszerű szétválasztás, cserebontás, váltóbontás, differenciált bontás.

A csoportba sorolás rendje

- Az 1-2. évfolyamon a nyelvi csoportokba – angol nyelv – sorolásnál mindkét osztályban névsor szerinti bontást alkalmazunk. A csoportok indítása 10 fő, de minimálisan legalább az osztály létszámának a fele.
- 3. évfolyamtól angol nyelvből a csoport kialakításakor a 2. évfolyamon elért mérési eredmény figyelembevételével a tanulók nyelvi képességi szintje, szorgalma, a nyelvtanuláshoz való hozzáállása alapján az igazgató dönt, a szaktanárok javaslata alapján.

Az angolórákat évfolyamonként azonos időpontban tartjuk. Biztosítjuk az átjárhatóságot a csoportok között. A csoportváltásra való kérelmet kérheti a szülő vagy javasolhatja a szaktanár. A kérelmet az adott tanév május 10-ig írásban kérheti a szülő, az átsorolásról az igazgató dönt a nyelvi munkaközösség szakmai véleményének ismeretében az adott tanév június 15-ig.

Az egyéb tanórai szervezésénél a résztvevők számán (minimum 10 fő/csoport) kívül a személyi és tárgyi feltételek biztosíthatóságát is figyelembe vesszük.

Fontos szempont a folyamatosság és a felmenőrendszer elve. Az igényfelmérés után a végleges csoport kialakításáról az intézmény vezetője dönt.

5.9. Tanórán kívüli foglalkozások szervezésének szempontjai

Az Nkt.2011. évi CXCV törvény 27.§ (2) értelmében iskolánk biztosítja tanulói számára a 16.00 óráig történő foglalkozás megszervezését.

Az Nkt.55.§ (1) bekezdésében foglaltak alapján ez alól az igazgató szülői kérésre felmentést adhat. Az igazgató fenntartja azt a jogát, hogy a tanuló tanulmányi eredményének romlása esetén az engedélyt felülvizsgálja.

Napközi, tanulószoba: A szülők igénye, jelentkezése alapján biztosítjuk a napközi és a tanulószoba megszervezését. Alsó tagozaton törekszünk arra, hogy az osztályoknak önálló napközis csoportjuk legyen. A napközis foglalkozások a délelőtti tanítási órák végeztével – a csoportba járó tanulók órarendjéhez igazodva – kezdődnek, és délután 16:00-ig tartanak. Szülői igény esetén a napközis tanulók részére 16:00 – 18.00-ig az iskola felügyeletet biztosít.

Általános iskolában reggel 7 órától este 18 óráig – vagy addig, amíg a tanulók jogszerűen tartózkodnak az intézményben – gondoskodni kell a tanulók felügyeletéről.

16 óra után a tanulók felügyeletét nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottak láthatják el.

Az első osztályosok jelentkezése a tanórán kívüli foglalkozásra a beiratkozáskor történik.

A **tanulószo**ba szervezése az 5-6. évfolyamon történik. A tanulószo

A napközis és tanulószobai foglalkozásokról való eltávozás csak a szülő írásbeli kérelme alapján történhet.

Szakkörök: A különféle szakkörök a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését, a tehetséggondozást szolgálják. A szakkörök lehetnek szaktárgyiak, művésziek, sportjellegűek, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról és létszámáról, a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembevételével, az iskola nevelőtestülete dönt, amelyről tájékoztatja a diákokat és a szülőket. A tanuló szülői beleegyezéssel május 20-áig jelezheti írásban, hogy melyik szakkört választotta. Amennyiben a tanuló felvételt nyert, a tanítási év végéig köteles a foglalkozásokon részt venni.

Sportkör: Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. A sportkör a tanórai testnevelésórákkal biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli versenyekre. A különböző sportágak (úszás, kézilabda, labdarúgás, vízilabda, torna, dzsúdó, öttusa, atlétika, floorball) keretében indított sportköri foglalkozásokra a jelentkezés történhet önként, illetve a szaktanár ajánlásával. A foglalkozáson való részvétel a tanítás év végéig kötelező. A foglalkozást tarthatja az intézmény pedagógusa, de külsős szakember is. A külső szakember által szervezett foglalkozások önköltségesek.

Tehetséggondozó, felzárkóztató, fejlesztő foglalkozások: A tehetségek ápolása, fejlesztése, a versenyekre, pályázatokra való felkészítésre tehetséggondozó foglalkozásokat indítunk, melyre a jelentkezés történhet önkéntesen, ill. a pedagógus által kijelölve.

A tanulók felzárkóztatása, fejlesztése, lemorzsolódásának megakadályozása, a hátrányok kompenzálása céljából felzárkóztató, fejlesztő foglalkozásokat tartunk. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulóink számára a szakértői véleményben meghatározott órakeretben a fejlesztőpedagógus végzi a fejlesztést, ezen kívül a tanítók, szaktanárok a kötött, ill. a tanítással le nem kötött órák terhére segítik a gyerekek felzárkóztatását. A foglalkozásokon a tanulók részvétele kötelező.

Fakultációk: A gyerekek művészeti, idegen nyelvi és matematikai képességeinek, kompetenciáinak fejlesztésére szervezünk fakultációs csoportokat. A csoportok indítása függ a személyi feltételek meglététől.

Ünnepek, programok, rendezvények: Az iskolai szintű programokon, ünnepségeken, ünnepélyeken minden tanulónak és pedagógusnak kötelező a részvétel. Távollétról az intézmény vezetője adhat engedélyt megfelelő indok esetén.

Szabadidős tevékenységek: A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére havonta többféle programot kínálunk tanulóink számára, az életkori sajátosságokat figyelembe véve. Erről

részletesen az iskola munkaterve és a havi program tájékoztat. Ezek a programok lehetnek: múzeum, színház, hangverseny, kiállítás látogatása, foglalkoztató programok, sportrendezvények, kirándulások, táborok, erdei iskola, versenyek, vetélkedők.

Az iskolán, tanórán kívüli szabadidős foglalkozások anyagi terhet rónak a szülőkre, ezért ezek szervezése a szülők együttműködésével, támogatásával valósulnak meg. A nehéz anyagi körülmények között élő családok gyermekeit az iskola alapítványa lehetőségeihez mérten támogathatja, a szülő írásbeli kérelme alapján.

A pedagógiai program felülvizsgálata során figyelembe kell venni azt a legfontosabb alapelvet, hogy az Nkt. 2. § (1) bekezdésének megfelelően, az Alaptörvényben foglalt *ingyenes és kötelező alapfokú, valamint ingyenes és mindenki számára hozzáférhető középfokú nevelés-oktatáshoz való jog* biztosítása az érettségi megszerzéséig, valamint a készségfejlesztő iskola utolsó gyakorlati évfolyamának befejezéséig a magyar államköz szolgálati feladata. Ingyenes az iskolai rendszerű nevelésben-oktatásban való részvétel a halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanuló részére.

A Baptista Szeretetszolgálat által fenntartott köznevelési intézményben térítésmentesen biztosított köznevelési közfeladat: a pedagógiai program végrehajtásához kapcsolódó, a minden tanuló számára előírt tananyag megismerését, feldolgozását, a mindennapi testedzést szolgáló, intézményen kívüli kulturális, művészeti, sport- vagy más foglalkozás, kirándulás, erdei iskola.

A pedagógiai program részeként, tanítási, nevelési időben megszervezett programok megszervezésénél a főszabály az ingyenesség.

Ha a tanítási, nevelési időben megszervezett program a tanulók számára kötelező, akkor ebben az esetben ingyenes kell, legyen.

Az iskola nem ingyenes szolgáltatásokat is szervezhet, de ezek nem a pedagógiai program végrehajtását szolgálják, ekképpen nem kötelezőek, hanem a részvétel és a fizetés is önkéntes a tanulók számára

A tanítási időn kívül, költségtérítés ellenében megszervezett vagy ajánlott rendezvény, foglalkozás nem tehető kötelezővé a tanulók számára.

Mind a nevelési program, mind a helyi tantervek csak olyan feladatokat, programokat tartalmazhatnak, amelyek a tanulók és a szülők számára ingyenesen hozzáférhetők, vagyis a pedagógiai program semmilyen fizetési kötelezettséghez köthető programot nem tartalmazhat!

Azokat a programokat, amelyeknek fizetési kötelezettséggel járó vonzata van (pl. pályázatokon való részvétel, külföldi tanulmányutak, táborok, kirándulások, testvériskolai kapcsolatok, jótékonyági célú hozzájárulások, felajánlások stb.) nem kell és nem is szabad a pedagógiai programban szabályozni.

Semmi nem zárja ki a felsoroltak megszervezésének lehetőségét, a tanulók, szülők részvételét, azonban ezekre csak a tanulók, szülők, pedagógusok önkéntes vállalása alapján kerülhet sor, arra kötelezni senkit nem lehet, így ezeket egyik intézményi dokumentumban sem szabad szerepeltetni.

5.10. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, valamint a tanulók teljesítményértékelésének formái

Intézményünkben minőségügyi csoportként az Egységes érték- és normacsoport feladata többek között a tanulói értékelési rendszer kidolgozása, működtetése, a közösen elfogadott nevelési elvek, normák betartása, betartatása. Az elmúlt években egy jól működő mérési, értékelési rendszert dolgoztunk ki a tantárgyi méréseket illetően. Úgy gondoljuk, hogy a tanulók fejlődését körültekintően és megalapozottan kell támogatnunk, s ehhez az értékelés eszközeinek szélesebb körét szükséges alkalmaznunk. Tervező munkánk során figyelembe vesszük a tanulók előzetes tudását, aktuális fejlettségi szintjét, egyéni fejlődési lehetőségeit, életkori sajátosságait, az értékelés személyiségfejlődésükre gyakorolt hatását és a pedagógiai célokat. Célunk a gyerekek teljesítményének folyamatos és szakszerű mérése, elemzése, valamint az ezekre alapozott rendszeres segítő-támogató visszajelzés. Sokféle értékelési módszert alkalmazunk: előzetes felmérést, segítő felmérést, az IKT-eszközökre támaszkodó diagnosztikus eljárásokat, a pedagógiai elvek alapján tervezett játékalapú tanulási feladatrendszereket, összegző felméréseket.

5.10.1. A tanulók teljesítményének értékelése

Az egyes tanulók teljesítményének és előrehaladásának ellenőrzése, értékelése a pedagógus feladata. Az értékelés alapján nyert információk a diák, a tanár és a szülő tájékoztatására szolgálnak. E terület értékelésének pedagógiai funkciója a diákok felelősségtudatának és motivációjának erősítése, a versenyszellem légkörének és a tehetségek kibontakozásának segítése, valamint a tanár számára az értékelésből leszűrhető tapasztalatoknak a pedagógiai folyamatban való hasznosítása, további célok meghatározása.

A tanulók teljesítményének értékelése a különböző időpontokban és periódusokban más-más jellemzők alapján történik. A rendszeres értékelés lehetővé teszi a tanulók fejlődésének folyamatos nyomon követését. Úgy gondoljuk, az értékelésnek adatokra és tényekre kell támaszkodnia, a teljesítménnyel összhangban lévő értékelés segíti őket a további tanulási útjának kijelölésében is. A hagyományos értékelési módszerek mellett élünk kell az új, a gyerekek egyéni fejlődési útját támogató értékelések alkalmazásával is.

Minden gyereknek szüksége van arra, hogy észrevegyék őt, megdicsérjék, pozitív visszajelzéseket kapjon arról, amit csinál. Törekszünk a megfigyelésen alapuló pozitív visszajelzés módszerét alkalmazni, nem általánosságban, hanem személyre szólóan értékelni, a legapróbb pozitívumot is visszajelzi a tanulónak, ami motiválttá teszi őt. Az a legfontosabb, hogy a gyerekek örömmel jöjjenek az iskolába, szeressék az iskolát, jól érezzék magukat, egyéni teljesítményeiket elismerjék, sikerélményhez jussanak.

Értékelés a tanítási folyamat során

A tanítási folyamat során törekszünk a fejlesztő értékelés alkalmazására. A fejlesztő értékelés a tanulók fejlődésének, illetve tudásának gyakori, interaktív módon történő értékelését jelenti. Célja a tanulói szükségletek meghatározása, valamint a nevelési-oktatási folyamatnak azokhoz történő igazítása.

Az egyes tantervi témák feldolgozásának megkezdése előtt, valamint a tanév elején diagnosztizáló jellegű felmérést végzünk. Az előzetes felmérés egy tanítási óra, tanulási egység,

téma vagy program megkezdése előtt végzett adatgyűjtés, melynek fontos jellemzője, hogy előzetes tudást, illetve alapszintet mér, és lehetővé teszi a tanítási egység befejezését követő újabb felmérés eredményével való összehasonlítást. A közös szóbeli megbeszélés és értékelés a diákok felé megerősítő és tanácsadó jellegű. A pedagógus a felmérést abból a szempontból értékeli, hogy a továbbhaladás feltételei adottak-e a tanulócsoport egésze, illetve az egyes tanulók vonatkozásában. Értékelése eredményét és az abból következő tennivalókat a tanulócsoporttal megbeszéli. Ezen értékelési eljárás használata lehetőséget ad a tanulók értékelésének differenciálására.

A tanulás folyamatába több alkalommal beiktatunk formatív (segítő) jellegű, az eredményes tanulást elősegítő mérést és értékelést. Ezt lehetőség szerint ismétlés és részösszefoglalás előzi meg. Formája lehet szóbeli vagy írásbeli is, törekszünk arra, hogy a tanulók szóbeli teljesítményét is mérjük. A szóbeli feleletek értékelése során a pedagógus a tartalmat értékelheti érdemjeggyel is, a megformálás és az előadás módját illetően viszont mindenképpen korrigáló és tanácsadó jellegű az értékelése.

Az ilyen jellegű értékelések célja információgyűjtés, a tanítási és tanulási hibák feltárása, melynek alapján lehetővé válik a pótlás és a javítás. Ennek érdekében az ilyen formatív értékeléseket az érdemjegy mellett kiegészítjük a javítás lehetőségeire rámutató szóbeli értékeléssel is.

A tantervi témák, tanítási egységek végén, félévkor, év végén szummatív lezáró-minősítő jellegű értékelést végzünk. Célunk annak megállapítása, hogy a tanulók tudásának, ezen belül a stabil ismeretek kialakításának és a készségek elsajátításának szintje eléri-e a tanulási eredményelvárásokban foglalt kritériumokat. A szummatív értékelés minősítő jellegű, ennek megfelelően a felmérésben szereplő feladatok pontszáma osztályzattá, jellemzően az ötfokozatú skálán jelölt érdemjeggyé válik, majd az elektronikus nyilvántartásba, e-naplóba kerül. Lehetőségünk és erőnk szerint törekszünk arra, hogy az osztályzatot lehetőleg szöveges (írásbeli vagy szóbeli) indoklás és kiegészítés kísérjen.

A helyi méréseken kívül a tanulók képességeit, eszköztudását mérik az országos kompetencia- és idegen nyelvi mérések 6. és 8. évfolyamon. Az első osztályosok körében pedig a tanulók eltérő ütemű fejlődéséből, fejlesztési szükségleteiből fakadó egyéni hátrányok csökkentése, továbbá az alapkészségek sikeres megalapozása és kibontakoztatása érdekében a DIFER mérést végezzük el. Ezeket a méréseket elemezzük, értékeljük, megfogalmazzuk az erősségeket, ill. a fejlesztendő területeket, ha szükséges, intézkedési tervet készítünk.

A tanulók értékelésének formái

Személyes, verbális értékelés: értékelési rendszerünkben kiemelkedő szerepe van. Jellege korrigáló, segítő, tanácsadó, orientáló, megjelenik a tanórán, közösen végzett tevékenységekben, iskolagyűléseken, valamint a tanár és a diák, illetve a szülő helyzetfeltáró beszélgetéseiben, szülői értekezleteken és fogadó órákon.

Írásbeli értékelés: a tanulók munkáira írt rövid, lényegre utaló észrevételek, mely megfogalmazásokkal rövid értékelést adunk az elért eredményről, valamint meghatározzuk a fejlesztésre vonatkozó területeket is.

Szöveges értékelés: iskolánkban 1. osztályban félévkor és év végén, 2. osztályban félévkor szövegesen minősítjük.

Osztályozás: Kizárólag csak az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor kell szóveges minősítéssel kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített vagy felzárkóztatásra szorul.

A második évfolyam végén és a magasabb évfolyamokon félévkor és év végén a tanuló értékelésére – a köznevelésért felelős miniszter engedélyével – az iskola pedagógiai programja az Nkt. 54. § (2) bekezdésben meghatározottaktól eltérő jelölés, szóveges értékelés alkalmazását is előírhatja. Engedély hiányában az összes tantárgy esetén érdemjegyeket és osztályzatokat kell adni (az Nkt. 54. § (2) bekezdésben meghatározottak alapján).

A tantárgyak követelményeit az év elején közöljük a tanulókkal, meghatározzuk a követelménymínimumot, azaz az elégséges szintjét, a számonkérés formáit, a megszerzendő érdemjegyek számát, a félévi és év végi minősítés szempontjait.

Osztályértékelés: az osztályfőnök végzi a félévek végén zajló osztályozó értekezleteken, és írásban továbbítja az iskolavezetésnek. Szülői értekezleteken tájékoztatja a szülőket. Az osztálytanító a felső tagozatba lépéskor tájékoztatást ad a kollégáknak az alsó tagozatos tanulmányi és közösségi munkáról.

Az értékelés funkciói

- a folyamatos munka folyamatos visszajelzésének eszköze;
- a tanulásra, vagy más tevékenységre való érdekeltség megteremtésének eszköze;
- a motiváció eszköze;
- az elvárt, követelményekben megfogalmazott ismeretekhez való viszony, ill. mérték kontrolljának eszköze;
- a hasonló tevékenységet végzőkhöz képest kialakult relatív helyzet meghatározásának eszköze;
- versenyorientációt, sikert, kudarcot jelez;
- az önismeret kontrollja;
- az elvárt képességek szintmérésének eszköze;
- az előrehaladás mérésének eszköze.

Az értékelés alapelvei

- Legyen egységes, egyszerű, áttekinthető;
- legyen differenciált, személyre szóló;
- legyen kiszámítható, azonos feltételeket teremtő;
- ne legyen megtorló, fegyelmező jellegű;
- biztosítsa a folyamatosságot, a szóbeli és írásbeli értékelés egészséges arányát
- biztosítsa a szubjektív értékelés jogát is;
- jelezze a sikert és a kudarcot;

- preferálja a szorgalmat és a tehetséget;
- segítse a tanuló és szülő/gondviselő objektív tájékoztatását;
- jelezze a tanuló számára helyzetét éppúgy, mint szülei, környezete számára;
- teremtsen érdekeltséget;
- az iskolai követelményrendszerre épüljön;
- legyen kompatibilis a közoktatás egészével;
- félelemmentes közegben történjen;
- sokoldalú, tervezett és megbízható legyen;
- fejlesztő, ösztönző jellegű legyen;
- legyen tárgyyszerű (mik az erős pontok, melyek a gyengeségek, hogyan lehetséges a javítás);
- ismert legyen a követelményrendszer tanár, diák és szülő előtt.

A számonkérésnek, a tanulói teljesítmény értékelésének, minősítésének követelményei

Számonkérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló tanára vezetésével (irányításával) hozzájutott.

A számonkérésnek mindig a tanuló tudására (és nem tudásának hiányosságaira), képességeire, kompetenciáira kell irányulnia.

Lehetőséget kell adni a tanulónak a számonkérés során feltárt hiányosságok pótlására, hibák javítására.

A tanuló teljesítményét mindenkor korrekt módon, az elvárás–képesség–teljesítmény egységében kell értékelni.

Az értékelés és minősítés során arra kell törekedni, hogy az érdemjegy vagy szöveges minősítés mindenkor a tanuló teljesítményét tükrözze (és ne az osztályban, csoportban kialakult tudásbeli rangsorban elfoglalt helyét).

Az értékelés fejlesztő legyen, ami a tanulók fejlődésének, illetve tudásának gyakori, interaktív módon történő értékelését jelenti.

Törekednünk kell arra, hogy minél több adattal rendelkezünk a tanulóval, fejlődéséről, problémáiról, ezért az ismeretek feldolgozásának különböző szakaszaiban, valamint a tanórán kívüli tevékenységek közben is figyeljük a tanuló hozzáállását, érdeklődését, figyelmét, fejlődésének jegyeit.

Fontos a bizalmi légkör megteremtése, a gyerekeknek érteniük és érezniük kell, hogy az ellenőrzés és a vele együtt járó értékelés arra szolgál, hogy rávilágítson megfelelő irányban, ütemben haladnak-e.

A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.

Az értékelés specialitásai az 1. és 2. évfolyamon

Az alsó tagozaton a szöveges értékelés célja az, hogy a szülők pontos képet kapjanak gyermekük képességeinek és készségeinek fejlődéséről.

Az értékelő szöveg tárgyanként, illetve azon belüli részenként változhat, az adott terület kulcskompetenciáinak függvényében (pl. hangos olvasás, szövegértés, lényegkiemelés, vagy: tollbamondás, szövegalkotás, íráskép). Egy tantárgyon / értékelendő területen belül az azonos szintű teljesítményekre, illetve hiányosságokra azonos kifejezéseket, nyelvi fordulatokat használunk (mondatbank).

Az értékelő szövegnek az abszolút teljesítmény mellett tükröznie kell az előző értékelés ótatapasztalt fejlődést is.

Az értékelés nem tartalmazhat társakkal való összehasonlítást (nem rangsorolhatja a diákokat).

Az értékelés mindenkor segítő szándékú; a gyerek fejlődését kell, hogy segítse, nem lehet megalázó vagy büntető jellege. Minden értékelésben a pozitívumokból kiindulva, azokra alapozva kell megfogalmazni a további fejlődés útját.

Az értékelést úgy kell megfogalmazni, hogy annak tartalmát, üzenetét a gyerek is pontosan értse.

Értékelés érdemjeggyel, osztályozással a 2. évfolyam félévétől a 8. évfolyam végéig
folyamatos

Az értékelés funkciói:

- visszajelzés a diáknak a zökkenőmentes továbbhaladás érdekében;
- jelzés a szülőknek, pedagógusnak a diák adott tantárgybeli előmeneteléről.

Az értékelés fajtái:

- órai értékelés – szóban az órai munka, az aktivitás visszajelzésére, érdemjeggyel;
- tanórai munkák – feladatlap, fogalmazás, esszé stb. szövegesen, érdemjeggyel;
- szóbeli felelet értékelése – érdemjeggyel és szóbeli hozzáfűzéssel;
- írásbeli számonkérés
- írásbeli felelet: 1-2 tananyagrészből, érdemjeggyel, bejelentés nélkül röpdolgozat: 1 tananyagrészből, érdemjeggyel, bejelentés nélkül dolgozat: 2-3 tananyagrészből, érdemjeggyel, előző tanórán bejelentjük feladatlap, teszt, tudáspróba: érdemjeggyel;
- témazáró dolgozat: legalább egy héttel korábban bejelentetjük, összefoglalással előkészítjük, teljes témakör felölelő számonkérés, érdemjeggyel;
- projektmunka értékelése- szövegesen, érdemjeggyel;
- beadandó, nagyobb elmélyülést igénylő házi dolgozat, esszé – érdemjeggyel;
- tanulói produktumok értékelése érdemjeggyel és szóban (készsgtárgyak teljesítményértékelésére);
- internetes kutatás értékelése – szövegesen, érdemjeggyel;

- prezentáció értékelése- szövegesen, érdemjeggyel;
- házi feladat- szövegesen, érdemjeggyel;
- füzetvezetés- szövegesen, érdemjeggyel;
- szülőknek küldött jelzés a feltűnően gyenge, vagy a kiemelkedően jó teljesítményért;
- félévi és tanév végi osztályzat.

A félévi és tanév végi – ellenőrzőben, ill. bizonyítványban rögzített – értékelés funkciói:

félévkor: visszajelzése annak, hogy a tanuló hol tart a tantárgy ismeretanyagának, az abban való jártasságnak az elsajátításában. A félévi osztályzatnak kell kifejeznie azt, hogy a tanulói munka, aktivitás tendenciája megfelelő-e, a képességei szerinti legmagasabb szintű tudás megszerzéséhez vezet-e, visszajelzést kell adnia arról, hogy megtalálta-e a tanuló a tantárgy eredményes elsajátításához szükséges tanulási módszereket;

év végén: az osztályzatban kifejezett értékelés azt mutatja meg, hogy a tanuló milyen szinten sajátította el a tantárgy adott tanévre előírt követelményeit.

5.11.A tanulói közösségek (osztályközösségek) tevékenységének, fejlődésének értékelése

A tanulói közösségek (osztályközösségek) tevékenységét, fejlődését az osztályfőnökök minden tanévben félévkor, ill. tanév végén értékelik az alábbi szempontok alapján:

- Az osztályközösség életét jellemző legfontosabb adatok (létszám, fiúk-lányok aránya, új tanulók, távozók).
- Az osztály szociális összetétele (a családok szociális helyzete, a családok kulturális elvárásai, gyermek- és ifjúságvédelmi munka, hátrányos helyzet).
- A tanulási teljesítmény (tanulmányi átlageredmények, tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, a bukások, a tehetséges tanulók eredményei).
- Az osztályközösség társas szerkezete, a közösség rétegződése, struktúrája.
- Neveltségi szint (magatartás, társas viselkedés, beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók).
- A közösségi tevékenység (önkormányzás szintje, közös programok és rendezvények, tanórán kívüli foglalkozásokon való részvétel).
- A szülői házzal való kapcsolat (a családlátogatások és a szülői értekezletek tapasztalatai, a szülők nevelési elvei, a szülők kapcsolata az iskolával).
- Minden felsorolt területen belül meg kell határozni az alapvető pedagógiai feladatokat:
- Milyen változások történtek az előző értékelés óta eltelt időszakban?
- Milyen új problémák jelentkeztek az előző értékelés óta eltelt időszakban?
- A problémák megoldásának érdekében milyen beavatkozás látszik célszerűnek?

5.12. Szöveges értékelés

1-2. osztály szöveges értékelése

Az első évfolyamon – félévkor és év végén, továbbá a második évfolyamon félévkor – szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, ill. felzárkóztatásra szorul. Ha a tanuló „felzárkóztatásra szorul” minősítést kap, az iskolának a szülő bevonásával értékelni kell a tanuló teljesítményét, fel kell tárni a tanuló fejlődését, haladását akadályozó tényezőket, és javaslatot kell tenni az azok megszüntetéséhez szükséges intézkedésekre. Az 1–2. évfolyamon a motivált tanulás megőrzése és a fejlődési eltérések értő kezelése érdekében kizárólag fejlesztő értékelést, azaz a tanuló teljes személyiségének fejlesztését szolgáló szöveges visszajelzést alkalmazunk.

Célunk, hogy az értékelés fejlődési állapotról számoljon be, számba tudja venni, hogy a tanuló előző szintjéhez, önmagához mérten mennyit fejlődött, és megjelenjék, hogy saját lehetőségeit mennyire használta ki.

Feladatunk, hogy minden gyereknek megadjuk azt a fejlődési lehetőséget és fejlesztést, amelyre neki akkor és éppen szüksége van ahhoz, hogy adottságai megnyilvánuljanak, képességekké fejlődjenek, amelyek aztán majd további fejlődési lehetőségeket jelentenek számára. Továbbá a gyermek személyiségében olyan hatást érvünk el, hogy meginduljon az a pozitív folyamat, amely fenntartja, sőt fokozza a természetes tanulási motivációját, csökkenti, illetve nem engedi kialakulni a teljesítményszorongást.

A szöveges értékelés tartalmazza:

- a tanulást befolyásoló részképességek fejlettségét, a további fejlesztés irányát;
- a tanulási technikák fejlettségének szintjét;
- a munkavégzés pontosságát, önellenőrzésének, önértékelésének szintjét;
- az alapkészségek elsajátításának szintjeit;
- a művészeti és mozgásos tevékenységeinek értékelését;
- az érzelmi életének, társas kapcsolatainak jellemzőit.

A szöveges értékelés módja

Szóbeli szöveges értékelést adunk a tanuló magatartásáról, szorgalmáról, tanulmányi teljesítményéről, személyiségjegyeiről a tanítási órákon és más iskolai foglalkozásokon végzett munkájuk alapján. Megfogalmazódhat a tanító részéről, tanulótlársak részéről, önértékelés formájában.

Írásbeli munkára szöveges értékelést adunk, amely rövid, lényegre utaló észrevételek megfogalmazása.

Témazáró felmérések megoldásának értékelését %-os teljesítménysávok megadásával értékeljük, bejegyezzük az aktuális, a tanulási folyamatban szükség szerinti észrevételeket a tanuló fejlődésével, előre menetével kapcsolatban.

Félévkor és tanév végén részletes szöveges értékelést adunk a tanulók tanulmányi eredményeiről mondatbankok segítségével.

Negyedévenként írásban adunk szöveges értékelést a gyerekek személyiségjegyeiről, képességeiről.

Igény szerint valamennyi családdal leülünk egy-egy órás beszélgetésre, amelyen mindenki részt vehet, aki a gyerek nevelésében közreműködik. Ezek a személyes tapasztalatcserék, amelyek főszereplője a gyerek.

Miután az értékelés egyik alapvető célja, hogy erősítsük a gyermekben a motiváltságot, önmaguk fejlődéséért érzett felelősséget, úgy gondoljuk, hogy a saját maguk által megfogalmazott célok segíthetik a valódi erőfeszítéseit.

Értékelési rendszerünkben tehát az a szemlélet dominál, hogy a fellelhető pozitívumok kiemelésével, abból elindulva megkíséreljük megmutatni tanítványainknak azt a kisebb vagy nagyobb, közeli vagy távoli lépést és célt, amelyet a jelzett módon elérhet.

Reméljük, hogy ez az értékelési eszköz nagymértékben hozzájárul a gyerek, de ugyanakkor magunk és a szülő „fejlődéséhez” is, segít a gyerek megítélésének alakításában.

Sportspecifikus tantárgyak szöveges értékelése 1-8.évfolyam

A sport kerettanterv szerint tanuló gyerekeket a sportspecifikus tantárgyak esetében 1-8. osztályig az adott tantárgyakból a félév befejezésekor, valamint a tanév végén szövegesen értékeljük. Az értékelés minősítése: kiválóan megfelelt, jól megfelelt, megfelelt és nem felelt meg.

A tanulási folyamat során az értékelésnél a részvételt jelezzük, valamint pozitív, személyre szabott szöveges tájékoztatást nyújtunk a gyerekeknek a sikereikről, valamint megszerzett tudásukról és jelezzük számukra a fejlesztendő területeket is.

5.13.A tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának és szorgalmának értékelése

Az iskola a nevelő- és oktatómunka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik és értékelik.

Az első évfolyamon és a második évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét, előmenetelét szöveges minősítéssel értékeljük. A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:

- Kiválóan teljesített
- Jól teljesített
- Megfelelően teljesített
- Felzárkóztatásra szorul

Az első évfolyamon, valamint a második évfolyam félévéig a tanulók munkáját a helyi tanterv mellékleteként elkészített mondatbankok segítségével értékeljük.

A második évfolyam második félévétől a nyolcadik évfolyam végéig a tanulók teljesítményét, előmenetelét év közben érdemjegyekkel minősítjük

Az érdemjegyekről a tanító/szaktanár dönt.

A tanítók/tanárok év közben az e-naplóban folyamatos értékeléssel minősítik a tanulók tanulmányi munkáját, az érdemjegyeket az e-naplóba a szaktanár jegyzi be.

A második évfolyam év végén és a többi évfolyam félévekor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.

Az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor értesítő, év végén bizonyítvány útján értesítjük. Ezek a Kréta rendszerben elektronikusan is elérhetők és megtekinthetők.

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; a félévi és év végi értékelés összhangban kell, hogy legyen az évközi értékelések során adott szóbeli, írásbeli érdemjegyekben kifejezett visszajelzésekkel, figyelembe véve az egyéni képességeket, a tanulói hozzáállást, ill. azt, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest. A második évfolyam végétől tanulóink félévi és év végi osztályzatát ezek szempontok alapján határozzuk meg.

A szaktanár által megállapított osztályzatot a nevelőtestület a tanuló javára (az érintett pedagógus figyelmének felhívása után) indokolt esetben módosíthatja. A nevelőtestületi hatáskör az adott évfolyamon tanító tanárok csoportjára átruházható.

Vizsgán kapott osztályzatot a nevelőtestület nem változtathatja meg.

Tantárgyi dicséretet kaphat az a tanuló, aki az adott tantárgyból a félév, ill. az egész tanév folyamán kiválóan teljesített. Félévkor és év végén a szaktanár dönthesse el, hogy ad-e tantárgyi dicséretet. Ne legyen kötelező 5,00 átlagra megadni a dicséretet, de lehessen megadni már 4,7 tantárgyi átlag fölött. Az adott tantárgyból dicséretben részesülő tanulók osztályzatát félévkor, ill. év végén „kitűnő” beírással jelöljük.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

Jeles

- A tantárgyi követelményeknek kifogástalanul megfelel.
- Ismeri, érti, önállóan képes alkalmazni a tananyagot.
- Szóban és írásban pontosan, szabatosan fogalmaz.
- Fogalmai pontosak, tiszták, összefüggésüket, rendszerüket átalakítja.
- A váratlan problémák nem riasztják vissza, hanem biztos ismeretei birtokában közelíteni képes a megoldáshoz.

Jó

- A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti.

- Fogalmai tiszták, az önálló alkalmazásban kissé bizonytalan.
- Szóbeli és írásbeli fogalmazásában nem követ el értelemzavaró pontatlanságokat.
- Az alapvető összefüggéseket tudja, a begyakorolt módszerekkel biztosan dolgozik.

Közepes

- Csak az alapvető tantervi követelményeket teljesíti.
- Pontatlanul, nehézkesen nyilvánul meg szóban, írásban egyaránt.
- Fogalmai nem tiszták, az összefüggéseket csak segítséggel ismeri fel.

Elégséges

- A tantervi követelményekből csupán annyit képes elsajátítani, amennyi a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges.
- Fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.
- A legalapvetőbb feladatok megoldásához is tanári segítségre szorul.

Elégtelen

- A tantervi követelményeknek nevelői segítséggel sem tud eleget tenni.

A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból megfelelő számú érdemjegyet kell szereznie a tanulóknak. Az érdemjegyeket a szaktanárnak az e-naplóba be kell írni, lehetőség szerint az értékelés pillanatában. Az osztályfőnök hetente ellenőrzi, hogy az érdemjegyek bekerültek-e a naplóba. Amennyiben elmaradást tapasztal, szól az érintett szaktanárnak a pótlás érdekében.

Az érdemjegyek havi száma félévente legalább:

Heti 1 órás tantárgy esetében: 1-2 jegy

Heti 2 órás tantárgy esetében: 2-3 jegy

Heti 3 órás tantárgy esetében: 3 jegy

Heti 4 vagy 5 órás tantárgy esetében: 3-4 jegy

Az írásbeli feladatokat, számonkéréseket nem minden esetben kell érdemjeggyel minősíteni, a pedagógus szövegesen, százalékos formában, ill. egyéb jelölésekkel is értékelheti a tanulói munkákat.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

Teljesítmény	Érdemjegy
0 – 44 %	elégtelen (1)

45 – 59 %	elégséges (2)
60 – 79 %	Közepes (3)
80 – 89 %	Jó (4)
90 – 100 %	jeles (5)

Kisebb dolgozatok (röpdolgozat, írásbeli feleletek) esetében el lehet térni ezektől a százalékos arányoktól a szaktanár döntése alapján.

Az írásbeli felelet, röpdolgozat rövid idő (10-15 perc) alatt megoldható, a közelmúlt ismereteire kérdező feladatokat tartalmaz. Az írásbeli számonkérés ezen fajtáit egy-egy tanulóval, kisebb csoporttal, de az egész osztállyal is írathatjuk. Javítása, ellenőrzése a következő órára történik.

A két-három óra tanyagát számonkérő dolgozatok, szövegértést vizsgáló feladatlapok megírására hosszabb időt (25-30 perc) biztosítunk. Értékelése item szerint történik, százalékos kimutatást végzünk tanulóként, feladattípusonként. Javítása, ellenőrzése a következő órára, legkésőbb egy héten belül történik.

A kisebb írásbeli számonkéréseket, dolgozatokat hazaküldjük a szülőnek.

Egy tanítási napon az alsó tagozaton csak egy, a felső tagozaton maximum két témazáró dolgozat íratható. A dolgozatokat 10 napon belül értékelni, osztályozni kell. A témazáró dolgozatok összesítő értékelését feladattípusonként és tanulóként is elemezzük, százalékos kimutatást végzünk.

A témazáró dolgozatot több itemből álló feladatokból állítjuk össze, a feladattípusok változatosak; kiegészítés, aláhúzás, rajzolás, időrendbe állítás, feleletválasztós, esszé stb.

A témazáró dolgozat osztályzatát a naplóban a többi osztályzattól eltérő színnel (piros) írjuk be, értékét hangsúlyosabban számítjuk be a tanuló osztályzatába.

A témazáró dolgozatot nem küldjük haza, a szülői fogadóórán, szülői értekezleten vagy egyéb más előre egyeztetett időpontban az iskolában megtekintheti.

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél a második évfolyam második félévétől a nyolcadik évfolyam végéig a „példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)” érdemjegyeket, illetve osztályzatokat használjuk.

A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél a második évfolyam második félévétől a nyolcadik évfolyam végéig a „példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)” érdemjegyeket, illetve osztályzatokat használjuk.

A tanulók magatartását az 1. évfolyamon félévkor és a tanítási év végén, valamint a 2. évfolyam félévkor az az osztályfőnök szövegesen minősíti, és ezt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzik.

A második évfolyam második félévétől a nyolcadik évfolyamig a tanulók magatartását és szorgalmát az osztályfőnökök minden hónap végén érdemjegyekkel értékelik, figyelembe véve az osztályban tanító pedagógusok véleményét. Az érdemjegyeket az e-naplóba az osztályfőnök jegyzi be.

A magatartás és szorgalom félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök a tanév során szerzett havi jegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. Az osztályzatot félévkor az értesítőbe, év végén a bizonyítványba az osztályfőnök jegyzi be.

Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik;
- kötelességtudó, feladatait teljesíti;
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti;
- tisztelettudó;
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz;
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet;
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik;
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti;
- az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt;
- nincs írásbeli intője vagy megrovása.

Változó (3) az a tanuló, aki:

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be;
- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik;
- feladatait nem minden esetben teljesíti;
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;
- igazolatlanul mulasztott;
- osztályfőnöki, szaktanári intője van.

Rossz (2) az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti;
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt;
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többletfeladatokat is, és azokat elvégzi;
- munkavégzése pontos, megbízható;
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
- a tanórákon többnyire aktív;
- többletfeladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti;
- taneszközei tiszták, rendezettek.

Változó (3) az a tanuló, akinek:

- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja;
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
- feladatait többnyire nem végzi el;
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül;
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

5.14. Magasabb évfolyamba lépés feltételei

A tanuló, az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket, a továbbhaladás feltételeit az adott évfolyamon minden tantárgyból sikeresen teljesítette. A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el.

Ha a tanuló a 2–8. évfolyamon a tanév végén legfeljebb három tantárgyból szerez elégtelen osztályzatot, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javítóvizsgát tehet.

Ha a tanuló az első évfolyamon első alkalommal nem tesz eleget az előírt követelményeknek, munkája előkészítőnek minősül, és tanulmányait a szülő kérésére az első évfolyamon folytatja.

A tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni.

Tanulóinknak lehetőségük van 4–6–8. évfolyam elvégzése után továbbtanulni. A 8. osztályosoknak lehetőségeik felvilágosításában, felkészítésükben, szülők tájékoztatásában, a középiskolával való kapcsolatfelvételben segítséget nyújt a pályaválasztási felelős, az osztályfőnök, szaktanárok és az igazgató.

5.15. Az iskolai jutalmazás formái

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást vagy szorgalmat tanúsít,
- vagy folyamatosan kiváló tanulmányi eredményt ér el,
- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport-, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon, pályázatokon kiváló eredményt ér el,
- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és

növeléséhez,
az iskola jutalomban részesítheti.

Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicsérek adhatók:

- szaktanári dicséret;
- osztályfőnöki dicséret;
- igazgatóhelyettesi dicséret;
- igazgatói dicséret;
- nevelőtestületi dicséret.

Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók osztályfőnöki dicséretben részesülnek.

Az a tanuló, aki egész évben kiemelkedő tanulmányi (legalább négy tantárgyi dicséretet szerzett) és közösségi munkát, valamint példamutató magatartást, szorgalmat tanúsított, a tanév végén nevelőtestületi dicséretben részesülhet. A javaslatot az osztályfőnök terjeszti a nevelőtestület elé. A megszavazott dicséretet a bizonyítványba be kell vezetni.

Az iskolai szinten is kimagasló teljesítményért, az iskolán kívüli versenyeken elért 1-3. eredményes helyezéért igazgatói dicséret jár. A dicséretet bejegyezzük az e-naplóba. Az intézmény honlapján és Facebook-oldalán is megjelentetjük a kiváló versenyeredményeket elért tanulóinkat.

A tanévzáró ünnepélyen kerül átadásra a *Kiváló sportoló és kiváló tanuló* kupa. Ez az elismerés kiváló sporttevékenység és kiváló tanulmányi munka alapján kapható. Három lány és három fiú részesülhet a díjazásban, az első helyezettek neve felkerül a vándorkupára, az 1., 2., és 3. helyezésben részesülők arany, ezüst, bronz emlékérmét kapnak.

Az *év labdarúgója* címet minden tanévben egy fő nyerheti el, aki a tanév során a legeredményesebb labdarúgó, jutalma egy focilabdát ábrázoló vándorszobor, melynek talpazatára gravírozzuk a sportoló nevét.

A tanévzáró ünnepélyen adjuk át az iskola *Aranykoszorús diákja* címet azon tanulóinknak, akiknek a kiváló tanulmányi munkáját vagy kiemelkedő, iskoláért és közösségért végzett sporttevékenységét vagy kiemelkedő művészeti eredményét jutalmazzuk ezzel a díjjal. A díj egy aranykoszorút szimbolizáló kitűző, amihez oklevelet is készítünk.

Az aranykoszorús diákok, a kiváló sportoló és tanulók nevét, fényképét a helyben szokásos módon közzétesszük.

A *kerületi önkormányzat* kiváló tanulmányi, sport és közösségi munkáért részesíti elismerésben a tanulókat, az erre való felterjesztést az igazgató teszi meg, a nevelőtestület javaslata alapján.

Az egyéni elismerések mellett lehetőség van *csoportos jutalmazásra* is. A közösségi összefogást, a kiváló eredménnyel végzett együttes munkát, a kiemelkedő közös erőfeszítéseket tanúsító közösségek csoportos jutalomban részesülhetnek (pl. kirándulás, ingyenes belépő biztosítása, jutalomkönyv stb.)

5.16. Az iskolai büntetések formái

Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- a házirend előírásait megszegi,
- igazolatlanul hiányzik,
- vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének,

büntetésben lehet részesíteni.

Az írásos büntetések formái:

- szaktanári figyelmeztetés;
- osztályfőnöki figyelmeztetés;
- osztályfőnöki intés;
- osztályfőnöki megrovás;
- igazgatóhelyettesi figyelmeztetés, intés, megrovás;
- igazgatói figyelmeztetés;
- igazgatói intés;
- igazgatói megrovás;
- tantestületi figyelmeztetés, intés, megrovás.

A fegyelmező intézkedések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétség súlyától függően el lehet térni. Fegyelmező intézkedéseinkben az alapelv a nevelő célzat.

Súlyos köteleességszegésnek minősül:

- az agresszió, a másik tanuló megverése, bántalmazása;
- egészségre ártalmas szerek iskolába hozatala, fogyasztása;
- szándékos károkozás;
- az iskola nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése;
- ezen túl mindazon cselekmény, mely a büntető törvénykönyv szerint bűncselekménynek minősül.

Ha a tanuló kötelezettségeit súlyosan és vétkesen megszegi, vagy magatartása ellen súlyos kifogás merül fel fegyelmi eljárás alapján írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

A tiltott, illetve korlátozottan használható tárgyak (így különösen a mobiltelefon és egyéb hírközlő, kép- és hangrögzítésre alkalmas eszközök) átvételének, tárolásának és visszaadásának részletszabályait a Házirend tartalmazza.

5.17. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A tanórákra való felkészüléshez a tananyag megértéséhez, az ismeretek mélyebb elsajátítása érdekében szóbeli és írásbeli házi feladat kijelölése ajánlott.

Az alapfokú nevelés-oktatás iskolánkban az alábbiak szerint tagolódik:

Alsó tagozat: a nevelés-oktatás első, alapozó szakasza: 1-4. évfolyam

Felső tagozat: a nevelés-oktatás második, tudásbővítő szakasza: 5-8. évfolyam

Számunkra fontos, hogy a házi feladatok kiadásának szempontjai illeszkedjenek a fenti szakaszoláshoz.

Minden esetben célszerű figyelembe venni a következő szempontokat:

- a tanulók napi és heti terhelését;
- az egyes diákok képességeit, adottságait;
- az életkori sajátosságokat;
- az értelmi fejlettséget;
- a fejlődés ütemét;
- a megfelelő szóbeli-írásbeli arányt;
- az órai munka biztosítsa a házi feladat előkészítettségét.

Alapelvek:

- a házi feladat szerepe a tanórán megszerzett ismeretek elmélyítése, gyakorlása;
- a házi feladatok korosztálytól függetlenül sarkallják a diákot állandó önellenőrzésre;
- a házi feladatok segítsék elő a szülők tájékoztatását gyermekük iskolában végzett munkájáról, az iskolában folyó munkáról;
- a napközis kollégák folyamatosan tájékoztassák a tanítókat a házi feladatok mennyiségéről, azok megoldásáról egyénre szabottan is;
- hasonlóképpen tájékoztassák egymást a felső tagozaton a szaktanárok és az osztályfőnökök;
- a házi feladatok mindig kerüljenek ellenőrzésre a tanórán, mert eredményessége a további munka alapja;
- a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási magatartási problémákkal küzdő tanulók különleges helyzetüknek megfelelően differenciált, az egyéni képességekhez igazodó házi feladatot kapjanak.

Alsó tagozat:

Az első két évfolyamon a házi feladatok lehetőség szerint legyenek játékosak, illeszkedjenek az életkori sajátosságokhoz, a gyermek számára könnyen teljesíthetők legyenek. Ne okozzon

nehézséget, külön terhet annak megoldása a tanulók számára. Fontos szempont, hogy megoldása sikerélményhez juttassa a tanulót, amely motivációt jelent a későbbiekre nézve. A feladatok könnyen és gyorsan ellenőrizhetőek legyenek, az ellenőrzés pedig építő jelleggel történjen. Harmadik és negyedik osztályban a tanulók alkalmanként segíthetik és ellenőrizhetik egymás munkáját is. Legyenek képesek önálló ellenőrzésre, illetve önellenőrzésre is.

Fontos szempont, hogy az egyes tanulók képességeiknek, értelmi fejlettségüknek legmegfelelőbb, az előrehaladásukat leginkább szolgáló házi feladatokat kapjanak, hiszen célunk és feladatunk a képességek és készségek sokoldalú fejlesztése.

Az egyes gyermekeknél a feladatok mennyisége, típusa, sokrétősége szolgálhatja a tehetséggondozást, míg más tanulóknál a sikeres felzárkózást.

A feladatok legyenek érdekesek, alkalmasak legyenek a napi „ismeretek” ismételtesére, áttekintésére, felidézésére, elmélyítésére, ne vegyék el az időt a gyerekektől.

Hétvégére nem ad házi feladatot a tanító, kivétel az egy tanórás tantárgy. Hosszabb szünetekre nem kapnak házi feladatot az alsó tagozatos tanulók.

Szándékunkban áll, hogy a 4. osztály végére „megtanítsuk” a gyerekeket a tanulói idő helyes beosztására. Ezáltal a tanulási technikák optimális alkalmazása érdekében a feladatok nehézségi fokozatok szerinti végrehajtására.

Felső tagozat:

Az ötödik és hatodik évfolyamon a házi feladatok szolgálják az alapismeretek elmélyítését, megszilárdítását, rögzülését, segítik felismerni az esetleges hiányosságokat, bizonyos alapismeretek készség szintre emelését.

A hetedik-nyolcadik évfolyamon a házi feladatok elsődleges célja a sokoldalú képességfejlesztés legyen. Ezek a feladatok illeszkedjenek a gyermek egyéni képességeihez, tehetségéhez, fejlődésének üteméhez, segítsék a tanult ismeretek elmélyítését, valamint a felzárkóztatásra szoruló tanulók fejlődését. Az életkori sajátosságoknak megfelelően törekednünk kell arra, hogy a differenciált feladatok megoldása során verbális és kommunikációs készségük minél fejlettebbé váljon. A feladatok segítsék elő az egyéni törekvések megvalósulását. Figyelnünk kell az egyes szaktantárgyak közötti arányos elosztásra.

A hétvégére adott házi feladatok kérdése a szaktanár hatásköre. Lehetőség szerint ne kapjanak házi feladatot a diákok. Mindenképpen javasolt a hétvégére kiadott házi feladatoknál a tanulók terhelhetőségének megvizsgálása. Amennyiben ad házi feladatot, az minden esetben feleljen meg a fenti szempontoknak. Hosszabb szünetekre nem kapnak házi feladatot a tanulók.

A házi feladatok, felszerelések hiányát különböző jelölésekkel, érdemjeggyel értékelhetik a pedagógusok. Szabadon döntenek ezek használatáról, beválthatóságáról. A tanulók tantárgyi osztályzatába ezek az értékelések nem számíthatóak be, a szorgalom minősítésénél kell figyelembe venni a hiányokat. Azonban a házi feladatok tartalmilag érdemjeggyel értékelhetőek, mely érdemjegyek már az adott tantárgy osztályzatát minősítik.

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai

A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.

Az otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) maximum 30 percet vehet igénybe egy tantárgyból.

A napi felkészülés otthoni (napközis, tanulószoba) ideje nem lehet több 1-1,5 óránál.

5.18.A tanulók fizikai állapotának mérésének rendje, módszerei

A tanulók fizikai állapotának és edzettségének a törvény által minden évfolyamra előírt mérési feladatait a tanév rendje szerint végzi el az osztály, vagy csoport testnevelő tanára.

A mérés az életkori sajátosságoknak megfelelően kiemelt képességek aktuális szintjét mutatja. Lehetőség van tehát:

- az átlagos, korosztályának megfelelő szint megismerésére és az ahhoz való viszonyítására;
- egymás teljesítményének megismerésére, az azokkal való összehasonlításra;
- saját magához mért teljesítményváltozás mértékének megismerésére;
- az előzőeket felhasználva a pillanatnyi fizikai állapottal való szembesülés során az önismeret, a tárgyilagos önértékelés, az akarat és az önbecsülés fejlesztésére.

Feladatok:

- mérés;
- értékelés;
- fejlesztési lehetőségek;
- korrigálás, felzárkóztatás, speciális fejlesztőgyakorlatok → tartásjavító, speciális mozgásanyag, ill. gyógytestnevelés;
- az egészségesen fejlett fizikum fenntartásához és fejlesztéséhez szükséges változatos mozgásanyag → általános fejlesztés biztosítása;
- sportági tevékenység felé irányítható kiemelkedő teljesítményt biztosító terhelés → sportági kiválasztás.

Alsó tagozat

Iskolánkban 1-4. évfolyamon egyszerű vizsgálati módszerként a terhelhetőség/egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek méréséhez a Hungarofit módszert alkalmazzuk. Ez a tesztrendszer terhelhetőséggel/egészséggel összefüggő objektív mérés. A teszteket évente kétszer, tanév elején ősszel és tanév végén április-májusban végezzük el 1-4. évfolyamokban. A mérést végző a mérési eredményeket rögzíti, majd meghatározza a tanuló fizikai fejlődése szempontjából szükséges intézkedéseket. A romló teljesítményű tanulók fejlesztéséről fejlesztési tervet készít, amelyet a következő mérés alkalmával kiértékel.

A teljes próbarendszer elvégzése előtt:

- felkészítjük a tanulókat, hogy ne szorongjanak, ne szenvedjenek futás közben;
- megértetjük velük, hogy az emberek nemcsak különféle testi, biológiai, fiziológiai

adottságokkal születnek, hanem még az egészséges tanulók pillanatnyi fizikai állapota között is igen lényeges eltérés van;

- el kell érünk, hogy ne legyen szégyenérzete senkinek azért, mert jelenleg gyengébb fizikai állapotban lévők csoportjába tartozik, de tanári segítség mellett igyekezettel, akaraterővel felzárkózhat;
- megértetjük velük, hogy egyéni képesség szerinti testneveléssel 2-3 év alatt fel tudja számolni hiányosságait.

A rendszeres alkalmazás és az újabb folyamatos felmérések alapján kialakított fejlesztési program eredményeként olyan fejlődés érhető el, amely lehetővé teszi az egyén számára az előrelépést.

A mérés eredménye alapján a nevelők a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét vizsgálják, az évente, félévente kapott eredményeket összehasonlítják, és ezt a KRÉTA rendszeren keresztül a szülők tudomására hozzák.

Célcsoport	Feladatok	Felmérés feladatai	Felelősök	Határidő
1-4. osztály	A biomechanikailag helyes testtartás kialakításához szükséges izomerő és izomnyújthatóság fejlesztése, ellenőrzése	Speciálisan összeállított gyakorlatsor	testnevelő	folyamatos
1-2. osztály	Az egyensúlyozási képesség és a mozgáskoordinációs képesség ellenőrzése	Az életkori sajátosságok figyelembevételével összeállított gyakorlatok segítségével.	testnevelő	november eleje, május eleje
3-4. osztály	Erő, gyorsaság, állóképesség aktuális szintjének ellenőrzése	Hungarofit- teszt	testnevelő	október eleje, április vége

Hungarofit pontértékek

Minden évfolyamon évente kétféle alkalommal elvégezzük az előírásnak megfelelően és értékeljük a tanulók elért eredményeit. Érdemjeggyel nem minősítjük a mérést, de az elért eredmények befolyásolhatják a félévi, ill. az év végi osztályzatokat.

Cél: többoldalú differenciált fejlesztés az életkori sajátosságoknak megfelelően.

Aerob állóképesség területén elérhető maximális pontszám: 77 pont (I./1.)

Izomerő, erő-állóképesség területén elérhető maximális pontszám: 63 pont (II./4,5,6)

Aerob fitesszmérés

- Előre meghatározott időtartam alatt megtett távval mért aerob állóképesség (m) Cél: adott időtartam alatt a lehető leghosszabb táv megtétele.
- Cooper-teszt, futással/kocogással (Pulzusméréssel kiegészítve)

Általános testi erő, erő-állóképesség mérése

Az alább felsorolt hat motorikus próbában elért teljesítmény értékelése alapján.

- Dinamikus izomerő, vázizomzat fitességének mérése:
- Helyből távolugrás, páros lábbal – a láb dinamikus erejének mérése.
- Tömöttlabda-dobás hátra, két kézzel, a fej fölött – a váll- és a törzsizmok dinamikus erejének mérése.
- Lökés előre, az ügyesebb kézzel, tömött labdával – a kar-, a törzs-, a lábizmok együttes dinamikus erejének a mérése.
- Izomerő-állóképesség, vázizomzat erő-állóképességének mérése
Hanyattfekvésből felülés térdérintéssel, folyamatosan, kifáradásig – a hasizmok erő-állóképességének mérése.
Hasonfekvésből törzsemelés és -leengedés, folyamatosan, kifáradásig – a hátizmok erő-állóképességének mérése.
- Mellső fekvőtámaszban karhajlítás és -nyújtás, folyamatosan, kifáradásig – a vállövi és a karizmok dinamikus erő-állóképességének mérése.

(Az utolsó 3 próbát folyamatosan, kifáradásig kell végezni a maximális időtartam: 4 perc.) Az általános fizikai teherbíró képesség minősítése

IGEN GYENGE 0-20,5 pont	Gyenge fizikai állapota miatt, a mindennapi tevékenységének maradéktalan elvégzése legtöbb esetben olyan fizikai-szellemi megterhelést jelent, hogy rendszeresen fáradtnak, kimerültnek érzi magát. Figyelem terjedelmének, tartósságának növeléséhez, közérzetének – átmeneti – javításához igen gyakran különféle élénkítő szerek, esetenként gyógyszerek fogyasztására van szükség. Hajlamos a gyakori megbetegedésre. Immunrendszerét a kisebb fertőzések, könnyebb megbetegedések leküzdése is már igen gyakran komoly feladat elé állítják.
GYENGE 21-40,5 pont	Az egész napi tevékenységtől gyakran fárad el annyira, hogy nem tudja kipihenni magát egyik napról a másikra, ezért estére sokszor fáradtnak, levertnek, kimerültnek, rosszkedvűnek érzi magát.

KIFOGÁSOLHATÓ 41-60,5 pont	A rendszeres mindennapi tevékenységétől ugyan már ritkán fárad el, de a váratlan többletmunka még erősen igénybe veszi.
KÖZEPES 61-80,5 pont	Elérte azt a szintet, amely elegendő ahhoz, hogy az egészséges létezése stabil maradjon, azaz tartósan kiegyensúlyozottan, jó közérzettel élhessen. Rendszeresen, heti 2-3 óra testedzéssel a továbbiakban törekedjen arra, hogy a későbbi élete folyamán is egészsége megőrzése érdekében, legalább ezt a szintet megtartsa.
JÓ 81-100,5 pont	Ezt a szintet általában azoknak sikerül elérni, akik valamilyen sportágban alacsonyabb szintű szakosztályban, ill. amatőr szinten rendszeresen edzenek, versenyeznek. Ha valaki arra az elhatározásra jut, hogy élsportoló szeretne lenni, legjobb, ha minél előbb hozzákezd az alapvető kondicionális képességeinek magasabb szintre fejlesztéséhez.
KIVÁLÓ 101-120,5 pont	Aki ezt a szintet eléri, már joggal reménykedhet abban, hogy speciálisan is olyan jól terhelhető fizikailag, hogy néhány sportágban már akár élsportoló is lehet.
EXTRA 121-140 pont	Ha valaki ezt a szintet eléri és megtartja, akkor az általános fizikai teherbíró képessége területén elérte azt a szintet, hogy fizikailag kiválóan terhelhető. Az eddigi vizsgálataink szerint ez egyben azt is jelenti, hogy alkalmassá vált szinte valamennyi sportágban, olyan rendszeres, magas szintű sportági specifikus edzés elvégzésére, hogy – nagyobb formaingadozás nélkül – nemzetközi szinten is csúcsteljesítményt érjen el.

Felső tagozat

Netfit mérés

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 81.§-a alapján 5-8. évfolyamon a Netfit mérési rendszert alkalmazzuk a tanulók fizikai fittségi mérésére a mindenkori tanév rendjéről szóló jogszabályban meghatározott mérési időszakban.

„81. § (1) Az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusa – az adott tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott mérési időszakban – az (5) bekezdésben meghatározott országosan egységes mérési módszer és az annak alkalmazásához kifejlesztett eszközök alkalmazásával a nappali rendszerű iskolai oktatás rendje szerintitanulók részvételével ellátja a tanulók fizikai állapotának és edzettségének (a továbbiakban együtt: fizikai fittség) mérésével kapcsolatos feladatokat. A tanulók fizikai fittségi mérésének célja a tanulók egészsége megőrzésének, javításának, fenntartásának előmozdítása, és a tanulók egészségi állapotának nyomon követése a tanulók fizikai fittségi szintjének feltárásával.

(2) Az (1) bekezdés szerint lefolytatott fizikai fitsségi mérés eredményeit a mérést végző pedagógus – a mérésben érintett tanulónként – rögzíti és feltölti az (5) bekezdés szerinti informatikai rendszerbe. (3) A fizikai fitsségi mérések egyes tanulókra vonatkozó, adott tanévben rögzített adatait az iskola testnevelés tantárgyat tanító és az iskola igazgatója által kijelölt egyéb pedagógusai tanévenként elemzik, és meghatározzák az adott tanuló fizikai fitsségi szintjének további fejlesztése szempontjából – elsősorban az iskolai testnevelésórák keretei között – szükséges intézkedéseket.

A fizikai fitsségi mérés eredményeit a mindenkori tanév rendjéről szóló jogszabályban meghatározott mérési időszak utolsó napjáig az iskolának a tanuló mérési azonosítójának alkalmazásával fel kell tölteni a Netfit rendszerbe. A fizikai fitsségi mérés tanulót érintő eredményeiről a tanuló és a szülő a tanuló mérési azonosítójának felhasználásával a Netfit rendszeren keresztül kap tájékoztatást.

A Netfit 4 fitsségi profilban 9 mérés segítségével jellemzi a tanulók állóképességét, erejét, hajlékonyságát és testösszetételét. A mérések eredményei tesztől függően két, illetve három zónába kerülhetnek: egészség zónába, fejlesztési zónába, fokozott fejlesztési zónába.

A Netfit fitsségmérési rendszer négy különböző fitsségi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fitsségi tesztek tartoznak. A négy profil egészében jellemzi egy tanuló egészségközpontú fitsségi állapotát. Az egyes profilok különböző számú tesztet tartalmaznak.

A testösszetétel és tápláltsági profil 3 db mérést, az aerob fitsségi (állóképességi) profil 1 db tesztet, a vázizomzat fitsségi profil 5 db tesztet, míg a hajlékonysági profil 1 db tesztet tartalmaz.

- Testösszetétel- és tápláltsági profil
- Testtömeg mérése – testtömeg-index (BMI)
- Testmagasság mérése
- Testzsírszázalék-mérése – testzsírszázalék
- Aerob fitsségi (állóképességi) profil
- Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter) – aerob kapacitás
- Vázizomzat-fitsségi profil
- Ütemezett hasizom teszt – has izomzat ereje és erő-állóképessége
- Törzsemelés teszt – törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága
- Ütemezett fekvőtámasz teszt – felsőtest izomereje
- Kézi szorítóerő mérése – kéz maximális szorító ereje
- Helyből távolugrás teszt – alsó végtag robbanékony ereje
- Hajlékonysági profil
- Hajlékonysági teszt – térdhajlítóizmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem

A Netfit szoftveres alkalmazása olyan személyre szabott értékelési lehetőséget kínál minden tanuló számára, amely vizuálisan is szemlélteti a fitsségi állapotot, valamint konkrét ajánlásokat

foglalmaz meg a fejlesztés érdekében. A fizikai fittségi mérés tanulót érintő eredményeiről a tanuló és a szülő a tanuló mérési azonosítójának felhasználásával a Netfit rendszeren keresztül kap tájékoztatást. Érdemjeggyel nem minősítjük a mérést, de az elért eredmények befolyásolhatják a félévi, ill. az év végi osztályzatokat.

A megfelelő szintű fizikai erőnlét, edzettség elérése, majd megtartása nemcsak a sport, hanem az egészség, az általános jólét szempontjából is igen fontos tényező. A fizikai aktivitás jellemzője az egészséges testsúly, az állóképesség és az izomerő.

El kell érünk, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

5.19. Tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei

A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elveit a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény, valamint a tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, illetve az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló 17/2014. (III. 12.) EMMI rendelet szabályozza.

Az oktatás eredményességét nagymértékben meghatározza a nevelő felkészültsége és rátermettsége mellett a megfelelően felszerelt szaktanterem, szertár és a gondosan kiválasztott tankönyvek, taneszközök köre. Mindezek a különböző tantárgyakon belül a személyiségfejlesztést, a koncentrált leképző megfigyelés fejlesztésével a tanulási képességek javítását, szemléletességével az elméleti tananyag képi megjelenítésének könnyebb megértését szolgálják.

Az oktatómunka során csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használunk a tananyag feldolgozásához, melyet az oktatásért felelős miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított.

A nyomtatott taneszközökön túl elektronikus eszközöket, tananyagot is használunk a tanítás-tanulás folyamatában.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervében, alapidokumentumaiban megfogalmazott pedagógiai elveknek, a szakmai kérdések mellett;
- az egyes tankönyvek kiválasztásánál azokat kell előnyben részesítenünk, amelyek több tanéven keresztül használhatók, tartós tankönyvek;
- a tankönyvek használatában a stabilitásra törekszünk: új tankönyv használatát csak akkor vezetjük be, ha szakmailag indokolt, az oktatás minőségét lényegesen jobbító.

A tankönyv kiválasztásánál tudnunk kell, hogy

- az adott tankönyv az érvényes tananyagot dolgozza-e fel;

- szövegezése, feladatrendszere alkalmazkodik-e az életkori sajátosságokhoz;
- megtalálható-e benne a motiválás;
- ad-e lehetőséget differenciált, változatos gyakorlásra;
- alkalmas-e önálló tanulásra;
- megfelelő-e a szemléletesség, a képhasználat;
- kiemeli-e a szükséges minimumot;
- mennyire rendszerezőek az áttekintést segítő kérdései, feladatai (tananyag elrendezésének elve, lényegkiemelés, ismétlések, összefoglalások);
- biztosítja-e az önellenőrzést;
- megjelenik-e a tanulás tanítása (tanulási stratégiák);
- milyen a technikai kivitelezése, esztétikai megfelelése;
- egészségvédelmi, környezetvédelmi szempontból megfelelő-e;
- kiemelt szerepet kapnak-e a képességfejlesztő feladatok.

Digitális tananyagok, eszközök

A technológia fejlődése, az információ szerepének felértékelődése, az aktív tanulni tudás, a közösségi kapcsolatok, a váratlan helyzetek megoldása olyan új típusú tudást igényel, mind a pedagógustól, mind a tanulóktól, amely a hagyományos tudásnál komplexebb. Az elmúlt időszak bebizonyította, hogy a digitális oktatást nem lehet már figyelmen kívül hagyni. Szükséges egy olyan tanítási-tanulási ciklus kialakítása, amely nemcsak a tanteremben, *hanem a tantermen kívül is segíti a digitális munkarend megvalósítását.* A távtanításra való átállás nem mehet végbe a digitális technológia hatékony felhasználása nélkül. *Akkor lehetünk sikeresek, ha olyan technológiai tudással rendelkezünk, amely lehetőséget ad a digitális eszközök és online alkalmazások megoldására.*

Olyan kommunikációs csatornát, tanulástámogató rendszert kell választanunk, a KRÉTA rendszer mellett,

- amelyben beazonosíthatók a szereplők;
- amely képes rövid szöveges üzeneteket közvetíteni;
- visszaigazolást kapunk az olvasásról;
- visszakereshetőek az üzenetek;
- megvalósítható a tanulók (szülők) alapvető instruálása: mit tegyenek, hová kell belépniük stb.;
- amely a tanulási folyamatról rendszeres visszajelzést nyújt a pedagógus, a tanuló és a szülő számára;
- amelyben lehetőségeink vannak arra, hogy a tanulók munkáját kövessük, javítsuk, feedbacket adjunk;

- amely tömbösítetten is képes az üzeneteket kezelni;
- amely képes együtt kezelni a tanulócsoportok tagjait;
- amely képes a diákok aktív tanulását segíteni;
- sokoldalú;
- amely hozzáadott értéket ad a tanórához;
- amely figyelmet kell fordít az adatvédelemre, a biztonságos és etikus internethasználat kérdéseire, valamint a reklámmentességre.

Az iskolai tanulás aktív, konstruktív folyamat, amely meghatározhatja az élethosszig tartó tanulás eredményességét, sikerét is. A megfelelő tankönyv, taneszköz alkalmazása segítheti, hiánya akadályozhatja a tanítás tanulás folyamatának hatékonyságát. Nagyon fontos azonban azt is belátni, hogy a pedagógust nem helyettesítheti a tankönyv, taneszköz, akármilyen jól használható is. A pedagógus törődését, szakértelmét, segítő szándékát nem nélkülözheti egy gyermek sem. A szemlélet a fontos, nem a tankönyv, az csak egy eszköz, amely segíti a tanulót, a tanárt abban, hogy öröm és hatékony legyen a tanulás. Egy jó tanár bármilyen anyagtól tud tanítani, a lényeg az, hogy az érdeklődést képesek legyünk fenntartani, élményalapú legyen a tanítás, tanulás.

5.20. Tananyag a nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismeréséhez

Iskolánkban nagy szerepet kap a tolerancia, a másság elfogadása. Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a nemzetiséghez nem tartozó tanulók is megismerhessék a hazánkban, különös tekintettel a szűkebb hazánkban, Újpesten élő nemzetiségek történetét, kultúráját, szokásait, hagyományait. Célunk a különböző kultúrák értékeinek kifejezésre juttatásával toleranciára, a másság elfogadására és megbecsülésére nevelés. Fontosnak tartjuk, hogy a gyerekek empátikusak, nyitottak legyenek a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, más kultúrák elfogadására, társadalmi érzékenységre.

A tananyagban megjelenő témakörök és az azokhoz kapcsolódó tartalmak alsó tagozaton:

- magyar nyelv és irodalom;
- környezetismeret;
- ének-zene;
- technika;
- vizuális kultúra;
- etika/hit- és erkölcstan/bibliaismeret;
- tanórán kívüli foglalkozások;
- témanapok;
- projektekbe integráltan.

- Felső tagozaton;
- magyar nyelv és irodalom;
- történelem;
- természettudomány/földrajz;
- ének-zene;
- etika/hit- és erkölcstan/bibliaismeret;
- hon- és népismeret;
- osztályfőnöki/közösségi nevelés;
- vizuális kultúra;
- tanórán kívüli foglalkozások;
- témanapok;
- projektekbe integráltn.

1-2. osztály

Témakörök	Tartalmak
Gyermekirodalom	Mondókák, kiszámolók, találós kérdések Népmesék és műmesék Illusztráció készítése, bábok készítése a mesékhez, mesék dramatizálása
Néhány, az év jeles napjaihoz kötődő ünnep, illetve az azokhoz kapcsolódó szokások, hagyományok	Újév: újévi köszöntők, hagyományok az újév napján Karácsony: karácsonyi köszöntők, a karácsonyhoz kapcsolódó szokások Húsvéti köszöntő
Kötődés a természethez	A növények és az állatok szerepe
A zene mindenkié	Nemzetiségek dalai Hangszerpótló eszközök

3-4. osztály

Témakörök	Tartalmak
Gyermekirodalom	Versek: népköltészeti alkotások és versek Eredetmesék

	Népmesék és műmesék Mesemondási szokások a különböző nemzetiségek közösségeiben
Jeles napokhoz kötődő szokások, hagyományok	Tavaszcélzás Virágvasárnap Szent György napja Pünkösöd
Kötődés a természethez	Gyógynövények Gyógyítás, "kuruzslás"
Jelképek	Himnusz, zászló
A zene mindenkié	Jellemző hangszerek Híres zenészek (a népzene, a komoly és a könnyű zene területeiről)
Híres emberek, nevezetes események	Bocskai szabadságharc – Lippai Balázs Thököly fejedelem – Horváth Ferenc Rákóczi szabadságharc 1956 – Kócos és Bizsu

5-6. osztály

Témakörök	Tartalmak
Gyermekirodalom	Versek, műmesék, elbeszélések, regényrészletek
Mese- és mondavilág	Eredetmondák, balladák
Az emberi élet sorsfordulóihoz kapcsolódó szokások	Lánykérés, lakodalom szokásai A születéssel, névadással kapcsolatos szokások. A halálhoz kötődő szokások
Tánc és zene	Népdalok, műdalok, zenei szemelvények zenei együttesek, más népek táncai

A népviselet: színek, formák, anyagok	Díszítőelemek, jellegzetes színhasználat A nemzetiségek közösségének viselete: formák, színek, díszek jellegzetességei, közlő funkciói, a férfi és a női viselet különbségei
Hagyományos mesterségek, ételek	kézműipar, kereskedelem

7-8. osztály

Témakörök	Tartalmak
Az epika és líra	Elbeszélések, versek
A nemzetiségi irodalom élő műhelyei	Könyvek, sajtótermékek, internetes portálok
Filmművészet	Filmek, amelyek nemzetiségekről szólnak
Más népek eredete és vándorlása	Az Újpesten élő nemzetiségek (p: cigányok, németek, görögök, ruszinok, ukránok, örmények) származása, vándorlása. Tárgyi emlékek, a mindennapi élethez használt eszközök (pl. a szekér, a sátor berendezési tárgyai, a vajda ereklýei). Élet a vándorlás idején. A vándor közösség tagjai, feladatuk, a család felépítése. A közösséget alkotó nők, férfiak, gyerekek kapcsolata, közösségben elfoglalt helyük. Kapcsolatteremtés, kapcsolattartás. Vándorjelek: a vándorjelek szerepe: mikor, miért, hogyan üzentek egymásnak a közösségek és mi volt a jelentősége az egyes jeleknek.
Képzőművészet	Naiv és tanult festők

A zene régen és most	19-20. századi ún. cigányzenei elemeket felhasználó művek, táncok, pl. Liszt-rapszódiai, Kodály: Galántai, Marosszéki táncok. Cigányzenészek Magyarországon és a nagyvilágban: Híres bandák és zenészek életútja, életműve (Pl. Száztágú cigányzenekar, a Rajkó zenekar, Dankó Pista, Szakcsi Lakatos Béla,) Görög tánc, a sváb közösség zenei hagyományai
Ismert, híres művészek	Írók, költők
	Színészek, rendezők
	Festők, szobrászok, iparművészek Közéleti szereplők

5.21. Az esélyegyenlőséget biztosító intézkedések

Intézményünk integráló jellegű intézmény. Integráltan neveljük, oktatjuk mind a különleges bánásmódot igénylő, mind a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat, ill. a különböző nemzetiségekhez tartozó gyerekeket.

Az esélyegyenlőség biztosítását az alábbi területeken biztosítjuk:

- a nevelésbe-oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása;
- a nevelés-oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás;
- a teljesítmények értékelése;
- a neveléshez-oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele;
- a neveléssel-oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés;
- a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés;
- szabadidős tevékenységeken való részvétel.

Az egyenlő bánásmód követelményének igyekszünk megfelelni.

Intézményünkben nem működhetnek olyan szakkörök, diákkörök és egyéb tanulói, szülői vagy más szervezetek, amelyek célja más személyek vagy csoportok lejáratása, megbélyegzése vagy kirekesztése.

Nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ha a nevelést-oktatást csak az egyik nembeli tanulók részére szervezzük meg, feltéve, hogy a nevelésben-oktatásban való részvétel önkéntes, továbbá emiatt a nevelésben-oktatásban résztvevőket semmilyen hátrány nem éri.

Iskolánk – többek között – az alábbi segítséget nyújtja diákjaink számára az esélyegyenlőség

megteremtése érdekében:

- kulcskompetenciák fejlesztését,
- az oktatásban használt információs, kommunikációs technológiák alkalmazását, a digitális tananyagok felhasználásának elősegítését,
- méltányos és egészséges tanulási környezet kialakítást,
- a pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztését,
- tapasztalat-, élményszerzésen alapuló tanulást,
- a differenciáló módszerek alkalmazását,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, a veszélyeztetett és a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelését,
- a mindennapos testedzés, a mozgás, sportolás biztosítását,
- környezettudatos szemléletű oktatás-nevelést,
- egészségügyi, szociális támogató rendszer kialakítását,
- hatékony, új tanulási módszerek elsajátíttatását és alkalmazását a tanórákon,
- a tanulói aktivitás növelését a tanítási órákon,
- a tanulási attitűd pozitív átformálását,
- a továbbtanulás támogatását,
- személyiségfejlesztést és közösségépítést,
- a szabadidő hasznos eltöltésének elősegítését,
- partnerközpontú nevelést,
- az egyéni bánásmód alkalmazását,
- felzárkóztatást,
- tehetséggondozást,
- fejlesztő értékelést,
- iskolapszichológusi, fejlesztő pedagógusi ellátást,
- önbizalmat fejlesztő foglalkozásokat.

Esélyegyenlőségi célkitűzéseink:

Olyan körülmények kialakítása, hogy megvalósuljon

- a megkülönböztetés megszüntetése,
- az egyenlő bánásmód,
- az emberi méltóság tiszteletben tartása,

- a társadalmi szolidaritás,
- a másság elfogadása,
- a tolerancia.

Minden tervezett infrastrukturális és tartalmi, szakmai fejlesztés esetén kiemelt figyelmet kell fordítanunk a hátrányos helyzetű, és a sajátos nevelési igényű tanulók nevelési-oktatási helyzetének javítására.

A fenti célok megvalósítása érdekében folyamatosan figyelemmel kísérjük

- a tanulók (HH/HHH ill. SNI) eloszlását az egyes iskolai osztályokban;
- a lemorzsolódás arányát;
- a továbbtanulási mutatókat;
- a tanórán kívüli programokon való részvételt;
- az iskolán kívüli segítő programokon való részvételt;
- a kompetenciamérések eredményeit;
- a hiányzásokat (igazolt és igazolatlan);
- a humánerőforrás hiányát;
- az infrastruktúrát és az ahhoz való hozzáférést;
- a módszertani képzettséget;
- az intézményi és szervezeti együttműködések (egyházak, kisebbségek, társszervek);
- a jelzőrendszer működését.

Az esélyegyenlőség megvalósulása érdekében intézményünk földszintjén megvalósult az akadálymentesítés.

5.22. Az iskolai egészségfejlesztési, egészségnevelési program

Intézményünk több éven keresztül tagja volt az Egészséges Iskoláért Hálózatnak. Iskolánk folyamatosan fejleszti környezetét, ami elősegíti azt, hogy az iskola az élet, a tanulás és a munka egészséges színtere legyen.

Úgy gondoljuk, mindannyiunk közös célja a gyerekek egészségi állapotának javítása, és minden olyan egyéb feladat megoldása, amely az egészség-prevenció kérdéskörébe tartozik. A fenntartó ajánlásával mintaiskolaként részt veszünk Az EFOP 1.8.0.-VEKOP-17-2017-00001 „Egészségügyi ellátórendszer szakmai módszertani fejlesztése” című kiemelt projekt „Egészségtudatosság fejlesztése 7-18 éves korosztály részére” modell megvalósításában. Segítjük a tanulók és az alkalmazottak testi és lelki egészségének védelmét. A tantermek otthonosságára, berendezési tárgyaira is odafigyelünk. Egy tökéletes osztályterem nem nélkülözheti a jól megtervezett, sokféle oktatási módszer – frontális, kis- és nagycsoportos munka, pármunka – alkalmazására megfelelő, ezért mobilis, könnyen mozgatható asztalokat és székeket. A bútorok jobban igazodnak a diákok igényeihez, ha azok magassága állítható,

illetve ergonómiailag megfelelőek. Tantermeink többségében ilyen asztalokat és székeket szereztünk be. A kabátokat, táskákat a folyosószekrényekben, ill. a tantermekhez tartozó tároló helyiségekben helyezük el, így lehetővé tesszük a rugalmasabb elrendezést. A tantermek mellett megújítottuk a könyvtár, az informatikaterem, a rajz-, technikaterem, a nevelőtestületi szoba, az irodai helyiségek, az ebédlők bútorait is. Megújult a tornaterem, a dzsúdóterem, az öltözők helyiségei, kialakításra került egy okosterem is új berendezésekkel.

Megtörtént az intézmény részleges akadálymentesítése is az önkormányzat támogatásával. Legnagyobb örömet azonban az iskolai sportpálya és futópálya gumiborítású megújítása okozta intézményünk tanulói, dolgozói számára. Sportiskolaként fokozottan kell ügyelnünk arra, hogy diákjaink megfelelő terepen tudjanak sportolni, mozogni, ezzel is segítve egészségük megőrzését. A testnevelés szorosan összefügg az egészséges életmódra szoktatással, a helyes táplálkozási szokások megismertetésével, az egészségtudatos magatartással, az egészségmegőrzéssel. A gyakorlat szintjén sokat teszünk azért, hogy tanulóink egészségesebben, tudatosabban éljék mindennapjaikat.

Együttműködést alakítunk ki a pedagógiai, az egészségügyi, a gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és a diákok között annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen.

Biztosítjuk az iskolai egészségügyi szolgáltatásokat. Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének, teret adunk a társas támogatást, a lelki egészségfejlesztést és a tanácsadást biztosító programoknak.

Egészségfejlesztés:

Az egészségfejlesztés magába foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, a mentálhigiéné, az egészségfejlesztő szervezetfejlesztés, az önsegítés feladatait, módszereit, a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzését.

Az egészségi állapotot az alábbi négy alapvető tényező határozza meg:

- genetikai tényezők;
- környezeti tényezők;
- helyes életmód;
- az egészségügyi ellátó rendszer működése.

Mivel az iskola a szocializáció kitüntetett színtere, így a fenti tényezők közül érdemi hatást – az iskola fizikai-tárgyi és pszichoszociális környezetének alakításával -, az iskola-egészségügyi ellátás minőségére és az életmódra tudunk gyakorolni.

Az egészségfejlesztés fő feladata:

- egészségfejlesztő környezet megteremtése és fenntartása;
- az egészségfejlesztő közösségi tevékenység;
- az egyéni képességek fejlesztése.

Egészségnevelés:

Véleményünk szerint iskolai egészségnevelésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő

ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben alapozódhassanak meg.

Célok:

- az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítása és begyakorlása;
- a betegségeket előidéző tényezők korai felismerése;
- egészségi állapot erősítése és fejlesztése;
- egészséges táplálkozás, a szabadidő aktív eltöltése;
- személyi higiéné, tisztálkodás;
- egészséges és biztonságos környezet kialakítása;
- egészségkárosító magatartásformák elkerülése;
- veszélyhelyzetek, járványhelyzetek megelőzésére történő felkészítés;
- mindennapos testmozgás;
- gyógytestnevelés, helyes testtartás;
- lelki egyensúly megteremtése;
- harmonikus párkapcsolat és családi élet kialakítása;
- iskolai agresszió megelőzése;
- resztoratív sérelemkezelés;
- énkép, önismeret: önállóságra, céltudatosságra való nevelés.

Módszerek:

- drog, dohányzás, alkohol ártalmai – előadás;
- szexuális felvilágosítás;
- drog- és mentálhigiénés kortárs továbbképzés;
- betegségek megelőzése – közös szabályok, normák betartása;
- tájékoztató füzetek, filmek;
- mérések, szűrések, vizsgálatok;
- táplálkozási tanácsadás;
- a differenciált testi nevelés (gyógytestnevelés);
- pedagógus-továbbképzések;
- szoros kapcsolattartás a szülőkkel, társszervekkel;

- rendezvények, programok.

Az iskolai egészségnevelő feladatokban közreműködnek:

- intézményvezetés;
- az iskolai koordinátor;
- testnevelők;
- a diákönkormányzatot segítő pedagógus;
- a gyermek- és ifjúságvédelmi megbízott;
- iskolapszichológus;
- osztályfőnökök, tanítók, tanárok;
- logopédus;
- iskolaorvos, védőnő.

Külső segítő kapcsolatok:

- a szülő, a család: megfelelő tájékoztatás után aktív részvételükkel támogatják az iskola egészségfejlesztési programját;
- fogorvos;
- szakemberek;
- Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő, Szakértői Bizottság, Szakszolgálat;
- Nemzeti Népegészségügyi Központ, ÁNTSZ;
- Rendvédelmi szervek – IV. ker. Rendőrkapitányság ifjúságvédelmi munkatársai;
- sportszakosztályok, sportszövetségek, sportolók;
- közétkeztető.

Szűrővizsgálatok:

Az iskolaorvos és a védőnő feladatai:

- komplex szűrővizsgálatok végzése;

korcsoport:	szűrések:
2., 4., 6., 8.osztály	mozgásszervek, ortopédia: gerinc, lúdtalp, súly- és magasságmérés
2., 4., 6., 8.osztály	Látásélesség
6. osztály	színlátás (pályaalkalmassági)
6. osztály	Hallásvizsgálat
2., 4., 6., 8.osztály	Golyvaszűrés

2., 4., 6., 7., 8.osztály	Vérnyomásmérés
---------------------------	----------------

Korcsoport	Védőoltások
6. osztály	DI-PER-TE
6. osztály	MMR
7. osztály	Hepatitis B
1. osztály	DPT III. oltások számonkérése

- a szakrendelésre küldöttek leleteinek begyűjtése;
- gyógytestnevelési besorolások;
- előadások megtartása:
- fogászati (1. osztály);
- aktuális felvilágosító előadás minden osztályban;
- felvilágosító előadás az aktuális védőoltásokkal kapcsolatban.

Egészségnevelés az iskolában

Fontos szabály:

- a tájékozottság,
- a tanulók életkori jellemzői, adottságai,
- az évfolyamonkénti egymásra épülés.

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területek iskolánk pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe beépülnek.

Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete;
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága;
- az értékek ismerete;
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe;
- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamat;
- a betegségek, fertőzések, járványok megelőzése;
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben;
- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete;
- a tanulás és a tanulás technikái;

- az idővel való gazdálkodás szerepe;
- a rizikóvállalás és határai;
- a szenvedélybetegségek elkerülése;
- a tanulási környezet alakítása;
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége;
- szervezetet érő káros hatások elkerülése vagy csökkentése a szervezet alkalmazkodóképességének erősítésével, növelésével.

Az egészségnevelés iskolai színterei

Tanórai foglalkozások

Minden tantárgynak van csatlakozási pontja az egészségfejlesztéshez. Ezekre a helyi tanterv kidolgozása során figyelmet fordítunk.

Tanórán kívüli foglalkozások

A tanórán kívüli foglalkozások kiegészítik a tanórai programot.

- versenyek – tisztasági verseny;
- sportrendezvények – iskolai olimpia, Bene-nap;
- kulturális programok;
- kirándulások, túrák, erdei iskola;
- egészségnapok: szűrések, állapotfelmérések;
- Válassz sportágat, válts életmódot! sportágválasztó- egészségnevelő rendezvényünk;
- zöldség- és gyümölcsnapok;
- interaktív foglalkozások;
- előadások;
- projekthetek, témanapok;
- Mossunk együtt kezet! a helyes kézmosás fontossága;
- részvétel az Iskolagyümölcs programban, a Vesd bele magad! programban, Minta menza programban, Iskolakert programban, DADA programban, Dove önbizalom programban, Enable programban, a Játék határokkal programban.

Az egészségnevelés témái

- Az egészség fogalma
- Az egészség, mint érték
- Az egészségkultúra kialakítása, fejlesztése
- Testkultúra, testápolás, testünk felépítése, serdülőkori változások

- Lelki- testi egészségvédelem
- Az egészséges fiatal életmódja az iskolában, a családban
- Az egészséget veszélyeztető tényezők: helytelen életmód, kockázatos viselkedés, veszélyes környezet, drog, alkohol, játék függőség, az internet veszélyei
- Egészségellenőrző vizsgálatok (testsúlyellenőrzés, vérnyomás-ellenőrzés, lúdtalpvizsgálat, testzsírtömeg-vizsgálat, edzettségi önvizsgálat, mell önvizsgálata stb.)
- A betegségek megelőzései
- Orvoshoz fordulás
- Prevenció
- Feladatok, területek
- Az egészséges táplálkozás – mozgás
- az egészséges táplálkozás népszerűsítése – osztályfőnöki, biológia, környezetismeret, órákon, délutáni foglalkozás keretében;
- iskolai étkeztetés ellenőrzése;
- iskolai büfé választékának bővítése, egészséges élelmiszerek jelenléte;
- az élelmiszerek által közvetített megbetegedésekre a figyelem felhívása;
- előadások szervezése: szakemberek részvételével;
- étkezési kultúra – ízlés, szokások, rendszeresség;
- az étrend szerepe az egészséges táplálkozásban;
- az élelmiszerek összetevői: szénhidrátok, zsírok, fehérjék, vitaminok, ásványi anyagok;
- a napi táplálkozás aránya;
- teljesítmény és táplálkozás;
- testsúlyellenőrzés;
- az energiaigény (pihenés, tanulás, olvasás, mozgás);
- az egészséges táplálkozás kritériumai: mértékletesség, kiegyensúlyozottság, változatosság;
- aktív és passzív pihenés.

A környezeti ártalmak csökkentése, az egészséget támogató tanulói környezet kialakítása

- zajártalom csökkentése a halk beszéddel;
- a tanterem világításának ellenőrzése, karbantartása;
- sötétítő függönyök elhelyezése;

- hulladékkezelés;
- egészséges váltócipő használata;
- kényelmes ruházat hordása;
- a tantermek, helyiségek folyamatos, rövid idejű szellőztetése;
- a termeket esztétikusan rendezzük be a korosztálynak megfelelő bútorzattal (pad, szék mérete);
- esztétikus dekoráció elhelyezése;
- osztályokban zöld sarok kialakítása;
- „zöld” udvar, játszótér további megtartása, fejlesztése;
- Iskolakert kialakítása, gondozása;
- számítógépek megfelelő elhelyezése;
- ülésrend kialakítása egyéni adottságok figyelembevételével (rövidlátás, halláskárosodás stb.), annak időszakonkénti változtatása, a gyermekek szemének és gerincének terhelése miatt.

Szabadidő helyes felhasználása – a helyes napirend

- Az alvás, étkezés, tanulás, testedzés, szabadidő egységes összehangolása, rendszere;
- Rendszeresség;
- A tanulás egészségtana (időbeosztás, hely, testtartás stb.);
- Kifáradás, jelzőrendszer;
- A pihenés szerepe – aktív-passzív;
- Vakáció, szabadidő hasznos eltöltése.

A szenvedélybetegségek elkerülése – drog, alkohol, dohányzás

- Információgyűjtés;
- előadók meghívása;
- kortárssegítő csoportok kialakítása;
- osztályfőnöki órák témája;
- környezetismeret, biológia órákon tananyag részeként a téma feldolgozása;
- szülőknek szervezett előadásokon ismeretek bővítése;
- élvezeti szerek hatásai;
- alapjelentések tudatosítása: szenvedély, szorongás, mérték, mértékletesség, hozzászokás, hiánytünetek, függőség;
- dohányzás: hatóanyag, aktív, passzív, hatása, megelőzés;

- alkohol: az ivás kultúrája, szokások, hatása a szervezetre, megelőzés;
- kábító hatású szerek: legális és illegális, a függőség fajtái, következményei;
- drogfogyasztó magatartás kialakulása, hatása;
- egyéb függőségfajták: élvezeti szerek (kávé, csokoládé), szerencsejátékok, gyógyszer-fogyasztás, PC, TV, videó, internet rabsága;
- Mobilmentes nap tartása.

Járványok, betegségek elkerülése

- tájékoztatás- szülők, tanulók, külső partnerek;
- intézkedési terv – a járvány elterjedésének megakadályozására;
- fertőtlenítés, takarítás;
- kézmosás fontossága;
- távolságtartás;
- egészségvédelmi eszközök használata;
- prevenciós tevékenység;
- betegség esetén szükséges intézkedések.

A szexuális felvilágosítás

- előadások- egészségnap;
- osztályfőnöki órák témájaként;
- iskolapszichológus foglalkozásai;
- biológiaóra tananyagaként;
- érzelmek, barátság, változások kora;
- személyiségfejlődés;
- érettség;
- kapcsolati kultúra;
- felelősség, erkölcs;
- fogamzásgátlás, abortusz veszélyei;
- nemi egészség, harmónia;
- nemi betegségek: szifilisz, AIDS.

Személyi higiéné, testápolás, öltözködés

- rendszeres tisztálkodás otthon és az iskolában;
- testünk felépítése és védelme;

- változások a serdülőkorban;
- a külső megjelenés: ápoltság, tisztaság, esztétikum;
- öltözködés, divat, egészség;
- testünk tisztántartása: testrészek higiéniája, rendszeres fehérneműcsere;
- fogmosás otthon és az iskolában;
- testneveléshez szükséges ruházat tisztántartása;
- mosdóhelyiségek berendezésének fejlesztése;
- mosdók tisztaságának megőrzése;
- személyes felszerelés elhelyezésének megoldása (törölközők);
- gyermekek tisztálkodásának fokozott figyelemmel kísérése;
- tisztasági verseny hirdetése;
- tisztaság projekt;
- Mossunk együtt kezét!

Társas kapcsolatok

- a serdülés hatása a személyiségre;
- érzelmi problémák: jó-rossz, öröm-káröröm, gonosz, harag, rémület, félelem, szeretet, szerelem, bátorság;
- értékrend: önértékelés fejlődése, nagy igazságérzet;
- fiúk, lányok barátsága;
- kirívó magatartás, utánzás;
- nemi érés tudatosulása.

Egészséges környezet védelme

- Környezetünk tisztasága: iskola, otthon, utca, természet;
- Víz, levegő, talaj, növény- és állatvilág védelme;
- Környezetvédelmi előírások: környezetkímélő, energiatakarékos;
- Energiatudatos tevékenységek;
- Új technológiák káros következményei;
- Hulladék csoportosítása;
- Hulladék gyűjtése: fedett, szelektív, fertőzésveszély;
- Egyéni felelősség a természeti környezetünk iránt.

Bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése

- megfelelő osztálylétszámok kialakítása;
- az erőszakos viselkedés elleni fellépés támogatása;
- együttműködés a szakszolgálat pszichológusával és a gyermekjóléti szolgálattal;
- szociális képességrendszer fejlesztése;
- közösségfejlesztés;
- felvilágosítás: előadások tartása külső szakember meghívásával;
- a resztoratív sérelem veszélyeinek megismertetése;
- tanulók felkészítése arra, hogy képesek legyenek ne csak maguk, hanem mások egészségének és életének védelmére is.

A személyes biztonság

- Baleset- és bűnmegelőzési program.

Tevékenység	Módszer	Felelősök	Határidő
Általános balesetvédelmi helyzetek, szabályok az iskolában	Baleset megelőzésére felkészítés a balesetveszélyes helyzetek felismerésére. Tilos és elvárható magatartási formák ismertetése, életkoruknak és fejlettségi szintjüknek megfelelően	osztályfőnökök – az ismertetés tényét, tartalmát dokumentálni kell. napközis nevelők	szeptember első tanítási napja
Közlekedési eszközzel és közlekedési eszköz nélküli szabályos közlekedés elsajátítása, alkalmazásának fontossága	A közlekedés elmélete és gyakorlata (biztonságos átkelés az úttesten, gyalogos és tömegközlekedési szabályok, kerékpározás szabályai, útburkolati jelek). Versenyeken, rajzpályázatokon való részvétel. Közlekedési park látogatása, tesztek, feladatlapok Kerékpáros, gyalogos nap meghirdetése	osztályfőnökök, szaktanárok, projektfelelős	szorgalmi évenként szükség szerint témaköröknek megfelelően, lehetséges pályázatokhoz kapcsolódóan
Baleset-megelőzés az iskolán kívül	Tanulmányi kirándulások, erdei iskolák, sporttáborok, nyári táborok, sítáborok	osztályfőnökök, testnevelő tanárok	az aktualitásnak megfelelően

Tevékenység	Módszer	Felelősök	Határidő
Balesetvédelem a szakórákon	Kémia-, fizikaóra: kísérletekhez szükséges anyagok és eszközök szakszerű, balesetmentes használata. Testnevelés: sporttevékenységek sérülés nélküli végzése Osztályfőnöki óra: tűz-és katasztrófavédelem	Szaktanárok, osztályfőnökök	első tanítási órán + folyamatosan
Elsősegélynyújtás oktatása	Természetismeret, testnevelés-, biológia-, osztályfőnöki órák, délutáni foglalkozások	Szaktanárok	a tananyagba építve
Erőszakmentes konfliktuskezelő technikák megismerése. Mit tehetünk?	Osztályfőnöki órák: helyzetgyakorlatok. Önismeret, emberismeret Iskolapszichológus foglalkozásai interaktív foglalkozások	iskolai koordinátor, osztályfőnökök iskolapszichológus külsős szakemberek	a tananyagba építve tanórán kívül Dove program Enable program
Bűnmegelőzés az iskolában és az iskolán kívül (testi, lelki, szexuális bántalmazás, drog, alkohol, világháló veszélyei, függőségek veszélyei)	Bűnök, büntetések, áldozatok, az áldozattá válás elkerülése. A rendőrség tájékoztatása, előadása, bemutató foglalkozása. Az Okos digitális programban, DADA programban, Játék határokkal programban való részvétel	Igazgató, osztályfőnökök, iskolai koordinátor, gyermekvédelmi megbízott iskolapszichológus külsős szakemberek	Tanórán, tanórán kívüli tevékenységek keretében + aktuális esettől függően

A teljes körű egészségfejlesztési program megvalósításáért az iskola minden pedagógusa, dolgozója felelős.

A program megvalósulásának ellenőrzése-értékelése

Életvitelszerűen megvalósuló tevékenységek:

A napi iskolai élet során folyamatosan végzett és irányított tevékenységekkel szemben az elvárás az, hogy beépüljenek a tanuló magatartásformái sorába, és spontán végzett cselekedetökké váljanak. A pedagógusok a tanulók közt élve „érezkelik” a folyamat fejlődését, érését, és szükség szerint korrigálják azt.

Tanórai keretben megvalósuló fejlesztés:

A tananyaghoz kapcsolódóan elsajátítandó ismeretek ellenőrizhetők, mérhetők. Részei a tanulási folyamatnak. A tananyag számonkérésének folyamatában ellenőrizhető, hogy az életvitelszerűen rögzítendő elemek valóban beépültek-e a tanuló viselkedési kultúrájába.

Tanórán kívüli tevékenységek (egyéb foglalkozások) során megvalósuló fejlesztés:

A munkaterv szerint megszervezett témanapok, témahetek, projektek, programokban való részvétel egyrészt a fejlesztési folyamat előre tervezett elemei, másrészt a hiányosságok észlelését követő korrekciók. Az átadott ismeretek, a megtapasztalt egészségnevelési elemek a programok során be kell épüljenek a tanulók és adott esetben a családjuk napi életviteli kultúrájába, annak szerves részévé kell váljanak.

Visszacsatolás:

Az adott események, a tanév értékelése során elért eredmények reális feltérképezése adja a következő tervezési időszak szakmai alapját. Az elsajátítandó ismereteknek spirálisan fejlődniük kell, el kell mélyülniük. Ez az éves munkatervben, a program- és a foglalkozási tervekben terveződik meg.

5.23.A mindennapos testedzés megvalósítását szolgáló program

A sport nemcsak a testnevelésnek, de a lélek nevelésének is leghatásosabb eszköze, és minden iskolának, a legalacsonyabbtól a legmagasabbig első és szent kötelessége a lélek nevelése, hogy fiaiból embert faragjon.” (Szent-Györgyi Albert)

A nemzeti köznevelésről szóló törvény 27. § (11) bekezdése alapján a mindennapos testnevelést legalább napi egy testnevelésóra keretében szervezzük meg. Ebből legfeljebb heti két óra a sportról szóló törvény szerinti igazolt sportolói jogviszonnyal és érvényes versenyengedéllyel rendelkező, versenyszerűen sportoló tanuló kérelmére, a sportszervezet keretében szervezett edzéslátogatás igazolásával váltható ki, feltéve, hogy az érintett testnevelésórát nem előzi meg és nem követi közismereti tanóra.

Programunk a helyi lehetőségekből kiinduló, reális, fenntartható célkitűzés, mivel a program iskolánk minden tanulójának egész éven át lehetőséget ad a rendszeres mozgásra. A program figyelembe veszi a helyben felkínálható iskolán kívüli lehetőségeket is.

A mindennapos testnevelésben lehetőség van arra, hogy a tanuláshoz szükséges tulajdonságokat megerősítsük: legyen erős, kitartó, becsületes és szorgalmas, ne legyen fáradékony, bírja a tanulással járó idegi és fizikai terhelést.

Célok:

- a rendszeres testmozgás, az egészséges életmód iránti igény felkeltése;
- az ehhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalók, ismeretek elsajátíttatása;
- a mindennapi élethez szükséges alapvető tulajdonságok, készségek kialakítása: akaraterő, szorgalom, kitartás, becsületesség, szabályok betartása, a társak tisztelete, segítése, a csapatmunka szerepe, az idegi és fizikai állóképesség, az egészséges önbizalom, a céltudatosság stb.;
- a tanulóknak a saját szervezetük felépítésének és működésének alapfokú tudnivalóinak tudatosítása;
- egészségnevelés, a szociális kompetenciák, a csapatmunka, a kreatív együttműködés fejlesztése;
- a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel;
- a fizikai erőnlét, az ellenálló-képesség növelése;
- mozgáskoordináció fejlesztése.

Feladat:

a mindennapos testedzés keretében

- a keringési és légzőrendszer megfelelő terhelése;
- a biomechanikailag helyes testtartás kialakítása és fenntartása;
- a gerinc- és ízületvédelem szabályainak betartása;
- a tanórákon minden tanító kötelessége, hogy a gyerekek a megfelelő méretű székeken a helyes testtartást elsajátítsák és alkalmazzák, valamint az órákon rövid tornát, lazító gyakorlatokat végezzenek;
- a testmozgás jelentsen sikerélményt és örömet a tanulóknak (sport, játékok, tánc);
- olyan életmódsportok megszerettetése, amelyeket egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében.
- Mivel intézményünk lakótelepi iskola, a kezdetektől fogva fokozottan ügyelünk arra, hogy tanulóinknak mozgáslehetőségeket biztosítsunk.

A mindennapos testnevelés szinterei

Tanórák

köznevelés típusú sportosztály:

- 1-4. osztály heti 5 testnevelésóra

(A fenntartó támogatásával 1. és 2. osztályban az 5 testnevelésórából heti 2-2 óra úszásoktatás)

- 5-8. osztály heti 5 testnevelésóra

normál kerettantervű osztály

- 1-8. osztály heti 5 testnevelésóra

A köznevelési típusú sportosztályokban a versenyszerűen sporttevékenységet folytató, érvényes versenyengedéllyel rendelkező sportolók a szülő kérelme és a sportszervezet által kiállított, edzslátogatást igazoló dokumentum birtokában a mindennapos testnevelést 3 testnevelésórával és 2 szakosztályi edzéssel teljesíthetik, feltéve, hogy a kiváltott testnevelésórát nem előzi meg és nem követi közismereti tanóra.

A normál kerettantervű osztályban sportoló tanulók is teljesíthetik a mindennapos testnevelést a fent leírt feltételek teljesülése esetében.

Tanórán kívüli rendszeres foglalkozások:

- szakosztályi edzések;
- iskolai sportkör foglalkozásai: labdarúgás, kézilabda, lövészet, vívás, torna, atlétika;
- gyógytestnevelés foglalkozások: a kerület által kijelölt iskolában;
- versenyre való felkészítés, versenyeken való részvétel;
- UTE: torna, labdarúgás, dzsúdó;
- Modern Sport Akadémia: úszás, vízilabda;
- Kézilabda az iskolában program – Magyar Kézilabda Szövetség;
- Bozsik program – Magyar Labdarúgó Szövetség;

Időszakos foglalkozások:

- Életmódsportokkal való ismerkedés;
- sportágválasztó iskolai rendezvény;
- 3. évfolyam fakultatív úszásoktatás;
- korcsolyaoktatás fakultatív;
- síoktatás – fakultatív;
- KSI kajaksuli;
- evezés;
- Pilot programban való részvétel.

Alkalomszerű:

- tanév végén erdei iskolai tábor (a vízi sportokkal való ismerkedés);
- kirándulások, túrák;
- tanévenként két alkalommal a kerületi futófesztiválon való részvétel;
- kerületi, budapesti sportágválasztó rendezvényen való részvétel;

- budapesti futóversenyeken való részvétel;
- Kihívás napja;
- Ben(n)e vagyunk! Sportnap;
- Válassz sportágat, válts életmódot!;
- Iskolai olimpiai projekthét (4 évente);
- Európai Diákolimpia Napja;
- Magyar Olimpiai Akadémia rendezvényei, versenyei;
- Magyar Olimpiai Bizottság rendezvényei.

5.24. Környezeti nevelési program

A környezeti nevelés a közoktatás kiemelt fejlesztési feladata, melynek az iskolai oktatás valamennyi elemét át kell hatnia, elő kell segítenie a tantárgyközi kapcsolatok erősítését, a tanítás-tanulás szemléleti egységét, a tanulók személyiségének fejlődését.

“A fenntarthatóságra való felkészítés egész életen át tartó tanulási és szocializációs folyamat, amely tájékozott és tevékeny állampolgárokat nevel, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és etikusan felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös döntéseikért, tetteikért. Ezek az intézkedések biztosítják az egészséges környezetet és a hatékony gazdaságot a jövő számára.” (Czippán Katalin – Havas Péter – Victor András)

Az évtizedek alatt végzett munkánk eredményeként, amit tanulóink környezettudatos magatartásának alakítása érdekében tettünk, elnyertük az Örökös Ökoiskola címet.

Ez a cím azon nevelési-oktatási intézmények elismerése, melyek intézményi keretek között átgondoltan, rendszerszerűen és mindennapi gyakorlatként, ún. „egész intézményes”

megközelítésben foglalkoznak a fenntarthatóságra neveléssel: a környezeti és egészségneveléssel, a helyi közösségek számára fontos hagyományok ápolásával, a környezettudatos intézmény működtetésével.

A gyerekek természettudományos szemléletének alakításában iskolánknak fontos szerep jut. Célunk, hogy a diákok összefüggésbe tudják hozni azokat a tényeket, jelenségeket, amelyek abból fakadnak, hogy egy globális társadalom részesei. Ahhoz, hogy felelős döntéseket tudjanak hozni, ismerniük kell az okokat: globális felmelegedés, vízhiány, csökkenő energiakészlet, klímaváltozás. Nyitottabb, messzebb tekintő szemléletmód és életfelfogás a cél. A szemléletváltásra a gyermekek a legfogékonyabbak, épp ezért fontos, hogy már iskolás korban megismerjék a téma fontosságát és felfigyeljenek személyes érintettségükre, hiszen kis odafigyeléssel ők is sokat tehetnek a Föld védelméért.

Helyzetelemzés, helyzetkép:

Iskolánk Újpest központjában található. 1976-ban nyitotta meg kapuját egy akkor épült lakótelep közepén. Az épület állagának romlását nem követte folyamatos felújítás. A 2008/2009- es tanévben korszerűsítették a fűtési rendszert, energiatakarékosabbá tették. 2012-

ben gumiborítású sportpályát, 2013-ban gumiborítású futópályát, 2015-ben dzsúdótermet avathattunk. 2016-ban teljesen megújult a tornatermünk. 2019-ben az épület nyílászáróinak cseréje kezdődött el, ill. részleges armatúracseré is történt. Szükséges lenne az épület nyílászáróinak, világítási rendszerének a további megújítása az energiagazdálkodás, a környezeti nevelés, az egészségmegőrzés szempontjából.

Az iskola működése környezeti nevelési szempontból

Iskolánkban a nevelőtestület minden tagja foglalkozik környezeti nevelési kérdésekkel a tanórákon és azokon kívül. Vannak, akik minden akcióban, munkában részt vállalnak, s vannak, akik időnként kapcsolódnak egy-egy tevékenységi területhez. A környezeti nevelés az a terület az iskolai életnek, amely minden partnernek feladata kell, hogy legyen.

A környezet rendezettsége, tisztasága, hangulata, miliője meghatározó, pozitív hatása van a tanulás, tanítás folyamatára. Törekszünk arra, hogy az intézménybe elsőként lépők: leendő elsősök, azok szülei, vendégek benyomása is kedvező legyen. Ahhoz, hogy a fentieket elérhettük és fenntarthatjuk lényeges a gyerekek környezeti kultúrájának környezettudatos magatartásának alakítása, fontos, hogy gyermekeink felelősséget vállaljanak környezetük iránt, felhívjuk a figyelmüket a klímaváltozás veszélyeire, a megújuló energiák előnyeire, felelősségükre, kihasználva személyes érintettségüket.

Több éve hirdetjük meg a tisztaság projektünket az osztályoknak. Ennek keretében tisztán kell tartaniuk közvetlen környezetüket, ügyelni kell az osztálytermek rendjére, berendezésére, vállalni kell egy területet az iskola udvarán, amit nekik kell szépíteniük, zöldesíteniük, takarítaniuk. A környezet tisztasága mellett a személyes higiéniai szabályok betartása is elvárt viselkedés.

Pályázattal sikerült fejleszteni tárgyi eszközeinket: szelektív hulladéktárolók, fémösszenyomó, pillepalack-préselő, kerti eszközök, sütóolaj-gyűjtő.

A környezeti nevelés színterei

Tanórák

A tanórákon hozzárendeljük az adott témához a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat. Az óra jellege határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzuk fel. Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások, amelyekhez a diákoknak is köze van. Különböző interaktív módszereket használva adjuk át az ismereteket, de jelentős szerepet kap az önálló ismeretszerzés is. A szemléltetés hagyományos, audiovizuális és informatikai lehetőségeit felhasználjuk, alkalmazzuk. Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink megfelelő elméleti alapokat szerezzenek, mert csak annak tudatában lehet okos, átgondoltan harcolni a környezet megóvásáért.

Tanórán kívüli foglalkozások

A tanév végén a tanulóink erdei iskolában vagy táborban töltenek egy tanítási hetet. Az erdei iskolában és a táborban a munka meghatározott, előre kidolgozott program alapján folyik.

Az év folyamán diákjaink rendszeresen részt vesznek múzeum- és intézménylátogatásokon (szennyvíztelep, erőművek). Az itt folyó munka a tanév szerves része.

A gyerekek környezet- és természetvédelmi versenyeken indulnak, ahol elmélyíthetik elméleti

tudásukat. (Túl a szeméthegeyen környezeti vetélkedő, Hungarikum vetélkedő)

Iskolánkban rendszeres, különböző szelektív gyűjtési akciókat szervezünk: elem, pillepalack, papír, kupak

A Föld napja alkalmából több napig tartó vetélkedőkön bővíthetik ismereteiket tanulóink, környezetvédelmi feladatokat hajthatnak végre.

Témanapok, projekthetek szervezése (Geodéták, Zöld világ, Víz projekt), ahol a gyerekek felborítva a hagyományos osztályformákat csoportokban, kooperatív formában sajátítják el a szükséges ismereteket, gyakorlatok során tapasztalhatják meg azokat a dolgokat, amit a fenntarthatóság érdekében már ők is megtehetnek.

Csatlakoztunk az Európai Hulladékcsökkentési Héthez, a Zölden jobb! mozgalomhoz – célunk a környezettudatos gondolkodás játékos, kreatív formában való népszerűsítése volt.

A Fenntarthatósági témahéthez az első alkalomtól kapcsolódunk, minden tanuló és pedagógus részvételével

A Budapest Főváros Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály szervezésében „A kézmosás oktatásának világnapja!” alkalmából a „Mossunk együtt kezet!” rekorddöntési kísérletében részt vett iskolánk. Az iskola tanulói megtanulhatták miért, mikor és hogyan kell helyesen kezet mosni, hogyan védekezhetünk a fertőzésekkel szemben.

Évek óta részt veszünk a TeSzedd – Önkéntesen a tiszta Magyarországért! akcióban. Iskolánk udvarát és környékét tisztítjuk meg a szeméttől, szülők, pedagógusok, diákok együtt végezzük ezt a tevékenységet.

A Mozdulj a klímáért! felhívásban is több éve részt veszünk interaktív órák, gyakorlati tevékenységek megvalósításával. A szemléletformáló akció célja, hogy a gyerekek közelebb kerüljenek a gyakorlati környezetvédelemhez, az éghajlatváltozás problémájához és a lehetséges megoldásokhoz. A meghirdetett pályázaton sikeresen pályáztunk, első, második és harmadik helyezést értek el tanítványaink. A legaktívabb iskola címet is elnyertük.

Csatlakoztunk az OÉTI által meghirdetett, országos vízfogyasztást népszerűsítő Happy hét programhoz, a gyümölcs- és zöldségfogyasztást népszerűsítő Süti programhoz. A tudatos vízfogyasztást népszerűsítő országos program keretében tájékoztató előadásokat tartunk a víz körforgásáról, a magyarországi tiszta ivóvíz kiváló minőségéről, egész héten biztosítjuk külön kancsóiban a víz fogyasztását tanulóink számára.

A Fővárosi Csatornázási Művek Zrt. a víz világnapja alkalmából szervezett nyílt napján tereplátogatással egybekötött környezetismereti bemutató órára látogatunk el minden évben.

Három évig kapcsolódtunk be a Vesd bele Magad! programban. A program arra próbálta rászoktatni a felnövekvő nemzedéket, hogy fogyasszanak sok zöldséget, gyümölcsöt, s ők maguk is próbáljanak termesztetni zöldségféléket. A vetőmagot az iskola, valamint a programot vállaló gyerekek névre szólóan kapták meg, aztán ők készítették elő a talajt a magok elvetésére, majd öntözték, ápolták a kikelt növényt, majd a termést is saját maguk takarították be és végül fogyasztották el.

A Vesd bele Magad! program megszűnt, ezért újabb lehetőséget kerestünk, és sikeresen pályáztunk az Országos Iskolakert-Fejlesztési Program Iskolakerti Alapozó Alprogramra,

melynek keretében az intézmény udvarán iskolakertet alakítunk ki, melybe zöldségeket, gyógynövényeket ültetünk. A program fő támogatója az Agrárminisztérium, szakmai lebonyolító szervezete az Iskolakertekért Alapítvány. Környezetismerettel kapcsolatos szakköröket indítunk: Zöld őrző – növények gondozása, ültetése, vízzel, árammal való gazdálkodás stb.

Részt veszünk a környezetvédelemmel, fenntarthatósággal kapcsolatos témájú országos, budapesti, kerületi képzőművészeti, irodalmi pályázatokon, rendezvényeken, akciókban.

Humánerőforrások

A környezeti nevelési munkánk céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői egymással, valamint külső intézményekkel, szervezetekkel jó munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki. A résztvevők és a közöttük kialakuló együttműködés egyben környezeti nevelési munkánk erőforrása is.

Iskolán belüli együttműködés

Tanárok

Az iskola minden tanárának, alkalmazottjának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára. Ahhoz, hogy az iskolai környezeti nevelés közös szemléletben és célokkal valósuljon meg, ki kell alakítanunk, illetve tovább kell fejlesztenünk a munkaközösségek együttműködését. Létre hoztunk egy környezeti neveléssel, egészségneveléssel foglalkozó teamet, aminek a feladatai között kiemelt szerep jut az együttműködés kiépítéséhez.

Diákok

Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére, figyelmeztesse társait a kulturált magatartásra. Ebben kiemelkedő feladata van az iskolai diákönkormányzatnak, az osztályközösségeknek.

Tanárok és diákok

A diákok a környezeti témákkal kapcsolatos ismereteiket a tanáraikkal való közös munka során tanórai és tanórán kívüli programok keretében sajátítják el. Iskolánkban kiemelkedő szerepe van a környezettudatos szemlélet kialakításában az erdei iskoláknak, a témaheteknek, a hulladékgyűjtési akcióknak, takarítások, valamint a táboroknak. A diákok és tanárok együttműködése nélkülözhetetlen a környezetbarát iskolai környezet létrehozásában és megőrzésében is. A tanórák környezeti tartalmát a szaktanárok határozzák meg, a tanórán kívüli környezeti tevékenységek áttekintése az erre létrehozott team feladata.

Tanárok és szülők

Az iskolai környezeti nevelés területén is nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése. Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amit iskolánk is közvetíteni kíván. Közös akciókat, tevékenységeket folytatunk az iskola szépítése, állagának megőrzése érdekében (kerítésfestés, bokornyírás, nagytakarítás, ablaktisztítás, teremfestés, egészségnap, zöldségnap, gyümölcsnap, fa-, bokor-, virágültetés).

Iskolán kívüli együttműködés

Fenntartó

Mivel a fenntartó határozza meg az általa fenntartott intézmények profilját és költségvetését, ezért a fenntartóval kölcsönös együttműködés a környezeti nevelés szempontjából is fontos. Az iskola igazgatójának feladata, hogy a fenntartóval való egyeztetés során a lehető legoptimálisabb helyzet megteremtését érje el. Célunk, hogy a fenntartó a kötelező támogatáson túl is finanszírozza az iskolai környezeti nevelési programokat.

Civil szervezetek: Pályázati lehetőségek, akciókban, felhívásokban való közös részvétel

Környezeti neveléssel is foglalkozó intézmények

A tanórai és tanórán kívüli környezeti programot színesebbé és tartalmasabbá teszi a különböző intézmények meglátogatása. Iskolánk számára kiemelkedően fontosak a múzeumok, állatkertek, nemzeti parkok, hulladékgyűjtő, -égető helyek, víztisztító helyek, erdei iskolai színhelyek.

Hivatalos szervek

A hivatalos szervek egyik feladata annak ellenőrzése, hogy környezetvédelmi és egészségügyi szempontból megfelelően működik-e az iskola. Javaslatokra, véleményükre építeni kívánunk az iskolai környezet kialakításában.

Anyagi erőforrás: *Pályázat*

A pályázatmegjelenések figyelése a pályázatfelelős és az igazgatóhelyettes feladata. Tájékoztatják a kollégákat pályázati lehetőségekről, és segítenek a pályázatok elkészítésében.

A környezeti nevelés alapelvei

- a fenntartható fejlődés;
- a kölcsönös függőség, ok-okozati összefüggések;
- a helyi és globális szintek kapcsolatai, összefüggései;
- alapvető emberi szükségletek;
- emberi jogok;
- demokrácia;
- elővigyázatosság;
- biológiai és társadalmi sokféleség.

A környezeti nevelés célja

A környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.

Hosszú távú célunk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink. Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani:

- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást, életvitelt;

- a környezet értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét, akaratát;
- a környezettudatos magatartást és életvitelt;
- a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség őrzését;
- a rendszerszemléletet;
- tudományosan megalapozni a globális összefüggések megértését;
- az egészséges életmód igényét, és elsajátíttatni az ehhez vezető technikákat, módszereket.

A célok eléréséhez szükséges készségek kialakítása, fejlesztése a diákokban

- alternatív, problémamegoldó gondolkodás;
- ökológiai szemlélet, gondolkodásmód;
- szintetizálás és analízis;
- problémaérzékenység, integrált megközelítés;
- kreativitás;
- együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia és segítő életmód;
- vitakészség, kritikus véleményalkotás;
- kommunikáció, médiahasználat;
- konfliktuskezelés és megoldás;
- állampolgári részvétel és cselekvés;
- értékelés és mérlegelés készsége.

Az iskola környezeti nevelési szemlélete

Napjainkban a világ figyelme a fenntartható fejlődés megteremtése felé irányul. Ez az élet minden színterén tapasztalható: szociális, gazdasági, ökológiai területeken. A fenntarthatóság ideológiai és tartalmi kialakítását az oktatásban kell elkezdenünk. A diákok számára olyan oktatást kell biztosítanunk, amelyben a szakmai képzésen kívül hangsúlyt kapnak az erkölcsi kérdések és a környezettudatos életmód. Interaktív módszerek segítségével kreatív, együttműködésre alkalmas, felelős magatartást kialakító, döntéshozásra, konfliktuskezelésre és megoldásra képes készségeket kell kialakítanunk. Mindezek megkívánják az új értékek elfogadtatását, kialakítását, megszilárdítását és azok hagyománnyá válását.

Olyan iskolát szeretnénk kialakítani, amelyben a diákok nem elszigetelt ismereteket szereznek, hanem kialakul bennük az a képesség, hogy a természetet és benne az embert egységes egészként szemléljék.

Mind a tanórákon, mind a tanórán kívüli tevékenységek folyamán szeretnénk megismertetni a gyerekekkel a természetet, gyakoroltatni velük az egyszerű, komplex természetvizsgálatokat. Szeretnénk őket megtanítani arra, hogy keressék a természetben tapasztalt jelenségek okait, kutassák a köztük lévő összefüggéseket. Így válhatnak a gyerekek majd tudatos

környezetvédővé, a természetet féltő, óvó felnőttké.

A fenti célok csak úgy valósíthatók meg, ha hatékony tanulási, tanítási stratégiákat tudunk kialakítani.

Lakótelepi iskolaként kiemelten fontos feladatunknak érezzük, hogy a diákok szemléletén alakítsunk, környezet- és természetszeretetüket formáljuk, megszilárdítsuk.

Munkánk az iskolai élet minden területére kiterjed. Szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy diákjaink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a természetet, s benne az embert. Tanórán, erdei iskolában megismertetjük gyerekeinkkel a természetet. Megtanítjuk őket arra, hogy a természetben tapasztalt jelenségek okait keressék, kutassák a köztük lévő összefüggéseket.

Rövid távú célok, feladatok és sikerkritériumok

Rövid távú célok	Feladatok	Sikerkritériumok
A környezeti nevelés az oktatás és nevelés valamennyi területén jelenjen meg	A helyi tantervben és a tanmenetekben is konkrétan jelöljük meg a feladatokat és az alkalmazni kívánt módszereket.	Az iskolai élet egészét átfogó környezeti nevelés valósul meg: Átdolgozott tanmenetek Több környezeti nevelési tartalom a tanórákon Változatosabb tanítási, tanulássegítési környezeti nevelési módszerek
Az iskola tisztaságának javítása, a szemét mennyiségének csökkentése.	Veszélyes hulladékok-pillepalack, elem kupak, papír gyűjtése. A helyes vásárlói szokások kialakítása. Takarítás, tisztasági projekt	Javul az iskola tisztasága. Csökken az elszállított szemét mennyisége. Az iskola dolgozói és a tanulók szelektív gyűjtik a papírhulladékot.
Takarékoskodás a vízzel és a villannyal.	Rendszeres majd alkalmankénti ellenőrzések, Zöld őrző szakkör	Nem lesznek nyitva felejtett vagy csöpögő csapok, égve felejtett villanyok.
A tanulók ismerjék meg szűkebb környezetüket, lássák az értékeket, problémákat, ápolják a hagyományokat!	Vetélkedők, előadások, programok szervezése, zöldesítés, növényápolás	Ha ismeri környezetét, jobban szereti, kötődik hozzá és megóvjá.
Legyenek a tanulók környezetük, szülőföldjük védelmezői.	Védett növények, madarak megismerése, vigyázása. Madárbarát iskola Iskolakert gondozása	A tanuló kötődik környezete egy darabkájához, és ezen keresztül átérzi környezetünk megóvásának fontosságát.

Rövid távú célok	Feladatok	Sikerkritériumok
Fejlesszük a tanulók problémamegoldó gondolkodásmódját, az önálló ismeretszerzés képességét- megalapozva az élethosszig tartó tanulást!	„Zöld sarok” kialakítása. Szakkönyvek, folyóiratok beszerzése, interaktív tananyagok Projektnapok, projekthetek	Környezettudatos szemlélet, problémamegoldások

A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben. Mindez úgy valósítható meg, ha a tanulók érzékennyé válnak környezetük állapota iránt, és így képesek lesznek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére, a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére, a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik vállalására és jogaik gyakorlására. A környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv. (NAT)

Taneszközök

Az iskola rendelkezik azokkal az alapvető oktatási eszközökkel, szakkönyvekkel, digitális tananyaggal, audiovizuális illetve multimédiás eszközökkel, amelyek a környezeti nevelési munkához szükségesek. Élünk az internet adta lehetőségekkel is. Pályázat útján megpróbáljuk pótolni az elhasználódott eszközöket, valamint lépést tartva a fejlődéssel, új eszközöket beszerezni.

Kommunikáció

A környezeti nevelésben nélkülözhetetlenek a kommunikáció legkülönbözőbb módjai. Ugyanakkor legalább ilyen fontos, hogy diákjaink a nagyszámú írott, hallott és látott médiairodalomban kritikusan, a híreket okosan mérlegelve tudják feldolgozni. Fontos számukra, az értéktelentől különböztetni. Tanulóinkat meg kell tanítani a fellépésre, a szereplésre, az előadások módszertanára. Végzett munkájukról számot kell adniuk írásban és szóban egyaránt.

Iskolán belüli kommunikáció formái

- kiselőadások tartása;
- házi dolgozat készítése;
- prezentációkészítés;
- iskolarádió felhasználása;

- irodalmi, képzőművészeti, fotópályázatok;
- projekthét tevékenységei;
- beszámolók rendezvényekről, programokról;
- környezetvédelmi cikkek feldolgozása különböző napilapokból;
- környezetvédelemről szóló rádió- és televíziós hírek feldolgozása, értékelése;
- a közvetlen környezet problémáinak felmérése, értékelése, együttműködés;
- az iskola honlapján, Facebook-oldalán megjelentetni a témával kapcsolatos híreket, eseményeket, valamint a terület hírcsatornáinak igénybevétele.

5.25. Energiatudatosságra nevelés

Az energiatudatosságra nevelés szorosan összefügg a környezeti neveléssel, egészséges életmóddal. A környezetvédelemre, fenntarthatóságra nevelő munkánkat kiegészítjük az energiatakarékosságra, energiatudatosságra neveléssel.

Elsődleges célunknak tartjuk a gyerekek, felnőttek (pedagógusok, alkalmazottak, szülők) szemléletformálását. Sokféle programot szervezünk, hogy a gyerekek, felnőttek szemléletén hatékonyan változtatni tudjunk környezetünk és bolygónk egészséges fenntartása érdekében, felhívva a figyelmet a saját felelősségükre, kihasználva személyes érintettségüket:

- megújuló energiát felhasználó intézmények, vállalatok látogatása;
- alternatív energiák felhasználási lehetőségének a megismerése – előadás;
- energiaszámológép kialakítása;
- plakátok, piktogramok, makettek készítése;
- tisztasági projekt;
- mentes napok tartása (mobilmentes, autómentes);
- szabadban tartott tanórák;
- energiadetektívek tevékenységei;
- energia-, víztakarékosság;
- szelektív hulladékgyűjtés;
- lombhullató fák ültetése;
- a gyalogos, kerékpáros és tömegközlekedés preferálása;
- otthoni (háztartás) teendők az energiatakarékosság érdekében.

Ezért a szemléletformálási, mentorálási tevékenységünkért és példamutatásunkért nyertük el az Energiatudatos Iskola címet a Magyar Innováció és Hatékonysági Nonprofit Kft-től. Bízunk benne, hogy sikerül egy tudatosabb, a Földünkre vigyázó, hatékony energiaszámológép jövő nemzedéket nevelnünk.

5.26.A fogyasztóvédelemmel összefüggő iskolai feladatok

Az ENSZ 1985-ös Fogyasztóvédelmi Irányelveiben leszögezte, hogy minden állampolgár fogyasztóként a következő alapvető jogokkal rendelkezik:

- az alapvető szükségleteik kielégítéséhez való jog;
- a veszélyes termékek és eljárások ellen való tiltakozás joga;
- a különböző termékek és szolgáltatások közötti választás joga;
- a megfontolt választáshoz szükséges tények ismeretének joga;
- a jogos panaszok tisztességes rendezéséhez való jog;
- az egészséges és elviselhető környezetben való élethez való jog;
- a kormány irányelveinek meghatározásába és végrehajtásába való beleszólás joga;
- a tájékozott és tudatos fogyasztóvá váláshoz szükséges ismeretek és tudás elsajátításához való jog.

A tudatos fogyasztóvá válás elősegítése, fenntartható környezet- és egészségtudatos fogyasztói hozzáállás elterjesztése a gyermekkorúak, a tanköteles korúak körében fontos feladatot jelent, amelyet a kormány fogyasztóvédelmi politikája prioritásként kezel.

Intézményünk öt évre nyerte el a Fogyasztói tudatosságra nevelő iskola címet, mellyel a Nemzetfejlesztési Minisztérium intézményünk azon tevékenységét ismerte el, amit a gyerekek fogyasztóvédelmi ismereteinek oktatása terén tesz. A jövőben az életkori sajátosságoknak megfelelően folytatjuk a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos tevékenységeinket, vállalásainkat, célunk, hogy a szükséges „önvédelmi technikák” készségszinten épüljenek be diákjaink gondolkodásába.

Mivel a NAT-ban kiemelt fejlesztési feladat a felkészülés a felnőtt életre és a fogyasztói kultúra kialakítása, helyi tantervünknek biztosítania kell, hogy az egyes tantárgyak sajátosságaihoz igazodva a tanulók elsajátíthassák a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos ismereteket, felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására.

A fogyasztóvédelmi oktatás célja a fogyasztói kultúra fejlesztése, a tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóiban. A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiaiilag megtervezett fejlesztése.

Tartalmi elemei:

- a társadalmi és állampolgári kompetenciák kialakításának elősegítése, a jogokat érvényesíteni tudó, a közéletben részt vevő és közreműködő fiatalok képzése,
- a szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztése, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggése,
- a cselekvési kompetenciák fejlesztése.

A tudatos fogyasztóvá válás és az ennek megfelelő magatartás kialakítása hosszú folyamat, melynek során az egyén megismeri a fogyasztási javakat és szolgáltatásokat, megtanulja, hogyan viselkedjen piaci viszonyok között, hogyan legyen képes fogyasztói érdekeinek érvényesítésére a természeti erőforrások védelme mellett.

Kisiskolás korban leginkább jellemző fogyasztói magatartások a kiválasztás, az áruismeret, a döntés, a kockázatvállalás, a bizalmi elv érvényesülése. Kamaszkorban már megjelenik a jogérzék, kellő fejlesztés esetén a jogismeret, a szolgáltatásismeret, a fogyasztói értékrend és a vállalkozásismeret is.

A fogyasztás elemi meghatározója a **család**. A fogyasztói szokások tekintetében az otthonról hozott hatások a legélénkebbek, ezért is fontos a szülők, családok bevonása a nevelési folyamatba. Az iskolai programokban a pszichológiai mozgatókra és a helyes értékrend alakítására kell a hangsúlyt fektetni. A fenntartható fogyasztás az értékek választásával, a tudatos beállítódással kapcsolatos viszony.

Az értékek formálásában lényeges:

- a kívánság és szükséglet fogalmának tisztázása és elkülönítése,
- az egyéni és társadalmi jogok tiszteletben tartása,
- a természeti értékek védelme.
- A fogyasztás során lényeges:
- a tájékozódás képessége,
- a döntési helyzet felismerése és a döntésre való felkészülés.

A fogyasztói kultúra és a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében fontos, hogy a diákok értsék és saját életükre alkalmazni tudják a következő fogalmakat: tudatos kritikus fogyasztói magatartás, ökológiai fogyasztóvédelem, környezettudatos fogyasztás, fenntartható fogyasztás, preventív fogyasztóvédelem.

A tanulók a mindennapi életben számos olyan helyzettel találkoznak, amelyben tudatos fogyasztóként kell gondolkodniuk, fellépniük. Ezért fontos minél korábban felkészíteni őket a fogyasztói társadalom kihívásaira, megismertetni velük jogaikat és lehetőségeiket.

Lehetséges módszerek:

- interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól;
- riportkészítés az eladókkal;
- médiafigyelés, médiaelemzés, reklámkritika;
- egyéni és csoportos döntéshozatal;
- helyi, országos és EU-s szabályozások tanulmányozása;
- adatgyűjtés, adatfeldolgozás, információörögzítés csoportmunkában;
- problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel;
- szimulációs játék, esettanulmány;

- interaktív foglalkozások;
- viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, jellemző piaci magatartások felismerése és elsajátítása, fogyasztói kosár készítése);
- érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekérvényesítés);
- bemutatók, előadások tartása.

A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az oktatásban

Tanórák

- technika – áruismeret, a gyártás és a termékminőség összefüggései;
- matematika – banki, biztosítási vagy üzemanyag-fogyasztási számítások;
- fizika – mérés, mértékegységek, mérőeszközök (villany-, gáz-, vízmérőórák);
- földrajz – eltérő fogyasztási struktúrák és szokások;
- magyar – reklámnyelv, feliratok, a reklám kommunikációs csapdái;
- biológia – génmódosított élelmiszerek, míg egy élelmiszer a boltba kerül, táplálkozáskiegészítők és divatjaik, egészséges táplálkozás;
- kémia – élelmiszerbiztonság, élelmiszeradalékok, vegyszermaradványok, háztartási vegyszerek, kozmetikumok célszerű és tudatos használata;
- informatika – elektronikus kereskedelem, internetes fogyasztói veszélyforrások, telefónia;
- történelem – EU fogyasztói jogok, fogyasztástörténet és fogyasztóvédelem, a reklám története;
- testnevelés- egészségtudatosság;
- médiaismeret- a reklám képi nyelve és hatásai.

Tanórán kívüli tevékenységek

Vállaljuk és célul tűzzük ki, hogy tanulóinkkal megismertetjük a piac, a marketing és a reklám szerepét, hangsúlyozzuk a gazdaságosság, a takarékoság, a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során. A diákok közül kerülnek ki a jövő kereskedői, szolgáltatói, így mindenkinek hasznos, ha időben elsajátítják a fogyasztóbarát vállalkozói szemléletet is.

- hazai őstermelőket, kiskereskedőket, ill. gyárlátogatásokat szervezünk a számukra;
- együttműködünk civil szervezetekkel, fogyasztóvédelmi hatáskörrel rendelkező állami szervekkel, békéltető testületekkel;
- fogyasztóvédelmi oktatást tartunk;
- fogyasztóvédelmi vetélkedőt szervezünk;
- pályaaorientációs napot rendezünk;

- rendezvényeket, bemutatókat tartunk.

A tudatos fogyasztóvá nevelés magába foglalja a felelős internet és közösségi média használatának kérdését, a tanulók pénzügyi ismereteinek megalapozását, az egészséges életmód preventív szemléletének terjesztését, a digitális kompetencia fejlesztését, a mozgás, a sport személyiségfejlesztő, közösségépítő, egészségmegőrző szerepének tudatosítását, a fenntartható nevelésre, a környezetvédelem fontosságára való felhívást.

5.27. Pénzügyi tudatosság fejlesztése

Intézményünk komolyan veszi tanulóink pénzügyi tudatosságának fejlesztését, melyre cselekvési tervet dolgoztunk ki. Nyolcadik évfolyamon a szabad órakeret terhére bevezettük a gazdasági ismeretek tantárgy tanítását, a gazdasági és pénzügyi ismeretek megjelennek a matematika, történelem, földrajz, természetismeret, technológia és tervezés, digitális kultúra, állampolgári ismeretek tantárgyak tartalmaiban is. 2015-ben elsők között csatlakoztunk a Pénz7 programhoz minden tanulónk részvételével. A tematikus hét során a diákok tapasztalt pedagógus csapat és pénzügyi szakértők által kidolgozott, játékos tananyagok segítségével sajátíthatják el és gyakorolhatják be a pénz hétköznapi használatához kapcsolódó ismereteket és készségeket. A pénzügyi tudatosságra nevelés megvalósítása érdekében részt veszünk a PontVelem – Bankolj velem! programban, a CitiBank Iskolatámogatási Programjában, pénzügyi vetélkedőkön, továbbképzéseken.

Célunk a pénzügyi tudatosság előmozdítása, a pénzügyi kultúra fejlesztése. A fiatalok önálló egzisztenciájának megteremtése, eredményes munkaerőpiaci részvételük szempontjából kiemelkedően fontos, hogy tisztában legyenek a gazdasági folyamatokkal, a rendelkezésükre álló pénzeszközöket a lehető leghatékonyabban tudják felhasználni. Lényeges, hogy képesek legyenek felelős döntést hozni a számukra rendelkezésre álló pénzügyi lehetőségek (pl. diákhitel, lakáshitel, személyi kölcsön, munkavállalás során a munkabér meghatározása, a felmért kockázatok megfelelő biztosítással való lefedése, előtakarékosság) kapcsán, egyszersmind a vállalkozói kedvüket is megalapozzák.

5.28. Digitális kompetencia

A Kormány által 1536/2016. (X. 13.) Korm. határozattal elfogadott Magyarország Digitális Oktatási Stratégia célja többek között biztosítani, *„hogy a köznevelésből kikerülő tanulók megfelelő digitális kompetenciával, és médiatudatossággal rendelkezzenek.”*

A digitális eszközhasználat nem a távoli jövő, hanem a mindennapjaink szerves része.

Az informatika szerepe a tudás alapú társadalomban vitathatatlan. Olyan digitális korban élünk, ahol a tanár ma már nem egyedül a tudás letéteményese, az új információk nagy részét nem az iskolától szerzik a diákok. Alkalmazkodnunk kell a megváltozott szerephez, az alfa generáció igényeihez. Igazi kihívás ez mindannyiunk számára. A változás nem önmagában véve az újonnan megjelenő taneszközök használatától várható, sokkal inkább a tanulási helyzetek, módszerek újjászervezésétől és a tanárok azon kompetenciáitól, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy az új interaktív taneszközöket és médiumokat a tanulási folyamat megváltoztatásához eredményesen fel tudják használni. A munkaerőpiacon való boldogulásnak is egyre inkább alapfeltétele a digitális kompetenciák megléte.

A digitális kompetencia fejlesztése érdekében a *Digitális témahét* indításától részt veszünk a programban. Fontos feladatunknak tartjuk az online információk befogadásának, feldolgozásának és továbbadásának kialakítását, a digitális eszközök célszerű használatát, az önálló ismeretszerzést, a kutatás igényének kialakítását, de szót ejtettünk az online eszközök veszélyforrásairól is. Minden tanulónk részt vesz a digitális hét programjában, az életkornak megfelelő mintaprojekteket választunk ki, a témák jól illeszkedtek a fenntarthatósághoz, a médiatudatossághoz.

Úgy gondoljuk, hogy ma már elengedhetetlen a folyamatos technológiai fejlődés vívmányainak az ismerete és biztonságos alkalmazása. Ennek a megvalósítása a legfontosabb feladatunk. Az azonnali inger-válasz reakcióhoz szokott gyerekek számára elengedhetetlen a digitális eszközökön való tevékenykedés, a digitális tananyag használata, nekünk, pedagógusoknak meg kell találnunk az egyensúlyt a hagyományos és a modern technológia között. A gyerekeket pedig meg kell tanítanunk arra, hogyan használják az informatikát a tudásuk fejlesztésére.

Tárgyi feltételeink biztosítottak. Informatikaterem, „okos tanterem” teszi lehetővé diákjaink magas szintű fejlesztését. Szeretném, ha a jövőben tanulóink megismerkedhetnének a robotika oktatással, ami hozzájárul az együttműködés, a csapatban dolgozás, a projektszemléletű gondolkodás, a kreatív problémamegoldás fejlesztéséhez.

5.29. Médiaértés

Kutatások igazolják, hogy a média negatív hatása jobban befolyásolja az iskolás korú gyermekek mindennapjait a megengedettnél. A gyermekek egyre kisebb korban kezdik használni a digitális eszközöket, a fiatalok többsége szabadidejét továbbra is a televízió, az internet között osztja meg. A számítógépes játékok használata beépült a gyerekek mindennapjaiba. Meg kell tanítanunk nekik, hogy a játékoknak veszélye is van, elfeledtetni a kötelezettségeket, nem jut idő más tevékenységre, fontos, hogy felelősen válasszák meg a játékokat, akkor nem lehet gond.

Szükségesnek érezzük, hogy ne csak az internetbiztonsággal kapcsolatos tudnivalókkal ismertessük meg tanulóinkat, hanem a közösségi oldalakkal, az online térben való viselkedéskultúrával

kapcsolatos gyakorlatias tudással és készségekkel is. Felhívjuk figyelmüket az internet hasznossága és értékei mellett az ott előforduló káros jelenségekre: függőségre, zaklatásra, gyermekpornográfiára és egyéb illegális, káros tartalmakra. Meg kell érteniük, hogy a digitális életmód veszélyforrást is rejt magában. Az online kockázati tényezők a bosszantó hirdetésektől kezdve a vírusok terjesztésén és az adatokkal való visszaélésen át egészen a legkomolyabb bűntényekig terjedhetnek.

Nevelésünk célja megtalálni a követendő mintát, az elvetendő viselkedési formát, rámutatni a személyes döntések fontosságára, az egyén és a közösség felelősségére. A gyerekek gondolkodásmódjában kell elérnünk a változást. Tudatos médiahasználókká kell válniuk.

6. A PEDAGÓGIAI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGA

A pedagógiai programot a törvényi előírásoknak megfelelően megismerte és elfogadta a nevelőtestület, véleményezte a szülői közösség, a diákönkormányzat.

A pedagógiai programot az irodában és az iskola honlapján helyezzük el, ahol az érdeklődők hozzáférhetnek, elolvashatják, tájékoztatást kaphatnak.

7. MELLÉKLETEK

BEVEZETŐ

A Köznevelési Típusú Sportiskolai Kerettantervhez

Általános Iskola

1-8. Évfolyam

ALAPELVEK, CÉLOK, FELADATOK

Az alapfokú nevelés-oktatás első szakasza, az alsó tagozat az iskolába lépő kisgyermekben óvja és továbbfejleszti a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot. Átvezeti a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe. Fogékonnyá teszi saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt. Az iskola teret ad a gyermek játék és mozgás iránti vágyának, segíti természetes fejlődését, érését. A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában – élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal – fejleszti az alapvető képességeket és alapkészségeket, közvetíti az elemi ismereteket, szokásokat alakít ki.

Ez az iskolaszakasz a kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált, szabályozott és kötetlen tevékenységek célszerűen kialakított rendszerében fejleszti a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozza a reális önértékelést. Mintákat és gyakorlóterepet ad, magatartási normákat, szabályokat közvetít a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. Megerősíti a humánus magatartásformákat, szokásokat, és a gyermek jellemét formálva elősegíti a személyiség érését. Támogatja az egyéni képességek kibontakozását, segíti a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát. Törődik azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermek szociális-kulturális környezetéből vagy a szokásostól eltérő ütemű éréséből, fejlesztési szükségleteiből fakadhatnak.

A fejlesztést a tanító az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal szolgálja. Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít. Az ehhez felhasznált tananyagtartalmak megtervezésekor, valamint a feldolgozás tempójának meghatározásakor, a pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoport, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti irányadónak.

A sportiskolák biztosítják a 6-10 éves korú gyerekek számára a sportos életmód kialakítását, a sport

megszerettetését, a sokoldalú képességfejlesztést. Ebben az életkori szakaszban a tanulók nagy része még nem választ sportágit, ezért a kerettanterv lehetővé teszi a diákok számára, hogy megismerkedjenek különböző sportágakkal, akár ki is próbálják azokat, és a felső tagozatba lépéskor már a választott sportág edzésein vegyenek részt.

KULCSKOMPETENCIÁK

1. A TANULÁS KOMPETENCIÁI

A tanuló tapasztalatot szerez arról, hogy lehet játszva tanulni. Napi rutinjába beépül a tanulásból adódó otthoni feladatok elvégzése, egyre inkább saját időbeosztása szerint készül az órákra. Vannak élményei arról, hogy az iskolai oktatáson kívül a tanulásnak és az önművelésnek egyéb lehetőségei is léteznek.

A tanuló a korosztályának megfelelő szinten képes önállóan írni, olvasni, számolni. A tanulás iránti attitűdje pozitív. Egyre gyakorlottabb figyelme összpontosításában. Tanári segítséggel képes saját tanulását megszervezni, segítséggel képes csoportmunkában aktívan részt venni, a sok pozitív visszajelzés hatására ezt egyre magabiztosabban teszi. Segítséggel felismeri szükségleteit, gyakorlatot szerez teljesítményének és képességeinek reális értékelésében. Képes kisebb segítséggel vagy anélkül házi feladatai elvégzésére.

2. A KOMMUNIKÁCIÓS KOMPETENCIÁK (ANYANYELVI ÉS IDEGEN NYELVI)

A tanuló törekszik a mások számára érthető és kifejező beszédre. Figyelemmel tud követni szóbeli történetmondást, magyarázatot. Fel tudja idézni, el tudja mondani mindennapi élményeit, olvasmányainak tartalmát. Részt vesz a beszélgetésben és vitában, meg tud fogalmazni saját véleményét. Egyéni sajátosságainak megfelelően képes szövegek értő olvasására, illetve fokozatosan kialakul a kézírása. Megismeri és alkalmazza az anyaggyűjtés és elrendezés szabályainak alapjait. Ismer és alkalmaz néhány alapvető helyesírási szabályt. Képes a korosztályának szóló irodalmi és ismeretterjesztő művek megértésére és értelmezésére.

A tanulóban felébred a nyelvek és a nyelvtanulás iránti érdeklődés. Felfedezi, hogy más országokban más szokások vannak, más nyelvet beszélnek az emberek, ez a felfedezés nyitottabbá teszi más kultúrák befogadására. Egyszerű idegen nyelvi szóbeli kommunikációval próbálkozik. Idegen nyelvi tevékenységei a korosztályának megfelelő dalokhoz, versekhez, mondókákhoz és jelenetekhez kötődnek.

3. DIGITÁLIS KOMPETENCIÁK

Kialakul és fejlődik a tanulóban az IKT-eszközök használata iránti érdeklődés. Képessé válik az IKT-

eszközök irányított használatára (pl. képek, információk keresése, rövid szöveg létrehozása, továbbítása).

4. A MATEMATIKAI, GONDOLKODÁSI KOMPETENCIÁK

A tanuló képes érzékelni a tárgyak egymáshoz viszonyított helyzetét, méretét, képes a térben és a síkban tájékozódni. Gyakorlati tapasztalatait felhasználva felfedezi a mennyiségek közötti kapcsolatokat, képes ezen tapasztalatok megfogalmazására. El tud végezni egyszerű méréseket, az eredményeket a tanult mértékegységekkel le tudja írni. Képes a megtanult matematikai algoritmusok felidézésére és használatára gyakorlati tevékenységek során. Tud fejben számolni 100-as számkörben. El tudja dönteni egyszerű állítások igazságértékét, felismer egyszerű logikai kapcsolatokat.

5. A SZEMÉLYES ÉS TÁRSAS KAPCSOLATI KOMPETENCIÁK

A tanuló képes az együttműködésre, az empátiára, átérzi és gyakorolja a segítségnyújtást. A közös tevékenységek révén ismereteket szerez saját képességeiről és lehetőségeiről. Azonosítja a saját és mások alapvető érzelmeit, illetve kifejezi a problémáit. Életkorának megfelelő szinten ismeri a kapcsolatteremtés, kapcsolatépítés kultúráját, rendelkezik az életkorának megfelelő kooperatív készséggel. Ismeri a különböző megbízatások betöltésével együtt járó felelősséget és a feladatok megosztásának fontosságát.

A tanuló megismeri és elsajátítja az alapvető együttélési, együttműködési normákat a családban, az iskolában, a társadalmi életben. Ismeri és betartja az illemszabályokat. Megismerkedik a családi ünnepekkel és az ezekhez kötődő szokásokkal. Megtanulja a családi szerepekhez (anya, apa, gyermek) kapcsolódó feladatokat, és törekszik rá, hogy saját feladatait napi rendszerességgel elvégezze.

6. A KREATIVITÁS, A KREATÍV ALKOTÁS, ÖNKIFEJEZÉS ÉS KULTURÁLIS TUDATOSSÁG KOMPETENCIÁI

A tanuló képes az együttműködésre, az empátiára, átérzi és gyakorolja a segítségnyújtást. A közös tevékenységek révén ismereteket szerez saját képességeiről és lehetőségeiről. Azonosítja a saját és mások alapvető érzelmeit, illetve kifejezi a problémáit. Életkorának megfelelő szinten ismeri a kapcsolatteremtés, kapcsolatépítés kultúráját, rendelkezik az életkorának megfelelő kooperatív készséggel. Ismeri a különböző megbízatások betöltésével együtt járó felelősséget és a feladatok megosztásának fontosságát. A tanulónak fejlődik az emocionális készsége. Képes versek, mesék befogadását, elmondását segítő, a ritmusérzékét és a mozgáskultúrát fejlesztő játékokra és gyakorlatokra, ritmusos és énekes rögtönzésekre, szerepjátékokra. Tanári segítséggel képes csoportos improvizációval kapcsolatos élmények szóbeli megfogalmazására, történetek, versek, átélt, elképzelt vagy hallott események zenei, vizuális vagy dramatikus megjelenítésére.

7. MUNKAVÁLLALÓI, INNOVÁCIÓS ÉS VÁLLALKOZÓI KOMPETENCIÁK

A tanuló ismeri és betartja a kapcsolatteremtés elfogadott formáit. Képes az adott helyzeteknek megfelelő magatartási formákat alkalmazni a társas élet különféle színterein. Ismeri a közösségi élet sajátosságaiból fakadó korlátokat, és ennek tudatában alakítja tevékenységét. Tisztában van azzal, hogy a vállalt feladatok felelősséggel járnak. Tudja, hogy – különösen a sporttevékenységek közben – nem csak saját, hanem társai biztonságára is vigyáznia kell. Tapasztalatot szerez arról, hogy nemcsak kötelező feladatai vannak, hanem szabad választása alapján is segíthet környezetében (iskola, otthon). A tanuló motivált a kitűzött célok elérésében, vállalja az ezeket elősegítő feladatokat (pl. háziállatok, növények ápolása). Felismeri és megérti, hogy a feladatok megoldásához többféle út is vezethet, egyszerű élethelyzetekben képes ezeket segítséggel megtervezni. Megérti, hogy felelős a vállalt feladatok teljesítéséért, belátja mulasztásai közvetlen következményeit, képes előre látni cselekedetei egyes kockázatait.

EGYSÉGESSÉG ÉS DIFFERENCIÁLÁS

A nevelési-oktatási folyamat egyszerre egységes és differenciált: megvalósítja az egyéni sajátosságokra tekintettel levő differenciálást és az egyéni sajátosságok ismeretében az egységes oktatást.

Az egyéni különbségek figyelembevételének fontos területe a tehetséggondozás, amelynek feladata, hogy felismerje a kiemelkedő teljesítményre képes tanulókat, segítse őket, hogy képességeiknek megfelelő szintű eredményeket érjenek el és alkotó egyénekké váljanak. A tanuló csak akkor képes erre, ha lehetőséget és bátorítást kap. A megfelelő oktatási módszerek, munka-, és tanulásszervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket.

A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk. Esetükben a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangja ugyanolyan fontos, mint más gyermekeknél. Iskolai nevelés-oktatásuknak alapvető célja a felnőtt élet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatása során a NAT-ban meghatározott és a kerettantervben részletezett kiemelt fejlesztési feladatok megvalósítása javarészt lehetséges, de mindenkor figyelembe kell venni az Irányelv fogyatékosági kategóriákra vonatkozó ajánlásait. Ezért a fejlesztés a számukra

megfelelő tartalmak közvetítése során valósul meg és segíti a minél teljesebb önállóság elérését. A fejlesztési követelmények igazodnak a fejlődés egyéni üteméhez. A tartalmak kijelölésekor lehetőség van egyes területek módosítására, elhagyására vagy egyszerűsítésére, illetve új területek bevonására.

A sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő pedagógus megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia, és az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres. Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba. A sajátos nevelési igényű tanulók számára szükséges többlétszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, továbbá a speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés.

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgy	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Első élő idegen nyelvek	-	-	-	2
Matematika	4	4	4	4
Etika/ Hit és erkölcsstan	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	1	1
Ének-zene	1.5	1.5	1.5	1
Vizuális kultúra	1.5	1.5	1.5	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra	-	-	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Önismeret/drámajáték	0.5	0.5	0.5	0.5
Sportágválasztás	0.5	0.5	0.5	0.5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25
Az nkt. 7.§ (6) bekezdése szerint plusz óraszám**	2	2	2	2

******A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 7.§ (6) bekezdése szerinti sportiskola a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet 8.§ (4) bekezdése alapján: *„A két tanítási nyelvű iskolai oktatásban, vagy ha az iskola a nemzeti köznevelésről szóló törvény 7. § (6) bekezdése szerint sportiskola feladatait látja el, továbbá ha az iskola emelt szintű oktatást szervez, a tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege a (3) bekezdésben egy tanítási hétre meghatározott időkerethez képest legfeljebb kettő tanítási órával emelkedhet.”*

TESTNEVELÉS

1-4. évfolyam

A Testnevelés műveltségterület tartalma az általános iskola 1–4. évfolyamán a tevékenységek közbeni kommunikáció, kooperáció és kreativitás hármasságát jeleníti meg a döntő többségében játékos vagy játékos jellegű, koordinációfejlesztő foglalkozások során. Erre a hármasságra alapozva biztosítja az életkori sajátosságoknak megfelelő konkrét művelési gondolkodás fejlesztését, valamint kialakítja a tanulók biomechanikailag helyes testtartását.

A testnevelés tantárgy kiemelten fejleszti a tanulók megfigyelési, gondolkodási, térbeli tájékozódási képességeit. Ebben az életszakaszban kitüntetett szerepet kell kapnia az alapvető természetes mozgáskészségek fejlesztésének, melyek fejlesztése a mozgások végrehajtásán túlmenően azok változatos, sokrétű és tudatos tanulásával, alkalmazásával valósulhat meg. Beemel a tantárgyközi tartalmak, kompetenciák és fejlesztési feladatok (pl. az anyanyelvi kommunikáció, a matematikai kompetencia, a környezeti nevelés) keretében megalapozott készségek, fogalmak egységeit. Elfogadó, ugyanakkor követelményeket támasztó, következetes nevelési környezetet biztosító légkört teremt, ahol a gyermekek velük született aktív, felfedező képességei megerősödnek.

A testnevelés órai motoros tartalmak eszközként jelennek meg abban az értelemben, hogy az elsajátítandó egészséges életviteli ismeretek az életkori sajátosságok figyelembevételével változatos, örömteli és a motivációt erősítő mozgásos feladatok végrehajtása során a gyermek személyiségnek épülését szolgálják. Az egyén életminősége szempontjából legfontosabb eredményként az aktív, felfedező tanulás szemlélete és a pszichés jóllét észrevétlenül épül be a tanulók hétköznapi életviteli szokásaiba, megteremtve ezzel egy jól szocializált személy társadalomba való beilleszkedését.

A jövőorientált testnevelés a játékos, mozgásos cselekvések során folyamatos problémamegoldással szembesíti a gyerekeket. Ezáltal kérdések formájában azonosíthatóak a számukra ismeretlen vagy kevésbé ismert szituációk, hiszen a kisiskolást a helyes megoldás kézzelfogható, konkrét kipróbálása, és nem az absztrakt „fejben” történő megoldása motiválja. Éppen ezért az egyik legalkalmasabb módszer a mozgással tanulás, hiszen segítségével minden helyzet azonnal kipróbálható és az eredmény azonnal kiértékelhető.

A fenti szemlélethez illeszkedő mozgásos tevékenységek megválasztásában hangsúlyosan jelennek meg: a bizalmat, az együttműködést, a kreativitást, a fantáziát, az érzékszervi működést, a figyelemkoncentrációt, az emlékezetet és a térérzékelést fejlesztő játékok, játékos feladatok. A tanulók központú személyiségfejlesztést úgy oldja meg, hogy a tanulók tanulják meg követni és folyamatosan fejleszteni saját fittségi állapotukat. A játékos pedagógiai helyzetekre, mozgásos cselekvésekre áthelyezett hangsúly biztosítja, hogy a tanulók érzelmileg és értelmileg pozitív, aktív,

kiegyensúlyozott személyiséggé fejlődhessenek, miközben szabad teret kapnak az alapvető mozgásformák örömteli szabályainak elsajátításához.

Összességben tehát a sportiskolai képzés alsó tagozatán az órák döntő többségében a tanulók motoros készségeit, mozgástanulási képességeit (ügyesség, koordináció, mozgásátállítás) játékos és játékos jellegű feladatmegoldásokban fejlesztjük, és kisebb hangsúlyt helyezünk a célzott kondicionális képességek speciális jelleggel történő fejlesztésére (aerob állóképesség, erő).

1–2. évfolyam

A tematikai egységek áttekintő táblázata:

1.	Prevenció, életvezetés, egészségmegőrzés	folyamatos
2.	Természetes hely- és helyzetváltoztató, manipulatív alapkészségek	60 óra
3.	Természetes mozgásformák a torna jellegű feladatmegoldásokban	60 óra
4.	Természetes mozgásformák az atlétika jellegű feladatmegoldásokban	80 óra
5.	Természetes mozgásformák a sportjátékok alapvető technikai és taktikai feladatmegoldásokban	70 óra
6.	Természetes mozgásformák az önvédelmi és küzdő feladatmegoldásokban	14 óra
7.	Természetes mozgásformák a vízbiztonságot kialakító és úszó gyakorlatokban	30 óra
8.	Alternatív környezetben történő mozgásformák	26 óra
	Összes óraszám:	340 óra 80 %

Tematikai egység	1. Prevenció, életvezetés, egészségmegőrzés	Folyamatos
Előzetes tudás	Egyéni élmények	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A jövőorientált, egészségtudatos életvitel ismereteinek és gyakorlatainak megalapozása. A testi és lelki egészségért való személyes felelősség megalapozása. A biomechanikailag helyes testtartás fontosságának felismertetése és a gerincvédelmi gyakorlatok napi szintű végrehajtása. Az önreflexió alapjainak a megteremtése a test- és térérzékelés fejlesztése által.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
MOZGÁSMŰVELTSÉG: A biomechanikailag helyes testtartást kialakító és fenntartó gyakorlatok. Aktív, mozgásos relaxációs gyakorlatok és az interaktív relaxáció gyakorlatai. Lábboltozat-erősítő gyakorlatok. Mély hátizomzat, az oldal és a has izomzatának erősítését és a törzs stabilizációját fejlesztő gyakorlatok. Helyes és cselekvésbiztos technikai végrehajtásra való törekvés a testtartásjavító gimnasztikai sorok, a statikus és dinamikus törzsizom-erősítő gyakorlatok és a lábboltozat-erősítő gyakorlatok egyéni, páros, csoportos végrehajtása során.		

ISMERETEK: A biomechanikailag helyes testtartás fontossága. Az egészséges talpnyomat és a „lúdtalp” lenyomata közti különbség. A biomechanikailag helyes testtartás, lábboltozatot és törzsizomzatot alakító, erősítő gyakorlatok. A gerincoszlop formája. Preventív jellegű gyakorlatok.	
SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS: Relaxációs alapelemek sajátélmény-szinten. Felelősség kialakítása a saját és mások egészsége iránt. Annak elfogadása, hogy a mozgás segíti a szervezet teljesítőképességének javulását és a biomechanikailag helyes testtartás kialakulását. A javuló teljesítmény útjának azonosítása az egészség érdekében.	
Kulcsfogalmak	Gerinctorna, lábtorna és relaxációs gyakorlat, biomechanikailag helyes testtartás, fesztítés, nyújtás, erősítés, ernyesztés, lazítás, önreflexió, önkontroll, önismeret.

Tematikai egység	2.1. Természetes hely- és helyzetváltoztató, manipulatív alapkészségek Motoros készségfejlesztés, mozgástanulás és játék	Órakeret 50 óra
Előzetes tudás	Mozgásformák	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az alapvető mozgáskészségek cselekvésbiztos végrehajtása, alkalmazása játék közben és játékos jellegű feladatokban. A természetes mozgásminták változatos körülmények közötti, stabil végrehajtása. Kreatív, alkotó rövid mozgássorok tervezése, végrehajtása eszköz nélkül és eszközökkel, egyéni, páros és csoportos megoldásokban is.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
MOZGÁSMŰVELTSÉG: Járások, futások, oldalazások, szökdelések, ugrások, lendítések és körzések, hajlítások és nyújtások, fordítások és fordulatok, tolások és húzások, emelések és hordások, függés- és lengésgyakorlatok, egyensúlygyakorlatok, gurulások, átfordulások, támaszok, dobások (gurítások) és elkapások, rúgások, labdaátvételek lábbal. <i>Járások, futások, oldalazások, szökdelések és ugrások:</i> Különböző haladási módok az ütközések elkerülésével. Megindulások és megállások; irány- és sebességváltással különböző mozgásútvonalakon. Akadályok leküzdése; dalra, énekre, zenére; utánzó mozgással feladatok végrehajtása. Feladatok végrehajtása ugrással és szökdeléssel, biztonságos talajra érkezéssel. <i>Lendítések és körzések:</i> Testrészekkel; testhelyzetekben; irányokban; tempóban; ritmusban; mozdulatok végrehajtása változatos környezeti feltételek mellett is. <i>Hajlítások és nyújtások, fordítások és fordulatok:</i> Testrészek, ízületek differenciált hajlítása és nyújtása szimmetrikusan, aszimmetrikusan; önállóan, utasításra. Fordítások és fordulatok végrehajtása helyes technikai kivitelezés mellett. <i>Tolások és húzások:</i>		

Toló és húzó mozdulatok végrehajtására testrészekkel és eszközökkel. Nagyobb tömegű eszközök húzása és tolása fokozódó erő kifejtéssel. Közös egyensúlyi helyzet kialakítása.

Emelések és hordások, függés- és lengésgyakorlatok:

Biztonságos társemelések és társhordások kivitelezése. Különböző eszközök emelése és hordása az ízületi- és gerincvédelem alapelveinek megfelelően. Cselekvésbiztos mozgás mászókötelen, bordásfalon, alacsonygyűrűn, egyéb játszótéri eszközökön.

Egyensúlygyakorlatok:

Előre meghatározott feladatok végrehajtása különböző testrészekben és testhelyzetekben. Szimmetrikus és aszimmetrikus helyzetek; közös súlypont megtalálása a feladatok végrehajtása során. Különböző formájú és súlyú eszközök egyensúlyban tartása.

Gurulások, átfordulások, támaszok:

Karhajlítások és nyújtások támaszhelyzetekben (testsúlymozgatások, támlázás). Haladás kéztámaszos helyzetekben. Csúszás, kúszás, mászás, átbújás; talicskázás cselekvésbiztos végrehajtása.

Dobások (gurítások) és elkapások:

Labdagörgetések, labdaterelések, gurítások és dobások változatos körülmények között. Távolságra; célra történő, pontos feladat kivitelezés. Guruló, pattanó és levegőben érkező labdák elkapása.

Rúgások, labdaátvételek lábbal: labdás koordináció. Labdaérezkélő gyakorlatok helyben és járás közben: előre, hátra, oldalra.

Labdás koordinációs gyakorlatok labdavezetéssel. Álló, guruló labda rúgása, guruló labda megállítása. Labdakontroll és labdavezetési gyakorlatok, rúgások célra.

Labdavezetések kézzel, ütések testrésszel és eszközzel:

Labdaérezkélő gyakorlatok, labdavezetés, átadások. Célra és kapura lövések, labdapattintások; labdavezetés. Puha labda és léggömb ütése.

ISMERETEK:

Mozgáskonceptiók:

A térbeli tudatosság elemei: elhelyezkedés a térben; mozgásirány; a mozgás horizontális síkjai; a mozgás végrehajtásának útvonala; a mozgás kiterjedése.

Az energia befektetés tudatosságának elemei: idő, sebesség; erő kifejtés; lefutás, ritmus.

Kapcsolatok, kapcsolódások elemei: testrészekkel; eszközzel/eszközökkel és/vagy társsal/társakkal, szerekekkel.

Feladat-végrehajtási formák:

Foglalkoztatás jellege szerint: egyéni, páros, csoportos végrehajtás (utánzással és tükörképben is), alkotó, kreatív egyéni és kooperatív, páros, csoportos végrehajtás, szerepjátékok, szabályjátékok és feladatjátékok, népi játékok, egyszerű sportjáték-előkészítő kis játékok.

A mozgásműveltségi tartalmakon keresztül a különböző mozgáskonceptiók és foglalkoztatási formák ismerete, értelmezése, alkalmazása.

SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS:

Saját erősségek és gyengeségek felismerése. A versenyszituáció és a pozitív vagy negatív feszültség kapcsolata, felismerése. A mozgás, játék és a feszültség levezetés kapcsolata.

A teljesítmény és kezdeményezés örömeinek megélése. Bizalom önmagában, osztálytársaiban és a tanárban. Hatékony részvétel az egyéni, páros és kooperatív játékok végrehajtásában.

Kulcsfogalmak

Élmény, esélyegyenlőség, mozgáskonceptió, biztonság, hely- és helyzetváltoztató, manipulatív mozgás, eszközhasználat, szabálytudat és alkalmazkodás, önismeret, önértékelés.

Tematikai egység	2.2. Természetes hely- és helyzetváltoztató, manipulatív alapkészségek Motoros képességfejlesztés: fittség és versenyzés	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az alapvető hely- és helyzetváltoztató, manipulatív mozgások változatos körülmények közötti, helyes technikai kivitelezése nehezített körülmények között. A kondicionális képességek fejlesztéséhez szükséges változatos mozgássorok, feladatok, játékok megismertetése. Alkotó, egyéni és csoportos kooperatív képességfejlesztő (rövid) gyakorlatok tervezése, kivitelezése, alkalmazása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
MOZGÁSMŰVELTSÉG: Az alapvető hely-, és helyzetváltoztató, manipulatív mozgásformák (lásd mozgáskészség, mozgástanulás alapkészségek). A kondicionális képességek fejlesztése során az alapvető mozgáskészségek cselekvésbiztos és helyes technikai kivitelezése, végrehajtása.		
ISMERETEK: Nyugalmi pulzus, terheléses pulzus, megnyugvás, légzés, szapora légzés, izomfáradtság. Az állóképesség-fejlesztés, mozgásintenzitás, pulzus, és az időtartam kapcsolata. Tapasztalatok és megfelelő gyakorlat a pulzus mérésében. Minden nap az iskolán kívül is (otthon, játszótéren) legalább 30 percet kell aktívan játszani.		
SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS: Kitartás, önkontroll, szabálykövetés, kellemetlen érzések. Saját erősségek és gyengeségek megfigyelése a motoros feladatok végrehajtása során. Hajlandóság a mozgásos tevékenységek végrehajtása során kialakult belső érzések felismerésére, megosztására.		
Kulcsfogalmak	Állóképesség, mozdulatgyorsaság, reakcióidő, reakciógyorsaság, nyugalmi pulzus, pihenő, önreflexió, önkontroll, önismeret.	

Tematikai egység	3.1. Természetes mozgásformák a torna jellegű feladatmegoldásokban Motoros képességfejlesztés, mozgástanulás és játék	Órakeret 40 óra
Előzetes tudás		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A mozgáskoordináció fejlesztésével a helyes térérzékelés kialakítása, alkalmazása a torna mozgásanyagának felhasználásával. A tornaelemek esztétikus végrehajtása, helyes testtartásra törekvés a feladatok végrehajtása közben, „tornász” járás. A pozitív megerősítés, a hibajavítás, a segítségadás elfogadásának megszokottá válása. A gyermektáncok tanulása közben a magyar népi kultúra iránti érdeklődés felkeltése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
MOZGÁSMŰVELTSÉG: Guruló átfordulások előre és hátra különböző kiinduló helyzetekből különböző érkezési helyzetekbe.		

Spárga, híd, tarkóállás, fejjállás, kézállást előkészítő rávezető gyakorlatok /bordásfal/. Fellendülés kézállásba, zsugor fejjállás, emelés fejjállásba nyújtott lábbal, a tanult elemekből összeállított talajgyakorlat bemutatása.

- Egyensúlyozó járások padon és alacsony gerendán, járások, lépések, fordulatok gerendán, hintalépés, homorított leugrás.
- Gyűrűn alaplendület, lefűgges.
- 2-3 részes svédsekre nyen függőleges repülés, átguggolás.

Kéztámasszal a test szélességi tengelye körül forgó mozgások biztonságos végrehajtása. Páros lábról magasabb helyre felugrás. Rendezett mozgás magasabb helyről történő leugrás közben. Stabil egyensúlyi helyzetet kialakítása. Billenő mozgások elsajátítása. Igény az esztétikus, szép mozgásra.

ISMERETEK:

Egyensúly- (gerenda) és függés- (gyűrű) gyakorlatoknál a térbeli érzékelés fontossága. Nekifutás sebességének helyes megválasztása a sikeres elrugaszkodás (dobbantás) érdekében. Helyes testtartás fontossága kézállásnál. Helyes kéz és fej helyzet fejjállásnál.

A preventív gyakorlatok ismerete és alkalmazása. Az ugródeszka helyes (sportág specifikus) használatának ismerete.

SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS:

A helyes testtartás ismerete és alkalmazása a „tornaórákon”. A testnevelés és „tornaóra” fogalmának megkülönböztetése.

Sérülésveszélyes helyzetek elkerülése, illetve felelősség mások testi épségével szemben. Fájdalom elviselése, fájdalom türe. A saját teljesítőképesség határának átlépése.

Kulcsfogalmak

Gurulás, fellendülés, egyensúly- és függésgyakorlat, gyakorlatkapcsolat, tornászos testtartás és járás, esztétikus gyakorlatbemutatás, önkontroll, fájdalom- és tűréshatár, regenerálódás, határozottság.

Tematikai egység	3.2. Természetes mozgásformák a torna jellegű feladatmegoldásokban Motoros képességfejlesztés: fittség és versenyzés	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az esztétikus mozgás, táncos, tornászos testtartás további javítása. A megismert tánc típusok, stílusok körének bővítése. Ismeretek bővítése az adott versenysportágak hazai és nemzetközi sikereiről.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
MOZGÁSMŰVELTSÉG: Játékos feladatok a test-, mozgás- és helyzetérzék fejlesztésére párokban. Az elsajátított tornaelemek bemutatása versenyszerűen. A torna mozgásanyagából összeállított, 3-4 elemet tartalmazó gyakorlat bemutatása versenyhelyzetben. Egyszerű sportági szabályok a versenyeken. Sportági (technikai) alapismeretek az életkori sajátosságoknak megfelelően. A megtanult, elsajátított tornaelemek versenyhelyzetben történő bemutatása. A tanult elemekből összeállított gyakorlatot tudja tudásának megfelelően versenyen bemutatni.		
ISMERETEK: A segítségnyújtás megfelelő technikája. Pontos ismeret a gyakorlat technikájáról, a végrehajtás módjáról a biztonságos segítségnyújtás érdekében.		

A segítségnyújtás fontossága. Versenyhelyzetben a hibázás szituációjának kezelése, gyors hibajavítás, a gyakorlat folytatása.	
SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS: Felelősség, önkontroll, szabálykövetés, szabályok betartása, szabályok alkotása, bizalom, önbizalom, stresszkezelés. A segítségnyújtás felismerésének felelőssége a saját és a társak biztonsága érdekében. Hatékony, a képességeknek megfelelő részvétel a csapat- és egyéni versenyeken, házi versenyeken. Önbizalom, bizalom a csapattársakban.	
Kulcsfogalmak	Versenygyakorlat, versenyszabály, csapatszellem, bizalom, önkontroll.

Tematikai egység	4.1. Természetes mozgásformák az atlétika jellegű feladatmegoldásokban Motoros képességfejlesztés, mozgástanulás és játék	Órakeret 60 óra
Előzetes tudás		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A Kölyökatlétika mozgásanyagának megszerettetése minden tanulóval. Játékos, élményorientált, fejlődésközpontú koordinációfejlesztés. Az élményszerű, tudatos tanulási folyamat megtapasztalása. Az alapvető mozgáskészségek gyakorlása javuló mozgáspontossággal, energiabefektetéssel (gazdaságossággal), változó körülmények között, atlétikai jelleggel. Az atlétikai jellegű alapmozgások pontosságra törekvő, változatos gyakorlása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
MOZGÁSMŰVELTSÉG: Az alapvető hely-, és helyzetváltoztató, manipulatív mozgásformák (lásd mozgáskészség, mozgástanulás természetes alapkészségek). Futógyakorlatok helyes technikai végrehajtása egyenletes vagy változó sebességgel, különböző irányokba, különböző lépésfrekvenciával és lépéstávolsággal, szabadon és akadályok felett. Ugró- és szökdelő gyakorlatok helyes technikai végrehajtása egyenletes vagy változó ugrástávolsággal, magassággal, páros és egy lábon, különböző síkokban. A lökő, hajító és vetőmozgások megismertetése célba dobással. A mozdulat és reakciógyorsaság, szem-kéz, szem-láb koordináció, továbbá az egyensúlyozás (dinamikus, statikus) fejlesztésének hangsúlyozása.		
ISMERETEK: Az állórajthoz kapcsolódó vezényszavak. Különböző indulási módok az állórajtnál. A Kölyökatlétika eszközkészletének az ismerete. Az energia befektetés tudatosságának összetevői. A dobásokhoz kapcsolódó balesetvédelmi szabályok, idő- és távolságmérés, atlétikai eszközök elnevezései. Járás és futás közti különbség. A hajítás és a lökés közti különbség. Játék és játékos jellegű atlétikai feladatok. A Kölyökatlétika eszközeivel változatos pályák tervezése. A vezényszavak szakszerű használata játékos helyzetekben. Távolság- és időmérés a megfelelő eszközök pontos és szakszerű használatával.		
SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS: Testtudat, önértékelés, önbecsülés, gondolkodás, motiváció, érzelem- és feszültség szabályozás, öröm. A tudatos tanulási folyamat során az önértékelés erősödése és annak megtapasztalása, hogy a sokoldalú atlétikai jellegű mozgások az egészség, a fokozatos fejlődés és a sportági specializáció előfeltételei.		

Kulcsfogalmak	Elugrás, felugrás, dobás, lökés, hajítás, vetés, egyenletes tempó, ritmusváltás, magas térdlendítéses és saroklendítéses futás, repülési fázis, talajra érkezés, elugrás, felugrás, leugrás, karlendítés.
----------------------	---

Tematikai egység	4.2. Természetes mozgásformák az atlétika jellegű feladatmegoldásokban Motoros képességfejlesztés: fittség és versenyzés	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A Kölyökatlétika eszközkészletének szakszerű és élményközpontú felhasználása a kondicionális képességek fejlesztésében.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
MOZGÁSMŰVELTSÉG: Az alapvető hely- és helyzetváltoztató, manipulatív mozgásformák (lásd mozgáskészség, mozgástanulás természetes alapkészségek). A Kölyökatlétika versenyszámaihoz kapcsolódó mozgásformák helyes technikai és biztonságos végrehajtása.		
ISMERETEK: A koordinációs létra használata gyorsaság- és állóképesség- fejlesztésben. A váltóbot átadásának legegyszerűbb módja. A Kölyökatlétika versenyszámainak ismerete. A Kölyökatlétika versenyszámai alapján, saját pályák tervezése társ vagy tanári segítséggel.		
SZEMÉLYISÉG: Egészséges versenyszellem, csapatmunka, saját teljesítmény, értékelés. Belsővé válik a versenyszituációkban való részvétel, és nem a külső motiváció az elsődleges. A saját és mások teljesítménye és erőfeszítése által elért eredmény öröme. A siker és kudarc együttes megélése.		
Kulcsfogalmak	Koordinációs létra, váltóbot, gyorsaság, állóképesség, szivacsgerely, bója, gátak.	

Tematikai egység	5.1. Természetes mozgásformák a sportjátékok alapvető technikai és taktikai feladatmegoldásokban Motoros képességfejlesztés, mozgástanulás és játék	Órakeret 50 óra
Előzetes tudás		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A játékkészség alapjainak megalapozása, sokoldalú alapozó jellegű játékos motorikus és szellemi képzés. Az alapvető labdás és labda nélküli technikai elemek elsajátítása. A labdás ügyesség magas szintű fejlesztése. A labdás tevékenységek baleset megelőzési szabályainak tudatosítása. Az élményorientált, egyenlő esélyű játékhelyzetek megélése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
MOZGÁSMŰVELTSÉG: Alapvető manipulatív motoros készségek: labda elfogása kézzel, labda megállítása, átvétele lábbal, labda elrúgása, labda dobása egy és két kézzel, dobás talajról és felugrással, labdavezetés (kézzel és		

lábbal), támadási és védekezési alaphelyzet, alapmozgás, helyezkedés, cselezések, sáncolás, elzárás. Állandó és változó környezeti feltételek mellett labdavezetés, labdamegállítás, elfogás és továbbítás. Labdapörgetések gyakorlása kézzel, lábbal, egyenes vonalon előre, hátra, oldalra, körbe vagy változó irányban. Előre meghatározott és egyénileg improvizált feladatok a labdával, célba és különböző távolságra dobás álló helyzetből és mozgás közben is. Üres területre helyezkedés. Kapura lövések labdarúgásban és szivacskezilabdában. Kosárra dobási kísérletek alacsony gyűrűre. Kosárérintés és alkarérintés próbálkozások léggömbbel, puha labdával.	
ISMERETEK: A sportjátékokra jellemző, alapvető dobás- és rúgástechnikák lényeges mozzanatai. Alapvető helyezkedési formák a játéktéren (támadás, védekezés alapjai). A labdarúgás, kézilabdázás, kosárlabdázás alaphelyzeteinek alkalmazása. Az alapvető labdás és labda nélküli technikai elemek megfelelő helyzetben történő kiválasztása. Az egyszerű cselezési lehetőségek értelmezése.	
SZEMÉLYISÉG: A sportjátékokhoz szükséges, személyes és szociális kompetenciák alapjai (társas kapcsolatok), továbbá az együttműködés, mint a sikeres csapatmunka kulcsa. Érdeklődés, motiváltság a labdajátékok és a labdás gyakorlatok iránt. Az egyéni versenyek és a csapatjátékok közötti különbségek átélése.	
Kulcsfogalmak	Labdavezetés, dobás, rúgás, cselezés, fegyelem, együttműködés, játékfeladat, játékszabály, helyezkedés, labdatartás, üres terület, védekezés, támadás.

Tematikai egység	5.2. Természetes mozgásformák a sportjátékok alapvető technikai és taktikai feladatmegoldásaiban Motoros képességfejlesztés: fittség és versenyzés	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A különféle technikai elemek összekapcsolása és játékhelyzetekben történő helyes alkalmazása. A különböző testnevelési játékok baleset megelőzési szabályainak tudatosítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
MOZGÁSMŰVELTSÉG: A motoros készségfejlesztés, mozgástanulás és játék mozgásműveltség tartalmának versenyhelyzetekben történő alkalmazása. Az elsajátított technikai elemek végrehajtása a szabályok betartásával (folyamatos játék labdával).		
ISMERETEK: A sportszerjáték alapvető játékszabályai, alapvető technikai eleme és egyszerű taktikai megoldásai. Labdarúgás: a kispályás labdarúgás szabályainak alkalmazása játékban. Szivacskezilabda: játékszabályainak alkalmazása a játékban. Mini kosárlabda, mini röplabda, illetve egyéb sportjátékszabályok ismerete. Támadó és védekező szerepek kisjátékok közben.		
SZEMÉLYISÉG: A verseny- és játékszabályok betartása, becsületes játék (fair play), győzelem-vereség. Az egészséges versenyszellem kialakulása, a csapatban való játék által a mások iránt érzett felelősség, a vereség, kudarc elviselésének képessége, a győzelem helyes megélése.		

Kulcsfogalmak	Összjáték, egyszerű technikai elem és szabály, győztes, vesztes, öröm, fair play.
----------------------	---

Tematikai egység	6. Természetes mozgásformák az önvédelmi és küzdő feladatmegoldásokban Motoros képességfejlesztés, mozgástanulás és játék	Órakeret 14 óra
Előzetes tudás		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az esést előkészítő feladatok során az esés helyes technikai végrehajtása fontosságának tudatosítása a baleset megelőzés szempontjából. Az önszabályozás, önkontroll képességének fejlesztése az önvédelmi és küzdő mozgások gyakorlása közben.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
MOZGÁSMŰVELTSÉG: Társtolások és -húzások különböző kiinduló helyzetből a test különböző részeivel, változó, váltakozó erő kifejtéssel. Páros és csoportos kötélhúzások különböző kiinduló helyzetekből. Esések és tompításaik előre, hátra, oldalra. Az alapvető mozgáskészségek cselekvésbiztos használata a küzdő jellegű játékokban és játékos jellegű feladatokban.		
ISMERETEK: A mozgásos feladatok végrehajtásának kulcselemei, a küzdés baleset-megelőzési és szabályrendszere. Küzdőjátékok, játékok páros, csoportos együttműködést feltételező, erőfejlesztő tartalommal. A mozgásos elemek helyes technikai végrehajtásának fontossága a baleset-megelőzés szempontjából.		
SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS: Önkontroll, önreflexió, akaratgátlás, szabályok betartása, fegyelem. Annak tudatosítása a tanuló, hogy a játék segíti a feszültség levezetésében. Annak felismerése és megfogalmazása saját szavakkal, hogy mi okozza a legnagyobb feszültséget és örömet a küzdő feladatok végrehajtása során.		
Kulcsfogalmak	Önkontroll, sportszerű küzdelem, tompítás, esés, húzások, tolások, lábérintések, kézérintések, erőbedobás.	

Tematikai egység	7. Természetes mozgásformák a vízbiztonságot kialakító és úszó gyakorlatokban Motoros képességfejlesztés, mozgástanulás és játék	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Alkalmazkodás az új közegben történő gyakorláshoz. A szükséges magatartási és balesetvédelmi szabályrendszer kialakítása és betartása. A tanulók vízben történő biztonságos tájékozódása, vízbiztonságának és vízszerezetének megalapozása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
MOZGÁSMŰVELTSÉG:		

Járások, futások a vízben, merülési gyakorlatok, vízbe ugrások, sikló és lebegési gyakorlatok, levegővétel elsajátítása, légzésszabályozást segítő gyakorlatok; ismerkedés a mélyvízzel. A mozgásműveltségi tartalmaknál felsorolt gyakorlatok élményközpontú, az életkori és fejlettségi szintnek megfelelő végrehajtása.	
ISMERETEK: Úszodai rendszabályok, a vízmélységgel kapcsolatos életvédelmi tudnivalók, az úszástechnikák vezető műveleteinek ismerete, játékos úszó-, vízbeugró-, merülő gyakorlatok, vízi csapatjátékok eszközökkel, vízilabda-, illetve röplabda-jellegű labdás játékok, egyéb játékok különféle eszközökkel. Az uszoda használatához kötődő baleset- és életvédelmi szabályok maximális betartása.	
SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS: Önbizalom és bizalom mások iránt, az úszástanulással, vízben mozgással kapcsolatos érzések kommunikációja, irányítás általi alkalmazkodás. Az önbizalom és a mások iránti bizalom kialakulása, egy másik közeg által okozott kellemes érzések során.	
Kulcsfogalmak	Csúszásveszély, lebegés, kartempó, levegővétel, lábtempó, siklás, gyorsúszás, hátúszás, krallozás, mélyvíz.

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyam végén	A tanuló képes a helyes és cselekvésbiztos technikai végrehajtásra a testtartásjavító gimnasztikai sorok, a statikus és dinamikus törzsizom-erősítő gyakorlatok és a lábboltozat-erősítő gyakorlatok egyéni, páros, csoportos végrehajtása során. Azonosítani tudja a biomechanikailag helyes testtartás kulcselemeit. A tanuló ismeri a gerincoszlop formáját. Felismeri a különbséget az egészséges lábnyom és a „lúdtalp” között. Ismeri a preventív jellegű gyakorlatokat. Elfogadja, hogy a mozgás segíti a szervezet teljesítőképességének javulását és a biomechanikailag helyes testtartás kialakulását. Azonosítani tudja a javuló teljesítmény útját az egészség érdekében. Ismeri, értelmezi és tudja alkalmazni a mozgásműveltségi tartalmakon keresztül a különböző mozgáskonceptiókat és foglalkoztatási formákat. Képes a teljesítmény és kezdeményezés örömeinek megélésére. Bízik önmagában, osztálytársaiban és a tanárban. Hatékonyan vesz részt az egyéni, páros és kooperatív játékok végrehajtásában. Képes a játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékfeladat alkalmazására. Ismeri a manipulatív alapkészségek mozgásmintáinak végrehajtási módjait, a vezető műveletek tanulási szempontjait. Fejlődik az eszközök biztonságos és célszerű használatában. Kialakul a rendszeres, fegyelmezett gyakorlás eredményeként az önálló tanulással kapcsolatos pozitív élménye. A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűsége, biztonságra törekszik. A sporteszközök szabadidős használata igényévé és örömforrássá válik. A tanuló képessé válik a kondicionális képességek fejlesztése során az alapvető mozgáskészségek cselekvésbiztos és helyes technikai kivitelezésére, végrehajtására. Az állóképessége fejlesztéséhez legalább folyamatosan harminc percet mozog. Minden nap az iskolán kívül is (otthon, játszótéren) legalább 30 percet aktívan játszik mozgásos játékokat. Megfigyeli saját erősségeit és gyengeségeit a motoros
---	--

	feladatok végrehajtása során. Hajlandóságot mutat a mozgásos tevékenységek végrehajtása során kialakult belső érzések felismerésében, megosztásában. Biztonságosan tudjon kéztámasszal a test szélességi tengelye körül forgó mozgásokat végrehajtani. Felismeri felelősségét a segítségnyújtás végrehajtásában a saját és a társak biztonsága érdekében. A tudatos tanulási folyamat során erősödik az önértékelés és annak megtapasztalása, hogy a sokoldalú atlétikai jellegű mozgások az egészség, a fokozatos fejlődés és a sportági specializáció előfeltétele. Belsővé válik a versenyszituációkban való részvétel, és nem a külső motiváció az elsődleges. Képes a siker és kudarc együttes megélésére. Alkalmazza a labdarúgás, kézilabdázás, kosárlabdázás alaphelyzeteit. Képes az alapvető labdás és labda nélküli technikai elemeket megfelelő helyzetben kiválasztani. Képes az egyszerű cselezési lehetőségeket értelmezni. Az uszoda használatához kötődő baleset- és életvédelmi szabályokat maximálisan betartja.
--	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	8. Alternatív környezetben űzhető sportok	Órakeret 26 óra
Előzetes tudás	Néhány szabadidős mozgásforma alapszabályainak ismerete. Az alternatív sportok sporteszközeinek biztonságos használata játéktevékenységekben. A természeti környezetben történő sportolás néhány egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályainak ismerete. Az időjárás körülményeknek megfelelően öltözködés.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A helyi tárgyi feltételek függvényében választott sportági mozgásokkal a tematika megtervezése. Az egészséges életmód iránti igény felkeltése. A szabadidőben jól használható sportágakban gyakorlottság szerzése. A szabadterén különböző időjárás viszonyok között végzett tevékenységekben aktív részvétel. A szervezet edzettségének növelése. Az alternatív környezetben végzett sporttevékenységek viselkedési és magatartási normáinak betartása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
MOZGÁSMŰVELTSÉG Az évszaknak megfelelő és a körülményekhez, feltételekhez igazodó fizikai aktivitások: Tartós futás a szabadban, asztalitenisz, tollaslabda, metajáték, frizbi. Szánkózás, korcsolyázás, havas játékok: hógolyózás, hóember építés, hószázlábú, hófalépítés, hógolyós dobóverseny célba vagy távolságra dobással.		Természetismeret: időjárás ismeretek; az emberi szervezet működése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Ütőfogás, szabályismeret. Aktív játék, szabadidős tevékenység.	

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A tanuló képes a helyes és cselekvés biztos technikai végrehajtásra a testtartásjavító gimnasztikai sorok, a statikus és dinamikus törzsizom-erősítő gyakorlatok és a lábboltozat-erősítő gyakorlatok egyéni, páros, csoportos végrehajtása során. Azonosítani tudja a biomechanikailag helyes testtartás kulcselemeit. A tanuló ismeri a gerincoszlop formáját. Felismeri a különbséget az egészséges lábnyom és a „lúdtalp” között. Ismeri a preventív jellegű gyakorlatokat.
---	--

	Elfogadja, hogy a mozgás segíti a szervezet teljesítőképességének javulását és a biomechanikailag helyes testtartás kialakulását. Azonosítani tudja a javuló teljesítmény útját az egészség érdekében. Ismeri, értelmezi és tudja alkalmazni a mozgásműveltségi tartalmakon keresztül a különböző mozgáskonceptiókat és foglalkoztatási formákat. Képes a teljesítmény és kezdeményezés örömeinek megélésére. Bízik önmagában, osztálytársaiban és a tanárban. Hatékonyan vesz részt az egyéni, páros és kooperatív játékok végrehajtásában. Képes a játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékfeladat alkalmazására. Ismeri a manipulatív alapkészségek mozgásmintáinak végrehajtási módjait, a vezető műveletek tanulási szempontjait. Fejlődik az eszközök biztonságos és célszerű használatában. Kialakul a rendszeres, fegyelmezett gyakorlás eredményeként az önálló tanulással kapcsolatos pozitív élménye. A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűsége, biztonságra törekszik. A sporteszközök szabadidős használata igényévé és örömforrássá válik. A tanuló képessé válik a kondicionális képességek fejlesztése során az alapvető mozgáskészségek cselekvésbiztos és helyes technikai kivitelezésére, végrehajtására. Az állóképessége fejlesztéséhez legalább folyamatosan harminc percet mozog. Minden nap az iskolán kívül is (otthon, játszótéren) legalább 30 percet aktívan játszik mozgásos játékokat. Kritikus szemmel figyeli saját erősségeit és gyengeségeit a motoros feladatok végrehajtása során. Hajlandóságot mutat a mozgásos tevékenységek végrehajtása során kialakult belső érzések felismerésében, megosztásában. Biztonságosan tudjon kéztámasszal a test szélességi tengelye körül forgó mozgásokat végrehajtani. Felismeri felelősségét a segítségnyújtás felismerésében a saját és a társak biztonsága érdekében. A tudatos tanulási folyamat során erősödik az önértékelés és annak megtapasztalása, hogy a sokoldalú atlétikai jellegű mozgások az egészség, a fokozatos fejlődés és a sportági specializáció előfeltétele. Belsővé válik a versenyszituációkban való részvétel, és nem a külső motiváció az elsődleges. Képes a siker és kudarc együttes megélésére. Alkalmazza a labdarúgás, kézilabdázás, kosárlabdázás alaphelyzeteit. Képes az alapvető labdás és labda nélküli technikai elemeket megfelelő helyzetben kiválasztani. Képes az egyszerű cselezési lehetőségeket értelmezni. Az uszoda használatához kötődő baleset- és életvédelmi szabályokat maximálisan betartja.
--	--

3–4. évfolyam

A tematikai egységek áttekintő táblázata:

1.	Prevenció, életvezetés, egészségmegőrzés	Folyamatos
2.	Természetes hely- és helyzetváltoztató, manipulatív alapkészségek	60 óra
3.	Természetes mozgásformák a torna jellegű feladatmegoldásokban	60 óra
4.	Természetes mozgásformák az atlétika jellegű feladatmegoldásokban	80 óra
5.	Természetes mozgásformák a sportjátékok alapvető technikai és taktikai feladatmegoldásokban	70 óra
6.	Természetes mozgásformák az önvédelmi és küzdő sokban	14 óra

7.	Természetes mozgásformák a vízbiztonságot kialakító és úszó gyakorlatokban	30 óra
8.	Alternatív környezetben történő mozgásformák	26 óra
	Összes óraszám:	340 óra 80%

Tematikai egység	1. Prevenció, életvezetés, egészségmegőrzés	Folyamatos
Előzetes tudás	Az alapvető gimnasztikai szakkifejezések ismerete és helyes végrehajtása. A biomechanikailag helyes testtartás, a higiénia, a baleset-megelőzés és a környezettudatosság területein megszerzett elemi ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A megalapozott jövőorientált-egészségtudatos életvitel ismereteinek és gyakorlatainak továbbfejlesztése. A testi és lelki egészségért való személyes felelősség elmélyítése. A test- és térérzékelés, vagyis az önreflexió stabil megteremtése. A biomechanikailag helyes testtartás fontosságának felismerése és a gerincvédelmi gyakorlatok napi, szokásrendszerű végrehajtása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
MOZGÁSMŰVELTSÉG: A biomechanikailag helyes testtartást kialakító és fenntartó gyakorlatok. Aktív, mozgásos relaxációs gyakorlatok és az interaktív relaxáció gyakorlatai. Lábboltozat-erősítő gyakorlatok. Mély hátizomzat, az oldal és a has izomzatának erősítését és a törzs stabilizációját fejlesztő gyakorlatok. A biomechanikailag helyes testtartást kialakító és fenntartó gyakorlatok önálló alkotással és végrehajtással. Egy-egy nyújtó és erősítő hatású gyakorlat önálló végrehajtása a testtartásért felelős főbb izomcsoportokra korrekciós céllal is. Gyermekjoga-gyakorlatok. A progresszív relaxáció alapgyakorlatai, az autogén tréning két alapgyakorlata.		
ISMERETEK: A biomechanikailag helyes testtartást, lábboltozatot és törzsizomzatot kialakító, erősítő gyakorlatok helyes technikával önállóan történő végrehajtása. Higiéniaival és a környezettudatossággal kapcsolatos ismeretek tudatos alkalmazása. Egyszerű sérülések kezelése.		
SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS: Mérlegelő gondolkodás a helytelen életviteli magatartásformákkal szemben. Az objektív mérések, a teljesítmény és a társas összehasonlítás által önmaga reakcióinak és saját testi és lelki határainak, korlátainak megismerése. Különböző konfliktushelyzetek kezelése.		
Kulcsfogalmak	Testséma, helyes testtartás, sérülés, megelőzés, tartásos elem, mozgásos elem, stressz, feszültség, életmód, táplálkozás, fittség, edzettség, mozgásintenzitás, hajlékonyság, vélemény.	

Tematikai egység	2.1. Természetes hely- és helyzetváltoztató, manipulatív alapkészségek Motoros készségfejlesztés, mozgástanulás és játék	Órakeret 50 óra
------------------	---	--------------------

Előzetes tudás	Az első és második évfolyamon szerzett tudás a természetes hely- és helyzetváltoztató, manipulatív mozgások elnevezéseinek, lényeges elemeinek ismeretében. A változatos gyakorlás során kialakult jártasság az alapvető mozgáskészségek terén. Mozdáskészségek alkalmazása játékhelyzetekben.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az alapvető hely- és helyzetváltoztató, manipulatív mozgásformák végrehajtásának stabilizálása készség szinten. A koordináció megmaradása változó körülmények között is a feladatok végrehajtása során. Az alap megteremtése a mozgáskészségek terén a továbblépési lehetőségre, a sportág-specifikus gyakorlatok nagy intenzitású végrehajtására.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
MOZGÁSMŰVELTSÉG: Az 1–2. évfolyamon megismert helyzetekben szerzett, jártassági szinten végrehajtott alapvető hely-, helyzetváltoztató és manipulatív mozgásformáinak készség szintű végrehajtása a megszokottól eltérő és igen változatos környezeti feltételek mellett.	
ISMERETEK: Az első és második évfolyam megismert mozgáskonceptiók, feladat-végrehajtási formák. A megszokott szituációtól eltérő helyzetekben is a mozgásműveltségi tartalmakon keresztül a különböző mozgáskonceptiók és foglalkoztatási formák ismerete, értelmezése és alkalmazása.	
SZEMÉLYISÉG: Saját erősségek és gyengeségek felismerése. A versenyszituáció és a pozitív vagy negatív feszültség kapcsolata, felismerése. A mozgás, játék és a feszültség levezetés kapcsolata. Örömteli, érdeklődő részvétel a saját, eszközzel és társakkal végrehajtott mozgástevékenységekben. Törekvés a kommunikációs formák, jelek és szabályok betartására.	
Kulcsfogalmak	Mozgáskonceptió, biztonság, hely- és helyzetváltoztató, manipulatív mozgás, eszközhasználat, szabálytudat és alkalmazkodás, önismeret, önértékelés.

Tematikai egység	2.2. Természetes hely- és helyzetváltoztató, manipulatív alapkészségek	Órakeret 10 óra
	Motoros képességfejlesztés: fittség és versenyzés	
Előzetes tudás	Az iskolai testnevelés órákon megszerzett mozgástapasztalat az alapvető funkcionális mozgáskészségek terén. A mozgáskonceptiók ismerete és feladatok közbeni helyes értelmezése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az alapvető hely- és helyzetváltoztató, manipulatív mozgások változatos körülmények közti helyes technikai kivitelezése nehezített körülmények között. A kondicionális képességek fejlesztéséhez szükséges változatos mozgássorok, feladatok, játékok ismerete. Alkotó, egyéni és csoportos kooperatív képességfejlesztő (rövid) gyakorlatok tervezése, kivitelezése, alkalmazása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
MOZGÁSMŰVELTSÉG: Az alapvető hely- és helyzetváltoztató, manipulatív mozgásformák (lásd mozgáskészség, mozgástanulás természetes alapkészségek).		

A kondicionális képességek fejlesztése során a mozgáskészségek cselekvésbiztos és helyes technikai kivitelezése, végrehajtása.	
ISMERETEK: Nyugalmi pulzus, terheléses pulzus, megnyugvás, légzés, szapora légzés, izomfáradtság, reakciógyorsaság, mozdulatgyorsaság. Annak felismerése, hogy a tanár vagy a tanuló vagy a társak által tervezett feladatok melyik kondicionális képességet fejlesztik.	
SZEMÉLYISÉG: Kitarás, önkontroll, szabálykövetés, kellemetlen érzések. Képesség a szabályok keretein belüli cselekvésre és törekvés azok betartására. Képesség és fogékonyság az irányítás általi alkalmazkodásra. Képesség mozgása és akarata gátlására; képesség a késleltetésre.	
Kulcsfogalmak	Állóképesség, mozdulatgyorsaság, reakcióidő, reakciógyorsaság, nyugalmi pulzus, pihenő, önreflexió, önkontroll, önismeret.

Tematikai egység	3.1. Természetes mozgásformák a torna jellegű feladatmegoldásokban Motoros képességfejlesztés, mozgástanulás és játék	Órakeret 40 óra
Előzetes tudás	Az előző évfolyamokon tanult elemek technikailag helyes végrehajtása. Az összekapcsolt mozgásformák esztétikus bemutatása. Nyújtott karú támaszhelyzet. Elemkapcsolatok, 3-4 mozgásforma összekapcsolása akár táncos formában is. Esztétikus kivitelezés. Helyes támaszhelyzetek alkalmazása a gyakorlatokban. A statikus és dinamikus elemek pontos végrehajtása. Szabályos mászó kulcsolás /rúd, kötél/.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Önálló gyakorlás, gyakorlás párokban, társ segítségével. A tér-, izom-és egyensúlyérzék továbbfejlesztése. Esztétikus mozgásvégrehajtás fejlesztése. Gyermektáncoknál a ritmus és mozgás összehangolása, páros táncoknál a társ elfogadása, megbecsülése, alkalmazkodás a társ mozgásához.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
MOZGÁSMŰVELTSÉG: Gurulóátfordulások előre, hátra különböző kiinduló és érkező helyzetekbe, repülési fázissal. Fejállás különböző lábtartásokkal (zárt, nyújtott, terpesz, zsugor). Híd, spárga. Fellendülés kézállásba, segítővel, vagy önállóan. Futólagos kézálláson át gurulás előre különböző érkezési helyzetekbe (nyújtott vagy zsugorülésbe, állásba, guggolásba stb.). Kézen átfordulás oldalt mindlét irányba. Hátraguruló, futólagos kézálláson át. Tigrisbukfenc. Fejen átfordulás segítővel. Lányok: gerenda: járások, lépések, szökkenések, fordulatok. Alacsony gerendán gurulóátfordulás előre, mérlegállás. Fiúk: gyűrű: alaplendület, lefűgges. 3–4 részes szekrényen guggoló átuálás. Önálló talajgyakorlat összeállítás, 5–6 elemkapcsolatból, táncos összekötő elemekkel, akár zenére is. Egyéni-, páros-társas gúlagyakorlatok vegyes párokban is. Kötélmászás vagy rúdmászás mászó kulcsolással.		

Választott zenére improvizációs-kreatív tánc összeállítása. Páros és csoportos gyermektáncok, különböző térbeli alakzatokban. Motívumismeret bővítése, az adott tánc struktúrájának egyre mélyebb megértése. A csárdásmotívumok és mozgáselemek változatainak alkalmazása szabad improvizáció során. Ritmusgyakorlatok egész testtel. Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák alkalmazása gyermektáncokban, és torna jellegű feladatmegoldásokban is. A biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő speciális mozgások. Legyen képes a tanuló a megismert gyakorlatelemek technikailag helyes végrehajtására. A lányokban alakuljon ki az igény a nőies mozgás iránt. Legyenek képesek az elsajátított mozgáselemeket összefüggő gyakorlatban is alkalmazni. A kecses, esztétikus mozgás kialakítása.	
ISMERETEK: Térbeli tudatosság (elhelyezkedés a térben, mozgásirány...) fontossága a torna feladatrendszerén keresztül. Tudatos energia befektetés. Társra és eszközre vonatkozó térbeli helyzetérzékelés szerepe. A vállból történő lökö mozdulat jelentőségének ismerete az átfordulásoknál (fejen átfordulás, kézen átfordulás). A tornamozgások megnevezése. A tanult táncokhoz tartozó népi hagyományok ismerete.	
SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS: Sérülésveszélyes helyzetek elkerülése. A tanult dalokhoz és táncokhoz kapcsolódó népi hagyományok megismerése. A sikeres feladatmegoldások érdekében a teljesítőképesség határainak átlépése a személyes biztonság sérülése nélkül.	
Kulcsfogalmak	Gurulás, fellendülés, emelés, lebegőtámasz, tornaelem, aerobik, néptánc, pontozás, bemutatás, szólítás, érzékelés, ki-és bejelentkezés.

Tematikai egység	3.2. Természetes mozgásformák a torna jellegű feladatmegoldásokban	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	A tanult tornaelemek, táncmozdulatok felismerése és végrehajtása. Változatos térirányokban tükrözés. Cselekvésbiztonság a tengelykörüli mozgásokban.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tartásos és mozgásos képességek fejlesztése. A lányoknál a nőies, szép mozgás előtérbe helyezése, esztétikus mozgásvégrehajtásra való törekvés erősítése. A gyermektáncok tanulásánál a mozgás és a ritmus iránti érzék fejlesztése.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények
MOZGÁSMŰVELTSÉG: Az eddig tanult tartásos és mozgásos elemek fejlesztése. Támaszhelyzetek és gyakorlatok talajon. Lendületek előre, hátra. Haladás oldalirányba. Kreatív tánc különböző ritmusú zenére. A megtanult, elsajátított torna és tánc mozgáselemeiből összeállított gyakorlatok bemutatása, előadása versenyhelyzetekben. Fellépések kisebb közönség előtt, a versenyrutin megszerzése céljából.
ISMERETEK: A rendszeres testedzés hatása a szervezetre. Az edzettség és a teljesítmény a mindennapokban. A balesetek elkerülésének módjai. A bemutatott gyakorlatok értékelése, pontozása, a kapott értékek megbeszélése, a tanulságok levonásával.
SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS:

A motoros képességek fejlesztésének tudatosítása.
A csapatszellem fontossága. Személyes érdekek háttérbe helyezése a csapatérdekkel szemben.

Kulcsfogalmak	Gurulás, lendítés, fellendülés, kéz- és fejtámasz, elugrás, repülési fázis, lebegőtámasz, függés- és egyensúlygyakorlat, mászó kulcsolás, kreatív tánc, ritmusgyakorlat, pontozás, aerobik, tánc.
----------------------	---

Tematikai egység	4.1. Természetes mozgásformák az atlétika jellegű feladatmegoldásokban Motoros képességfejlesztés, mozgástanulás és játék	Órakeret 60 óra
Előzetes tudás	Az atlétikai jellegű mozgásformák jártasság szintű ismerete. A futó, szökdelő és dobó alapgyakorlatok változatos végrehajtása. A mozgáskonceptiók tudatos és tervszerű alkalmazása állandó és változó környezeti feltételek mellett.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önértékelés további erősítése. Az atlétikai jellegű mozgásformák végrehajtása során a koordináció finomítása. A futó-, ugró és dobó alapképességek tudatos, célorientált fejlesztése, tudatosítása. A sokoldalú atlétikai képzés mozgásos alapjainak megteremtése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
MOZGÁSMŰVELTSÉG: Az alapvető hely- és helyzetváltoztató, manipulatív mozgásformák (lásd mozgáskészség, mozgástanulás természetes alapképességek). Futógyakorlatok a lépéshossz-lépésfrekvencia dinamikájának változatos alakításával, szabadon, és növekvő akadályok és kényszerítő eszközök felett. Ugróiskolai gyakorlatok, sorozatszökdelések az ugrástávolság és a magasság változtatásával. Komplex futó- és ugróiskolai gyakorlatvariációk az egyre hatékonyabb technikai kivitelezés érdekében. Vágtafutás; tartós futás különböző terepeken; változó kiindulási helyzetekből végzett rajtgyakorlatok; távolugrás-kísérletek guggoló technikával, rövid nekifutásból; magasugrás-kísérletek átlépő technikával; kislabda és egyéb eszközök hajítása 3 lépéses dobóritmusban; atlétikai dobásgyakorlatok: egy- és kétkézes hajító-, lökö- és vető mozdulatok célra, távolságra, különböző kiinduló helyzetekből, mozgásból. Szivacsgerely, szoknyáslabda, sípoló rakéta hajítása harántterpeszből, majd max. 5m lendületszerzésből célra és távolságra. Füles labda, gumidiszkosz vetése egy kézzel oldal és harántterpeszből célra.		
ISMERETEK: Újszerű futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok. A Kölyökatlétika eszközeivel változatos pályák tervezése. Az újszerű futó-, ugró-, dobóiskolai gyakorlatok lényege.		
SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS: Testtudat, önértékelés, önbecsülés, gondolkodás, motiváció, érzelem- és feszültség szabályozás, öröm. Törekvés a saját gyengeségek csökkentésére. A szabályoknak megfelelő viselkedés öröme, javaslatétel újszerű szabályok alkalmazására.		

Kulcsfogalmak	Futó-, ugró-, dobóiskolai gyakorlat, változatos gyakorlás, ritmusváltás, futóiskola, tempófutás, futósáv, célvonal, sprint, elugró sáv, elugró és lendítőláb, átlépő technika.
----------------------	--

Tematikai egység	4.2. Természetes mozgásformák az atlétika jellegű feladatmegoldásokban Motoros képességfejlesztés: fittség és versenyzés	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Az alapvető mozgáskészségek helyes technikai végrehajtása atlétikai, játékos és játékos jellegű feladatokban (Kölyökatlétika).	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A Kölyökatlétika eszközkészletének szakszerű és élményközpontú felhasználása a kondicionális képességek fejlesztésében. A felnőtt atlétikai versenyszituációkkal való ismerkedés, felkészítés.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
MOZGÁSMŰVELTSÉG: Az alapvető hely- és helyzetváltoztató, manipulatív mozgásformák (lásd mozgáskészség, mozgástanulás természetes alapkészségek). A Kölyökatlétika versenyszámaihoz kapcsolódó mozgásformák, helyes technikai és biztonságos végrehajtása.		
ISMERETEK: A koordinációs létra használata gyorsaság- és állóképesség-fejlesztésben. A váltóbot átadásának legegyszerűbb módja. A Kölyökatlétika versenyszámainak ismerete. Progresszív futófeladatok. A Kölyökatlétika versenyszámai alapján saját pályák tervezése társ vagy tanári segítséggel.		
SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS: Egészséges versenyszellem, csapatmunka, saját teljesítmény értékelése. Belsővé válik a versenyszituációkban való részvétel, és nem a külső motiváció az elsődleges. A saját és mások teljesítménye és erőfeszítése által elért eredmény öröme. A siker és kudarc együttes megélése.		
Kulcsfogalmak	Koordinációs létra, váltóbot, gyorsaság, állóképesség, szivacsgerely, bója, gátak.	

Tematikai egység	5.1. Természetes mozgásformák a sportjátékok alapvető technikai és taktikai feladatmegoldásaiban Motoros képességfejlesztés, mozgástanulás és játék	Órakeret 50 óra
Előzetes tudás	A sportjátékok első és második osztályában megismert alapvető manipulatív készségek, labdás és labda nélküli technikai elemek, az egyszerű támadó és védő helyzetek, valamint az alapvető szabályok ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A labdarúgás, mini kosárlabda és a (szivacs-) kézilabda játék alaptechnikáinak alkalmazása a spontán játék során is, a játék közbeni döntéshelyzetekben a legegyszerűbb mozgáscelexekvés kialakítása. A taktikai gondolkodás kialakításának megkezdése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
MOZGÁSMŰVELTSÉG:		

Általános technikai, taktikai tartalmak: játékos passzolási és labdavezetési gyakorlatok. Cselezések. Helyezkedés. Szabályismeret. – Szabálytalan technikák (lépéshiba, labdavezetési hiba). – Az ellenféllel szembeni szabálytalanságok. – Büntetések.

(Szivacs) kézilabda: magas és mély labdavezetés. Kétkezes mellső és felső dobás. Kapura lövés kitámasztással. Kapura lövés be- és felugrással. Lövő- és átadócselek, átemelés. Elzárások. Cselezés a dobókéz felé és azzal ellentétes irányba. 7 m-es dobás. Labdaszerzés (elütés, halászás). Kapus bázistechnika. Emberfogásos és területvédekezés. (Szivacs) kézilabda játék 3+1, 5+1, 6+1 fővel.

Mini kosárlabda: megindulás, megállás, sarkazás. Labdavezetés. Kosárra dobások álló helyből és mozgás közben. Átadási, dobó- és indulócselek. Büntető dobás. Labdaszerzés (elütés, halászás). Emberfogásos és területvédekezés. Mini kosárlabda játék.

Labdarúgás: Labdaátvétel, labdavezetés. Rúgások társhoz és kapura belsővel, belső csüddel és teljes csüddel. Lövő- és testcselek. Büntetőrúgás. Szerelés. Kapus bázistechnika. Kispályás labdarúgás, 4:1-es felállás, rombusz alakzat.

A tanult technikai elemek összekapcsolása, különböző irányokból és magasságokban érkező labda átvétele (kézzel illetve lábbal) után labdavezetéssel haladás, közben irányváltoztatások, cselezés, majd kosárra/kapura dobás, rúgás. A gyakorlatok nagy frekvenciával történő végrehajtása. Törekvés a maximális sebességgel való kivitelezésre. Az alapvető kapuvédési technikák alkalmazása. A labdarúgás, a mini kosárlabda, a (szivacs) kézilabda, valamint egyéb sportjáték-előkészítő kisjátékokban és iskolai játékokban való aktív részvétel. Floorball, asztalitenisz, tollaslabda ütőmozdulatainak gyakorlása.

ISMERETEK:

Technikai elemek. Páros, hármas kapcsolatok, csapatjáték. Játékvezetői kar- és sípjelek.

A játékhoz szükséges alapvető technikai elemek és azok végrehajtása, a játékban a taktikai megoldások közül a páros és hármas kapcsolatok alapvető formái. Az emberfogásos és a területvédekezési formák közötti különbségek. A sportjátékokban alkalmazott játékvezetői kar- és sípjelek.

SZEMÉLYISÉG:

Ellenfél, sportszerűség, keménység, durvaság.

A gól elérésére, az ellenfél legyőzésére való törekvés, annak tudatosulása, hogy a sportban csak ellenfelek, nem pedig ellenségek vannak. Belső motiváltság. A sportszerű viselkedés igénye, a keménység és a durvaság közötti különbség megtapasztalása, az ellenfél tisztelete, teljesítményének elismerése.

Kulcsfogalmak

Gól, kosár, technikai elem, cselezés, dobásforma, rúgásforma, emberfogás, területvédelem, taktika, játékvezető, versenybíró, ellenfél, csapat, csapattag, tenyeres ütés, fonák ütés, csapó ütés.

Tematikai egység	5.2. Természetes mozgásformák a sportjátékok alapvető technikai és taktikai feladatmegoldásaiban Motoros képességfejlesztés: fittség és versenyzés	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	A labdával, mint sporteszközzel való játék élményközpontú, örömteli tapasztalata.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A különféle technikai elemek összekapcsolása és játékhelyzetekben történő helyes alkalmazása az eddigieknél magasabb szinten. Átmenet a konkrét műveleti gondolkodásból a formális műveleti gondolkodásba.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
MOZGÁSMŰVELTSÉG: A sportjátékokkal való ismerkedés során szerzett jártasságszintű, specifikus, az adott sportágra jellemző feladatok.		

A jártasságsszintű sportjáték-elemek alkalmazása a nehezített, kifejezetten a kondicionális képességet fejlesztő feladatokban.	
ISMERETEK: Az adott sportági mozgásanyaggal fejleszthető kondicionális képességek és gyakorlataik. A különböző kondicionális képességek fejlesztésére használható speciális, sportági mozgásanyag megfelelő kiválasztása.	
SZEMÉLYISÉG: Belső motiváció, küzdés, lazítás, oldás, tűrés. A saját és mások teljesítményének értékelése önmagához képest.	
Kulcsfogalmak	Fáradtság, izomláz, légszomj, szomjúság, izzadás, tehetetlenség, pihenés.

Tematikai egység	6. Természetes mozgásformák az önvédelmi és küzdő feladatmegoldásokban Motoros képességfejlesztés, mozgástanulás és játék	Órakeret 14 óra
Előzetes tudás	Az első és második évfolyamon szerzett húzó-toló és esés- tapasztalatok, és az alapvető mozgáskészségek terén szerzett tudatosan kontrollálható precíziós végrehajtás képessége.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önvédelem és küzdő feladatok során szerzett pozitív tapasztalatok megerősítése a további gyakorlás céljából.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
MOZGÁSMŰVELTSÉG: Társtolások és -húzások különböző kiinduló helyzetből a test különböző részeivel, változó, váltakozó erőfelfejtessel. Páros és csoportos kötélhúzások különböző kiinduló helyzetekből. Esések és tompításaik előre, hátra, oldalra. Az alapvető mozgáskészségek cselekvésbiztos használata a küzdő jellegű játékokban és játékos jellegű feladatokban. Birkózó jellegű mozgásformák, ill. a grundbirkózás játékszabályainak ismerete, tudatos törekvés azok betartására a páros küzdelemben.		
ISMERETEK: A mozgásos feladatok végrehajtásának kulcselemei, a küzdés baleset-megelőzési és szabályrendszere. Küzdőjátékok, játékok páros, csoportos együttműködést feltételező, erőfejlesztő tartalommal. A mozgásos elemek helyes technikai végrehajtásának fontossága a baleset megelőzés szempontjából.		
SZEMÉLYISÉG: Önkontroll, önreflexió, akaratgátlás, szabályok betartása, fegyelem. Annak tudatosítása, hogy a játék segít a feszültség levezetésében. Annak felismerése és megfogalmazása saját szavaival, hogy mi okozza a legnagyobb feszültséget és örömet a küzdő feladatok végrehajtása során.		
Kulcsfogalmak	Önkontroll, felelősség, küzdés, tompítás, esések, gördülések, mögé kerülés, kitolás, erőbedobás.	

Tematikai egység	7. Természetes mozgásformák a vízbiztonságot kialakító és úszógyakorlatokban Motoros képességfejlesztés, mozgástanulás és játék	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	A vízhez szoktatás gyakorlatai, a vizes környezet balesetvédelmi és higiéniai	

	rendsabályai. Vízbiztonság, siklás hason és hátton. Tudatos levegővétel az úszás rávezető gyakorlataiban.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az uszodában szükséges magatartási, higiéniai és balesetvédelmi szabályrendszer tudatosítása, a személyes felelősség kialakítása és az uszodai szabályok betartása. Egy úszásnem (gyorsúszás vagy hátúszás) technikájának rögzítése.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
MOZGÁSMŰVELTSÉG: A hátúszás és gyorsúszás lábtempójának (krallozás) oktatása. A hátúszás kartempójának oktatása. A gyorsúszás kartempójának és légzéstechnikájának oktatása. Mély vízben végrehajtott hátúszás. A hátúszás és a gyorsúszás technikájának javítása. Folyamatosan haladás a hátúszás és a gyorsúszás lábtempójával, úszólap használatával. Úszás közben a stabilitás érzésének kialakulása. A lábtempó, kartempó és a levegővétel technikai végrehajtásának összekötése, folyamatos haladás közben. Legalább 50 méter folyamatos hátúszás teljesítése. A helyes kar- és lábtempó elsajátítása. Mindkét tempóhoz a levegővétel megtanulása, külön-külön. A három technikai elem összekapcsolása, gyakorlása. Fejesugrás elsajátítása.	
ISMERETEK: Uszodai rendszabályok, a vízmélységgel kapcsolatos életvédelmi tudnivalók, az úszástechnikák vezető műveleteinek ismerete, játékos úszó-, vízbeugró-, merülő gyakorlatok, vízi csapatjátékok eszközökkel, vízilabda-, illetve röplabda-jellegű labdás játékok, egyéb játékok különféle eszközökkel. Az uszoda használatához kötődő baleset- és életvédelmi szabályok maximális betartása.	
SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS: Önbizalom és bizalom mások iránt, az úszástanulással, vízben mozgással kapcsolatos érzések kommunikációja, irányítás általi alkalmazkodás. Örömmel, elkötelezettséget mutatva a mozgásműveltség fejlesztése az egészségtudatos életvezetéssel kapcsolatban. Saját és társa biztonsága érdekében az óvintézkedések alkalmazása a balesetveszély elkerülése érdekében.	
Kulcsfogalmak	Csúszásveszély, lebegés, kartempó, levegővétel hátrafordulással, lábtempó, siklás, gyorsúszás, hátúszás, krallozás, mélyvíz, fejesugrás.

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A biomechanikailag helyes testtartást kialakító és fenntartó gyakorlatok önálló alkotással és végrehajtással. Egy-egy nyújtó és erősítő hatású gyakorlat önálló végrehajtása a testtartásért felelős főbb izomcsoportokra korrekciós céllal is. Gyermekjógagyakorlatok. A progresszív relaxáció alapgyakorlatai, az autogén tréning két alapgyakorlata. Higiéniai és a környezettudatossággal kapcsolatos ismeretek tudatos alkalmazása. Egyszerű sérülések kezelése. Önmaga reakcióinak és saját testi és lelki határainak, korlátainak megismerése. Különböző konfliktushelyzetek kezelése. Ismerje, értelmezze, és tudja alkalmazni a megszokott szituációtól eltérő helyzetekben is a mozgásműveltségi tartalmakon keresztül a különböző mozgáskonceptiókat és foglalkoztatási formákat. Örömmel, érdeklődve vegyen részt a saját, eszközzel és társakkal végrehajtott mozgástevékenységeiben. Törekedjen a kommunikációs formák, jelek és szabályok betartására. A kondicionális képességek fejlesztése során a mozgáskészségek cselekvésbiztos és helyes technikai kivitelezése, végrehajtása. Legyen képes a tanuló a szabályok keretein belül cselekedni, és törekedjen azok
---	--

betartására. Legyen képes és fogékony az irányítás általi alkalmazkodásra. Legyen képes mozgását és akaratát gátolni; és legyen képes a késleltetésre. A Kölyökatlétika eszközeivel változatos pályák tervezése. Az újszerű futó-, ugró-, dobóiskolai gyakorlatok lényege. Törekedjen a tanuló saját gyengeségeinek csökkentésére. Élvezze a szabályoknak megfelelő viselkedés örömet, miközben javaslatokat tesz újszerű szabályok alkalmazására. Belsővé válik a versenyszituációkban való részvétel, és nem a külső motiváció az elsődleges. A saját és mások teljesítménye és erőfeszítése által elért eredmény öröme. A siker és kudarc együttes megélése. Ismerje a játékhoz szükséges alapvető technikai elemeket és azok végrehajtását, a játékban a taktikai megoldások közül a páros és hármas kapcsolatok alapvető formáit. Ismerje az emberfogásos és a területvédekezési formák közötti különbségeket. Ismerje a sportjátékokban alkalmazott játékvezetői kar- és sípjeleket. Jellemezze a gól elérésére, az ellenfél legyőzésére való törekvését, tudatosodjon, hogy a sportban csak ellenfelek, nem pedig ellenségek vannak. Belső motiváltság. A sportszerű viselkedés igénye, a keménység és a durvaság közötti különbség megtapasztalása, az ellenfél tisztelete, teljesítményének elismerése. Tudatosítsa, hogy a játék segíti a feszültség levezetésében. Ismerje fel és saját szavaival fogalmazza meg, hogy mi okozza a legnagyobb feszültséget és örömet a küzdő feladatok végrehajtása során. Örömmel, elkötelezettséget mutatva fejlessze mozgásműveltségét az egészségtudatos életvezetéssel kapcsolatban. Tudja alkalmazni saját és társa biztonsága érdekében az óvintézkedéseket a balesetveszély elkerülésének érdekében.		
Tematikai egység/ Fejlesztési cél	8. Alternatív környezetben űzhető sportok	Órakeret 26 óra
Előzetes tudás	Néhány szabadidős mozgásforma alaptechnikai elmeinek végrehajtása és szabályainak ismerete. Az alternatív sportok sporteszközeinek biztonságos használata játéktevékenységekben. A természeti környezetben történő sportolás néhány egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályainak ismerete. Az időjárási körülményeknek megfelelően öltözködés.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A helyi tárgyi feltételek függvényében választott sportági mozgásokkal a tematika megtervezése. Az egészséges életmód iránti igény felkeltése. A szabadidőben jól hasznosítható sportágakban gyakorlottság szerzése. A szabadterén különböző időjárási viszonyok között végzett tevékenységekben aktív részvétel. A szervezet edzettségének növelése. Az alternatív környezetben végzett sporttevékenységek viselkedési és magatartási normáinak betartása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
MOZGÁSMŰVELTSÉG Az évszaknak megfelelő és a körülményekhez, feltételekhez igazodó fizikai aktivitások: Tartós futás a szabadban. Labdás játékok különféle labdákkal, asztalitenisz, tollaslabda, métajáték, frizbi. Hálót igénylő és háló nélküli labdás sportok. Feladatok és játékok havon. Szánkózás, korcsolyázás, havas játékok: hógolyózás, hóember építés, hószázlábú, hófalépítés, hógolyós dobóverseny célba vagy		<i>Természetismeret:</i> időjárási ismeretek; éghajlat. az emberi szervezet működése.

távolságra dobással.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Ütőfogás, szabályismeret. Aktív játék, szabadidős tevékenység, jégen siklások.

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A biomechanikailag helyes testtartást kialakító és fenntartó gyakorlatok önálló alkotással és végrehajtással. Egy-egy nyújtó és erősítő hatású gyakorlat önálló végrehajtása a testtartásért felelős főbb izomcsoportokra korrekciós céllal is. Gyermejkóga-gyakorlatok. A progresszív relaxáció alapgyakorlatai, az autogén tréning két alapgyakorlata. Higiéniával és a környezettudatossággal kapcsolatos ismeretek tudatos alkalmazása. Egyszerű sérülések kezelése. Önmaga reakcióinak és saját testi és lelki határainak, korlátainak megismerése. Különböző konfliktushelyzetek kezelése. Ismerje, értelmezze, és tudja alkalmazni a megszokott szituációtól eltérő helyzetekben is a mozgásműveltségi tartalmakon keresztül a különböző mozgáskonceptiókat és foglalkoztatási formákat. Örömmel, érdeklődve vegyen részt a saját, eszközzel és társakkal végrehajtott mozgástevékenységeiben. Törekedjen a kommunikációs formák, jelek és szabályok betartására. A kondicionális képességek fejlesztése során a mozgáskészségek cselekvésbiztos és helyes technikai kivitelezése, végrehajtása. Legyen képes a tanuló a szabályok keretein belül cselekedni, és törekedjen azok betartására. Legyen képes és fogékony az irányítás általi alkalmazkodásra. Legyen képes mozgását és akaratát gátolni; és legyen képes a késleltetésre. A Kölyökatlétika eszközeivel változatos pályák tervezése. Az újszerű futó-, ugró-, dobóiskolai gyakorlatok lényege. Törekedjen a tanuló saját gyengeségeinek csökkentésére. Élvezze a szabályoknak megfelelő viselkedés örömet, miközben javaslatokat tesz újszerű szabályok alkalmazására. Belsővé válik a versenyszituációkban való részvétel, és nem a külső motiváció az elsődleges. A saját és mások teljesítménye és erőfeszítése által elért eredmény öröme. A siker és kudarc együttes megélése. Ismerje a játékhoz szükséges alapvető technikai elemeket és azok végrehajtását, a játékban a taktikai megoldások közül a páros és hármas kapcsolatok alapvető formáit. Ismerje az emberfogásos és a területvédekezési formák közötti különbségeket. Ismerje a sportjátékokban alkalmazott játékvezetői kar- és sípjeleket. Jellemezze a gól elérésére, az ellenfél legyőzésére való törekvés, tudatosodjon, hogy a sportban csak ellenfelek, nem pedig ellenségek vannak. Belső motiváltság. A sportszerű viselkedés igénye, a keménység és a durvaság közötti különbség megtapasztalása, az ellenfél tisztelete, teljesítményének elismerése. Tudatosítsa, hogy a játék segíti a feszültség levezetésében. Ismerje fel és saját szavaival fogalmazza meg, hogy mi okozza a legnagyobb feszültséget és örömet a küzdő feladatok végrehajtása során. Örömmel, elkötelezettséget mutatva fejlessze mozgásműveltségét az
--	--

	egészségtudatos életvezetéssel kapcsolatban. Tudja alkalmazni saját és társa biztonsága érdekében az óvintézkedéseket a balesetveszély elkerülésének érdekében.
--	---

BAPTISTA OKTATÁS

Önismeret/Drámajáték

1-4. évfolyam

Az Önismeret/Drámajáték alapjai:

A Nemzeti alaptanterv 2020. évi módosítását követően a sportiskolák új tárgyakat illesztettek kerettantervükbe. Az Önismeret/Drámajáték a korábbi Küzdelem és játék tantárgy folytatásaként kerül be a sportiskolai oktatás-nevelés menetébe. Ebben a tantárgyban túl kell lépünk a hagyományos tanár-diák viszonyrendszeren és egy gyerekekkel együttműködő, velük közösen tevékenykedő, őket partneri viszonyban irányító szerepkörbe kell eljutnunk.

Az Önismeret/Drámajáték tárgy célja:

- A gyerekek az önismeret alapjaként ismerjék meg adottságaikat, képességeiket.
- A gyermeki énkép kialakítása, amely folyamatosan változik a környezet hatására. Az énkép és az énkonzisztencia fejlesztése.
- A gyerekek legyenek tisztában céljaikkal, érdeklődési köreikkel, mérjék fel kitartásukat, akaraterejük mértékét.
- A gyerekek ismerkedjenek meg érzékszerveikkel, azok fontosságával.
- A gyerekek mélyebb szintre jussanak önmaguk megismerésében, ismerjék meg saját vágyaikat, viselkedésük okait.
- A gyerekek kezdjék el tudatosan vizsgálni, viselkedésük összhangban áll-e céljaikkal, szándékaikkal.
- A gyerekek kezdjék el vizsgálni, hogy a mások által róluk kialakított kép mennyire van összhangban a saját énképükkel.
- Pozitív szociális tükör kialakítása. A pozitív és negatív hatások kezelése. Tudjanak alkalmazkodni ezekhez, kialakuljon konfliktuskezelésük, bátran nézzenek szembe problémáikkal.
- A gyerekek aktivitásának serkentése, önálló gondolkodásuk fejlesztése.
- A gyerekek beszédének, annak tisztaságának fejlesztése, kifejezőképességük csiszolása, kommunikációjuk magasabb szintre emelése.
- A gyerekek testi, térbeli mozgásbiztonságának, idő-, és ritmusérzékének javítása.
- A gyerekek élvezzék a játékokat, örömeiket leljék saját tevékenységükben és a társaikkal történő közös feladatmegoldásokban.
- Kapcsolatkialakító képességük fejlődjön, lépjenek előre az együttműködés és társaik elfogadása terén.

Az Önismeret/Drámajáték tantárgy oktatási módszerei:

A tantárgy oktatási módszerei hasonlóságot mutatnak a régebbi sportiskolai kerettanterv Küzdelem és játék tantárgyának módszereivel, amelyek a Tánc és dráma tantárgy anyagára épültek. Az Önismeret/Drámajáték tantárgyban az önmegismerés alapvető formái a kommunikáció különböző csatornáira épülnek. Használunk kell a verbális és nonverbális kommunikációt is. A gyerekeket meg kell ismertetnünk önkifejező lehetőségeik széles tárházával. Folyamatosan tevékenykedtetnünk kell egyéni, páros és csoportos feladatokban is. A folyamatot mindenképpen a sikerélményre, a pozitív visszacsatolásra alapozzuk. Tartsuk fenn a motivációt játékokkal, változatos feladatokkal. Hívjuk fel a figyelmet a visszacsatolásra, a saját és a társak tevékenységeinek megfigyelésére, az azokból történő következtetések levonására. A feladatok fontos része kell legyen a játékokat, tevékenységeket követő megbeszélés. Alkalmazhatunk esetmegbeszéléseket, illetve átfogó értékeléseket is. A megbeszélések ne frontálisak legyenek,

törekedjünk a közös nyílt pedagógus-gyerek kommunikáció kialakítására. A pozitív értékelések, a hiányterületek feltárása, a siker és kudarc kezelése jó támpontot nyújt a gyerekeknek a továbblépésre, saját szerepük felismerésére, önmaguk jobb megismerésére.

Az Önismeret/Dramajáték tantárgy értékelése:

A tanulókat a félév befejezésekor, valamint a tanév végén szövegesen értékeljük. Az értékelésnél tartózkodjunk a metrikus, szintes értékeléstől, soha ne osztályozzunk! Az értékelésnél a részvételt jelezzük, valamint pozitív, személyre szabott szöveges tájékoztatást nyújtunk a gyerekeknek a sikereikről és jelezzük számukra a fejlesztendő területeket is.

Az Önismeret/Dramajáték megvalósításának lehetőségei:

A mai Alfa generáció számára már elengedhetetlen a digitális eszközök használata. A tantárgy feladataihoz kapcsolódóan vetíthetünk filmrészleteket, videókat, használhatunk közösen a gyerekekkel egyéb informatikai eszközöket is. A feladatmegoldásokban szükség van a reflektív pedagógiára. Fel kell ismernünk a problémát, össze kell vetnünk a régebben tapasztalt hasonló esetekkel, rá kell ébrednünk a megoldásra és ezt közvetítenünk kell a gyerekek felé.

Mivel a sportiskolai osztályokban foglalkozunk ezzel a tantárggyal, kézenfekvő a sport szerepének előtérbe helyezése. Ne gondoljuk azonban, hogy csak a sport válhat az önfejlesztés eszközévé. A sportiskolai osztályokba járó gyerekek motivációs bázisaként használhatunk sporttal kapcsolatos eszközöket, filmeket, sportágakat, sporteseményeket arra, hogy könnyebben érzékeltsük az adott feladatot, és annak megoldásait.

Bízzunk a gyerekek kreativitásban, hagyjuk Őket gondolkodni, tevékenykedni. Hívjuk fel figyelmüket arra, hogy nincsenek rossz megoldások, bátorítsuk kommunikációjukat. Nem mindegyik gyerek fog egyforma gyorsasággal, bátorsággal, kreativitással előrelépni az úton. A mi feladatunk, hogy mindenkinek a saját szintjéhez mérve segítsük ebben.

Az Önismeret/Dramajáték tantárgyi koncentrációi:

- magyar nyelv és irodalom

Hangképzés, beszéd, kommunikáció, mesevilág megismerése, népmesék, műmesék

- matematika

Összeadások, kivonások, számok rajzolása, mennyiség fogalma, logikai feladatok végrehajtása

- környezetismeret

Testrészek, hangképzés, érzékszervek használata, izmok, állatok, tájak, országok csillagászat, évszakok, hónapok, napok megismerése

- idegen nyelv

Különböző országokban élő népek nyelve, számok idegen nyelven

- történelem

Magyarország kultúrája, népszokásai, más népek szokásai

- vizuális kultúra

Kézzel készített, különböző eszközökkel papírra vetett alkotások

- digitális kultúra

Elektronikus eszközökkel készített rajzok, egyéb munkák, filmek megtekintése

- technika és tervezés

Szabadon tervezett vagy irányított munkák elkészítése, különböző eszközök összeépítése

- etika/hit- és erkölcsstan

Alapvető emberi normák, társas kapcsolatok, egymás mellett élés szabályai, ehhez kapcsolódó feladatok, elfogadás, értékteremtés, emberi értékek, tulajdonságok

- ének-zene

Ritmusgyakorlatok, hangképzés, érzékszervek használata

- testnevelés

Mozgásos feladatok, koordináció, téri tájékozódást fejlesztő feladatok

1. évfolyam

A tematikai egységek áttekintő táblázata

1.	Érzékelés - megjelenítés	6 óra
2.	Társas kapcsolatok - tevékenységek	5 óra
3.	Önkifejezés	4 óra
4.	Megismerés – feldolgozás - befogadás	3 óra
	Összes óraszám	18 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Érzékelés-megjelenítés	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	óvodai alapkészségek elsajátítása	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az érzékszervek és használatuk megismerése. A ritmus alapjainak elsajátítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
I. Érzékszervek megismerése: - látás - hallás - szaglás - ízlelés - tapintás Érzékszerveket finomító játékok Egyéni, páros és csoportos feladatok Improvizatív feladatok eszközzel és eszköz nélkül		
II. Ritmuskészség fejlesztése: - eszköz nélkül különböző testrészekkel Megőrző és újrateremtő játékok - emlék ritmusjátékok		

- fantázia ritmusjátékok Egyéni, páros és csoportos feladatok	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	látás, hallás, szaglás, ízlelés, tapintás, ritmus

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Társas kapcsolatok tevékenységek	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	óvodai alapkészségek elsajátítása	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A gyerekeknél alakuljon ki az alapvető kommunikációs készség. Legyenek tisztában a kommunikáció, a társal való kapcsolatteremtés fontosságával.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
I. Kommunikációs tevékenység kialakítása: - verbális kommunikáció - nonverbális kommunikáció II. Verbális kommunikáció fontossága Üzenetváltó játékok Egyszerű kommunikációs játékok Egyéni, páros és csoportos feladatok Improvizatív feladatok eszközzel és eszköz nélkül III. Nonverbális kommunikáció - rajz - mimika - arcjáték - kézmozdulatok Üzenetváltó játékok Egyszerű kommunikációs játékok Egyéni, páros és csoportos feladatok		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	kommunikáció, beszéd, irányítás, arcjáték, társ	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Önkifejezés	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Óvodai alapkészségek elsajátítása	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési	Az élmények feldolgozása, alkotások készítése, az alkotások megbeszélése következtében a gyerekek értékelésének és önreprezentációjának	

céljai	fejlesztése.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
I. Mesehős vagy mese szereplő tulajdonságainak: - elmondása - eljátszása Egyéni, páros és csoportos feladatok Improvizatív feladatok eszközzel és eszköz nélkül A tapasztalatok megbeszélése II. Mesehős vagy meseszereplő: - lerajzolása - egyéb alkotás készítése (vágás, ragasztás, legó összerakás, stb.) Egyéni, páros és csoportos feladatok Alkotások tapasztalatainak megbeszélése	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	szereplő, alkotás, rajz, kifejezési formák

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Megismerés – feldolgozás - befogadás	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	óvodai alapkészségek elsajátítása	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A pozitív és negatív tulajdonság különbségének megismerése	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
I. A mese alapjai. Mese fajtái: - népmese - műmese Népmese kiemelése, jellemzői Meseolvasás- mesemegbeszélés Mese szereplőinek megismerése II. Külső és belső tulajdonságok Pozitív és negatív mesehősök tulajdonságainak összehasonlítása		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	mese, népmese, mesehős, jó tulajdonságok, rossz tulajdonságok	

Elvárható eredmények az 1. évfolyam végére:

Együttműködő részvétel a feladatokban, játékokban.

Alkotó részvétel többféle kreatív feladatban.

Ismerje meg érzékelésének lehetőségeit.

Legyen tisztában a ritmussal, tudjon utánzó feladatokat végrehajtani.

Ismerje a társas viszonyok alapjait.

2. évfolyam

A tematikai egységek áttekintő táblázata

1.	Érzékelés - megjelenítés	5 óra
2.	Társas kapcsolatok - tevékenységek	5 óra
3.	Önkifejezés	4 óra
4.	Megismerés – feldolgozás - befogadás	4 óra
	Összes óraszám	18 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Érzékelés-megjelenítés	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	az érzékszervek és használatuk ismerete, a ritmus alapjai, ritmuskészség	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Ismerjék meg érzékszerveik használatának előnyeit, tapasztalják meg ezek hiányát. Képesek legyenek a ritmust, mint eszközt használni.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		

I. Érzékszervek gyakorlati használata: - látás - hallás - szaglás - ízlelés - tapintás Mire tudjuk használni az életben? - elméleti tudnivalók - gyakorlati tudnivalók Mire vezethet az érzékszerv hiánya? – attitűd gyakorlatok Érzékszerveket finomító játékok Egyéni, páros és csoportos feladatok Improvizatív feladatok eszközzel és eszköz nélkül II. Ritmuskészség fejlesztése: - eszköz nélkül különböző testrészekkel - eszközzel végrehajtott gyakorlatok Megőrző és újrateremtő játékok - emlék ritmusjátékok - fantázia ritmusjátékok Egyéni, páros és csoportos feladatok	
Kulcsfogalmak/fogalmak	érzékelés, elfogadás, ritmus, játék

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Társas kapcsolatok – tevékenységek	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	alapvető kommunikációs készség, kapcsolatteremtés, társához való viszony	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A verbális és nonverbális kommunikáció gyakorlati hasznosítási lehetőségeinek megismerése. A társas kapcsolat kialakításának módjai.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		

I. Kommunikációs tevékenység folyamatossá tétele:		
- verbális kommunikáció - nonverbális kommunikáció		
II. Verbális kommunikáció hasznossága a mindennapi életben:		
- kivel kommunikálok? - mikor kommunikálok? - hol kommunikálok? - miért kommunikálok?		
Kommunikációs szituációk eljátszása, megbeszélése		
Üzenetváltó játékok		
Egyszerű kommunikációs játékok		
Egyéni, páros és csoportos feladatok		
Improvizatív feladatok eszközzel és eszköz nélkül		
III. Nonverbális kommunikáció tárháza:		
- rajz - mimika - arcjáték - kézmozdulatok - testbeszéd - egyéb nonverbális jelek a. írott (szabályozók, utasítók, figyelmeztetők, jelzők) b. íratlan		
Üzenetváltó játékok		
Egyszerű kommunikációs játékok		
Egyéni, páros és csoportos feladatok		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	kommunikáció, beszéd, testbeszéd, jelek, alkalmazás, társas kapcsolat	
Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Önkifejezés	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	élmények kifejezése, különböző manuális eszközök használata	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egy adott történet önálló, csoportban történő feldolgozása, gyakorlása és kivitelezése. A kreativitás és a felelősségtudat fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
I. Tapasztalatok alapján pozitív és negatív tulajdonságok gyűjtése a mindennapi életben (a mesék emlékeinek segítségül hívása lehetséges)		
A tulajdonságok:		
- elmondása - eljátszása		
Dramatizáló játékok		
Egyéni, páros és csoportos feladatok		
Improvizatív feladatok eszközzel és eszköz nélkül		
Az elmondottak, eljátszottak tapasztalatainak megbeszélése		

II. Pozitív, illetve negatív tulajdonságú személy: - lerajzolása - egyéb alkotás készítése (vágás, ragasztás, legó összerakás, stb.)	
III. Kitalált karakterek eljátszása - évszakok - hónapok - hét napjai - sporttal kapcsolatos mesés karakterek - egyéb	
Egyéni, páros és csoportos feladatok	
Kulcsfogalmak/fogalmak	együttműködés, kreativitás, egyéni felelősség, csapatösszhang, önálló tevékenység

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Megismerés – feldolgozás - befogadás	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	tulajdonságok felismerése, értékek előtérbe helyezése, kreativitás, ötlet	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A mese és valóság közötti különbség és hasonlóság felismerése, értékek megismerése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
I. A mese jellemzőinek megismerése: - mesehősök - meseszámok - állandó mesei fordulatok II. A mese típusainak megismerése: - tanmese vagy hősmese - csalímese - láncmese - állatmese - varázs vagy tündérmese - tréfás mese III. Meseolvasás- mesemegbeszélés Mese szereplőinek felsorolása, tulajdonságaiknak rendszerezése A mese szereplőinek és a valóságban élők tulajdonságainak összehasonlítása Tanulságok levonása, megbeszélése Improvizatív feladatok eszközzel és eszköz nélkül		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	mese, népmese, mesehős, jó tulajdonságok, rossz tulajdonságok,	

Elvárható eredmények az 2. évfolyam végére:

Együttműködő részvétel a feladatokban, játékokban.

Alkotó részvétel minden kreatív feladatban.

Tudatosan használja érzékszerveit.

Tudjon különbséget tenni a jó és rossz között.

Legyen igénye a társas kapcsolatokra.

3. évfolyam

A tematikai egységek áttekintő táblázata

1.	Érzékelés - megjelenítés	5 óra
2.	Társas kapcsolatok - tevékenységek	5 óra
3.	Önkifejezés	4 óra
4.	Megismerés – feldolgozás - befogadás	4 óra
	Összes óraszám	18 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Érzékelés-megjelenítés	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	érzékszervek használata, hiánya, ritmus kezelése eszközként	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Ismerjék meg érzékszerveik használatának előnyeit, tapasztalják meg ezek hiányát. Képesek legyenek a ritmust, mint eszközt használni.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
I. Érzékszervek speciális használata: - látás - hallás - szaglás - ízlelés - tapintás Mire tudjuk használni a sportban? - elméleti tudnivalók - gyakorlati tudnivalók Melyik sportágnál melyik érzékszerv bír nagyobb hangsúllyal: - atlétika		

- sportjátékok - küzdősportok - vízi sportok - téli sportok - egyéb sportok Érzékszerveket finomító játékok Egyéni, páros és csoportos feladatok Improvizatív feladatok eszközzel és eszköz nélkül II. Ritmuskészség fejlesztése: - eszköz nélkül különböző testrészekkel - eszközzel végrehajtott gyakorlatok - kombinált ritmus gyakorlatok A ritmus szerepe a sportban: - atlétika - sportjátékok - küzdősportok - vízi sportok - téli sportok - egyéb sportok Megőrző és újrateremtő játékok - emlék ritmusjátékok - fantázia ritmusjátékok Egyéni, páros és csoportos feladatok	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	sportágak érzékelései, speciális érzékelés, összetett ritmusok, ritmus a sportban

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Társas kapcsolatok - tevékenységek	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	verbális és nonverbális kommunikációs fajták, társas kapcsolatok kialakítása	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A gyerekek megfelelő kommunikációs eszközöket használjanak különböző szituációkban. Ismerjék fel a sportban szükséges kommunikációs formákat!	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
I. Speciális kommunikációs tevékenységek az élet több területén (rendőrség, gyógyászat, közlekedés, stb): - verbális kommunikáció - nonverbális kommunikáció II. Verbális kommunikáció hasznossága a sportban: - egyéni sportok - páros sportok - csapatsportok		

Kommunikációs szituációk a sportban Üzenetváltó játékok Kommunikációs játékok sport alapján Egyéni, páros és csoportos feladatok Improvizatív feladatok eszközzel és eszköz nélkül III. Nonverbális kommunikáció alkalmazása a sportban: - kivel - mikor - miért Üzenetváltó játékok Összetett kommunikációs játékok Egyéni, páros és csoportos feladatok	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	csapatárs, egyéni sport, irányítás, együttműködés, ellenfél

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Önkifejezés	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	önkifejezés szóban, önkifejezés eszközökkel	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A gyerekek tudják kifejezni érzéseiket, gondolataikat szóban, valamint manipulatív eszközökkel.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
I. Történet(ek) vagy mese(k) kiválasztása: - elolvasás - szereplők áttekintése - csoportok kialakítása - szerepek kiosztása, kiválasztása - díszlet, illusztráció készítése - gyakorlás - történet eljátszása Az elmondottak, eljátszottak, megrajzoltak tapasztalatainak megbeszélése. Egyéni és csoportfeladat		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	tulajdonság, eljátszás, kifejező alkotás, tapasztalat	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Megismerés – feldolgozás – befogadás	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	mese és valóság közötti különbség és hasonlóság felismerése, értékek megismerése	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A gyerek képes legyen egy adott szituációban feltalálni magát, illeszkednie a csoportba és az adott történetbe.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
I. Helyzetgyakorlatok, élőképek - találkozások - természet - közlekedés - sport - stb. II. Szituációs játékok - baráti - családi - iskolai - sport - stb. III. Önismereti játékok - Adj király katonát - Amerikából jöttünk - Folytasd az akciót - stb. IV. Csoportjátékok - memórijátékok - koncentrációs játékok	
Kulcsfogalmak/fogalmak	alkalmazkodás, kreativitás, együttműködés, önbizalom

Elvárható eredmények az 3. évfolyam végére:

Együttműködő részvétel a feladatokban, játékokban.

Alkotó részvétel minden kreatív feladatban.

Legyen tisztában érzékszerveinek speciális használati lehetőségeivel.

Tudja alkalmazni a különféle kommunikációs formákat.

Legyen igénye a társas kapcsolatokra.

4. évfolyam

A tematikai egységek áttekintő táblázata

1.	Érzékelés - megjelenítés	4 óra
----	--------------------------	-------

2.	Társas kapcsolatok - tevékenységek	4 óra
3.	Önkifejezés	5 óra
4.	Megismerés – feldolgozás - befogadás	5 óra
	Összes óraszám	18 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Érzékelés-megjelenítés	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	érzékszervek tudatos használata, ritmus értelmezése a sportban	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Ritmus és érzékszervek összegzése. Zene és tánc, a mozgások összehangolása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
I. Érzékszervek összefoglalása Használatuk a sportban Érzékszerveket finomító játékok Improvizatív feladatok eszközzel és eszköz nélkül II. Ritmus összefoglalása Használatuk a sportban - ciklikus sportok - aciklikus sportok Ritmusjátékok. Improvizatív feladatok eszközzel és eszköz nélkül III. Zene és tánc alapjai - zenei stílusok - mozgások zenére Zenés mozgásos játékok.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	érzékelés, ritmus, mozgás, koordináció,	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Társas kapcsolatok - tevékenységek	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	verbális és nonverbális kommunikációs fajták, társas kapcsolatok kialakítása	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kommunikációs fajták aktív használata különböző szituációban.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	
I. Társas kommunikációs játékok különböző alkalmazási formái a. beszéd b. kézzel végzett c. testbeszéd - üdvözlések, búcsúzások, szurkolások, sportszituációk, vicces jelenetek, baráti viszonyok, alá-fölé rendeltségi esetek, állati találkozások, szakmák, iskola, áruház, étterem, orvosi rendelő, stb. Improvizatív feladatok eszközzel és eszköz nélkül II. Bizalomjátékok: - társ irányítása kézzel- megfogással, tolással, húzással - társ irányítása beszéddel - társ irányítása jelekkel	
Kulcsfogalmak/fogalmak	társ, együtt, bizalom, irányítás, kapcsolat, közös

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Önkifejezés	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	önkifejezés szóban, önkifejezés eszközökkel, csoportos együttműködés	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kreatív csoportmunkában a gyerekek alkossanak önálló produktumot.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
I. Mese vagy történet kitalálása-eljátszása - csoportok kialakítása - szabadon kitalált történet(ek) vagy mese(k) - leírás, szereplők kitalálása - szerepek kiosztása, kiválasztása - díszlet, illusztráció készítése - gyakorlás - történet eljátszása Az elmondottak, eljátszottak, megrajzoltak tapasztalatainak megbeszélése Egyéni és csoportfeladat		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	tulajdonság, eljátszás, kifejező alkotás, tapasztalat, ötlet	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Megismerés – feldolgozás – befogadás	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	különböző helyzetek, tevékenységek, szituációk felismerése, azokban való tevékenykedés	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló legyen képes egy adott szituációban feltalálni magát, illeszkedni a csoporthoz és az adott történethez. Legyen képes a szükség szerinti változtatásra.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
I. Helyzetgyakorlatok-élőképek-szituációs játékok - általános - sport - szabadon választott II. Rögtönzéses feladatok - általános - sport - szabadon választott III. Önismereti játékok - Ajándék - Akadémiai díj - Az egész világ így csinálja - Bogozd ki a csomót - stb.	
Kulcsfogalmak/fogalmak	alkalmazkodás, kreativitás, együttműködés, önbizalom, tevékenység, hangulat

Elvárható eredmények az 4. évfolyam végére:

Együttműködő részvétel a feladatokban, játékokban.

Alkotó részvétel minden kreatív feladatban.

Legyen tisztában érzékszerveinek speciális használati lehetőségeivel.

Tudja alkalmazni a különféle kommunikációs formákat.

Legyen igénye a társas kapcsolatokra.

SPORTÁGVÁLASZTÓ

1-4. évfolyam

A tantárgy tanulásának legfontosabb feladata és célja, hogy a tanulókat megismertesse a sportolási lehetőségekkel, bepillantást nyújtson a sport világába, megismertessen a testedzés jelentőségével, megmutassa a különböző sportágak jellegzetességeit, hangsúlyozza a sportra, az egészséges életmódra nevelés fontosságát, felkeltse a sport iránti érdeklődést, vágyat, és segítséget adjon az egyén számára, az adottságok figyelembevételével a legmegfelelőbb sportág tudatos kiválasztására.

A nevelés-oktatás egyik legfontosabb pontja tanítványaink mindennapos mozgásra nevelése. A mozgás örömeinek átélése mellett a játékosan végzett sporttevékenység, valamint a testedzés számtalan lehetőségének kihasználása során tanítványaink rendhez, fegyelemhez szoknak, szabályismereteket sajátítanak el. A sportmunka erősíti, edzi a jellemet, az akaraterőt, a küzdeni tudást, kitartásra nevel, megtanítja a sportoló fiatalokat az egyéni és kisebb-nagyobb közösségek céljaiért küzdeni, így az egyéni és társas kompetenciák fejlesztését nagymértékben segíti.

A sportágválasztó elnevezésű tantárgy célja az is, hogy a fiatalok sportválasztása pontos ismereteken és tudatos döntéseken alapuljon. A tantárgy tanulása során a tanulók megismerkednek a saját, önerőből elért sikerek örömeivel, de szó esik a kudarcok, a csalódások elviselésének módjairól is.

Egy ország, egy nemzet sportszakmai megítélése azon is múlik, hogy milyen erőket mozgat meg, mennyi munkát fektet be, mennyit áldoz a sportutánpótlás nevelésére, a tehetségek felkutatására, a jövő eredményeinek megalapozására. Ezért nagyon fontos, hogy a komolyan sportolni kívánók fiatal korban ismerkedjenek meg a sportolási lehetőségekkel, és időben kezdhesék – a változtatás esélyét is beleszöve – az egyén, a kisebb és nagyobb közösség számára is fontos sportmunkát. Összes óraszám: 36 óra. A törzsanyag 100%-os lefedettségű.

1–2. évfolyam

Az életkori sajátosságok figyelembevételével, a tanulók játékos formában pillanthatnak be a sport világába, ismerhetik meg a sportolás alapjait. Fontos feladatok és célok:

- a mozgás élményének megélése, megtapasztalása;
- sportjátékokkal, mozgáshoz köthető mondókákkal, énekekkel történő különböző mozgástevékenységekre történő ráhangolás;
- testrészek ismerete, mozgásorientációs gyakorlatok végzése;
- a sport, mint örömforrás megtapasztaltatása;
- sporttevékenységekhez köthető tudásbővítés játékos formában.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A mozgás örömei	Ajánlott órakeret 6 óra
--------------------------------------	-----------------	-------------------------------

Előzetes tudás	
Tantárgyi fejlesztési célok	A mozgás örömeinek felfedeztetése, megismertetése, megtapasztalása. A sporttevékenység megszerettetése.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
– Játék a szabadban. – Játékos mozgásformák végzése. – Tornatermi játékok. – Szabályok megismerése. – Mozgáskoordináció, térérzékelés fejlesztése.	
Kulcsfogalmak	Testtartás, irány, térérzékelés, mozgás, viselkedés.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Sporteszközök	Ajánlott órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Eddig használt sportolási eszközök	
Tantárgyi fejlesztési célok	Sporteszközök megismerése, kezelésük. Az eszközök szakszerű, biztonságos használata.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
– Ismerkedés mindennapi sporteszközökkel. – A sport egyéb eszközei. – Alap-sporteszközök megismerése, kipróbálása, használata (labda, karika, gerenda, ugrószekrény stb.).		
Kulcsfogalmak	Mozgásforma, sporteszköz, gyakorlat.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A sport és az évszakok kapcsolata	Ajánlott órakeret 5 óra
Előzetes tudás		
Tantárgyi fejlesztési célok	Hasonlóságok és különbségek felismerése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
– Különböző évszakokhoz kapcsolódó sportági ismeretszerzés. – Évszakhoz nem köthető sportágak.		

– Azonosságok és eltérések megfogalmazása.	
Kulcsfogalmak	Téli sport, tavaszi sport, nyári sport, őszi sport, időjárás-független sporttevékenység.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ki? Mit? Tud?	Ajánlott órakeret 7 óra
Előzetes tudás		
Tantárgyi fejlesztési célok	Ismeretszerzés a sportolás szintereiről, sportágakról, öltözékekről.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
– A sportolás szinterei. – Sportruházat. – Ki milyen sportágat ismer? – Új sportágak. Sport a családban, barátoknál, ismerősöknél. – Sporttevékenységek, sportöltözékek felismerése, azonosítása, megnevezése.		
Kulcsfogalmak	Sportruházat, sportágsoroló.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Sportágválasztási lehetőségek	Ajánlott órakeret 12 óra
Előzetes tudás		
Tantárgyi fejlesztési célok	Reális énkép, önismeret kialakítása, fejlesztése. Optimális választási készség, képesség fejlesztése. Sportágválasztás az egyéni adottságok, képességek és a lehetőségek figyelembevételével.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
– Részvétel sportágválasztó rendezvényeken. – Próbajátékok. – Sportágak megismerése, kipróbálása. – Különböző sportágak jellemzőinek felismerése, kipróbálása.		
Kulcsfogalmak	Sportágválasztás, sportrendezvény, sportválasztás, próbajáték.	

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A sport játékos megismertetése során fejlődik a mozgáskoordináció, a térközi és térbeli mozgás biztonsága. A mozgás örömforrásként való megélése pozitív hatású a sportmunka megalapozásához. A különböző sportágak kipróbálása során reális önismeret alakul ki. A sporteszközök megismertetésével sikerül megalapozni a későbbiekben használt eszközök feladatát, funkcióját. Ismeretekre tesznek szert a tanulók a sport színtereiről, fajtáiról, sportolási lehetőségekről. A tantárgy tanulása megkönnyíti és segíti a sportágválasztást.
---	--

3–4. évfolyam

Elsődleges cél a sporttevékenység fokozatos tudatossá tétele. A sport nyújtotta pozitív lehetőségek megismerésével a sportolni vágyó fiatalok folyamatosan megismerik a sport világát, megismerkednek különböző sportolási lehetőségekkel, a sport egészségre ható erejével, nevelő hatásával. Személyes élmények és közvetett források segítségével bepillantanak élsportolók életébe, sportágválasztó rendezvényeken való részvétel útján szakszerű segítséget kapnak az egyén számára legmegfelelőbb sportág kiválasztásához és műveléséhez. Összes óraszám: 36 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Élménysoroló	Ajánlott órakeret 2 óra
Előzetes tudás	Szárazföldi és vízi sportélmények.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A sport szeretetének erősítése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
– Legkedvesebb sportélmények – élménybeszámolók. – Legkedvesebb sportjátékok. – Különböző mozgásformák tudatos alkalmazása (guggolás, térdepelés, ugrás, lendítés stb.).		
Kulcsfogalmak	Mozgás, szárazföldi sport, vízi sport, élmény, öröm, szeretet, guggolás, térdepelés, ugrás, lendítés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Kötelező és szabadidős tevékenységek Az idő helyes beosztása	Ajánlott órakeret 2 óra
Előzetes tudás	Korábbi tapasztalatok a napi elfoglaltságok ütemezésében, megvalósításában.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A napi tevékenységek tudatos megtervezése, kivitelezése. A korrigálás lehetőségének figyelembevétele.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	
Mindennapi tevékenységeink. – Tanulás. – Sport. – Játék. – Pihenés. Napirend, az idő beosztása.	
Kulcsfogalmak	Tervezés, megvalósítás, kötelező, szabadon választható, változtatás, lehetőség.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A sport világa	Ajánlott órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Személyes vagy közvetett formában szerzett egyéni tapasztalatok a sportolói életvitelről.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A sportolói életvitellel járó életforma megismertetése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
– Ismerkedés az élsportolók, a sportoló fiatalok életével. – Sportolói életutak megismerése. – Információgyűjtés a környezetben, családban, barátok között fellelhető élsportolók életéről. – A sportelfoglaltsággal járó mindennapi tevékenység megismertetése.		
Kulcsfogalmak	Rendszeresség, következetesség, pontosság, elfoglaltság, munka, teljesítmény.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A sport szerepe életünkben	Ajánlott órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Egyéni ismeretszerzés, információgyűjtés, tapasztalat átadása.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A tanulók megismertetése a komoly sportmunkával járó pozitív élményekkel, negatív hatásokkal.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
– A sport mint játék. – A sport mint hobbi. – A sport mint hivatás. – A sporttevékenység fokozatainak megismerése.		

Kulcsfogalmak	Játék, hobbi, hivatás, elkötelezettség, példamutatás.
----------------------	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Sportolási lehetőségek A lehetőségek széleskörű megismerése	Ajánlott órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Testnevelésórákon, edzéseken, edzéstátogatásokon, televízióból megszerzett élmények, tapasztalatok.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Optimális választási készség, képesség fejlesztése. Helyes önkép, önismeret kialakítása. Az egyéni adottságokhoz és a lehetőségekhez történő igazodás.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
– Sport a nevelési-oktatási intézményben. – Egyesületekben történő sportolás. – Sportági ajánlások.		
Kulcsfogalmak	Lehetőség, adottság, választhatóság, elméleti ismeret, gyakorlati tudnivaló.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A sport és az egészség kapcsolata	Ajánlott órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Olvasmányélmények, tanórai beszélgetések.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A sport szerepének megismertetése ez egészséges életmód kialakításában. Tudatos egészségmegőrző életmód kialakítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
– Egészséges életmód kialakítása. – Az egészséges táplálkozás fontossága. – Tudatos magatartásforma, szemlélet kialakítása.		
Kulcsfogalmak	Egészség, fejlődő szervezet, sportolói életvitel, életmód.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Sportegyesületek látogatása	Ajánlott órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Közvetett vagy közvetlen úton megszerzett személyes információ az egyesületi munkáról.	

Tantárgyi fejlesztési célok	Élet közeli, személyes tapasztalatszerzés, információgyűjtés a sporttevékenységgel kapcsolatos feladatokról, elfoglaltságról, terhelésről.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
– Edzések, mérkőzések, versenyek megtekintése. – Élménybeszámolók a látottakról. – A sporteredmények eléréséhez szükséges feladatok, tennivalók megismertetése.	
Kulcsfogalmak	Edzés, mérkőzés, időtartam, fejlesztés, gyakorlás.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasmányélmények Példaképek gyűjtése	Ajánlott órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Írott vagy elektronikus adatgyűjtés.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A sikerhez és az eredményességhez vezető út megismerése. Akaraterő, kitartás fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
– Betekintés sikeres sportolók életébe. – Ki lehet példakép?		
Kulcsfogalmak	Siker, sikerorientáltság, példakép.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Elődeink nyomában	Ajánlott órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Neves sportolóink versenyeredményei, helyezései.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Törekvés a nagy elődökhöz méltó teljesítményekre. Nemzeti öntudatra nevelés.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
– Híres magyar sportolók. – Helyünk, szerepünk a világban. – Dicsőségtábla készítése.		
Kulcsfogalmak	Eredménylista, sportolói identitás, ranglista, eredményesség.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Sportágválasztás	Ajánlott órakeret 5 óra
Előzetes tudás	A sporttevékenységekről megszerzett és megtapasztalt korábbi információk.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A sportágválasztás szempontjainak megismertetése. Reális önkép és a lehetőségek egyeztetése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
– Hogyan válasszak sportágat? – Milyen vagyok? Önismeret. – Lehetőségek számbavétele. – Részvétel sportágválasztó rendezvényeken. – Sportbemutatók megtekintése. – A sportolói életvitel és a hétköznapi élet összehangolása.		
Kulcsfogalmak	Sportolói életvitel, sportolói magatartás, önismeret, alkalmasság, tehetség, alkalmazkodás.	

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	Sportmotivált és sportorientált magatartás kialakulása. A sport élményként való megélése. Tudatos, egészségmegőrző életformára törekvés. A nagy példaképek megismerése, ösztönző hatás a mindennapi munkára. A sportegyesületek munkájának megismerésével, a sportrendezvények látogatásával lehetőség az egyén számára legalkalmasabb sportág kiválasztására.
---	--

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgy	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	3
Élő idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	4	3	3
Etika/ Hit és erkölcsstan	1	1	1	1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek	-	-	-	1
Hon- és népismeret	-	1	-	-
Önismeret/drámajáték	-	-	0,5	-
Olimpiaismeret	0.5	0.5	-	-
Természettudomány	2	2	-	-
Fizika	-	-	1	2

Kémia	-	-	1	2
Biológia	-	-	2	1
Testnevelés	5	5	5	5
Földrajz	-	-	2	1
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	-
Digitális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház	-	-	-	1
Tanulásmódszertan	1	-	-	-
Sportegészségtan-sportetika	-	-	0,5	0,5
Közösségi nevelés	1	1	1	1
Szabadon tervezhető óraszám	0.5	0.5	1	0.5
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	30	30
A nkt.7.§ (6) bekezdése szerinti plusz óraszám**	2	2	2	2

**A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 7.§ (6) bekezdése szerinti sportiskola a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet 8.§ (4) bekezdése alapján: „A két tanítási nyelvű iskolai oktatásban, vagy ha az iskola a nemzeti köznevelésről szóló törvény 7. § (6) bekezdése szerint sportiskola feladatait látja el, továbbá ha az iskola emelt szintű oktatást szervez, a tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege a (3) bekezdésben egy tanítási hétre meghatározott időkerethez képest legfeljebb kétfeltes tanítási órával emelkedhet.”

TESTNEVELÉS

5-8. évfolyam

A testnevelés műveltség tartalma az 5–8. évfolyamon az ismeretek tudatos bővítésével és a gondolkodási műveletek fejlesztésével párhuzamosan fejleszti a sportágspecifikus mozdulatokat. Előidézi a sportági szabályok szerinti gyakorlást, egyidejűleg megalapozza és kialakítja a tanulóknál az igényt a rendszeres délutáni szabadidős és az élsport igényeit kielégítő kulturált, magas szintű testedzés iránt. A nevelés során arra kell törekedni, hogy alakuljon ki a tanulóknál a teljes körű személyes önismeret, a testi, lelki és szellemi képességek és lehetőségek reális meghatározása. Az önálló életvitel bővülő lehetőségeivel párhuzamosan erősödjön a felelősségvállalás a saját és mások épsége, egészsége iránt. A mozgásoktatás során lehetőséget kell biztosítani a tanulók számára, hogy szervezett formában, külső kontroll mellett próbálhassák ki a verbális és nem-verbális kommunikációs csatornák által közvetített információk befogadását, analizálását, és a kapott eredmények alapján önállóan tervezhessék meg a válaszreakcióikat.

A testnevelés célja továbbá az 5–8. évfolyamon, hogy – szoros összefüggésben az 1–4. osztály számára megfogalmazott célokkal, figyelembe véve az élettani, valamint az azokkal összefüggő lélektani változásokat, amelyek ezt az életszakaszt jellemzik. Támogassa a tanulók egészséges testi fejlődését, az alapvető mozgáskészségben esetlegesen még mutatkozó hiányok felszámolását; ragadja meg a koordinációs alapkészségek fejlesztési lehetőségének utolsó éveit. Az élettani és az előképzettségből adódó lehetőségek figyelembevételével fejlessze tovább a tanulók kondicionális képességeit. Az 1–4. osztály kezdő szakasz jellegére építve, gazdagítsa tovább a tanulók sportági mozgáskészségét, fejlessze motorikus cselekvési biztonságukat, mozgás és sportolás iránti igényüket. A kötelező tanórák és a sportórák lehetőségeinek igénybevételével sajátítsák el a tanulók legalább két sportági rendszer technikáját olyan szinten, hogy az élmény és siker forrása legyen számukra. Ismerjék meg a motorikus feladatmegoldásokban érvényesülő törvényszerűségeket, és tanuljanak meg feladatmegoldó sémákat, transzferálható cselekvési elveket. Az *egészséggel kapcsolatos feladatok*: a testi fejlődés-érés támogatása; a higiéniai szokások kialakítása, erősítése, az ellenálló képesség, edzettség fejlesztése; az ortopédiai elváltozások megelőzése, ellensúlyozása; megfelelő felkészítés a keringési és légzőrendszeri megbetegedések megelőzésére, a károsodások csökkentésére; a tanulók értsék és ismerjék a prevenció lényegét, ismerjenek relaxációs eljárásokat. A *mozgáskultúra fejlesztése*: az alapvető mozgáskészségek megfelelő szintű kialakítása, fejlesztése; az úszás elsajátítása; a kondicionálás képességének az életkorhoz és az egyéni adottságokhoz igazított fejlesztése, sokoldalú mozgástapasztalat és jól alkalmazható mozgáskészség megszerzése; a feladatmegoldáshoz, a képességfejlesztéshez és a játék-sporttevékenységhez, azok károsodás nélküli végzéséhez kapcsolódó ismeretek (szabályok, történeti vonatkozások, mechanikai-biomechanikai törvényszerűségek, feladatmegoldó sémák, egészségügyi megfontolás) megszerzése; mozgáskommunikáció. *Tanulási, játék- és sportolási élmények nyújtása*: az elsajátítás, a teljesítmény, a kollektív siker és a tevékenység öröme. *Értékes személyiségvonások fejlesztése*: a félelem leküzdése, a szabályok betartása, összpontosítás, céltartás, a

nehézségek leküzdése, empátia, kudarc-tűrés, a természet szeretete és környezetkímélő magatartás.

Cél, hogy a tanulók tudatosan vegyenek részt testük fejlesztésében. Alkati adottságaiknak megfelelően, károsodástól mentesen következzenek be a pre-pubertás és a pubertás kori fejlődés változásai. Rendszeresen végezzenek mozgástevékenységet, hogy megfelelően fejlődjön keringési, légzési és mozgató rendszerük. Előzzék meg a testtartási rendellenességek kialakulását, kerüljék a gerincoszlopot károsító helyzeteket, mozgásokat. Egészségük szilárduljon. Váljanak ellenállóvá a terhelésekkel és a megbetegedésekkel szemben. Ismerjék a mozgástevékenységnek és a sportolásnak az egészséges életmódban betöltött szerepét, és alkalmazzák azt.

Teljesítményképes tudás szintjén birtokolják az atlétikában tanult technikákat. Sajátítsanak el egyszerűbb torna jellegű elemeket, elemkapcsolatokat. A tanult elemekből legyenek képesek összefüggő gyakorlatot végrehajtani. Tudjanak játszani két sportjátékot, ismerjék azok szabályait, és alkalmazzák a játéknak megfelelő támadási és védekezési megoldásokat. Továbbfejleszthető szinten tudják két úszásnem alaptechnikáját. Sajátítsanak el önvédelmi fogásokat. Ismerjenek meg és tudatosan alkalmazzanak cselekvési elveket, törvényszerűségeket, a rokon szerkezetű és funkciójú tevékenységekben érvényesíthető feladatmegoldó sémákat. Fejlődjenek erőben, gyorsasági erőben, állóképességben. Motorikus képességeiket fejlesszék, ez mutakozzon meg atlétikai, torna-, sportjáték-, úszás- és küzdősportbeli teljesítményeikben. Ismerjenek meg és alkalmazzanak egyszerűbb képességfejlesztő eljárásokat. Fejlődjön izomérzékelésük, ritmuskészségük, reakció- és térbeli tájékozódási képességük, labilis egyensúlyi helyzetben is biztonsággal uralják testüket.

5–6. évfolyam

A témakörök áttekintő táblázata:

Természetes hely- és helyzetváltoztató, manipulatív alapkészségek	30 óra
Torna, RG, aerobik feladatmegoldások	50 óra
Atlétikai feladatmegoldások	50 óra
Sportjátékok	70 óra
Testnevelési és népi játékok	34 óra
Önvédelmi és küzdősportok	40 óra
Alternatív környezetben üzhető mozgásformák	30 óra
Úszás	36 óra
Összes óra	340 óra

Tematikai egység	1. Természetes hely- és helyzetváltoztató, manipulatív alapkészségek Motoros készségfejlesztés: fittség és versenyzés	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	Az iskolai testnevelés alsó tagozatán megszerzett mozgástapasztalat az alapvető funkcionális mozgáskészségek terén. A mozgáskonceptiók ismerete és feladatok közbeni helyes értelmezése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az alapvető hely- és helyzetváltoztató, manipulatív mozgások változatos körülmények közti helyes technikai kivitelezése nehezített körülmények között. A kondicionális képességek fejlesztéséhez szükséges változatos mozgássorok, feladatok, játékok ismerete.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
MOZGÁSMŰVELTSÉG: Az alapvető hely- és helyzetváltoztató, manipulatív mozgásformák (lásd mozgáskészség, mozgástanulás természetes alapkészségek). A kondicionális képességek fejlesztése során a mozgáskészségek cselekvésbiztos és helyes technikai kivitelezése, végrehajtása.		<i>Matematika:</i> logika, valószínűség-számítás, térbeli alakzatok, tájékozódás.
ISMERETEK: Nyugalmi pulzus, terheléses pulzus, megnyugvás, légzés, szapora légzés, izomfáradtság, reakciógyorsaság, mozdulatgyorsaság. A tanuló felismeri, hogy a tanár vagy az általa vagy társak által tervezett		<i>Vizuális kultúra:</i> tárgy- és környezetkultúra, vizuális

feladatok melyik kondicionális képességet fejlesztik.	kommunikáció.
SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS: Kitartás, önkontroll, szabálykövetés, kellemetlen érzések. A tanuló legyen képes a szabályok keretein belül cselekedni és törekedjen azok betartására. Legyen képes és fogékony az irányítás általi alkalmazkodásra. Legyen képes mozgását és akaratát gátolni; és legyen képes a késleltetésre.	<i>Természettudomány:</i> mechanikai törvényszerűségek, az emberi szervezet működése, energianyerési folyamatok.
Kulcsfogalmak	Állóképesség, mozdulatgyorsaság, reakcióidő, reakciógyorsaság, nyugalmi pulzus, pihenő, önreflexió, önkontroll, önismeret, menet és futásgyakorlatok.

Tematikai egység	2. Torna, RG, aerobik feladatmegoldások Motoros készség- és képességfejlesztés: fittség, játék és versenyzés	Órakeret 50 óra
Előzetes tudás	Az előző évfolyamokban elsajátított mozgások, tornaelemek folyamatos végrehajtása. A gyakorlatok bemutatásakor az energiával tudatosan gazdálkodik a tanuló. Képes esztétikus mozgással 3–6 elemből álló gyakorlat vagy tánc bemutatására. Szekrényugrás végrehajtásánál figyel a nyújtott kartámaszra. Megőrzi egyensúlyát a forgások, fordulatok, dinamikus kar- és lábgyakorlatok közben. Kötél vagy rúdmászásnál a mászó kulcsolást sikerrel alkalmazza. Ritmikus mozgásnál törekszik a	

	zene követésére.
	Segítséget ad a gyengébbeknek, a lemaradóknak. Ismerettel rendelkezik a sportág versenyrendszeréről, a pontozás szabályairól.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A mozgástanulási folyamat során a reális énkép kialakítása. A tornajellegű támasz, -függés és egyensúly-gyakorlatok cselekvésbiztonságos fejlesztése. Az ízületi mozgékonyság arányos fejlesztése. A harmonikus „tornászos” mozgás kialakítása. Izomérzékelés, egyensúlyozó képesség, téri tájékozódó képesség fejlesztése. Kreativitás, önkifejező képesség fejlesztése. Balesetvédelmi ismeretek. Az RG és az aerobik sportágak megismertetése. Az improvizációs képesség, kreativitás fejlesztése. Koordinációs képesség, ízületi mozgékonyság, aerob állóképesség fejlesztése. A megismert táncstílusok és táncstílusok körének bővítése. Más népek kultúrája iránti tisztelet, nemzeti öntudat fejlesztése.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
MOZGÁSMŰVELTSÉG: <i>Támaszhelyzetek, támaszgyakorlatok:</i> támlázások padon, földi gerendán, korláton. Mellső fekvőtámaszban karhajlítás, nyújtás. Gurulóátfordulások különböző kiindulási helyzetekből különböző érkezési helyzetekbe. Gurulóátfordulás hátra futólagos kézálláson át. Emelés fejállásba különböző lábtartásokkal. Fellendülés kézállásba, kézállás különböző guruló helyzetekbe. Spárta, híd, mérlegállás. Repülő gurulóátfordulás. Kézenátfordulás oldalt mindkét irányba. 5–6 elemből önállóan összeállított talajgyakorlat. 3–4 részes svédaszekrényen/keresztben/ guggoló átu-grás, hosszában állított szekrényen felguggolás, leterpesztés. Gurulóátfordulás előre, ugródeszkáról történő elrugaszkodással. Függéshelyzetek, függésgyakorlatok: bordásfalon után fogással haladás oldalirányban, függésben húzódkodások, haladás lefelé és felfelé. Kötélmászás	<i>Matematika:</i> logika, valószínűség-számítás, térbeli alakzatok, tájékozódás. <i>Vizuális kultúra:</i> tárgy- és környezetkultúra, vizuális kommunikáció.

mászó kulcsolással, fiúknak függeszkedési kísérletek, vándormászás.

Gyűrűn: alaplendület, zsugorlefüggés, lendület előre zsugorlefüggésbe, zsugorlefüggésből ereszkedés hátsó lefüggésbe, homorított leugrás lendületből. Lányok: lendület előre-hátra, fellendülés lebegő függésbe, zsugorlefüggés, ereszkedés hátsó függésbe, függésben lendület hátra, homorított leugrás.

Egyensúlyozó gyakorlatok: gerendán járások magas lábujjon, érintőjárás (lépések) keringő, hármass, sasszék, szökkenések, szökdelések, fordulatok, forgások, mérlegállás, gurulóátfordulás segítővel, leugrás futólagos kézálláson át. Támaszhelyzetben át fel és leugrás.

Motoros képesség fejlesztése: A talajgyakorlati elemek végrehajtásával, az elemek kombinálásával a koordinációs képesség fejlesztése. Egyensúlyérzékelés fejlesztése földi gerendán, ferde padon dinamikus és statikus feladatokkal, a váll, törzs erejének fokozása a támasz- és függésgyakorlatok alkalmazásával.

A tornaszerek/gerenda, szekrény, zsámoly, trambulín/felhasználásával játékos ügyességi feladatok végzése segíti az erőfejlesztést. Összefüggő talaj-, gerenda-, gyűrűgyakorlatok bemutatása, a gyakorlatok értékelése, pontozással.

MOTOROSKÉSZSÉG-FEJLESZTÉS:

RG LÁNYOKNAK: *Előkészítő mozgások:* az RG-re jellemző tartásos és mozgásos gyakorlatelemek elsajátíttatása. Kar- és törzsiívek, kar- és törzshullámok. *Fő mozgások:* testsúlyáthelyezések különböző irányokba, különböző kar- és törzsmozgásokkal ötvözve. *Járások* végzése: alapforma, guggoló-, lábujjon-, sarkon-, érintő-, hintajárás. Járások különböző kar-, láb- és törzsmozgásokkal kombinálva.

Ritmizált lépések: keringő-, rida-, zárt és nyitott hármass lépés, váltólépés, különböző kar- és törzsmozgásokkal kombinálva.

Természettudomány:
mechanikai
törvényszerűségek, az
emberi szervezet
működése,
energianyelési
folyamatok.

Futások: térdemelés, sarokemelés kar-, törzsmozgással, fordulatokkal kombinálva. *Szökdelések:* sarokemeléssel, térdemeléssel, őztartással, kar- illetve törzsmozgásokkal kombinálva, fordulatokkal. *Ugrások:* sorozatugrások, olló, hajlított olló, öz, hajlított öz, terpesz, bicska, összeugrások. *Forgások:* lépőforgás, fordulatok, forgások egy lábon.

Kötélgyakorlatok: lendítések, lengetések, körzések, nyolcas körzések, áthajtások, dobások-elkapások, pörgetések különböző irányokba.

AEROBIK LÁNYOKNAK, FIÚKNAK: alapállás gyakorlása, 2–4 ütemű alaplépések gyakorlása: járás, sarokérintés, támadólépés, lábujjérintés, kitörés, térdlendítés, keresztlépés. Futás, térdlendítés szökkenéssel, saroklendítés szökkenéssel, oldallendítés szökkenéssel, lábszárlendítés szökkenéssel, terpesz-zár, sasszé, harántszökdelés. Zenére történő mozgás végzése aerobiklépésekkel: egyszerű alaplépések magas ismétlő számmal, karmunkával, haladással. Alaplépések összekapcsolása.

MOTOROSKÉPESSÉG-FEJLESZTÉS:

RG: Az ízületi mozgékonyág, egyensúlyozó képességek fejlesztése. Az improvizációs képesség, esztétikai érzék fejlesztése. Nyújtó, erősítő hatású, állóképességet, ritmusérzékenységet, ízületi mozgékonyágot fejlesztő célgimnasztikai gyakorlatok.

AEROBIK: Ritmusképesség-fejlesztés: közismert zene kitapsolása minden ütemre, minden 1. és 5. ütemre stb. Helyben járás közben tapsolás, duplázva stb. A képességfejlesztés hozzájárul a fittség szervi megalapozásához. Az esztétikus, szép és nőies mozgások előadásmódját segítő kondicionális és koordinációs képességfejlesztő gyakorlatok. A hibajavítás beépítése a mindennapi gyakorlási szokásokba. Versenyszituációkon keresztül a szabályok gyakorlása, a tanultak továbbfejlesztése. A szakkifejezések ismerete és önálló használata. A segítségadáshoz szükséges nyelvi kifejezésmód használata.

ISMERETEK: A torna szaknyelvének ismerete az életkori sajátosságoknak megfelelően. A szerek biztonságos használatához szükséges ismeretek, a segítségnyújtáshoz szükséges ismeretek. Az erőfejlesztő gyakorlatok végrehajtásához szükséges ismeretek. A torna jellegű feladatmegoldásokban alkalmazott játékok céljának tudatosítása. Házi tornaversenyek rendezésének, a verseny lebonyolításának szabályai. Egyszerűsített pontozás szabályai.	
SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS: A balesetmentes gyakorlás szabályainak betartása. Az egymásnak adott segítségnyújtás módjainak ismerete. Figyelem felhívása a nem megfelelő gyakorlatvégrehajtás következményeire. Az aerob munkavégzés lényege, az állóképességben betöltött szerepe. Alapismeretek az aerob munkavégzés egészségmegőrzésben betöltött szerepéről. A károsodásokat okozó gyakorlatok ismerete. A társak gyenge oldalának segítése, az erősségek elismerése. Értékfelismerés, önértékelés. Aktív részvétel a sportrendezvények szervezésében. Tájékozottság a tanult versenysportágak versenyrendszeréről, a magyar élsportolók eredményeinek ismerete, figyelemmel kísérése.	
Kulcsfogalmak	Tornászós testtartás, repülő guruló átfordulás, kézen átfordulás, zsugorkanyarlati ugrás, vetődés, alaplendület, lefűgges, tornaverseny, pontozás. RG, hintajárás, keringőlépés, hintalépés, ridalépés, olló, őzugrás, bicskaugrás, aerobik, aerob munkavégzés, fitness.

Tematikai egység	3. Atlétikai feladatmegoldások	Órakeret
--------------------------------	--	------------------------

	Motoros készség- és képességfejlesztés, játék, versenyzés	50 óra
Előzetes tudás	Az alsó tagozatos testnevelés órai és a kölyökatlétikai versenyeken szerzett testi, érzelmi tapasztalatok. A siker és a kudarc értékelése, helyes kezelése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Sokoldalúan képezett, mozgásvégrehajtásaiban pontos, „számspecifikus” technikák differenciált kivitelezése. Pozitív kölyökatlétikai tapasztalatok szerzése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
MOZGÁSMŰVELTSÉG: Speciális előkészítő és célgyakorlatok a feldolgozandó anyag hatékonyabb elsajátítása érdekében (futó-, ugró- és dobóiskolák). Gyorsfutás –iramfutás –tartós futás, fokozófutás. Rajt (rajtversenyek), váltófutás, akadályfutás (álló-, guggoló-, térdelőrajt). 20-30m kifutással időre sprint futások, 30-60m-en időre. Váltófeladatok, alsó és felső váltás párban és csapatban, helyben és mozgás közben. Fel-, át-, leugrások szekrényre, ugrások helyből, sorozatugrások, szökdelő versenyek (egy-, váltott-, páros lábon). Magasugrás (verseny), távolugrás (verseny), magasugrás (átlépő technika), távolugrás (elugró vonalról). 1-3 kg-os tömött labdával hajítás, lökés, dobás, egy- és két kézzel helyből, nekifutásból, fekvésben, ülésben, térdelésben, állásban, beszőkkenéssel. Célba dobások (verseny), – kislabdahajítás távolba nekifutással, vízszintes, függőleges célba. MOTOROSKÉPESSÉG-FEJLESZTÉS – edzettség, fittség: Futások, rajtok: Az ideg-izom kapcsolat javítása futóiskolai gyakorlatokkal, a vágtafutás teljesítményének növeléséhez.		<i>Matematika:</i> logika, valószínűség-számítás, térbeli alakzatok, tájékozódás. <i>Vizuális kultúra:</i> tárgy- és környezetkultúra, vizuális kommunikáció. <i>Természettudomány:</i> mechanikai törvényszerűségek, az emberi szervezet

Reagálóképesség, reakciógyorsaság fejlesztése és felgyorsulási képesség fejlesztése rajtgyakorlatokkal. Mozgásátállítódás képességének fejlesztése akadályfutásokkal. <i>Ugrások, szökdelések:</i> A láb dinamikus erejének növelése ugróiskolai gyakorlatokkal (könnyű szökdelés; páros lábon és egy lábon szökdelés;), mélybe ugrásokkal. PREVENCIÓ, ÉLETVEZETÉS, EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS: A tartós futás technikájának optimalizálása, valamint az egyénhez igazított tartós futás sebességének kialakítása, a szabadidőben végzett önálló gyakorlás elősegítése érdekében. A versenyhelyzet által okozott feszültségek nem rontják a testnevelés órai körülmények közötti, helyes futó-, ugró-, és dobómozdulatok technikai végrehajtását.	működése, energianyerési folyamatok.
ISMERETEK: A Kölyökatlétika és a „felnőtt” atlétikai versenyek lebonyolítása közötti hasonlóság és eltérés. Felismeri a Kölyökatlétika és a „felnőtt” atlétikai versenyek lebonyolítása közti különbséget és hasonlóságot.	
SZEMÉLYISÉG: Testtudat, önértékelés, önbecsülés, gondolkodás, motiváció, érzelem- és feszültségszabályozás, öröm. Ismerje fel a tanuló, hogy a szabályok kölcsönös egyetértésen alapuló társadalmi konvenciók és vegye észre a sportszerűtlen szituációkat. Alakuljon ki a tudatos edzés és a fárasztó gyakorlás vállalása a teljesítmény megtartásában és a teljesítmény növelésében.	

Kulcsfogalmak	Kölyökatlétikai verseny, „felnőtt” atlétikai verseny, izomérzékelés. Elrugaszkodó és lendítő láb, térdelő rajt, hibás rajt, váltójel, váltótávolság, nekifutási távolság. optimális sebesség, kidobási vonal, dobószektor, hasmánt technika.
----------------------	--

Tematikai egység	4. Sportjátékok Motoros készség- és képességfejlesztés, játék, verseny	Órakeret 70 óra
Előzetes tudás	Az alapvető manipulatív mozgásformák jól koordinált folyamatos végrehajtása és azok megfelelő alkalmazása térben, időben és a társsal együttműködve. Az életkori sajátosságokhoz igazított labdás és labda nélküli alapkészségekkel és kognitív képességekkel, melyek a sportjátékok mozgásanyagának bázisát képezik és megfelelő kiindulási szintet jelentenek a további sportágspecifikus fejlesztésekhez. Ismeri a tanuló a labdarúgás, kosárlabdázás és a kézilabdázás egyszerű szabályait.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A korábban elsajátított technikai elemek fejlesztése, csiszolása. A röplabda játékhoz szükséges technikai és szabályismereti tudás megalapozása. Játék közben a társ tudatos keresése a góllövés, a kosárra dobási lehetőség elérése érdekében. Cselező készsége fejlesztése, a sportjátékok gyakorlása során az anticipációs készség kezdeti kialakítása. A különböző játékhelyzetek döntéskényszerei során a legcélszerűbb mozgásválasz megtalálása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok

MOZGÁSMŰVELTSÉG: <i>Általános technikai, taktikai tartalmak:</i> A sportágnak megfelelő alaphelyzet. Megindulás és megállás. Futás irány- és iramváltoztatással. Felugrások egy és páros lábról. Szabályismeret. – Szabálytalan technikák (lépéshiba, labdavezetési hiba). – Az ellenféllel szembeni szabálytalanságok. – Büntetések. Kézilabda: Magas és mély labdavezetés. Kétkezes mellső és felső dobás. Kapura lövés kitámasztással. Kapura lövés be- és felugrással. Lövő- és átadócselek, átemelés, lefordulás. Elzárások. Cselezés a dobókéz felé és azzal ellentétes irányba. 7m-es dobás. Labdaszerzés (elütés, halászás). Kapus bázistechnika. Védekezés ütközéssel, sáncolás. Emberfogásos és területvédekezés. Keresztmozgások. <i>Technika</i> Mély és magas labdavezetés ügyesebb, ügyetlenebb és váltott kézzel, iram- és irányváltoztatásokkal, törekedve a labda védőtől távoli oldalon tartására. Különböző irányból és távolságból érkező labdák elkapása helyben és mozgás közben, majd pontos továbbítása levegőben és pattintott átadással is. Kapura lövések labdavezetésből és társtól kapott labdával, kitámasztással, valamint felugrással. Kapura lövések egyszerű lépéskombinációkból. Induló és testcselek alkalmazása fél aktív és aktív védővel szemben. Szabályos ütközés a támadó játékosal. A be-, ki-, szabad- és 7m-es dobások helyes végrehajtása. A kapus alapállása, helyezkedése, védekező kézzel és lábbal. <i>Taktika</i> Támadó és védő egymáshoz viszonyított helyzete, helyezkedése. Emberfogásos, egysoros (6:0) és nyitott (5:1) területvédelem. Rendezetlen védelem elleni támadás, lerohanás. Gyors visszarendeződés a védekezésbe. Labdás és labda nélküli helycserék,	<i>Matematika:</i> logika, valószínűség-számítás, térbeli alakzatok, tájékozódás. <i>Vizuális kultúra:</i> tárgy- és környezetkultúra, vizuális kommunikáció. <i>Természettudomány:</i> mechanikai törvényszerűségek, az emberi szervezet működése, energianyerési folyamatok.
--	---

keresztmozgások. Páros és hármass kapcsolatok. Kézilabda játék.

Kosárlabda: Megindulás, megállás, sarkazás. Labdavezetés. Kosárra dobások álló helyből és mozgás közben. Átadási, dobó- és indulócserek. Büntető dobás. Labdaszerzés (elütés, halászás). Emberfogásos és területvédekezés. Kosárlabda játék.

Technika

Mély és magas labdavezetés ügyesebb, ügyetlenebb és váltott kézzel, iram- és irányválogatásokkal, törekedve a labda védőtől távoli oldalon tartására. Rövid és hosszú indulás, megállások, egy, illetve kettő leütés után. Labdavezetésből és társtól kapott labdával megállás és sarkazás. Különböző irányból és távolságból érkező labdák elkapása helyben és mozgás közben, majd pontos továbbítása levegőben és pattintott átadással is. Fektetett dobás labdavezetésből, kapott labdával mindkét oldalról. Induló és testcserek alkalmazása fél aktív és aktív védővel szemben. Büntetődobás végrehajtása.

Taktika

Emberfogásos védekezés. Védők helyezkedése a palánk és a támadó közé. Gyors ellentámadás. Páros és hármass lefutások.

Labdarúgás: Labdaátvétel, labdavezetés. Rúgások társhoz és kapura belsővel, belső csüddel és teljes csüddel. Lövő és testcserek. Büntetőrúgás. Szerelés. Kapus bázistechnika. Kispályás labdarúgás, 4:1-es, 5:1-es felállítás, rombusz alakzat.

Technika

Labdavezetés ügyesebb, ügyetlenebb és váltott lábbal, iram- és irányválogatásokkal, törekedve a labda védőtől távoli oldalon tartására. Különböző irányból és magasságban érkező labda átvétele lábbal, combbal, mellel. Dekázás. Játékos passzolási és koordinációs feladatok csoportokban, több játékos együttműködésével, különböző (négyzet, rombusz stb.) alakzatokban. Áadások laposan és ívelten,

különböző irányból érkező labda fejelése előre, oldalra. Fejelési gyakorlatok párokban. Megelőző szerelés, a labdaátvétel megakadályozása. Egyszerű cselek passzív és aktív védővel szemben. Szabadulás emberfogásból elfutással és testcsellel. Közeli és távoli kapura lövések helyből, labdavezetésből, valamint cselezés után. Alapvető kapustechnikák megismerése. Alaphelyzet, legördülés, vetődés, a labda elfogása, kirúgása, kigurítása.

Taktika

A kispályás labdarúgás felállási formáinak megismerése. Rögzített helyzetek alkalmazása a játék során.

Röplabda: Kosár és alkarérintés. Alsó egyenes nyitás.

Technika

A kosár- és alkarérintés helyes technikájának elsajátítása gumi-, majd röplabdával, egyéni és páros gyakorlatokkal. A társ által ívelve, pontosan dobott labda fej fölé játszása, elkapása, a későbbiekben annak pontos visszajátszására való törekvéssel. A labda folyamatos levegőben tartása kosár- és alkarérintésekkel. Alkar- és kosárérintések párokban, fokozatosan nehezedő feltételek mellett. A pontatlanul érkező labdához való gyors igazodás. Alsó egyenes nyitás, alacsony és normál hálomagasságnál, meghatározott célterületekre.

Taktika

Nyitásfogadás csillagalakzatban. Forgásszabály megismerése.

Floorball

- Labda nélküli technikai elemek, mint az alapállás, a helyes ütőfogás, ütővel való haladás, indulások-megállások, cselezések irányváltoztatással elsajátítása
- Labdabiztonságot növelő gyakorlatok

• Labda terelése egyenes vonalban és irányváltoztatással • Labdaütések palánkra és társnak • Lövések és húzások közötti különbség megéreztetése • Folyamatos labdaátadások társnak • Kapura lövések helyből, labdavezetésből és kapott labdából • Kapus alaphelyzetének kialakítása, kapura lőtt labdák védeke nagypályán kézzel, kispályán állásban ütővel, lábbal, fél térdelő pozícióból ütővel, lábbal • 1-1, 2-1 elleni kisjátékok, a támadójátékosok együttműködése és a védőjátékos helyezkedésének gyakorlása	
ISMERETEK: Technikai elemek. Páros, hármas kapcsolatok. Játékvezetői kar- és sípjelek. Bemelegítés. Taktikai megoldások. Játékszabályok. A játékhoz szükséges alapvető technikai elemek és azok végrehajtása. A hibajavítás főbb szempontjai. A labda nélküli és labdás bemelegítés sportélettani hatásának, fontosságának ismerete. A játékhoz szükséges alapvető technikai elemek és azok végrehajtása, a játékban a taktikai megoldások közül a páros és hármas kapcsolatok alapvető formái. Az emberfogásos és a területvédekezési formák közötti különbségek. A sportjátékokban alkalmazott játékvezetői kar- és sípjelek.	
SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS: Énkép, önismeret, osztott figyelem, ellenfél, sportszerűség, keménység, durvaság. motiváció, felelősség, küzdőképesség; kudarc elviselése. Önellenőrzés, a saját hiba kijavítására való törekvés. A tanári	

hibajavítás elfogadása. Küzdőképesség, küzdeni tudás egyénileg és a társas akciókban egyaránt. Az érzelmi intelligencia fejlesztése. A kezdeményező, harcias, de sportszerű magatartás kialakítása. A sportjátékok űzése iránti motivációs bázis kialakítása. Aktív és hatékony részvétel a csapatjátékokban, megfelelő felelősségtudat. Szabálykövető magatartás. A nehézségek és a kudarcok elviselése.	
Kulcsfogalmak	játékelem, technikai elem, cselezés, dobásforma, rúgásforma, emberfogás, területvédelem, taktika. Alkarérintés, kosárárintés, nyitás, játszma, forgásszabály, labdamenet, összjáték, megelőző szerelés, ütközés, sáncolás, rövid és hosszú indulás, sarkazás, fektetett dobás, büntető/dobás/rúgás, strandröplabda, strandkézilabda, streetball, kispályás labdarúgás, nyitás, játszma, forgásszabály, labdamenet, összjáték, floorball-ütőfogás, labdahúzás és lövés, kapuelőtér.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Önvédelmi és küzdőfeladatok	Órakeret 40 óra
Előzetes tudás	Néhány önvédelmi fogás bemutatása. Tompítással történő esés végrehajtása előre, hátra és oldalt. A grundbirkózás alapvető szabályainak ismerete és alkalmazása. Sportszerű küzdés, az asszertív viselkedés betartása. Az agresszió elutasítása. Az önvédelmi feladatok céljának belátása és elfogadása.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A balesetek elkerülése szempontjából elengedhetetlenül fontos alapvető eséstechnikák és önvédelmi fogások elsajátítása. A tanult technikák változó körülmények közötti alkalmazásában jártassági szint elérés. Az alapvető önvédelmi szabályok, a leggyakoribb vészhelyzetek elkerülésének, a menekülés, a segítségkérés módjainak és lehetőségeinek ismerete. Annak belátása, hogy a küzdősportokat csakis önvédelemre használhatják. Törekvés az önfegyelemre és az önszabályozásra.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
MOZGÁSMŰVELTSÉG Önvédelem <i>Önvédelmi fogások:</i> Szabadulások egykezes, kétkezes lefogásból, mellső, hátsó egykezes és kétkezes átkarolásból. Grundbirkózás: Fogáskeresések állásban, megfogások és fogásmódok (kapocsfogás, tenyérbefogás, csuklófogás). Alapállások, alaphelyzetek gyakorlása. Fogáskeresés gyakorlása játékosan. Dzsúdó Különböző eséstechnikák tompító felületének elsajátítása alacsony, talaj közeli helyzetekben. Zuhanó esések előre, hátra, oldalra különböző kiinduló helyzetekből (térdelés, nyújtott ülés, guggolás, hajlított állás, állás). Csúsztatott esés jobbra és balra állásban, majd oldalazó szökdeléssel. Társas rávezető gyakorlatok (társ hátán történő ülésből, társ által kötéllel lábat meghúzva, térdelőtámaszból a társ általi kézkihúzással). Félvállas gurulás előre és hátra technikájának elsajátítása talaj közeli helyzetből indulva állásból történő végrehajtásig. Lépésből, futásból történő végrehajtás. Végrehajtás akadályok felett (hason fekvésben, térdelőtámaszban	<i>Történelem:</i> keleti kultúrák. <i>Természettudomány:</i> izmok, ízületek, anatómiai ismeretek, testi és lelki harmónia.

elhelyezkedő társ (ak) felett, kifeszített kötél felett, karikán át).
Állasküzdelem: fogáskeresés és fogásbontás gyakorlása.
Küzdőmozgás elsajátítása és kialakítása.

Képességfejlesztés

Az elvárt képességek kialakításához szükséges speciális küzdősportokra jellemző bemelegítő gyakorlatok, a kúszások és mászások, valamint speciális egyéni és páros képességfejlesztő gyakorlatok.

Játékok, versengések

Küzdőjátékokat előkészítő érintéses feladatok és játékok. Húzások, tolások előkészítése páros küzdőjátékokkal. Földharcjátékok (szőnyegfelület esetén). az önvédelem és a dzsúdó alaptechnikáinak jártasságszintű elsajátításával, az erő összemérések megteremtése.

Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés

A balesetek elkerülése szempontjából elengedhetetlenül fontos alapvető eséstechnikák és önvédelmi fogások elsajátítása. Viselkedésminták kialakítása veszélyes helyzetek és a fenyegetettség elkerülésére.

ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS

A gyakorlatok helyes végrehajtására vonatkozó technikai ismeretek.

Játékos feladatmegoldások szerepe az önvédelmi és küzdőjellegű sportok elsajátításban. A versenyzés során az elbizakodottság és a félelem leküzdésének tudatosítása. Az agresszió és az asszertivitás értelmezése. A siker és a kudarc, mint a versenyzés velejárói. Az ellenfél képességeinek elismerése, együttműködés a gyakorló társsal. A magyar küzdősport legjobbjai. Veszélyes helyzetekre, fenyegetettségre, a fenyegetettség elkerülésére vonatkozó, valamint

a segítségkérésre, menekülésre vonatkozó ismeretek.	
A karate , mint olimpiai sportág szintén felvehető az önvédelmi sportok közé.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Dzsúdó, önvédelmi technika, eséstechnika, állasküzdelem, fogáskeresés, fogásbontás, földharc, fair play, agresszió, asszertivitás.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	6. Úszás és úszó jellegű feladatok	Órakeret 36 óra
Előzetes tudás	Az uszoda rendszabályainak, baleset-megelőzési intézkedéseinek ismerete és betartása. Egy úszásnemben 25 méter biztonságos leúszása. A fejesugrás végrehajtása. A tanult úszásnem fogalmi készletének ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az alsó tagozatban tanult úszásnem technikájának javítása. Az új úszásnem jártasság szintű elsajátítása. Fejlődés az aerob állóképesség terén az úszásnemnek megfelelő ritmus kialakításával, valamint folyamatos és távolságot növelő úszással. Az uszoda higiénés szabályainak betartása. Az úszás szerepének ismerete az egészséges életmódban és az	

	életvédelemben.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Az úszásoktatás óraszama helyi feltételektől függ, de 18 óra biztosítása előírt (a két évfolyamon, együttesen). Amennyiben az iskola úszásoktatásra a helyi tantervben nem használja fel a teljes (24 óras) időkeretet, a fennmaradó órákat a többi tematikai egység időkeretének bővítésére kell fordítania. MOZGÁSMŰVELTSÉG Hátúszás - ismétlés <i>Feladatok háton:</i> lebegés és siklás háton. <i>Hátúszó lábtempó:</i> hátúszó lábtempó úszólappal és labdával; siklás hátúszás lábtempó; hátúszás lábmunka önálló gyakorlása. <i>Hátúszás kartempó:</i> hátúszás kartempó – késleltetve; mélytartásból, majd magas tartásból; egykaros hátúszás-kísérletek; levegővétel. <i>Hátúszás kar- és lábtempó:</i> hátúszás lábtempó, késleltetett kartempó; hátúszás kar- és lábtempó technikai gyakorlatai. Új úszásnem: a gyorsúszás <i>Gyorsúszás kar- és lábtempó összekötése.</i> <i>Gyorsúszás levegővétele:</i> gyorsúszás levegővétel gyakorlása járás közben; a gyorsúszás levegővétele „hátrafordulással”; a gyorsúszás kartempó és a levegővétel összekapcsolása. <i>Úszások a mélyvízben.</i>	<i>Természettudomány:</i> közegellenállás, a víz tulajdonságai, felhajtóerő, víz és vízszennyezés; személyi higiénia, testápolás.

<i>Képességfejlesztés</i> A koordinációs képességek fejlesztése a technikai gyakorlatok pontos végrehajtásával. Aerob állóképesség fejlesztése növekvő távolságra történő taposással, és úszással a tanult úszásnemekben. <i>Játékok, versengések</i> <i>Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés</i> A bemelegítés vizes gyakorlatai; tartásjavító, prevenciós vízi gyakorlatok. ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS Az úszásnemek és az úszásnemekkel összefüggő alapvető szakkifejezések. A víz szervezetre gyakorolt hatásai.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Úszásnem, levegővétel, taposás, fejesugrás, intenzív úszás, aerob állóképesség, önkontroll, vízbiztonság, életvédelem.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	7. Alternatív környezetben űzhető sportok	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	Néhány szabadidős mozgásforma alaptechnikai elmeinek végrehajtása és szabályainak ismerete. Az alternatív sportok sporteszközeinek biztonságos használata játéktevékenységekben. A természeti környezetben történő sportolás néhány egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályainak	

	ismerete. Az időjárási körülményeknek megfelelően öltözködés.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szabadidőben jól hasznosítható sportágakban gyakorlottság szerzése. A szabadterén különböző időjárási viszonyok között végzett tevékenységekben aktív részvétel. A szervezet edzettségének növelése.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
MOZGÁSMŰVELTSÉG <i>A helyi tantervben rögzített választás szerint legalább négy, az évszaknak megfelelő és a helyi személyi és tárgyi körülményekhez, feltételekhez igazodó fizikai aktivitás.</i> Frizbi Dobások párokban, csoportokban (5–7 fő), állóhelyben, majd mozgásban és helycserékkel. Folyamatos passzolások. Nyítások meghatározott távolságra. Célbadobások a koronggal a zónába. Korcsolyázás Gyakorlatok jégre lépés előtt: állások egy lábon, guggolások, törzshajlítások; járások, lépések előre, hátra, oldalra. Jéghez szoktatás: esés-felállás; gimnasztikai gyakorlatok palánkfogással és a palánk fogása nélkül; harántcsúszások előre, hátra. Egyenes korcsolyázás: alapállás; két lábon siklás előre, hátra	<i>Természettudomány: időjárási ismeretek;</i> az emberi szervezet működése.

(palánk fogással is); halacska (palánk fogással); halacska két lábon, egy lábon; halacska váltott lábon; lökés egy lábon.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	A választott aktivitásoknak megfelelő fogalmak. egyenes korcsolyázás,

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A kondicionális képességek fejlesztése során a mozgáskészségek cselekvés biztos és helyes technikai kivitelezése, végrehajtása. Legyen képes a tanuló a szabályok keretein belül cselekedni és törekedjen azok betartására. Legyen képes és fogékony az irányítás általi alkalmazkodásra. Legyen képes mozgását és akaratát gátolni; és legyen képes a késleltetésre. Az aerob munkavégzés lényege, az állóképességben betöltött szerepe. Alapismeretek az aerob munkavégzés egészségmegőrzésben betöltött szerepéről. A károsodásokat okozó gyakorlatok ismerete. A társak gyenge oldalának segítése, az erősségek elismerése. Értékfelismerés, önértékelés. Aktív részvétel a sportrendezvények szervezésében. Tájékozottság a tanult versenysportágak versenyrendszeréről, a magyar élsportolók eredményeinek ismerete, figyelemmel kísérése. A versenyhelyzet által okozott feszültségek nem rontják a testnevelés órai körülmények közötti, helyes futó-, ugró-, és dobómozdulatok technikai végrehajtását. Ismerje fel, hogy a szabályok kölcsönös egyetértésen alapuló társadalmi konvenciók és vegye észre a sportszerűtlen szituációkat. Alakuljon ki a tudatos edzés és a fárasztó gyakorlás vállalása a teljesítmény megtartásában és a teljesítmény növelésében. Ismerje a tanuló a játékhoz szükséges alapvető technikai elemeket és azok végrehajtását. A hibajavítás főbb szempontjainak ismerete. Ismerje a labda nélküli és labdás bemelegítés sportélettani hatását, fontosságát. Ismerje a játékhoz szükséges alapvető technikai elemeket és azok végrehajtását, a játékban a taktikai megoldások közül a páros és hármas kapcsolatok alapvető formáit. Ismerje az emberfogásos és a területvédekezési formák közötti különbségeket. Ismerje a sportjátékokban alkalmazott játékvezetői kar- és sípjeleket. Önellenőrzés, a saját hiba kijavítására való törekvés. A tanári hibajavítás elfogadása. Küzdőképesség, küzdeni tudás egyénileg és a társas akciókban egyaránt. Az érzelmi intelligencia fejlesztése. A kezdeményező,
---	--

	harcias, de sportszerű magatartás kialakítása. A sportjátékok űzése iránti motivációs bázis kialakítása. Legyen képes aktívan és hatékonyan részt venni a csapatjátékokban, legyen megfelelő a felelősségtudata. Szabálykövető magatartás. Legyen képes elviselni a nehézségeket és a kudarcot.
--	---

7–8. évfolyam

A témakörök áttekintő táblázata:

Természetes hely- és helyzetváltoztató, manipulatív alapkészségek	30 óra
Torna, RG, aerobik feladatmegoldások	50 óra
Atlétikai feladatmegoldások	50 óra
Sportjátékok	70 óra
Testnevelési és népi játékok	34 óra
Önvédelmi és küzdősportok	40 óra
Alternatív környezetben űzhető mozgásformák	30 óra
Úszás	36 óra
Összes óra	340

Tematikai egység	1. Természetes hely- és helyzetváltoztató, manipulatív alapkészségek Motoros képességfejlesztés: fittség és versenyzés	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	Az iskolai testnevelés alsó tagozatán megszerzett mozgástapasztalat az alapvető funkcionális mozgáskészségek terén. A mozgáskonceptiók ismerete és feladatok közbeni helyes értelmezése.	
A tematikai egység	Az alapvető hely- és helyzetváltoztató, manipulatív mozgások	

nevelési-fejlesztési céljai	változatos körülmények közti helyes technikai kivitelezése nehezített körülmények között. A kondicionális képességek fejlesztéséhez szükséges változatos mozgássorok, feladatok, játékok ismerete.
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
MOZGÁSMŰVELTSÉG: Az alapvető hely- és helyzetváltoztató, manipulatív mozgásformák (lásd mozgáskészség, mozgástanulás természetes alapkészségek). A kondicionális képességek fejlesztése során a mozgáskészségek cselekvésbiztos és helyes technikai kivitelezése, végrehajtása.	<i>Ének-zene:</i> ritmusgyakorlatok, ritmusok. <i>Biológia:</i> energianyerés, szénhidrátok, zsírok, állóképesség. <i>Fizika:</i> erő, gyorsaság. <i>Földrajz:</i> térképismeret. <i>Digitális kultúra:</i> táblázatok, grafikonok.
ISMERETEK: Nyugalmi pulzus, terheléses pulzus, megnyugvás, légzés, szapora légzés, izomfáradtság, reakciógyorsaság, mozdulatgyorsaság. Annak felismerése, hogy a tanár vagy az általa vagy társak által tervezett feladatok melyik kondicionális képességet fejlesztik.	
SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS: Kitartás, önkontroll, szabálykövetés, kellemetlen érzések. A szabályok keretein belüli cselekvés, törekvés a szabályok betartására. Képesség és fogékonyság az irányítás általi alkalmazkodásra. Képesség a mozgás és akarat gátlására; képesség a késleltetésre.	
Kulcsfogalmak	Állóképesség, mozdulatgyorsaság, reakcióidő, reakciógyorsaság, nyugalmi

	pulzus, pihenő, önreflexió, önkontroll, önismeret.
--	--

Tematikai egység	2. Torna, RG, aerobik feladatmegoldások Motoros készség- és képességfejlesztés: fittség, játék és versenyzés	Órakeret 50 óra
Előzetes tudás	Alapvető jártasság a tornamozgásokban, támasz- és függésgyakorlatokban, esetleges segítségadás mellett. Jártasság a statikus egyensúly- és dinamikus gyakorlatokban. Az aerobik lépéseket összekapcsolja a tanuló különböző kartartásokkal, mozgását a zenével összhangban végzi. RG-ben a járásokat, futásokat, szökdeléseket igyekszik helyesen végrehajtani. Felismeri a gyakorlatok bemutatása közben elkövetett hibákat, szóban ki tudja javítani. Képes balesetmentesen önállóan gyakorolni, betartja a balesetvédelmi szabályokat. Feltétel nélkül segít a gyengébbeknek, az arra rászorulóknak. Alapismeretekkel rendelkezik a sportágak versenyrendszeréről.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A torna gyakorlatelemek biztonságos gyakorlása, pontos bemutatása. Helyes testtartásra törekvés, annak javítása. A test térbeli és időbeli érzékelésének tudatos kialakítása. Talajon, gerendán, gyűrűn összefüggő gyakorlat összeállítása, összekötő elemek alkalmazásával. Kreatív gondolkodás az aerobikgyakorlatok összeállításánál. A megismert táncstílusok, táncstílusok körének kibővítése, a koreográfiák, előadásmódok tudatosabbá tétele. Más népek kultúrája iránti tisztelet erősítése. Az önállóság, egymásnak nyújtott segítségadás fejlesztése a torna jellegű feladatok végrehajtásában.	

Ismeretek, fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
MOZGÁSMŰVELTSÉG: <i>Támaszhelyzetek, támaszgyakorlatok, támaszugrások:</i> Támlázások mellső és hátsó fekvőtámaszban előre, hátra, oldalt, haladással különböző szereken. Fekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás. Akadályok leküzdése támaszgyakorlatokkal. Az előző évfolyamokban megtanult tornaelemek biztosabb és magasabb szintű végrehajtása. Gurulóátfordulások, kézállás, fejállás, kézállás guruló, kézenátfordulás segítővel, fejenátfordulás, kézenátfordulás oldalt, tarkóállás, híd, spárga, mérlegállás. Összefüggő talajgyakorlat összeállítása, <i>összekötő elemek</i> alkalmazásával: különböző karemelések, kartartások, lépések (hármass, keringő, szökkenő hármasslépés), járások (érintő). Ugrások (ördög, öz, kadett, terpesz), forgások, fordulatok. A gyakorlatok végzésekor használja ki a térbeli lehetőségeket. Vetődés nyújtott ülésből vagy mellső fekvőtámaszból. 3–5 részes szekrényen a tanult ugrásformák. Hosszában állított szekrényen gurulóátfordulás, leterpesztés. Széltében állított szekrényen guggoló átugrás, FÜGGÉSGYAKORLATOK: Akadályok leküzdése függésfeladatokkal kötél, bordásfal. Vándormászás, függeszkedési kísérletek. <i>Gyűrű:</i> Alaplendület, zsugorlefüggés, zsugorlefüggésből ereszkedés hátsó lefüggésbe, homorított leugrás hátra lendületből. Lányoknak érintő magas, fiúknak magas gyűrű. EGYENSÚLYGYAKORLATOK: <i>Gerenda:</i> magas és földi gerendán, ferdepadon. Természetes és	<i>Ének-zene:</i> ritmusgyakorlatok, ritmusok. <i>Biológia:</i> energianyerés, szénhidrátok, zsírok, állóképesség. <i>Fizika:</i> erő, gyorsaság. <i>Földrajz:</i> térképismeret. <i>Digitális kultúra:</i> táblázatok, grafikonok.

utánzó járások, érintőjárás, hintalépés, keringőlépés, hármaslépés, fordulatok, forgások, szökkenések, szökdelések, mérlegállás, gurulóátfordulás előre, hátra, futólagos kézállás, homorított leugrás.

AEROBIK: alaplépések, lépéskombinációk forgással, irányváltoztatással. Koreográfia készítése és bemutatása zenére.

RG: az előző évfolyamon megtanult mozgásformákhoz képest magasabb nehézségi fokú elemek tanulása. A ritmusérzék fejlesztése, önálló zeneválasztási lehetőség. Labdagyakorlatok: forgások, gurítások, elkapások. Labdavezetések változatos irányokban. A levegőben elkapások, átadások, dobások, labdatartások.

UGRÓKÖTÉL-GYAKORLATOK: *Lengetések*: oldalt-, elöl és fent lengetések. 8-as figura. *Kötéláthajtások*: egy- illetve páros lábon szökdeléssel, kötéláthajtás előre, hátra állásban, járás és futás közben, helyben futás a dzsoggoláshoz hasonló lábmunkával. JÁTÉK: akadály- és váltóversenyek tornaszerek felhasználásával, testnevelési játékok. Játékos feladatok ugrókötéllal, kötéláthajtás közben különböző feladatok végrehajtása. Szökdelések lábtartás-cserével, sarokemeléssel, lábemeléssel. Szökdelések különböző alakzatokban, vonalban. Kötéláthajtás egyedül, párokban. Biomechanikailag helyes testtartás kialakítását szolgáló testjavító torna. A preventív mozgásműveltség fejlesztése gyakorlati tevékenységekkel.

Törekedjen a tanuló a lebegőtámasszal történő ugrás végrehajtására. Alakuljon ki a nőies tartás (lányoknál). Ismerjék meg a gyűrűgyakorlat technikai végrehajtását. Legyenek képesek egymásnak segítséget nyújtani.

AEROBIK LÁNYOKNAK, FIÚKNAK:

Alapállás gyakorlása, 2–4 ütemű alaplépések gyakorlása: járás, sarokérintés, támadólépés, lábujjérintés, kitörés, térdlendítés, keresztlépés. Futás, térdlendítés szökkenéssel, saroklendítés szökkenéssel, oldallendítés szökkenéssel, lábszárlendítés szökkenéssel, terpesz-zár, sasszé, harántszökdelés. Zenére történő

mozgás végzése aerobiklépésekkel: egyszerű alaplépések magas ismétlőszámmal, karmunkával, haladással. Alaplépések összekapcsolása.	
ISMERETEK: A torna szaknyelvének ismerete az életkori sajátosságoknak megfelelően. A szerek biztonságos használatához szükséges ismeretek, a segítségnyújtáshoz szükséges ismeretek. Az erőfejlesztő gyakorlatok végrehajtásához szükséges ismeretek. A tornajellegű feladatmegoldásokban alkalmazott játékok céljának tudatosítása. Házi tornaversenyek rendezésének, a verseny lebonyolításának szabályai. Egyszerűsített pontozás szabályai. A tornához tartozó sportágak szaknyelvének ismerete, az ismeretek folyamatos bővítése. A sportág sajátosságaiból adódó speciális bemelegítés alapismerete, nyújtó, lazító gyakorlatok fontosságának felismerése a sportág által megkívánt lazaság függvényében. A mozgáshibák kijavításának fontossága, az önkontroll elősegítése. A célzatos erőfejlesztő gyakorlatok helyes kiválasztása. Az életkor szenzitív szakaszai és értelmezésük alapismeretei. A sportági versenyek rendezésével kapcsolatos ismeretek elsajátítása, alkalmazása a gyakorlatban az iskolai versenyek rendezésénél. Az egymásnak nyújtott segítségadás verbális és gyakorlati ismeretei, fontosságának felismerése. A segítségadáshoz szükséges nyelvezet alkalmazása, a hibajavítás megértése. Az aerob munkavégzés lényege, az állóképességben betöltött szerepe. Alapismeretek az aerob munkavégzés egészségmegőrzésben betöltött szerepéről.	
SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS: A balesetmentes gyakorlás szabályainak betartása Figyelem felhívása a nem megfelelő gyakorlatvégrehajtás következményeire. A károsodásokat okozó gyakorlatok ismerete. A társak gyenge oldalának segítése, az erősségek elismerése. Értékfelismerés, önértékelés. Aktív részvétel a sportrendezvények szervezésében.	

Tájékozottság a tanult versenysportágak versenyrendszeréről, a magyar élsportolók eredményeinek ismerete, figyelemmel kísérése.	
Kulcsfogalmak	Tornászos testtartás, repülő guruló átfordulás, kézenátfordulás, zsugorkanyarlati ugrás, huszárugrás, alaplendület, lefüggés, tornaverseny, pontozás. RG, hintajárás, keringőlépés, hintalépés, ridalépés, olló, őzugrás, bicskaugrás, aerobik, aerob munkavégzés, fitness.

Tematikai egység	3. Atlétikai feladatmegoldások Motoros készség- és képességfejlesztés, játék, versenyzés	Órakeret 50 óra
Előzetes tudás	Az alapvető manipulatív mozgásformák jól koordinált folyamatos végrehajtása és azok megfelelő alkalmazása térben, időben és a társsal együttműködve. Sokoldalúan képezett, mozgásvégrehajtásaiban pontos, „számspecifikus” technikák differenciált kivitelezése. Pozitív kölyökatlétikai tapasztalatok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tájékozottság a tanult versenysportágak versenyrendszeréről, a magyar élsportolók eredményeinek ismerete, figyelemmel kísérése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
MOZGÁSMŰVELTSÉG: <i>Szökdelő-iskola:</i> haladó szökdelések és azok változatai. Indián szökdelés. Sorozatugrások helyből. Fel- és leugrások zsámolyon. Fel-		Ének-zene: ritmusok, ritmusgyakorlatok.

és leugrások 3 részes ugrószekevényre. Átugrások zsámolyokon. Lépcsőzés. <i>Ugrások:</i> távolugrás rövid, néhány lépéses nekifutásból bal, illetve jobb lábról, elugró zónából. Távolugrás versenyek néhány lépéses nekifutásból, bal, illetve jobb lábról, elugró zónából. Magasugrás néhány lépés nekifutásból átlépő technikával, bal, illetve jobb lábról, flop technikával 5-9 lépés lendületszerzéssel. <i>Futóiskolai feladatok:</i> Taposófutás, taposófutás haladással előre, hátra, térdemeléses futás, térdemeléses futás előre, hátra, sarokemeléses futás előre, hátra, dzsoggolás, egyik láb térdemelés, míg a másik sarokemelést végez; térdemeléses futás jobb vagy bal kézben nehezékkal, sarokemeléses futás jobb vagy bal lábon nehezékkal feladatok, repülő és fokozó futás. Vágtafutások 60-100 m-en ismétléssel. Egyenletes futások tempótartással 8-12 percig, futások 100-400 m-es távolságon egyenletes és változó iramban. Kétkezes dobások 2, 3 kilogrammos medicinlabdával, haladással. Egykezes dobások 1 kilogrammos medicinlabdával távolságra. Lökések 1 kilogrammos labdával. súlylökés 3-4 kg-os szerrel, egy kézzel szemből és oldalról, oldalt beszökkenéssel vagy háttal becsúszással. Vetések 3 kilogrammos labdával. Kislabdahajítás 5-7 lépéses dobóritmussal, két- három keresztlépéssel célra és távolságra. A törzs erősítése a nagy erő kifejtéssel járó dobómozgások végrehajtásához. 2500 méter 13 perc alatti teljesítése.	<i>Biológia:</i> energianyerés, szénhidrátok, zsírok, állóképesség, erő, gyorsaság. <i>Földrajz:</i> térképismeret. <i>Digitális kultúra:</i> táblázatok, grafikonok.
ISMERETEK: Az atlétikai mozgások helyes technikai kivitelezése. Az atlétikai jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása és végrehajtása tanári kontrollal.	

Versenyszabályok. A sprintfutások versenyszabályai, az aerob állóképesség fejlesztésének lehetőségei.	
SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS: Testtudat, önértékelés, önbecsülés, gondolkodás, motiváció, érzelem- és feszültség szabályozás, öröm. A szabálykövető magatartás jelentőségének tudatosítása az atlétikai versenyek alkalmával. Az atlétika sportágtörténetének, világcsúcsainak kiemelkedő külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése.	
Kulcsfogalmak	Szabálykövetés, önreflexió, akaraterő, nemek közti különbség flop technika, olimpiai versenyszámok, világcsúcs, résztáv, váltogatott iramú futás, ferde hajítás, függőleges és vízszintes vektor.

Tematikai egység	4. Sportjátékok Motoros készség- és képességfejlesztés, játék, versenyzés	Órakeret
Előzetes tudás	A sportjátékok mozgásanyagában való jártasság, alapvető taktikáik és szabályaik olyan szintű ismerete, amely képessé teszi a tanulót arra, hogy azokat versenyszituációkban alkalmazza. Sportszerűen játszik. A sportjátékokhoz szükséges labdás és labda nélküli alapkészségek, ezek játék helyzetekben való alkalmazása.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A sportjátékok megszerettetése. Az együttműködési és kommunikációs képesség fejlesztése, a megtanult technikai elemek, mozgáskészségek változó körülmények közötti hatékony alkalmazása. Mérkőzésszituációk megtapasztalása. A taktikai gondolkodás folyamatos fejlesztése. A sportjátékok élményközpontú felhasználása a kondicionális képességek fejlesztésében. Legyen igénye a tanulónak a tanórán kívüli sportjátékok üzésére is. A korábban elsajátított technikai elemek további fejlesztése, csiszolása. A játéktudás bővítése. A sportjátékok üzéséhez szükséges motoros képességek folyamatos fejlesztése. Játék közben a társ tudatos keresése a góllövés, a kosárra dobási lehetőség elérése érdekében. Cselező készség fejlesztése, a sportjátékok gyakorlása során az anticipációs készség fejlesztése. A különböző játékhelyzetek döntéskényszerei során a legcélszerűbb mozgásválasz találása.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
MOZGÁSMŰVELTSÉG: A megismert technikai elemek és taktikai megoldások alkalmazása a különféle játékok során. Iskolai és népi játékok, sportjátékok. A 6. osztály befejezéséig elsajátított sportjáték mozgásműveltségi tartalmak, melyek az alábbiakkal egészülnek ki: KÉZILABDA: talajfogás (kicsúszás, kigurulás). Bedőléses, bevetődéses lövés. Kanyarított lövés. Felső elhajlásos lövés. Kapura ívelés. <i>Technika</i> Mély, majd fokozatosan egyre magasabb súlyponti helyzetből a bedőlések, bevetődések, kigurulások gyakorlása először labda nélkül, később labdával. Az új dobásformák megismerése és gyakorlása	<i>Matematika:</i> logika, valószínűség-számítás, térbeli alakzatok, tájékozódás. <i>Vizuális kultúra:</i> tárgy- és környezetkultúra, vizuális kommunikáció.

változó kiindulási helyzetekből. A beálló játékos feladatainak, játékanak, technikai elemeinek elsajátítása. Kapura lövések a szélső pozícióból. A kapusteknikák további bővítése, beállók és szélsők lövéseinek háritása, a szemafor technika megismerése, gyorsindítás. <i>Taktika</i> Zárás-leválás szituációk gyakorlása. A védekezés nyitottabb formáinak megismerése (3:2:1), a vegyes védekezés alkalmazása (5+1), (4+2) a játékban. A húzás hatékony alkalmazása. KOSÁRLABDA: tempódobás. Hárompontos dobás. Lepattanó labda megszerzése. <i>Technika</i> Tempódobás gyakorlása párokban, majd labdavezetésből a palánkra. Páros lefutásból tempódobás, a dobás után a társ feladata palánkról lepattanó labda megszerzése. Hárompontos dobási kísérletek. <i>Taktika</i> A védő helyezkedése. A védekező mozgás gyorsítása, tökéletesítése. LABDARÚGÁS: test-test elleni küzdelem. Becsúszó szerelés. Kapusteknikák (öklözés). 1:3:1 és a 2:1:2 felállási formák. <i>Technika</i> A legnehezebb szerelési mód, a becsúszó szerelés megismerése és gyakorlása, de csak jó minőségű füves pályán, mert egyéb esetekben balesetveszélyes. A korábbi évek technikáinak szélesebb körű alkalmazása. <i>Taktika</i> Párharcok különféle taktikai feladatokkal. Újabb felállási formák	<i>Fizika:</i> mechanikai törvényszerűségek. <i>Biológia:</i> az emberi szervezet működése, energianyerési folyamatok.
---	--

megismerése és gyakorlása. Területnyitás és -szűkítés alkalmazása a támadásban és a védekezésben.

RÖPLABDA: felső egyenes nyitás. Nyitásfogadás. Feladó játék. Sáncolás. Leütés.

A kondicionális és koordinációs képességek az életkori sajátosságoknak megfelelő további fejlesztése a sportjátékok mozgásanyagának felhasználásával. Játékok, versengések, sor- és váltóversenyek. A tanulók kondicionális és koordinációs képességeihez igazított labda nélküli és labdás készségeinek csiszolása, fejlesztése. A korábbi évek gyakorlatainak tökéletesebb, energikusabb végrehajtása.

Technika

Felső egyenes nyitás, alacsony és normál hálomagasságnál, meghatározott célterületekre. Felső egyenes nyitás – nyitásfogadás: egyéni és páros gyakorlatok. Leütés felugrással tartott és pontosan dobott labdából. Egyéni sáncolás. Feladásleütés: tartott, a hálóval párhuzamosan dobott és pontosan feladott labdából. Egyéni és páros sáncolás.

Taktika

Helyezkedés nyitásfogadásnál. Feladás, leütés, ejtés alkalmazása a játékban. A feladó játékos szerepe a játékban. Törekvés a folyamatos játékra.

Floorball

- Labda nélküli technikai elemek, mint az alapállás, a helyes ütőfogás, ütővel való haladás, indulások-megállások, cselezések irányváltoztatással elsajátítása
- Labdabiztonságot növelő gyakorlatok
- Labda terelése egyenes vonalban és irányváltoztatással

• Labdaütések palánkra és társnak • Lövések és húzások közötti különbség megéreztetése • Folyamatos labdaátadások társnak • Kapura lövések helyből, labdavezetésből és kapott labdából • Kapus alaphelyzetének kialakítása, kapura lőtt labdák védekező nagypályán kézzel, kispályán állásban ütővel, lábbal, fél térdelő pozícióból ütővel, lábbal • 1-1, 2-1 elleni kisjátékok, a támadójátékosok együttműködése és a védőjátékos helyezkedésének gyakorlása	
ISMERETEK: Bemelegítés. Technikai elemek. Taktikai megoldások. Játékszabályok. Technikai elemek. Páros, hármas kapcsolatok. Játékvezetői kar- és sípjelek. A labda nélküli és labdás bemelegítés sportélettani hatása, fontossága. A játékhoz szükséges technikai elemek és azok végrehajtása, a játékban a taktikai megoldások közül a páros és hármas kapcsolatok alapvető formái. Az emberfogásos és a területvédekezési formák közötti különbségek. A folyamatos játékhoz szükséges technikai elemek és azok végrehajtása. A hibajavítás főbb szempontjai.	
SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS: Motiváció, felelősség, küzdőképesség, kudarc elviselése, énkép, önismeret, osztott figyelem, ellenfél, sportszerűség, keménység, durvaság. A sportjátékok űzése iránti motivációs bázis kialakítása. Legyen képes aktívan és hatékonyan részt venni a csapatjátékokban, legyen	

megfelelő a felelősségtudata. Szabálykövető magatartás. Legyen képes elviselni a nehézségeket és a kudarcot. Önellenőrzés, a saját hiba kijavítására való törekvés. A tanári hibajavítás elfogadása. Küzdőképesség, küzdeni tudás egyénileg és a társas akciókban egyaránt. Az érzelmi intelligencia fejlesztése. A kezdeményező, harcias, de sportszerű magatartás kialakítása.	
Kulcsfogalmak	Játékelem, technikai elem, cselezés, dobásforma, rúgásforma, emberfogás, területvédelem, taktika, alkarérintés, kosárérintés, nyitás, játszma, forgásszabály, labdamenet, összjáték, megelőző szerelés, ütközés, sáncolás, rövid és hosszú indulás, sarkazás, fektetett dobás, büntető/dobás/rúgás, strandröplabda, strandkézilabda, streetball, kispályás labdarúgás, strandröplabda, strandkézilabda, streetball, kispályás labdarúgás.

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	Az aerob munkavégzés lényegének, az állóképességben és az egészségmegőrzésben betöltött szerepének ismerete. A károsodásokat okozó gyakorlatok ismerete. A társak gyenge oldalának segítése, az erősségek elismerése. Értékfelismerés, önértékelés. Aktív részvétel a sportrendezvények szervezésében. Tájékozottság a tanult versenysportágak versenyrendszeréről, a magyar élsportolók eredményeinek ismerete, figyelemmel kísérése. Azonosítsa a tanuló a szabálykövető magatartás jelentőségét az atlétikai versenyek alkalmával. Ismerje a labda nélküli és labdás bemelegítés sportélettani hatását, fontosságát. Ismerje a játékhoz szükséges technikai elemeket és azok végrehajtását, a játékban a taktikai megoldások közül a páros és hármas kapcsolatok alapvető formáit. Ismerje az emberfogásos és a területvédekezési formák közötti különbségeket. Ismerje a sportjátékokban alkalmazott játékvezetői kar- és sípjeleket. Ismerje a folyamatos játékhoz szükséges technikai elemeket és azok végrehajtását. A hibajavítás főbb szempontjainak ismerete. A sportjátékok üzése iránti motivációs bázis
--	---

	kialakítása. Legyen képes aktívan és hatékonyan részt venni a csapatjátékokban, legyen megfelelő a felelősségtudata. Szabálykövető magatartás. Legyen képes elviselni a nehézségeket és a kudarcot. Önellenzés, a saját hiba kijavítására való törekvés. A tanári hibajavítás elfogadása. Küzdőképesség, küzdeni tudás egyénileg és a társas akciókban egyaránt. Az érzelmi intelligencia fejlesztése. A kezdeményező, harcias, de sportszerű magatartás kialakítása.
--	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Önvédelmi és küzdő jellegű feladatok	Órakeret 40 óra
Előzetes tudás	Az alapvető önvédelmi fogások és eséstechnikák. Grundbirkózás alaphelyzetek, kitolás és a kihúzás. A dzsúdó elemi guruló- és esés gyakorlatai. Néhány egyszerű önvédelmi fogás. A test-test elleni küzdelem. Az érzelmek és az agresszió szabályozása. Mások teljesítményének elismerése. A tanult önvédelmi és küzdő jellegű feladatok szabályai.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A grundbirkózás további technikájának, szabályainak elsajátítása és gyakorlatban történő alkalmazása. Az önvédelmi módok megismerése és gyakorlatainak kontrollált végrehajtása. Különböző eséstechnikák biztonságos végrehajtása társ közreműködésével is. Lessorítás technikák és lesszorításból történő szabadulások megismerése. Állasküzdelem kialakítása a dzsúdó elsajátított dobásaival. Veszélyes helyzetek, fenyegetettség felismerése, viselkedésminták elsajátítása a fenyegetettség elkerülésére. Segítségkérésre, menekülésre vonatkozó ismeretek elsajátítása. A sportszerű győzni akarás kinyilvánítása. A fájdalomtűrés és az önfegyelem fejlődése.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
MOZGÁSMŰVELTSÉG Önvédelem, önvédelmi fogások. Szabadulások fojtásfogásból. Felső egykezes kalapácsütés, egyenes ütés és köríves ütés véde, háritása. Egyenes rúgás háritása. Véde után a tanult dobástechnikák alkalmazása. Grundbirkózás Emelések és véde. Mellső, hátsó és oldalemelések különböző fogásokkal: derékfogásból, hónaljfogásból, karlezárással, karfelütéssel. A grundbirkózás szabályai, küzdelmek azonos súlyú partnerekkel. Dzsúdó <i>Különböző eséstechnikák</i> tompító felületének elsajátítása alacsony talaj közeli helyzetekben. Zuhanó esések előre, hátra, oldalra – különböző kiinduló helyzetekből (térdelés, nyújtott ülés, guggolás, hajlított állás, állás). Csúsztatott esés jobbra és balra állásban, majd oldalazó szökdeléssel. Társas rávezető gyakorlatok (társ hátán történő ülésből, társ által kötéllel lábat meghúzással, térdelőtámaszból a társ általi kézkihúzással). Zuhanó esések társ általi lökésből állásban és mozgásban. <i>Földharc technikák:</i> leszorítás technikák ismerete. A leszorításokból történő szabadulások ismerete. Mini küzdelmek befogott leszorítás technikákból történő szabadulás adott időn belül (pl. 25 mp). Mini földharc küzdelem leszorítás technikák befogására irányulóan. <i>Dobás technikák:</i> Alapfogás. Egyensúlyvesztés irányai, a dobás részei. Nagy külső horogdobás (osoto gari), nagy csípődobás (ogoshi). <i>Átmenet dobástechnikából leszorítás technikába:</i> nagy külső horogdobást követően rézsútos leszorítás, nagy csípődobást követően	<i>Történelem, Társadalom és állampolgári ismeretek:</i> keleti kultúrák. <i>Biológia-egészségtan:</i> izmok, ízületek, anatómiai ismeretek, testi és lelki harmónia.

	rézsútos leszorítás. <i>Állás küzdelem (dzsúdó):</i> Tanult dobásokkal történő állasküzdelem. Képességfejlesztés Az önvédelmi és küzdő jellegű feladatok eredményes elsajátításához szükséges kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése természetes mozgásformák és játékos, egyéni és páros képességfejlesztő gyakorlatok alkalmazásával. Játékok, versengések Az állás és földharc küzdelmet előkészítő páros küzdőjátékok. Földharcjátékok (szőnyegfelület esetén). Állásban végzett játékok. Emeléseket előkészítő páros küzdőjátékok. Mögé kerülés, kiemelés páros játékos küzdőgyakorlatai. Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés. A mindennapi cselekvésbiztonság növelése az eséstechnikák és tompítások elsajátításával. Viselkedésminták elsajátítása a veszélyes helyzetek és fenyegetettség elkerülésére. ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS Az oktatásra kerülő gyakorlatok technikailag helyes végrehajtására vonatkozó ismeretek. Átfogó ismeretek a szabálytalan és tilos fogásokról. A küzdősportok, mint a magyar sport nemzetközi sikereinek kiemelkedő képviselője. Annak tudatosítása, hogy a küzdőmódokban a szerény, szorgalmas és kitartó emberek találnak védelmi eszközt.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Felső egykezes kalapácsütés, egyenes ütés és köríves ütés, egyenes rúgás, fojtásfogás, leszorítás, nagy külső horogdobás (osoto gari), nagy csípődobás (ogoshi).

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	6. Úszás és úszó jellegű feladatok	Órakeret 36 óra
Előzetes tudás	Választott úszásnemben készségszintű, egy másikban 25 méteren víz biztos, folyamatos úszás. Fejesugrás és folyamatos taposás a mélyvízben. Az úszással összefüggő balesetvédelmi utasítások, valamint az uszoda, fürdő viselkedési szabályainak betartása. Ismeretek az úszástudás, a vízbiztonság szerepéről az egészség megőrzésében és az életvédelemben. A külső visszajelzés információinak elfogadása és hasznosítása a különböző úszásnemek gyakorlásánál.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Távolságban mérhető fejlődés a tanult úszásnemekkel történő úszásban. Az egyéni adottságoknak és a megszerzett képességeknek megfelelő mellúszó technika elsajátítása. A vízből mentés gyakorlatainak bemutatása. Az úszás életvédelmi és életmentési szerepe elméleti és gyakorlati ismereteinek elsajátítása. Felelősségérzet, segítőkészség kinyilvánítása. Érdeklődés megszilárdulása az úszás és a vizes sportok iránt.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Az úszásoktatás a 7–8. évfolyamokon helyi döntésen alapuló választás. Amennyiben a helyi tantervben nem szerepel, a többi tematikus terület óraszámait az úszás óraszámával meg kell növelni.</i> MOZGÁSMŰVELTSÉG Gyors- és hátúszás. A tanult technikák csiszolása, az úszásnem megfelelő ritmusának kialakítása gyors és folyamatos úszással.		<i>Fizika:</i> közegellenállás, a víz tulajdonágai, felhajtóerő, vízszennyezés.

Folyamatos úszás: választott úszásnemben a táv és az időtartam növelésével; úszás a választott úszásnemben ritmus- és iramváltással. Technikajavító gyakorlatok segédeszközökkel. Mellúszás <i>Mellúszás</i> kartempóra. <i>Mellúszás lábtempó</i> <i>Mellúszás kar- és lábtempó</i>: 2-4 ciklussal úszás; siklás a ciklusok között. Úszások mélyvízben 50-200 méteren. Az úszás, mint nemtől, életkortól és edzettségi állapottól független fizikai rekreációs lehetőség. A magyar úszósport nemzetközi sikerei és kiemelkedő úszóegyéniségei, edzői. Az úszás kiemelkedő nemzetközi képviselői.		<i>Biológia-egészségtan:</i> személyi higiénia, testápolás.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Mellúszás, vegyes úszás, vízből mentés, életmentés, anaerob állóképesség, vízilabdázás, műugrás, vízi gimnasztika, vízi aerobik, vízi röplabdázás, vízi kosárlabdázás, vízi foci; rehabilitáció.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	7. Alternatív környezetben űzhető sportok	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	Az alternatív környezetben űzhető sportágak alaptechnikái. A tanult sportágak űzéséhez szükséges eszközök biztonságos használata. A természeti és környezeti hatások és a szervezet alkalmazkodó képessége közötti összefüggés ismerete. A természeti környezetben sportok egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályai .A mostoha időjárási feltételek melletti testmozgás sajátosságai, előnyei.	
A tematikai	A helyi tárgyi feltételek függvényében választott sportági mozgásokkal a	

egység nevelési- fejlesztési céljai	tematika továbbtervezése. A játék- és sportkultúra gazdagítása a szabadidőben szórakozást és a játékelményt nyújtó új sportágak mozgásanyagának megismerésével. Az évszakoknak megfelelő rekreációs célú sportágak és népi hagyományokra épülő sportolási forma elsajátítása. Az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek elsajátítása. A szabadban végzett mozgások jelentőségének belátása. A természeti/környezeti hatásokkal szembeni alkalmazkodó, ellenálló képesség növekedése. A szabadidőben rekreációs céllal végzett fizikai aktivitás iránti pozitív beállítódás fokozódása.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
MOZGÁSMŰVELTSÉG A helyi tantervben rögzített választás szerint legalább négy, az évszaknak megfelelő és a helyi személyi és tárgyi körülményekhez, feltételekhez igazodó fizikai aktivitás: feladatok és játékok havon és jégen; siklások, gördülések, gurulások, gurítások különféle eszközökkel; hálót igénylő és háló nélküli labdás sportok, játékok; labdás játékok különféle labdákkal; falmászás; íjászat, lovaglás, karate, nordic-walking, vívás. Egyéb szabadidős mozgásos, táncos tevékenységek. Asztalitenisz (folyosón és szabadban felállított asztalon is gyakorolható) <i>Előkészítő gyakorlatok:</i> a játékoknál felsorolt játékos gyakorlatok. <i>Technikai elemek:</i> alapállás; ütőtartás; lábmunka; tenyeres hosszú adogatás; tenyeres kontraütés; fonák hosszú adogatás; fonák kontraütés; fonák droppütés; tenyeres droppütés; fonák nyesett adogatás; tenyeres nyesett adogatás; alapszervák. Nordic Walking (NW) <i>Technikai elemek:</i> A Nordic Walking alaplépése, a diagonál lépés elsajátítása (az ellentétes kar és láb mozgásának összehangolása). A bot aktív és funkcionális használata (lendületet ad, elősegíti az erőkifejtést, egyensúlyt biztosít). Az alaplépés automatizálása különféle terepviszonyok között (puha, kemény talaj, emelkedő, lejtő stb.). Gyaloglólépés, futó és ugró alaptechnikák.	<i>Földrajz:</i> időjárási ismeretek, tájékozódás, térképhasználat.

Képességfejlesztés Az <i>asztalitenisz</i> játékhoz szükséges koordinációs képességek fejlesztése játékos gyakorlatokkal, illetve az alapütések technikájának gyakorlásával. A láb és a kar gyorserejének fejlesztése, különös tekintettel az asztalitenisz sportág igényeire. Labdapattogatás az ütő tenyeres, illetve fonák oldalán különböző testhelyzetben, állóhelyben és járás közben - ügyesebb és ügyetlenebb kézzel. Ütögetés a falra, illetve párokban - ügyetlenebb kézzel is. Játékos ütögetés, pattogatás, egyensúlyozás állomásokon, mindkét kéz igénybevételével. Ütögetés az ütő tenyeres és fonák oldalát váltogatva. Szervák célba - versenyszerűen. Rövidített, illetve szabályos játszmák. Frizbi: Dobások párokban, állóhelyben majd mozgás közben. Folyamatos passzolások. Nyitások meghatározott távolságra. Célba dobások. Tollaslabda: Alapállás, ütőfogás. Rövid és hosszú ütések. Adogatások. <i>Nordic Walking</i>: Sokoldalú motoros képességfejlesztés (állóképesség, erő, koordináció, mozgékonyaság, gyorsaság), az NW-alaptechnika gyakorlásával. A NW időjáráshoz és környezeti feltételekhez igazodó bemelegítő és nyújtógyakorlatai. Játékok, versengések Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés Szabadidőben, különböző évszakokban, egyénileg, csapatban, formális és informális kertek között űzhető új testedzési formák megismerése, jártasság szintű elsajátítása. A szervezet edzettségének, ellenálló- és alkalmazkodó képességének fokozása a természeti és környezeti hatásokkal. Az egészséges életmóddal kapcsolatos tudásanyag bővítése, a környezettudatos magatartás formálása. Az új sportági mozgásformák megismerésével a motoros cselekvésbiztonság növelése, technikailag helyes elsajátításukkal a balesetek megelőzése. A technikai gyakorlatok káros kivitelezése következményeinek tudatosításával prevenciók ismeretek átadása.	
---	--

ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS A pszicho motoros tartalmakhoz tartozó információk az önálló és tudatos tanulás, gyakorlás elősegítésére. A választott aktivitás kellékei, játék- és versenyszabályai. A választott aktivitás helyes kivitelezésével és a testi épségre káros mozdulatokkal kapcsolatos ismeretek. Információk az sporteszközökről, valamint az évszaknak és időjárásnak megfelelő öltözékről. Ismeretek a szabadtéren különböző évszakokban és időjárási körülmények között történő sportolás egészségvédő hatásairól. A környezetkímélő magatartás főbb kritériumai. A rekreáció alapértelmezése, életkori sajátosságai és az életen át tartó fizikai aktivitás alapismeretei.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	A választott aktivitásoknak megfelelő fogalmak tenyeres adogatás, tenyeres kontraütés, fonák adogatás, fonák kontraütés, fonák droppütés, tenyeres droppütés, fonák nyesett adogatás, tenyeres nyesett adogatás, alapszerva, Nordic Walking, diagonál lépés, egészségvédő hatás, Ultimate, rekreáció.

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<i>Természetes és nem természetes mozgásformák</i> Gyakorlottság a célszerű óraszervezés megvalósításában. Egyszerű stressz- és feszültségoldó technikákról tájékozottság. Egyszerű gimnasztikai gyakorlatok önálló összefűzése és előadása zenére. Az erősítés és nyújtás néhány ellenjavallt gyakorlatának ismerete. Az összehangolt, rendezett testtartás kritériumainak való megfelelésre kísérletek. A kamaszkori személyi higiénéről elemi tájékozottság. A tanult két úszásnemben mennyiségi és minőségi teljesítményjavulás felmutatása. <i>Sportjátékok</i> Gazdagabb sportjáték-technikai és -taktikai készlet. Jártasság néhány taktikai formáció, helyzet megoldásában. A játékszabályok kibővített körének megértése és alkalmazása. A csapatjátékhhoz szükséges együttműködés és kommunikáció fejlődése. A sportjátékokhoz tartozó test-test elleni küzdelem megtapasztalása és elfogadása. Konfliktusok, sportszerűtlenségek, deviáns magatartások esetén a gondolatok,
--	---

vélemények szóban történő kulturált kifejezése. Sporttörténeti alapvető tájékozottság a labdajátékokban.

Atlétika jellegű feladatok

Az atlétikai cselekvésminták sokoldalú és célszerű alkalmazása. Futó-, ugró- és dobógyakorlatok képességeknek megfelelő végzése a tanult versenyszabályoknak megfelelően. Mérhető fejlődés a képességekben és a sportági eredményekben. Az atlétikai alapmozgásokban mozgásmintához közelítő bemutatás, a lendületszerzések és a befejező mozgások összekapcsolása. A futás, a kocogás élettani jelentőségének ismerete.

Torna jellegű feladatok

A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának jelenléte a torna jellegű mozgásokban. Talajon és a választott tornaszeren növekvő önállóság jeleinek felmutatása a gyakorlásban, gyakorlat-összeállításban. A szekrény- és a támaszugrások bátor végrehajtása, a képességnek megfelelő magasságon. Látható fejlődés az aerobikgyakorlatok kivételében és a zenével összhangban történő végrehajtása. Önkontroll, együttműködés és segítségnyújtás a torna jellegű gyakorlatok végrehajtásában.

Alternatív környezetben űzhető sportok

A helyben választott rekreációs célú sportágakban és népi hagyományokra épülő sportolási formákban bővülő gyakorlási tapasztalat és fellelhető erősebb belső motiváció némelyik területén. Az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek kinyilvánítása. A természeti erők és a sport hasznos összekapcsolásának ismerete és az ezzel kapcsolatos előnyök, rutinok területén jártasság. A környezettudatosság cselekedetekben való megjelenítése. A verbális és nem verbális kommunikáció fejlődése a testkultúra hagyományos és újszerű mozgásanyagainak elsajátításában. A szabadidőben végzett sportolás iránti pozitív beállítódás felmutatása.

Önvédelmi és küzdőfeladatok

	A grundbirkózás alaptechnikájának, szabályainak gyakorlatban történő alkalmazása. A különböző eséstechnikák, szabadulások, leszorítások és az önvédelmi gyakorlatainak kontrollált végrehajtása társsal. Állasküzdelemben jártasság. A fenyegetettségi szituációkra, segítségkérésre, menekülésre vonatkozó ismeretek elsajátítása. A sportszerű győzni akarás kinyilvánítása. A fájdalomtűrésben és az önfegyelemben érzékelhető fejlődés.
--	--

TANULÁSMÓDSZERTAN

5. évfolyam

A tanulási folyamat születésünktől kezdve egész életünket végigkíséri, melynek környezete és körülményei életünk során gyakran változnak. De tanulni is tanulni kell! A tanuláson a mindennapi életben elsősorban az ismeretek elsajátítását, a tudás megszerzését értjük. A tanulás nem formális keretektől kezdődik, attól kezdve, hogy tudatosan kezdjük szemlélni a világot, majd nagymértékben intézményesített, iskolai keretek között történik.

A tanulás tanításának elsődleges célja, hogy az egyéni képességek, készségek figyelembe vételével és fejlesztésével képessé tegyünk tanítványainkat a 21. században elvárható tudástartalom megszerzésére, a tengernyi információhalmazban történő eligazodásra, a lényeg, a fontos, a szükséges ismeretanyag kiválasztására, a folyamatos, élethosszig tartó tanulás alapjainak megismertetésére, az új helyzetekhez, elvárásokhoz történő igazodásra, az információforrások megismerésére, kezelésére, használatára.

A tanulás megtanítása elsősorban az iskola kötelessége és felelőssége, mely sokrétű és összetett feladatot jelent a pedagógusok számára. A legfontosabb tennivalók közé tartozik a tanulási folyamat során a tanulói motiváció kialakítása és fenntartása a tudás megszerzése céljából. A tanulás hatékonyságának szempontjából meghatározó fontosságú a tanulói érdeklődés felkeltése és megtartása egy-egy tantárgy tanítása-tanítása során.

A tanulás tanítása tantárgyközi, hiszen a megtanult, elsajátított, begyakorolt módszerek, stratégiák, az egyéni tanulási szokásokhoz igazodva valamennyi tantárgy tanulásánál jelen vannak, segítséget nyújtanak.

A tantárgy tanulásának célja az önálló, hatékony, gondolkodáson alapuló tanulási folyamatra nevelés, a későbbi munkaerőpiacon történő megfeleléshez szükséges kompetenciák kialakítása.

Olyan hatékony tanulási attitűd létrehozása a feladat, amely képessé teszi tanítványainkat a kitartó tanulási munka megvalósítására, egyéni lehetőségeik, szükségleteik, erősségek, gyengeségek figyelembe vételével, de azok maximális kihasználásával, fejlesztésével.

A hatékony és önálló tanulás megvalósítása érdekében képessé kell tenni tanítványainkat mind az egyéni, mind a különböző társas munkaformák során történő együttműködési készség kialakítására.

A tanulás tanításának megvalósítása az egyéni képességekhez igazodó, differenciált, tevékenykedtető munkaformák előtérbe helyezésével érhető el az intézményesített nevelés-oktatás során.

5. évfolyam

Az általános iskolában bekövetkező tagozati váltás több tekintetben okozhat nehézséget a tanulóknak. A felső tagozatban szembesülnek először azzal a ténnyel, hogy sokkal több tanár tanítja őket, mint azt korábban megszokták. Több tantárgyat tanulnak, nagyobb elvárásoknak kell megfelelniük mind a tanulás, mind a sportteljesítmények vonatkozásában. Az alsó tagozatos évekhez képest önállóbban kell a mindennapokat felépíteni.

A tantárgy eredményes tanulása során a tanulók megismerik saját pszichikai feltételeiket, különböző képességek fejlesztésével megtanulják a hatékony és eredményes tanulási stratégiákat, módokat, amelyek segítenek a tanulási nehézségek leküzdésében, hogy minden tanuló képességei legjavát nyújthassa. A tanulásmódszertan a törzsanyag 100%-os lefedettségét biztosítja. Összes óraszám: 36 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulásról Tanulási szokások	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	A korábbi évfolyamok tanulási tapasztalatai, az ismeretszerzés megtapasztalt módozatai.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tanulási szokásrendszer kialakítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
- A tanulás fogalma és fajtái. - A tanuláshoz való viszony. - A tanulás belső feltételei. - A tanulás külső feltételei. - Reális énkép kialakítása. Egyéni képességekhez igazodó tanulási szokásrendszer kiépítése.		
Kulcsfogalmak	Tanulási folyamat, önállóság, hatékonyság, önismeret, ismeretszerzés, alkalmazás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Tanulás az iskolában Tanulásszervezési módszerek megismerése	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Az elmúlt tanévek során megismert és alkalmazott tanulásszervezési munkaformák.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tanulói munkaformák bővítése, gyakorlása, ezek során az együttműködés fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
– Ismert munkaformák gyakorlása. – Új munkaformák megismerése.		

– A különböző munkaformák megismerésével és alkalmazásával az együttműködés gyakorlása.	
Kulcsfogalmak	Frontális munka, páros munka, tanulópár, csoportmunka, egyéni munka, kooperatív munka.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Tanulási motivációk	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	A tanulásról alkotott egyéni vélemények.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tanulási tevékenységre ösztönzés, a motiváltság erősítése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
– A tanulás és a motiváció kapcsolata. – A motiváció szintjei. – Tanulási motiváció. – A tanulási motivációk egyéni megismerése, értelmezése, tanulási folyamatba történő beépítése.		
Kulcsfogalmak	Motiváció, beépült belső motiváció, belső tanulási motiváció, külső tanulási motiváció, presztízsmotiváció, motiváltság.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az önálló tanulás A tanulás tudatos tervezése	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Az egyénileg kialakított tanulási metódus.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Önállóságra, tudatosságra nevelés.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
- Tanulási idő. - A tanulás helye. - A tanulandó tantárgyak sorrendje. - Napirend készítése. - A tanulás mint a tudáshoz vezető út lépéseinek megismerése, alkalmazása.		
Kulcsfogalmak	Tudatosság, önállóság, tervezés, tanulási stílus.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Tanulási képességek	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	Az elmúlt időszak tanulási képességeinek felidézése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanulás szempontjából legfontosabb képességek fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
Figyelem. Emlékezet. Bevésés. Megőrzés. Felidézés. A memória. A kreativitás. Gondolkodás. A tanulási képességek játékos és tudatos fejlesztése.		
Kulcsfogalmak	Figyelem, emlékezet, memória, kreativitás, gondolkodás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Tanulási stratégiák, tanulási technikák Jelentős tevékenységek hatékony végzéséhez szükséges tervezés, irányítás	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	Egyéni tapasztalatok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Hatékony tanulási módszerek, stílusok, szokások alkalmazása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
- Tanulási módszerbörze. - Gyakorlattípusok a tanulási stratégiák fejlesztéséhez. - Az egyéni képességekhez igazodó tanulási stratégia megismertetése és alkalmazása.		
Kulcsfogalmak	Stratégia, jegyzetelés, tanulási módszer, tanulási technika, tanulási stílus.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvművelés, beszédtechnika Az emberi megnyilvánulás egyik formája, a beszéd	Órakeret 4 óra
--------------------------------------	--	-------------------

	fontosságának ismerete	
Előzetes tudás	Magyar nyelven történő megnyilatkozások.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A gondolatok helyes beszédtechnikai ismeretek elsajátításával történő tolmácsolása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
– Légzéstechnikai és artikulációs gyakorlatok. – Helyesejtési gyakorlatok. – Szókincsfejlesztő gyakorlatok. – A beszédlégzés és a helyesejtés szabályainak alkalmazása.		
Kulcsfogalmak	Légzéstechnika, hangképzés, beszédtechnika, artikuláció, helyesejtés, szókincsfejlesztés, hangsúlyozás, intonáció.	

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A tanuló képes önállóan, életkorának megfelelően egyéni tervezéssel tanulni, önellenőrzést végezni. A tanulási folyamat során képes a számára legmegfelelőbb tanulási stratégiát, a leghatékonyabb tanulási módszereket alkalmazni. Gondolatait világosan, egyértelműen fogalmazza meg, ismeri és alkalmazza a kommunikációs szabályokat. Együttműködő. Írásképe rendezett.
---	---

OLIMPIAISMERET

5–6. évfolyam

A sport gyakorlása alapvető emberi jog. Minden természetes személyt megillet a sportolás joga a diszkrimináció bármely megnyilvánulási formája nélkül az Olimpiai szellemben, amely kölcsönös megértést követel meg a barátság, szolidaritás és tisztességes játék szellemében.

A köznevelési típusú sportiskolai kerettanterv szerint tanuló sportoló fiatalok számára elengedhetetlen, hogy a tudatos sportolóvá nevelés egyik eszközeként az életkori sajátosságoknak megfelelően tisztában legyenek és rendelkezzenek olyan ismeretekkel, amelyek a sport legmagasabb és legnemesebb játékaról; az olimpiáról szól.

Amennyiben egy idegen civilizáció képviselői keverednének planétánkra, hogy feltérképezzék a Földlakók szokásait, az olimpia mindenképpen legmeglepőbb felfedezéseik közé kerülne. Más példa szinte alig akad rá, hogy az ötkarikás játékokhoz hasonlóan bármi is ennyire mozgósítsa az országokat, népeket és a közvéleményt. Az olimpiai eszme lényege a világ fiataljainak békés sportversenyek segítségével történő nevelése, valamint az a meggyőződés, hogy az olimpiai játékokkal a sporton keresztül hozzá lehet járulni a népek közötti megbékéléshez. Az újkori olimpiai mozgalom már létrejöttéig igazi békeszolgálatnak tekintett e a munkáját, hiszen a becsületes, szabályos versengést és az ellenfelek tiszteletét írta zászlajára.

Az olimpizmus életfilozófiaként a test, az akarat és a szellem képességeit, mint egységes egészet fogja össze és dicsőíti. Egyesítve a sportot a kultúrával és neveléssel az olimpizmus olyan életforma kialakítására törekszik, amely a munkavégzés öröme, a példakép nevelési értékére, társadalmi felelősségvállalásra és az egyetemes erkölcsi alapelvek tiszteletére alapszik, és egyben utat mutat a sportoló fiatalok életszemléletének alakulásához, akaraterejének és személyiségének komplex fejlesztéséhez.

A megszerzett ismeretek ösztönzik és támogatják az erkölcs és a helyes irányítás előmozdítását a sportban, valamint a fiatalság nevelését a sporton keresztül; a sportban rendelkezésre álló eszközeit a tisztességes játék (fair play) érvényesülésének és az erőszak tilalmának biztosítására szenteli. (*NOB küldetése)

Az olimpizmus célja, hogy a sportot az emberiség harmonikus fejlődésének a szolgálatába állítsa egy békés társadalom előmozdítása és az emberi méltóság megőrzése érdekében. (*Olimpizmus alapelvei)

Az olimpia jelmondata: „Citius. Altius. Fortius.” (Gyorsabban, magasabbra, erősebben!). Ez a sportolók számára kívánatos célok egy részét fejezi ki (a messzebbre, pontosabban, ügyesebben persze éppígy része lehetne), de arra is utal – s ez az igazi üzenete – hogy minden más szempont a háttérbe szorul, a játékok során csakis a sportolói erények számítanak. (Ezért állították azt az alapelvet is, hogy az olimpiai játékok során az egyéni vagy csapatsportágakban szereplő versenyzők között, és nem a nemzetek között folyik a verseny.

5-6. évfolyam

Az általános iskola felső tagozatának alsóbb évfolyamain tanuló sportoló fiatal kétszer féléves tanulási szakaszban ismerkedik az emberiség egyik legnemesebb játékaival olimpiaismeret tantárgy keretében. Minden sportoló álma, hogy az olimpiai játékokon a dobogó legmagasabb fokán állva, nemzetének himnusza

csendüljön fel győzelmének tiszteletére. Ezért is fontos, hogy legyenek ismereteik arról, hogy mi az olimpia játékok lényege, milyen utat kell bejárni egy sportolónak ahhoz, hogy olimpikonná vagy bajnokká váljanak. Az olimpiaismeret tantárgy keretében az életkori sajátosságok figyelembe vételével ismertetjük meg tanítványainkat az évszázadokon átívelő sport játékok keletkezésével, történetiségével, jelentőségével. Az időutazás során megismerkednek az olimpiai játékok kiemelkedő eseményeivel, bepillantást nyernek az ókor kezdetétől napjainkig tartó játékok szépségeibe, megismerhetik a játékok sporteszközeit, ruházatát, díjazását. A tematikai egységek az évfolyamok sajátosságaihoz igazítva felcserélhetők, a tanulók igényeihez alkalmazkodva változtathatók.

A tantárgy élményközpontú tanulása során a tanulók bepillantást nyernek a sportvilág legrangosabb sporteseményére, megismerik saját tevékenységrendszerük lehetőségeit, sportbéli jövőképük alakulását, képet kapnak nemzetközi sportjátékok személyiségfejlesztő hatásairól, különböző új képességek, készségek kialakulása realizálódik.

Az önismeret és a személyiség fejlesztés kitűnő eszköze a példák és minták megmutatása, az együttműködés szabályainak elsajátíttatása, a kudarc és siker élményeinek feldolgozása, az akaraterővel, kitartással megvalósítható győzelem lehetősége az olimpiaismeret tantárgyként való tanulása-tanítása során.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	KI? MIT? TUD? az olimpiáról Bevezetés az olimpiai ismeretekbe	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	A korábban szerzett ismeretek. Sportesemények, fórumok, sportágválasztók tapasztalatai	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési feladatai, céljai	Képalkotás az olimpiai mozgalomról	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
Történelmi barangolás az olimpiai mozgalom kialakulásáról		
Kulcsfogalmak	Ókor, Olimpia, Olümpia, Versenyszámok, újkor,	
Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az ókori olimpiai játékok történelmi eredete, lefolyása, programja, versenyszámainak megismerése	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Szómagyarázat, történelmi ismeretek,	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési feladatai, céljai	A játékok keletkezésének megismerése, a kor sajátosságainak felfedezése. Reprodukatív szövegalkotás adott témáról, ismeretszerzés, ismeretbővítés	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		

Az olimpiai mozgalom kialakulása Az ókori olimpiai játékok történelmi eredete, lefolyása, programja, versenyszámai. (Játékok, eszközök, ruházat, díjak)	
Kulcsfogalmak	Ókor, Olimpia, Olümpia, Versenyszámok

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az újkori olimpiai mozgalom megalakulása, fejlődéstörténete	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	Az olimpia kialakulása, helyszíne, főbb eseményei	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési feladatai, céljai	Az olimpiai játékok életre hívása, Pierre de Coubertin szerepe és munkássága. Helyszínek, eredményesség, nyári-téli olimpiák.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
A modernkori olimpia kialakulása, fejlődéstörténete. Az újkori olimpiai mozgalom megalakulásának előzményei és folyamata		
Kulcsfogalmak	fejlődéstörténet, újkor, mozgalom	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az olimpiai mozgalom hazai és nemzetközi szervei	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Az olimpiamozgalom kialakulása. Szómagyarázat	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési feladatai, céljai	Bepillantás a modern olimpiai játékok szervezési feladatrendszerébe, a feladatot ellátó testületek munkáinak megismerése	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
Információk reprodukálása, önálló felidézése. Élményközpontú ábrázolás		
Kulcsfogalmak	Szervek, szervezetek, Magyar Olimpiai Bizottság, Nemzetközi Olimpiai Bizottság, feladatrendszer	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az olimpiai mozgalom szimbólumai	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	szóismeret, jelkép, összetartozás	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési feladatai, céljai	Az olimpiai játékok során alkalmazott jelképek, szimbólumok egyetemes jelentőségének megismerése, jelentésük tartalmának ismerete	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
Az olimpiai szimbólumok meghatározása, felismerése, használatának, alkalmazásának ismerete. Keletkezésük megismerése.		
A szimbólumok jelentősége, jelentésük ismerete		
Kulcsfogalmak	olimpiai ötkarika olimpiai zászló, nyitóünnepség, záróünnepség, jelmondat, olimpiai eskü, olimpiai láng, olimpiai kabala, olimpiai jelvény, olimpiai himnusz	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olimpiai sportágak	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	A mindennapi életben megtapasztalt és megismert sportágak	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési feladatai, céljai	Fogalom meghatározás, időszakok ismerete, olimpiai sportágak megismerése, törölt sportágak megismerése, elfogadott sportágak, jelenlegi sportágak,
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
A tematikus egysége feldolgozása lehetőséget biztosít az olimpiák időszaki megismerésére, megismeri és felismeri a különböző olimpiai sportágak legjellemzőbb ismérveit, eszközeit, ruházatát. Szabályismeret tudatosítása, szabálykövetés. együttműködési képességek fejlesztése	
Kulcsfogalmak	versenyszám, szakág, szövetség, MOB, NOB, nyári olimpia, téli olimpia

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Eredményességi mutatók Hazai és nemzetközi kitekintés	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Sportversenyek egyéni megtapasztalása	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A hazai és nemzetközi események, eredmények megismertetése, megismerése, összehasonlítása. Helyünk és szerepünk a világban sport szempontú megközelítése. Magyarország legeredményesebb olimpiáinak megismerése. Éremtáblázatok megtekintése	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
Magyarország legeredményesebb sportolóinak megismerése. A sportágak és sporttevékenységek megismerése. Kitekintés az olimpiai eredményességi mutatókra. A sport összetartó erejének megismertetése. Összehasonlítások, elemzések, játékok megtekintése.		
Kulcsfogalmak	eredményesség, kitekintés, összehasonlítás, éremtáblázat, elemzés	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olimpiai játékok a gyakorlatban	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	A megszerzett ismeretek felelevenítése	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A sportjátékok örömeinek megélése. A közösen végzett munka öröme. A munka és a játék kapcsolódása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
A sportjátékok bemutatása, eszköz használat, korstílus megismerése, szokásrendszer alkalmazása, győzelem-vereség feldolgozása, egyéni és csapat versenyek keretében,		

Az olimpiaismeret a sportiskolai nevelés-oktatás, azaz a sportolói pályafutásra való felkészítés szerves része.

A tantárgy lehetőséget biztosít a sportoló önmaga jobb megismerésére, mely tudás birtokában képessé válhat az eredmény centrikus versenyzésre és edzéstevékenységre.

A sportoló megtanulja a sportpályán és az életben is helyes interperszonális kapcsolatok kialakítását.

Az olimpiai játékok történetének tanításán, tanulásán keresztül a sportolói és nemzeti identitástudat fejlődik.

Az oktatási –nevelési folyamat végére a sportoló fiatal megismeri az olimpiai játékok lényegi sajátosságait mely nagy hatással bír sportolói tevékenységrendszerének tudatosabb gyakorlására, személyiség

fejlődésére.

BAPTISTA OKTATÁS

Hon- és népismeret 6. osztály

A Hon- és népismeret tárgya alapjai:

A Nemzeti Alaptanterv 2020 átalakítása következtében a sportiskolák a már meglévő tárgyat a lehetőségeket tekintve sportspecifikus tárgyként illesztik be a kerettantervükbe. A Hon- és népismeret a hagyományos értékek átadásán túl a sporttal való kapcsolat feltárásával együtt kerül be a sportiskolai oktatás-nevelés menetébe. A tanulóknak be kell mutatnunk hagyományainkat az élet minden területén.

A Hon- és népismeret tárgya célja:

A gyerekek megismerjék közvetlen környezetüket, családi hagyományait.

A gyerekek legyenek tisztában azzal, hogy honnan származnak, példákat, példaképeket meríthessenek múltjuk feltárása során.

A gyerekek a család, az otthon, a lakóhely megismerésén túl, ismerkedjenek meg a szülőföld, a haza, a Kárpát-medence, a magyar nemzet örökségeivel.

A gyerekek ismerjék és becsüeljék meg a magyarság hagyományait.

A gyerekek ismerkedjenek meg a Magyarországon élő népek kultúrájával, váljanak elfogadóvá és tiszteljék a múlt értékeit.

A gyerekek aktivitásának serkentése, önálló gondolkodásának fejlesztése. Ismerjék fel, hogy támaszkodniuk kell a múlt felhalmozódott tapasztalataira, amely iránymutatásul szolgálhat a jelenben számukra.

A gyerekek értsék meg, hogy a hagyományok, mint általános emberi értékek, fontos részei általános műveltségüknek.

A feladatok segítségével meg kell alapozni a gyerekek nemzeti önismeretét, nemzettudatát.

A tevékeny hazaszeretetre történő igény kialakítása, amely együtt jár értékeink megismerésével.

Mindezeknek együtt kell járnia a nemzetiségek, szomszéd országok, rokon népek és nemzetek, más népek kultúrájának megismerésével, az ezek közötti kapcsolódási pontok, kölcsönhatások felfedezésével.

Ki kell alakítani az igényt, és természetesen lehetőség szerint meg kell teremteni a módját, hogy a gyerekek felfedezhessék kulturális és hagyományörző emlékhelyeinket, a néphagyományainkat bemutató állomásokat.

Meg kell alapoznunk a Határtalanul program által biztosított helyek megismerését.

Hozzá kell járulnunk a gyerekek természettel való kapcsolatának harmonizálódásához, segítenünk kell értékrendjük épülését értelmi, érzelmi, etikai és esztétikai szinten is.

A Hon- és népismeret tárgya oktatási módszerei:

A tantárgy oktatási módszerei hasonlóságot mutatnak a kerettanterv hon- és népismeret tárgyának nem sportiskolai tanulók számára készült részének módszereivel. A Hon- és népismeret tárgybán a tudás megszerzésének alapvető formái az információszerezés különböző csatornáira épülnek. A gyerekeket meg kell ismertetnünk a múlt érdekes emlékeinek széles tárházával. A gyerekeket tevékenykedtetnünk kell egyéni, páros és csoportos feladatokban is. A folyamatot mindenképpen az információk feldolgozására, a sikerélményre, a pozitív visszacsatolásra alapozzuk. Tartsuk fenn a figyelmet, motivációt játékokkal, változatos feladatokkal, egyéb tartalmakkal. Használjunk digitális eszközöket, vetítsünk filmeket. Hívjuk fel a figyelmet a visszacsatolásra, a múlt és jelen összefüggéseinek megfigyelésére, az azokból történő következtetések levonására. A feladatok fontos része kell legyen a tevékenységeket követő megbeszélés. Alkalmazhatunk esetmegbeszéléseket, illetve átfogó értékeléseket is. A megbeszélések ne frontálisak

legyenek, törekedjünk a közös nyílt pedagógus-gyerek kommunikáció kialakítására. A pozitív értékelések, a hiányterületek feltárása, a siker és kudarc elfogadtatása jó támpontot nyújt a gyerekeknek arra, hogy kialakuljon bennük az igény arra, hogy a lehetőségük szerint törekedjenek a minél jobb megismerésre.

A Hon- és népismeret tárgy értékelése:

A tanulókat a félév befejezésekor, valamint a tanév végén szövegesen értékeljük. Az értékelésnél tartózkodjunk a metrikus, szintes értékeléstől, soha ne osztályozzunk! Az értékelésnél a részvételt jelezzük, valamint pozitív, személyre szabott szöveges tájékoztatást nyújtunk a gyerekeknek a sikereikről, valamint megszerzett tudásukról és jelezzük számukra a fejlesztendő területeket is.

A Hon- és népismeret tárgy megvalósításának lehetőségei:

A tantárgy feladataihoz kapcsolódóan vetíthetünk filmrészleteket, videókat, használhatunk közösen a gyerekekkel egyéb informatikai eszközöket is. A feladatmegoldásokban szükség van a reflektív pedagógiára. Fel kell ismernünk a problémát, össze kell vetnünk a régebben tapasztalt hasonló esetekkel, rá kell ébrednünk a megoldásra és ezt közvetítenünk kell a gyerekek felé. Törekedjünk a problémák nyílt, közös megoldására.

Mivel a sportiskolai osztályokban speciálisan foglalkozunk ezzel a tantárggyal, kézenfekvő a sport, a mozgás szerepének hangsúlyozása. A sportiskolai osztályokba járó gyerekek motivációs bázisaként használhatunk sporttal, mozgással kapcsolatos emlékeket, játékokat, hagyományokat arra, hogy könnyebben elfogadtassuk, a mai gyerekek számára közérthetőbbé tegyük, az adott feladatot és annak megoldásait.

Bízzunk a gyerekek kreativitásban, hagyjuk Őket gondolkodni, tevékenykedni. Hívjuk fel figyelmüket arra, hogy nincsenek rossz megoldások, bátorítsuk munkájukat. Nem mindegyik gyerek fog egyforma intenzitással, szülői támogatással, lelkesedéssel haladni az úton. A mi feladatunk, hogy mindenkinek a saját szintjéhez mérve segítünk ebben.

A Hon- és népismeret tantárgyi koncentrációi:

- magyar nyelv és irodalom
beszéd, kommunikáció, irodalmi szereplők, írók, költők, meseírók, népmesék, népdalok, mondák, tájnyelv, rokonsági fokok, hungarikumok

- matematika
alapvető matematikai fogalmak, logikai gondolkodás, mértékegységek, hungarikumok

- biológia
az emberi test, emberi viselkedés, háziállatok, hagyományos magyar állatok, kultúrnövények, hungarikumok

- földrajz
Magyarország tájai, országok elhelyezkedése, térlépismeret, népek, népcsoportok, hungarikumok

- fizika
mértékegységek, testek mozgása, sebességváltozások, hungarikumok

- kémia
kémiiai alapismeretek, erjedés folyamata, oldódás, oldhatóság, gyógyszeripar, hungarikumok

- idegen nyelv
különböző országokban élő népek nyelve, kifejezések idegen nyelven, tájszólások, nemzetiségek nyelvei, jövevényszavak, hungarikumok

- történelem
Magyarország jelentős történelmi változásai, kultúrája, népszokásai, más népek szokásai, történelmi helyzetek különböző országokban, krónikák, Kárpát-medence népei együttélésének változásai, vidék és város viszonya, hungarikumok

- vizuális kultúra
népi motívumok, népviseletek, népi berendezési tárgyak, kézzel készített, különböző eszközökkel végzett alkotások, hungarikumok
- digitális kultúra
elektronikus eszközökkel készített rajzok, egyéb munkák, filmek megtekintése, hungarikumok
- technika és tervezés
népi motívumok, népviseletek, népi berendezési tárgyak, népi mesterségek, nemzetiségi mesterségek sajátosságai, népi játékok eszközei, népi szerszámok, állatokkal kapcsolatos eszközök, szabadon tervezett vagy irányított munkák elkészítése, különböző eszközök összeépítése, konyhaművészet, hungarikumok
- etika/hit- és erkölcstan
alapvető emberi normák, társas kapcsolatok, egymás mellett élés szabályai, ehhez kapcsolódó feladatok, elfogadás, értékteremtés, emberi értékek, tulajdonságok, illemszabályok, vallás hatása, hungarikumok
- ének-zene
népdalok, népzene, népi hangszerek, zenészek, nemzeti és nemzetiségi sajátosságok, hungarikumok
- testnevelés
népi játékok és eszközeik, lóval kapcsolatos eszközhasználat, sporteszközök, mozgásos foglalkozások, mozgásos feladatok, koordináció, téri tájékozódást fejlesztő feladatok, hungarikumok
- olimpiatörténet
magyarok az olimpiákon, az olimpia mozgalom kezdete

6. évfolyam

Éves órakeret felosztása a Hon- és népismeret tantárgyban	34 óra
Az én világom	4 óra
Találkozás a múlttal – otthon, mesterségek	5 óra
Találkozás a múlttal – életmód, életvitel	5 óra
Találkozás a múlttal – hagyományok, jeles napok	12 óra
Örökségünk, hagyományaink, nagyjaink	8 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az én világom	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	általános ismeretek a családról, ismeretek a saját családról, lakóhelyről, közvetlen környezetről, olimpiatörténeti alapismeretek	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A családhoz, valamint a tágabb közösséghez való tartozás érzésének erősítése. A helyi ismeretek bővítésével a szülőföld szeretetének, a lokális értékek megbecsülésének növelése. A korábbi korszakokról alkotott kép tárgítása, az időbeli tájékozódás fejlesztése a tanultak elhelyezésével az idővonalon.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		

- I. Családunk története, családfa
- szomszédság, rokonság
 - rokoni viszonyok, elnevezések
 - családfa készítése a rokoni viszonyok, elnevezések alkalmazásával, külön jelölve a családban a sportolókat
 - családi történetek gyűjtése, mesélése a nagyszülők, dédszülők gyermekkorából, életmódjuk jellemző elemeinek, sporttörténeteik kiemelése
 - a megismert családi történetek megosztása – az önkéntesség betartásával – az osztályközösséggel
 - a felmenő családtagok, rokonsághoz tartozó személyek életének időbeni behatárolása, párhuzamba állítása legendás magyar sporteseményekkel

- II. Családmodell a régebbi korokban
- nagyszüleink, dédszüleink világa falun és városban
 - nagyszüleink, dédszüleink világának erkölcsi normái
 - harmonikusan működő családi minták
 - a városi és falusi családmodell működésének különbségei

- III. Az én városom, falum
- a lakóhely természeti adottságai, helytörténete
 - település társadalmi rétegződése (etnikum, felekezet, foglalkozás, életkor, vagyoni helyzet)
 - a lakóhelyhez köthető neves személyiségek, nevezetes épületek, intézmények
 - a lakóhelyhez kötődő sportolók, sportesemények, helyszínek, iskolánk híres sportolói
 - helytörténet, helyi hagyományok, nevezetességek
 - a régió hon- és népismereti, néprajzi jellemzői, néphagyományai
 - emlékhelyek megismerése

Sporthoz köthető feladatok:

- családfa kiegészítve a sporttal
- nagy családi események időbeli összehangolása neves sporteseményekkel
- lakóhely sporthagyományai
- iskola sporthagyományai

Javasolt kiegészítő tevékenységek:

- levéltár megismerése
- helyi emlékhelyek felkeresése

sporthagyományokról tabló készítése

Kulcsfogalmak/ fogalmak	család, rokon, családfa, rokonsági fok (felmenő-, lemenő-, oldalág), házassági rokonság, közösség, helyi értékek, helytörténet, épített környezet, természeti környezet, fenntarthatóság
------------------------------------	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Találkozás a múlttal – otthon, mesterségek	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	család és településtörténet	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	Az életmód és a háztípusok történeti változásainak megismerése képi és egyéb információk alapján, mindezek összefüggésének felismerése. Korunk sportja és a korabeli mozgásformák hasonlóságának felkutatása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
I. A ház történeti fejlődése - jurta, veremház, egysejtű ház, többosztatú ház - külső jellegzetességek: falazat, tetőszerkezet, tetőformák - a természeti körülmények, a rendelkezésre álló építési anyagok és a különböző háztípusok kialakulása közötti összefüggések felfedezése - kapcsolódó mesterségek II. A ház élettere, berendezései - a berendezési tárgyak funkcióváltozásainak nyomon követése - sarkos és párhuzamos elrendezésű szobák - munkasarok – szentsarok - tároló bútorok, ülőbútorok, asztal, ágy - bútorművesség - a konyhai cserépedények funkció szerinti rendszerezése - konyhai cserépedények: a főzés, sütés, tálalás, élelmiszertárolás edényei - a konyha, az ételkészítés és eszközei - a legfontosabb ételek alapanyagainak, elkészítési módjának, eszközkészletének megfeleltetése - kenyérsütés, gabonaételek, burgonyaételek, vajkészítés, hurkatöltés. - konyhai cserépedények: a főzés, sütés, tálalás, élelmiszertárolás edényei, fazekasság - kapcsolódó mesterségek III. Társadalmi szokások a munkarendben - az évszázaddal korábbi idők családon belüli, korosztályok és nemek szerinti munkamegosztása - férfi és női munkák, a gyerekek feladatai - összehasonlítása a mai korról - napi, heti és éves munkarend		

- oktatás körülményei, módja és azok változása IV. Gyermek tevékenységei - gyermekjátékok, a belenevelődés folyamata - népi játékok élményszerű elsajátítása - hagyományos népi játékok - a felnőttek életét utánozó játékok - eszközös játékok - ügyességi játékok - sportjellegű játékok (téli, nyári) Sporthoz köthető feladatok: - gyermek népi és sportjátékai - hagyományos magyar játékok - sportok alapjául szolgáló népi játékok Javasolt kiegészítő tevékenységek: - néprajzi jellegű hely felkeresése - vajköpülés - népi játékok eljátszása sportjellegű népi játékok kipróbálása	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	jurta, veremház, egysejtű ház, többosztatú ház, falazat, tetőtartó szerkezet, tetőformák, konyhai cserépedény, sparhelt, munkasarok, szentsarok, munkamegosztás, belenevelődés, utánozó játék, eszközös játék, sportjellegű játék

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Találkozás a múlttal – életmód, életvitel	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	a paraszti ház és háztartás, a ház népe, népi mesterségek	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	Az önálló életvitel meghatározó elemeiben a természettel kialakított harmonikus kapcsolat előnyeinek észrevétele. Az egykori és a mai megjelenési formák jelentéstartalmának feltárása. Korunk sportja és a korabeli mozgásformák hasonlóságának felkutatása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		

I. A gazdálkodó ember

- a hétköznapiak rendje
- gabonamunkák: szántás, vetés, aratás
- a gabonamunkákhoz kapcsolódó szokások
- állattartás: a szilaj-, a félszilaj- és a kezestartás
- állattartási módok változásai a honfoglalás előtti időktől napjainkig (lovas- és íjászkultúra)
- életmódváltásokat követő változások
- a pásztorok ünnepei
- kendermunkák
- fonóbeli munkák és játékok
- a társas munkák és ezek gazdasági, társadalmi jelentősége

A munkaalkalmakhoz (aratás, szüret, fonó, tollfosztó, kukoricafosztó) kapcsolódó szokások és játékok

II. Hagyományos ruházat

- hétköznapi és ünnepi viselet
- hétköznapi vászonruhák
- a női és a férfi viselet darabjai
- gyermekviselet
- néprajzi tájak eltérő ünnepi viselete

A hétköznapi vászonviselet elemeinek összehasonlítása a gyerekek ruházatával képek alapján.

A hasonlóságok és a különbségek megfogalmazása.

A jellegzetes táji ünnepi viseletek megismerése során a magyar népviseletek sokszínűségének felfedezése. A közösséghez tartozás külső kifejezésformájának észrevétele.

III. Táplálkozás

- hagyományos paraszti ételek
- napi és heti étrend
- téli és nyári étrend

A hagyományos paraszti táplálkozás jellemzőinek és a gyerekek étkezési szokásainak összevetése. A táplálkozás egyensúlya a sportolóknál, s ennek összevetése a korabeli szokásokkal.

A szembetűnő különbségek és a tovább élő táplálkozási szokások megfogalmazása, tapasztalatok megosztása.

IV. A városi ember tevékenységei

- társadalmi rétegek
- ipari munka
- egyéb foglalkozások
- reformkori arisztokrácia szerepe

Sporthoz köthető feladatok:

- történelmi hagyományok a magyarság kialakulása óta- lovas és íjásznemzet
- egyéb mozgásos tevékenységek
- a különböző munkákkal, tevékenységekkel párhuzamba állítható sportágak, sportmozgások keresése (kaszálás, favágás, vetés, szénagyújtás, stb.)
- lovaglás különböző módozatai
- kemény fizikai tevékenységgel járó munkák (aratás, cséplés, favágás, kaszálás, stb.)
- az elit sportjai- az angol gentleman sport kialakulása (lósport, vívás, lövészet, evezés) – Széchenyi István
- Magyarország szerepe az újkori olimpiák indulásakor- Kemény Ferenc

Javasolt kiegészítő tevékenységek:

- munkatevékenységek kipróbálása
- korabeli ruha tervezése
- hagyományos népi étel készítése

korabeli tevékenységhez hasonló sportmozgások kipróbálása

Kulcsfogalmak/ fogalmak	szántás, vetés, aratás, szüret, szilaj és félszilaj pásztorkodás, fonás, szövés, fonó, ing, gatyá, pendely, szoknya, kötény, ünnepi viselet, böjtös nap, kenyérsütés, téli étrend, nyári étrend, fonó, tollfosztó, kukoricafosztó, vásár, körjáték, utánzó játék, eszközös játék, sport jellegű játék, gyermekfolklór, népi játék, kávéház, kaszinó, „korzózás”, polgár, munkás, értelmiség, keresztelő
------------------------------------	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Találkozás a múlttal – hagyományok, jeles napok	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	általános ismeretek ünnepeinkről, szokásainkról	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A jeles napok, ünnepi szokások jelentőségének, közösséget megtartó szerepének, valamint az ünnepi előkészületek fontosságának felismerése. A paraszti élet rendjében a konkrét szokások, ünnepek tevékenységeinek megismerése, elsajátítása. Annak felismerése, hogyan igyekezett a hagyományos faluközösségben harmonikus kapcsolat kialakítására az ember a természettel, a faluközösség tagjaival, hogyan igazította a gazdasági munkákat az évszakok váltakozásához.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
I. Jeles napok, ünnepi szokások a paraszti élet rendjében. - a jeles napok, ünnepi szokások fogalma, szerepe, általános jellemzői - állandó és változó időpontú ünnepek - keresztény ünnepek		

- előkészületek (advent, nagyböjt)
- munkatilalmak
- jellegzetes ételek
- népviselet
- köszöntő és színjátékszerű szokások
- közösségi alkalmak (vásárok, pásztörünnepek, búcsúk) és jelentőségük a hagyományos közösségi életben
- népszokás tájegységhez, etnikai csoporthoz történő kötése

II. Karácsonyi ünnepkör

- Advent
- az adventhez tartozó jeles napok, szokások (Miklós és Luca napja, Ádám-Éva napja, karácsonyi kántálás, betlehemezés)
- Karácsony napjától vízkeresztig (névnapköszöntés, regölés, aprószentek napi vesszőzés, szilveszteri, újévi szokások, újévi köszöntők, vízkereszt, háromkirályjárás)

III. Farsang, farsangi szokások

- farsang ideje és oka
- farsangi ételek, bállok, szokások
- farsangi köszöntők és maszkos alakoskodások
- iskolába toborzó szokások: Balázs- és Gergely-járás.

IV. Nagyböjt és a húsvéti ünnepkör jeles napjai és szokásai

- böjti szokások, hagyományok
- nagyböjti játékok
- virágvasárnapi kiszehajtás és villózás
- a nagyhét jeles napjai
- húsvéti szokások (húsvétvasárnapi zöldágjárás, húsvéti locsolkodás, hímes tojás készítése, fehérvasárnapi komatálküldés)

V. Pünkösdi ünnepkör

- májusfaállítás
- pünkösdi, pünkösdi szokások
- pünkösdikirály-választás
- pünkösödölés
- pünkösdikirályné-járás

VI. Nyári ünnepek

- a nyári napforduló ünnepe
- Szent Iván napi szokások, énekek

- gazdasági ünnepek, társas munkák

VII. Őszi jeles napok

Az őszi jeles napokhoz, munkaalkalmakhoz kapcsolódó szokások:

- szüret,
- fonó, fonóbeli játékok
- tollfosztó, kukoricafosztó
- közösségi alkalmak: vásár, pásztorünnepek

VIII. Az emberi élet fordulói

- gyermek születése – hiedelmek és szokások
- keresztelő
- gyermekkor szokásai-gyereklakodalom
- leány-, legényélet különlegességei
- a lakodalmi szokások, jellegzetességek

IX. Természeti megfigyelések

- a természet ismerete
- az időjárási megfigyelések
- a népi időjárás jóslások

Sporthoz köthető feladatok:

- népi játékok
- tevékenységhez köthető mozgások hasonlósága sportmozgásokkal (szüret-szőlőtáposás, Szent Iván nap-tűzugrás, kiszabábú hordás, stb.)
- néptáncok
- pütkösi királyválasztó erőpróbák (birkózás, military lovaglőverseny, dobások, bottal vívás)

Javasolt kiegészítő tevékenységek:

- néptáncok, népi játékok kipróbálása
- a különböző jeles napokhoz, ünnepi szokásokhoz kapcsolódó –köszöntő és színjátékszerű szokások elsajátítása, eljátszása, a szokás kellékeinek elkészítése
- a kalendáriumi szokásokhoz kapcsolódó tevékenységek végzése: termés- (lucabúza ültetés), férj- (András- napi böjtölés), időjárásjóslás (hagymakalendárium)
- jeles napok, ünnepi szokások tárgyai (hímes tojás készítése)

régi fényképek gyűjtése, rajzok készítése kalendáriumi szokásokról, társas munkákról, közösségi alkalmakról.

Kulcsfogalmak / fogalmak	ünnap, jeles nap, böjt, advent, köszöntő szokások, lucázás, kántálás, betlehemezés, bölcsőske, regölés, aprószenetek napi vesszőzés, háromkirályjárás, iskolába toborzó szokások, böjti játékok, kiszehajtás, villózás, húsvét, zöldágjárás, komatálküldés, májusfaállítás, pünkösödölés, pünkösdkirályné-járás, nyári napforduló, kaláka, pásztorünnap, búcsú, gyereklakodalom, leányélet, legényélet, lakodalom
---------------------------------	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Örökségünk, hagyományaink, nagyjaink	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Magyarország tájai, környező országok, olimpiatörténeti alapismeretek	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Képesek legyenek a határon túli magyarlakta területek, illetve a magyar nyelvterület nagy néprajzi tájainak azonosítására a térképen. A nemzeti identitástudat erősítése, a magyar népszokások, hagyományok, mint kulturális értékek megismertetése. Az önálló ismeretszerzés igény kialakítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
I. Magyarok a történelmi és a mai Magyarország területén. A magyar nyelvterület néprajzi tájai, tájegységei, etnikai csoportjai, a határainkon túl élő magyarok - Dunántúl - Észak-Magyarország - Alföld - nagytájakhoz tartozó határon túli tájak (Burgenland, Muravidék, Zoboralja, Mátyusföld, Bácska, Bánát, Kárpátalja) - Erdély és Moldva. A tájak: - a környezet meghatározó szerepe, hatása a gazdálkodásra, a településszerkezetre, az építkezés módjára - jellegzetes népviseletek - kézműipari tevékenységek - népdalok, a népköltészet fennmaradt alkotásai (mesék, mondák, regék) - világörökségi helyek II. Néprajzi tájak, tájegységek és etnikai csoportok hon- és népismereti, néprajzi jellemzői a Kárpát-medencében és Moldvában - magyar nyelvterületen élő etnikai csoportok (palóc, matyó, kun, székely, stb.) - népdalok - néptáncok - népművészet		

III. A hazánkban élő nemzetiségek

- német
- szlovák
- szerb
- horvát
- szlovén
- román
- roma
- nemzetiségek hagyományos foglalkozásai
- hagyományos kulturális szokásaik

IV. Magyarország az én hazám

- természeti kincsek
- nemzeti parkok
- néprajzi értékek
- világörökségek
- hungarikumok
- a magyarság nagyjai
- a magyar tudomány kiemelkedő személyiségei
- a magyar kultúra kiemelkedő személyiségei

Sporthoz köthető feladatok:

- hungarikumok-Puskás Ferenc, Széchenyi István (lósport, evezés- személyes világrekord)
- feltalálók (Kempelen Farkas, id.Rubik Ernő, Galamb József, Csonka János, stb.)
- világhírű sportolók
- tájegységek néptáncai
- nemzetiségek néptáncai
- tájegységek népi játécai, sportjai
- nemzetiségek népi játécai, sportjai

Javasolt kiegészítő tevékenységek:

- képek gyűjtése a megismert tájakra jellemző viseletekről, népi építészetéről, népművészetéről, hagyományokról
- kutatás a nagy tájegységek területéhez köthető világörökségekről, magyar szellemi kulturális örökségekről, nemzeti parkokról
- a tanuló saját szülőföldjének megismerése meglévő helytörténeti irodalom feldolgozásával, gyűjtésekkel

megismert helyi népszokások, népdalok, mesék, mondák közösség előtti bemutatása

Kulcsfogalmak / fogalmak	néprajzi csoport, nemzetiség, néprajzi táj, határainkon túl élő magyarok, szórvány, nemzeti összetartozás, haza, hazaszeretet, hungarikum, világörökség
-------------------------------------	---

Elvárható eredmények az 6. évfolyam végére:

Alakuljon ki egyéni, családi, közösségi és nemzeti azonosságtudatuk.

Ismerjék meg a szűkebb és tágabb környezetük természeti kincseit, néprajzi jellemzőit, hagyományait, fontos eseményeit.

Ismerjék meg a magyarság kiváló képviselőit, világörökségi helyszíneit, a hungarikumokat.

Legyen tisztában a népi hagyományos mozgásokkal, sportokkal, ismerjék a néptánc jelentőségét.

Ismerjék meg a jeles napok szokásait, népi tevékenységeit.

Alakuljon ki igényük az önálló ismeretszerzésre.

Önismeret/Drámajáték

7. osztály

Az Önismeret/Drámajáték alapjai:

A Nemzeti Alaptanterv 2020 átalakítása következtében a sportiskolák új tárgyakat illesztettek be keretantervükbe. Az Önismeret/Drámajáték a korábbi küzdelem és játék folytatásaként kerül be a sportiskolai oktatás-nevelés menetébe. Ebben a tantárgyban túl kell lépünk a hagyományos tanár-diák viszonyrendszeren és egy gyerekekkel együttműködő, velük közösen tevékenykedő, űket partneri viszonyban irányító szerepkörbe kell eljutnunk.

Az Önismeret/Drámajáték tárgy célja:

A gyerekek megismert adottságaikat, képességeiket ki tudják bontakoztatni

A gyermeki énkép kialakításán túl az énkép és az énkozisztencia folyamatos fejlesztése.

A gyerekek legyenek tisztában céljaikkal, érdeklődési köreikkel, mérjék fel kitartásukat, akaraterejük mértékét, és ennek megfelelően vegyenek részt a közös tevékenységekben.

A gyerekek tudatosan használni tudják érzékszerveiket, az adott élethelyzettől függően.

A gyerekek mélyebb szintre jussanak önmaguk megismerésében, ismerjék meg saját vágyaikat, viselkedésük okait.

A gyerekek tudatosan vizsgálják, hogy viselkedésük összhangban áll-e céljaikkal, szándékaikkal.

A gyerekek tudatosan vizsgálják, hogy a mások által róluk kialakított kép mennyire van összhangban a saját énképükkel.

Pozitív szociális tükör kialakítása. A pozitív és negatív hatások kezelése. Tudjanak alkalmazkodni ezekhez, kialakuljon konfliktuskezelésük, bátran nézzenek szembe problémáikkal.

A gyerekek aktivitásának serkentése, önálló gondolkodásának fejlesztése.

A gyerekek beszédének, annak tisztaságának fejlesztése, kifejezőképességük csiszolása, kommunikációjuk magasabb szintre emelése.

A gyerekek testi, térbeli mozgásbiztonságának, idő és ritmus érzékének javítása.

A gyerekek élvezzék a játékokat, örömeiket leljék saját tevékenységükben és a társaikkal történő közös feladatmegoldásokban.

Kapcsolatkialakító képességük fejlődjön, lépjenek előre az együttműködés és társaik elfogadása terén.

Az Önismeret/Drámajáték tárgy oktatási módszerei:

A tantárgy oktatási módszerei hasonlóságot mutatnak a régebbi sportiskolai kerettanterv küzdelem és játék tárgyának módszereivel, amelyek a tánc és dráma tárgy anyagára épültek. Az Önismeret/Drámajáték

tárgyban az önmegismerés alapvető formái a kommunikáció különböző csatornáira épülnek. A verbális és nonverbális kommunikáció megismerése után a gyerekeknek tudatosan kell használniuk ezeket az eszközöket. A gyerekeket meg kell ismertetnünk önkifejező lehetőségeik széles tárházával. Folyamatosan tevékenykedtetnünk kell egyéni, páros és csoportos feladatokban is. A folyamatot mindenképpen a sikerélményre, a pozitív visszacsatolásra alapozzuk. Tartsuk fenn a figyelmet, motivációt játékokkal, változatos feladatokkal, egyéb tartalmakkal. Használjunk digitális eszközöket, vetítsünk filmeket. Hívjuk fel a figyelmet a visszacsatolásra, a saját és a társak tevékenységeinek megfigyelésre, az azokból történő következtetések levonására. A feladatok fontos része kell legyen a játékokat, tevékenységeket követő megbeszélés. Alkalmazhatunk esetmegbeszéléseket, illetve átfogó értékeléseket is. A megbeszélések ne frontálisak legyenek, törekedjünk a közös nyílt pedagógus-gyerek kommunikáció kialakítására. A pozitív értékelések, a hiányterületek feltárása, a siker és kudarc kezelése jó támpontot nyújt a gyerekeknek a továbblépésre, saját szerepük felismerésére, önmaguk jobb megismerésére.

Az Önismeret/Dramajáték tárgy értékelése:

A tanulókat a félév befejezésekor, valamint a tanév végén szövegesen értékeljük. Az értékelésnél tartózkodjunk a metrikus, szintes értékeléstől, soha ne osztályozzunk! Az értékelésnél a részvételt jelezzük, valamint pozitív, személyre szabott szöveges tájékoztatást nyújtunk a gyerekeknek a sikereikről és jelezzük számukra a fejlesztendő területeket is.

Az Önismeret/Dramajáték megvalósításának lehetőségei:

A tantárgy feladataihoz kapcsolódóan vetíthetünk filmrészleteket, videókat, használhatunk közösen a gyerekekkel egyéb informatikai eszközöket is. A feladatmegoldásokban szükség van a reflektív pedagógiára. Fel kell ismernünk a problémát, össze kell vetnünk a régebben tapasztalt hasonló esetekkel, rá kell ébrednünk a megoldásra és ezt közvetítenünk kell a gyerekek felé. Törekedjünk a problémák közös megoldására.

Mivel a sportiskolai osztályokban foglalkozunk ezzel a tantárggyal, kézenfekvő a sport szerepének előtérbe helyezése. Ne gondoljuk azonban, hogy csak a sport válhat az önfejlesztés eszközévé. A sportiskolai osztályokba járó gyerekek motivációs bázisaként használhatunk sporttal kapcsolatos eszközöket, filmeket, sportágakat, sporteseményeket arra, hogy könnyebben érzékeltessük az adott feladatot, és annak megoldásait.

Bízzunk a gyerekek kreativitásban, hagyjuk Őket gondolkozni, tevékenykedni. Hívjuk fel figyelmüket arra, hogy nincsenek rossz megoldások, bátorítsuk kommunikációjukat. Nem mindegyik gyerek fog egyforma gyorsasággal, bátorsággal, kreativitással előrelépni az úton. A mi feladatunk, hogy mindenkinek a saját szintjéhez mérve segítsük ebben.

Az Önismeret/Dramajáték tantárgyi koncentrációi:

- magyar nyelv és irodalom

Hangképzés, beszéd, kommunikáció, irodalom megismerés, dráma, vígjáték

- matematika

Összeadások, kivonások, törtek, logikai feladatok végrehajtása

- biológia

Az emberi test, idegek, izmok, hangképzés, emberi és állati viselkedés

- földrajz

Országok elhelyezkedése, térlépismeret

- fizika

Testek mozgása, gravitáció, hatás-ellenhatás, tehetetlenség

- kémia

Kémiai alapismeretek

- idegen nyelv

Különböző országokban élő népek nyelve, kifejezések idegen nyelven

- történelem

Magyarország kultúrája, népszokásai, más népek szokásai, történelmi helyzetek különböző országokban

- vizuális kultúra

Kézzel készített, különböző eszközökkel végzett alkotások

- digitális kultúra

Elektronikus eszközökkel készített rajzok, egyéb munkák, filmek megtekintése

- technika és tervezés

Szabadon tervezett vagy irányított munkák elkészítése, különböző eszközök összeépítése

- etika/hit- és erkölcsstan

Alapvető emberi normák, társas kapcsolatok, egymás mellett élés szabályai, ehhez kapcsolódó feladatok, elfogadás, értékteremtés, emberi értékek, tulajdonságok, illemszabályok

- ének-zene

Ritmusgyakorlatok, hangképzés, érzékszervek használata, zene

- testnevelés

Mozgásos feladatok, koordináció, téri tájékozódást fejlesztő feladatok

7. évfolyam

Éves órakeret felosztása az Önismeret/Drámajáték tantárgyban **18 óra**

Érzékelés - megjelenítés **4 óra**

Társas kapcsolatok - tevékenységek **5 óra**

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Érzékelés-megjelenítés	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	ritmus megismerése, érzékszervek tudatos használata, zene és tánc megismerése	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A gyerekek ismerkedjenek meg a tánc és a zene kapcsolatával. Legyenek tisztában a tánccal, mint kifejezési móddal.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
I. Táncok és táncfajták megismerése a különböző korokban. A táncok csoportosítása több szempontból: a. táncolók kiléte (állat, ember) b. korok c. tájak d. származás e. cél II. A tánc által kifejezett témák A zene és a tánc kapcsolata A táncoló személyek száma alapján történő elhelyezés Társas kapcsolatok, tevékenységek a táncokban III. Színpadi mozgások, színpadi helyzetgyakorlatok Improvizatív feladatok eszköz nélkül és eszközökkel. Ritmusjátékok Egyéni, páros és csoportos feladatok		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	ritmus, zene, kifejezés mód, lépés, ugrás, társ, csoport	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Társas kapcsolatok tevékenységek	Órakeret 5 óra
--	---	---------------------------

Előzetes tudás	különböző kommunikációs formák használata
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kommunikáció csatornáinak fejlesztése, a kreativitás, az egymáshoz való viszony magasabb szintre emelése.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
Improvizációs feladatok Beugró- műsorszám megtekintése, utána eljátszása - Instruálás - Stop-trükk - Váltóláz - Zsebszöveg - Bekérdező - Ki vagyok én? - Befutó - 4 kérdés - Fotóalbum - Lasítás - 1-2-3-4 - ABC Sportjelenetek, szituációk, feladatok bekapcsolása a játékba. Üzenetváltó játékok Egyszerű és összetett kommunikációs játékok Egyéni, páros és csoportos feladatok	
Kulcsfogalmak/fogalmak	kommunikáció, beszéd, irányítás, rögtönzés, kapcsolat, hangulat

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Önkifejezés	Órakeret 4 óra
--	--------------------	---------------------------

Előzetes tudás	kreatív tevékenység, verbalitás,
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A gyerekek tudják értelmezni a filmet, meg tudják fogalmazni gondolataikat, és kifejezésre tudják juttatni valamilyen formában.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
Film megtekintése. Ajánlott filmek: Sok hűhó semmiért - Vígjáték/romantikus komédia Rendező: Kenneth Branagh) vagy Császárok Klubja - Dráma/történelmi film Rendező: Michael Hoffmann) Egyéb más film is választható a dráma, vagy a történelmi vígjáték, komédia kategóriában A film időbeli és térbeli elhelyezése A film megbeszélése Bármilyen alkotás készítése az élményekből: - Egyéni, páros és csoportos feladatok - Improvizatív feladatok - Kreatív alkotások Alkotások tapasztalatainak megbeszélése	
Kulcsfogalmak/fogalmak	megfigyelés, értelmezés, együttműködés, alkotó munka, kifejezőkészség

Tematikai egység/Fejlesztési cél	Megismerés – feldolgozás – befogadás	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	alkalmazkodás, illeszkedés, változtatásra való képesség	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési	A gyerekek képesek legyenek párhuzamot állítani a filmben tapasztaltak és saját sportkarrierjük között.	

céljai	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
Sport témájú filmek megtekintése: Tűzszekerek- Sportfilm/ Dráma Rendező: Hugh Hudson Carter edző - Sportfilm/ Dráma Rendező: Thomas Carter Egyéb más film is választható a sporttal kapcsolatos film kategóriában. Filmek értékelése, megbeszélése különböző szempontok akapján: - történelmi háttér - valóság vagy kitaláció - kapcsolat a sporttal - zene - személyek jellemfejlődése - saját személyes tanulság - ki, mit tud ebből kamatoztatni - egyéb vélemények - példakép lehetősége stb.	
Kulcsfogalmak / fogalmak	érték, cél, küzdelem, következetesség, hit, bizalom

Elvárható eredmények az 7. évfolyam végére:

Együtműködő részvétel a feladatokban, játékokban.

Alkotó részvétel a kreatív feladatokban.

Tudjon együtműködni társaival.

Legyen tisztában a zene és tánc kapcsolatával.

Értékelni tudja az általa látottakat.

DRÁMA ÉS SZÍNHÁZ

8. évfolyam

A tantárgy a köznevelési típusú sportiskolai kerettantervben a nyolcadik évfolyamon heti egy órában jelentkező tantárgy.

A dráma- és színház célja az élményen keresztül történő megértés, valamint a kommunikáció, a kooperáció, a kreativitás fejlesztése.

A dráma és színház a közös, aktív tevékenységek élménye révén segíti elő a sportoló tanulók alkotó- és kapcsolatteremtő készségének kibontakozását, összpontosított, megtervezett munkára szoktatását, testi-térbeli biztonságának javulását, idő- és ritmusérzékének fejlődését. Hozzájárul mozgásuk harmóniájához és beszédük tisztaságához, szolgálja ön- és társismeretük gazdagodását, segíti őket az oldottabb és könnyebb kapcsolatépítésben és az önkifejezésben. Különösen alkalmas a fogékonyság, a fantázia, a koncentráció, valamint a tolerancia és az együttműködés fejlesztésére. A tanulói tevékenységek a gondolatok és érzelmek kifejezését, a drámai és színházi kifejezések formai megértését szolgálják.

Tantárgyunk a sportiskolai kerettantervben sajátos funkcióval bír a sportiskolai tanulási-személyiségfejlesztési folyamatban. A dráma a cselekvés, az akciók, a konfliktusok és a konfliktusok megoldásának, a katarzisnak a művészete, ezt „játsszák” az emberiség kezdetei óta a színpadon, a játéktéren, a dráma ebben rokon az erőpróbákat jelentő sportban. A konfliktustűrés, konfliktuskezelés, az erőpróbákban való helytállás, a sportszerű kommunikáció fontos személyiségjegyeinek fejlesztéséhez kíván tárgyunk hozzájárulni.

A majdani sportember számára különösen fontos, hogy a ritmus, a mozgás világában otthonosan érezze magát, hiszen megannyi sportfeladat teljesítését e képesség kellő fejlettsége megkönnyíti. Ugyanígy súlyt helyezünk arra, hogy a sporttal járó küzdelem élményét, a konfliktusokat az esztétikai élmények gazdagsága segítse hatékonyan, építő, kreatív módon feldolgozni.

A dráma és színház eszközeinek megismerése és kreatív alkalmazása segíti a tanulók személyes megnyilvánulását, az önbizalom megteremtését, kapcsolatteremtő képességének kibontakoztatását. Szolgálja a tanulók beszédfejlesztését, mozgásfejlesztését, önkifejezését, ön- és társismeretének gazdagodását. Szerepet játszik a koncentráció, a figyelemösszpontosítás, a térbeli tájékozódás, az érzékelés fejlesztésében, az együttműködési készség kialakításában.

A dramatikus tevékenységekben, a játékokban, a problémaközpontú tematikus foglalkozásokban való cselekvő részvétel során megélt egyéni és közösségi élményeken keresztül fejlődnek a tanulók alkotó és befogadó, valamint kommunikációs és szocializációs készségei, képességei.

A tárgy fejlesztési feladatai és ismeretei elsősorban tevékenység-központú, komplex gyakorlati képzés során sajátíthatók el. Ezért a tematikai egységekhez időkeretek csak ajánlatként határozhatók meg. A feltüntetett témakörök és fejlesztési feladatok megjelenése átfedi egymást, a tagolás csak a könnyebb áttekinthetőséget szolgálja, a tanterv óraszámajánlásai az éves óraszám vonatkozásában nyújtanak

tájékoztatót. A kerettanterv összességében az adott iskolaszakaszokra fogalmazza meg a fejlesztési feladatokat és ismereteket a hozzárendelt óraszámokkal. A témakörök, illetve a fejlesztési feladatok és ismeretek nem sorrendben, hanem a korosztály és a csoport adottságainak, képzettségének megfelelően, a szaktanár döntése alapján, akár integrált formában, ugyanazon tevékenységek keretében is feldolgozhatóak; egy fejlesztési feladat pedig több tevékenység során is vizsgálható.

8. évfolyam

A tantárgy célja a közösség előtti szerepvállalás természetessé tétele, ösztönzése. Az emberi-társadalmi megfigyelőképesség fejlesztése. A tárgyi tudás növelése. A művészeti nevelés különböző területein a tanulók sikerélményhez juttatása. További fontos cél a figyelemfelhívás a műveltségi részterület elemeinek fontosságára és szépségére. A tárgy oktatása segítheti más műveltségi területek tanítását, lehetőséget ad ezekkel a tárgyakkal való együttműködésre. A kerettanterv törzsanyaga 100%-os lefedettségű.

Tematikai egység/ fejlesztési cél	Szabályjátékok, népi játékok	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	Fejlett fantázia és kreativitás. Örömteli részvétel a különböző készségfejlesztő gyakorlatokban, a közös dramatizálás játékaiban, az elemző beszélgetésekben.	
Tanulási eredmények	felfedezi a tér, az idő, a tempó, a ritmus sajátosságait és összefüggéseit; megfigyeli, azonosítja és értelmezi a tárgyi világ jelenségeit; felidézi a látott, hallott, érzékelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatásokat; kitalál és alkalmaz elképzelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatásokat; tudatosan irányítja és összpontosítja figyelmét a környezete jelenségeire; koncentrált figyelemmel végzi a játékszabályok adta keretek között tevékenységeit; megfigyeli, azonosítja és értelmezi a környezetéből érkező hatásokra adott saját válaszait; értelmezi önmagát a csoport részeként, illetve a csoportos tevékenység alkotó közreműködőjeként.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési	Beszéd- és légzéstechnikai gyakorlatok (a hangsúly-, a beszédtempó- és a hangmagasságváltásra épülő gyakorlatok) A látott, hallott, érzékelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatások	

feladatai, céljai	felidézése Koncentrációs és lazítógyakorlatok az ismert gyakorlatok formai nehezítésével, illetve új gyakorlatok megismerésével A figyelem összpontosítása és tudatos irányítása a környezet jelenségeire Térérzékelést, tájékozódást, koordinációt, egyensúlyérzékenyítő gyakorlatok A tér, az idő, a tempó, a ritmus sajátosságainak és összefüggéseinek felfedezése Csoportépítő játékok
Javasolt tevékenységek	
A kifejező közlés technikai alapjainak elsajátítása – artikulációs gyakorlatok, tempó-, hangsúly- és hanglejtésgyakorlatok (pl. beszédre készítő játékok, hanggyakorlatok) Beszédgyakorlatok szavakkal, szókapcsolatokkal, mondatokkal; beszédgyakorlatok egyszerű, könnyen tanulható szövegekkel Nem verbális kommunikációs játékok: beszéd nélküli gyakorlatok egész csoportban különféle kommunikációs helyzetekben, kis csoportokban és párosával Koncentrációs gyakorlatok a figyelem irányítására, a mozgás koordinációjára, az együttműködésre, az egymáshoz igazodásra csoportos és páros formákban A térérzékelést, a térbeli tájékozódást, a mozgáskoordinációt fejlesztő egyszerűbb gyakorlatok Az egész csoport együttműködését igénylő játékok	
Kulcsfogalmak	beszédtechnika, légzéstechnika, hangerő, hangmagasság, hangterjedelem, hangszín, hanglejtés, beszédtempó, beszédritmus, szünettartás, testtartás, gesztus, mimika, tekintet, koncentráció, lazítás, egyensúly, koordináció, térhasználat, együttműködés

Tematikai egység/fejlesztési cél	Dramatikus játékok (szöveggel, hanggal, bábbal, zenével, mozgással, tánccal)	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	együttműködési képesség a kapcsolatok létrehozásában és fenntartásában, az egymásra figyelés tekintetében.	
Tanulási eredmények	az együttműködésre és a konszenzus kialakítására irányuló gyakorlat alkalmazása a verbális és nonverbális kifejezés eszköztárának tudatos használata a tárgyi világ kínálta eszközök felfedezése, ezek művészi formáinak	

	megismerése (pl. a bábot és a maszkot) használja a tér sajátosságaiban rejlő lehetőségeket felfedezi a feszültség élményét és szerepét a dramatikus tevékenységekben felismeri a helyzetek feldolgozása során a szerkesztésben rejlő lehetőségeket
A tematikus egység nevelési-fejlesztési feladatai, céljai	Az együttműködésre és a konszenzus kialakítására irányuló gyakorlat fejlesztése A verbális és nonverbális kifejezés eszközeinek adekvát módon történő alkalmazása A tér sajátosságaiban rejlő lehetőségek figyelembevétele a dramatikus játékokban A tárgyi világ kínálta eszközök, és ezek művészi formáinak (pl. a báb és a maszk) alkalmazása a dramatikus játékok során A feszültség élményének és szerepének felfedezése a dramatikus tevékenységben Kommunikációs játékok Interakciós játékok
Javasolt tevékenység	
Csoporton belüli kommunikációt és együttműködést erősítő játékok Megadott témára, címre alkotott állóképek, képsorozatok Egyszerű szituációk megjelenítése különféle eszközrendszerek használatával (pl. némajáték, számsorok, halandzsa) Bábos, maszkos formák használata a szerepbelépés elősegítésére, illetve a játéklehetőségek kitágítására	
Kulcsfogalmak	drámajáték, kommunikáció, interakció

Tematikai egység/fejlesztési cél	Rögtönzés	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Egymásra figyelés, együttműködés	
Tanulási eredmények	az alkotótevékenység során használja a megismert kifejezési formákat; felfedezi a szerepbe lépésben és az együttjátszásban rejlő lehetőségeket;	

	felismeri és alapszinten alkalmazza a kapcsolat létrehozásának és fenntartásának technikáit az improvizációs képességek fejlődése
A tematikai egység nevelési-fejlesztési feladatai, céljai	A szerepbe lépésben és az együttjátszásban rejlő lehetőségek felfedezése A kapcsolat létrehozási és fenntartási technikáinak alapszinten történő alkalmazása Rögtönzéses gyakorlatok közösen egyeztetett karakterek szerepeltetésével Rögtönzés közösen választott témára, a tanár által megadott szervezési formában A rögtönzés értelmezése, megvitatása
Javasolt tevékenységek	
<i>Csoportos játék és megjelenítés:</i> Kísérő információk akaratlanul: beleegyezés szóval és bólintással, csodálkozó indulatszó és hátrahőkölés. <i>Rögtönzés és együttműködés:</i> Mozgáselemek, mozgásfolyamat játékkontaktussal: jellegzetes járás (a muszklis/karatés, a bohém, a katonás, a komédiás/jópofa, a hivalkodó, stb.), behatárolt térben egymással is kommunikálva közlekednek (bogaras természettudósok, sztárok és hódolók, Rögtönzés a tanár által megadott témák vagy fogalmak alapján Rögtönzés a tanulók által közösen kidolgozott cselekményvázra (jelenetvázra) építve Szituációs játékok a szereplők jellegzetes vonásainak megadásával, befejezetlen történetre Nem verbális kifejezőeszközökre építő rögtönzések (pl. téma, fogalomra, mozdulatra, hangeffektusokra, tárgyakkal) Feszültség teli hétköznapi helyzetek megjelenítése és közös értelmezése; a szereplők cselekvési lehetőségeinek keresése (célok, szándékok, gátak vizsgálata) Rögtönzés a megismert kifejezési formák alkalmazásával	
Kulcsfogalmak	információ, mozgáselem, rögtönzés, effekt. szituációk alapelemei, szerep, szerepbe lépés, típusok ábrázolása

Tematikai egység/fejlesztési cél	Saját történetek feldolgozása	Órakeret
--	---	------------------------

		5 óra
Előzetes tudás	Több közös élménnyel, kulturális és művészeti ismerettel rendelkeznek a tanulók.	
Tanulási eredmények	megkülönbözteti és alapszinten alkalmazza a dramaturgiai alapfogalmakat; értelmezi a megélt, a látott – hallott – olvasott, a kitalált történeteket a különböző dramatikus tevékenységek révén; felismeri és megvizsgálja a problémahelyzeteket és azok lehetséges megoldási alternatíváit; alkalmazza a tanult dramatikus technikákat a helyzetek megjelenítésében.	
A tematikus egység nevelési-fejlesztési feladatai, céljai	Történetek (látott, hallott, olvasott, a tanár által hozott, a tanulók élményeiből építkező) dramatikus feldolgozása A kiscsoportos dramatikus tevékenységben a vizsgált tartalmakhoz a tanulók önálló döntései alapján formai megoldások társítása Történetek, élmények dramatikus feltárása során a tanár és a tanulók által közösen választott bábos, zenés vagy mozgásos elemek alkalmazása Történetek, döntési helyzetek értelmezése, megvitatása	
Javasolt tevékenységek		
Spontán beszédre készítő gyakorlatok (pl. közös mondandó, történetgazda) Feszültség teli jelenetek felidézése kiscsoportos rögtönzések formájában Közös történetalkotás feszültség teli jelenetekre építve Analóg történetek alkotása, analóg helyzetek dramatikus feldolgozása A távolítás egyéb technikáinak alkalmazása (pl. a megfordítás vagy a szerepcsere lehetőségeinek alkalmazása) A szereplő sokszorozása adta lehetőségek kibontása, alkalmazása (pl. a szereplő és a belső hangok külön választása) Távolítás más művészeti területek formanyelvének alkalmazásával		
Kulcsfogalmak	forma és tartalom, feszültség, hatás, döntési helyzet forgatókönyv, táncstípus, táncstílus.	

Tematikai egység/ fejlesztési cél	Műalkotások feldolgozása	Órakeret 3 óra
--	---------------------------------	---------------------------

Előzetes tudás	A verbális és nonverbális kifejezőeszközök egyre tudatosabb használata, műelemzés, műolvasói ismeretek.	
Tanulási eredmények	értelmezi a megélt, a látott – hallott - olvasott, a kitalált történeteket a különböző dramatikus tevékenységek révén; felismeri és megvizsgálja a problémahelyzeteket és azok lehetséges megoldási alternatíváit.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési feladatai,céljai	A látott - hallott - olvasott történetek különböző dramatikus tevékenységekkel történő értelmezése Irodalmi művekben megjelenő döntési helyzetek elemzése, feldolgozása dramatikus tevékenységekkel (pl. balladák, mesék, elbeszélő költemények, mítoszok, mondák, kortárs irodalmi alkotások, a tanulókat érdeklő konfliktushelyzetek, emberi problémák alapján) Az irodalmi művekben megjelenő döntési helyzetek lehetséges megoldási alternatíváinak felismerése és vizsgálata különféle dramatikus tevékenységekkel Dramatikus improvizációk irodalmi művek vagy (nép) hagyomány felhasználásával Különböző irodalmi vagy művészeti alkotások (pl. zene, képzőművészet, film, fotó, iparművészet) játékon, megjelenítésen keresztül történő megközelítése	
Javasolt tevékenységek		
Ritmusjátékok a műelemzésben Különböző művészeti alkotások maszkos, bábos és/vagy mozgásos, táncos dramatikus tevékenységekkel történő megközelítése Különböző karakterek kifejezése, jellemzése mozgással, tánccal Művészi szövegrészletek, a (nép)hagyomány szövegeinek és/vagy más elemeinek felhasználása különböző dramatikus tevékenységekben		
Kulcsfogalmak	dramatikus tevékenység, fény-árnyék, hangsúlyos pontok, kontraszt, forma, méretarány, ritmus a művészetben, tempó, harmónia, diszharmónia	

Tematikai egység/ fejlesztési cél	Dramaturgiai alapfogalmak	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás		
Tanulási eredmények	megkülönbözteti és alapszinten alkalmazza a dramaturgiai alapfogalmakat; felismeri és azonosítja a dramatikus szituációk jellemzőit (szereplők, viszonyrendszer, cél, szándék, akarat, konfliktus, feloldás).	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési feladatai, céljai	A szerep alapelemeinek (funkció, karakter, viszonyok) felismerése és alkalmazása dramatikus játékok során A cselekmény alapelemeinek (téma, történet, cselekmény, esemény) felismerése és alkalmazása dramatikus játékok során A dramatikus szituációk alapelemeinek (szereplők, hely, idő, viszonyrendszer, probléma) felismerése és azonosítása	
Javasolt tevékenységek		
Szerepjátékok megadott dramaturgiai szerkezetekre Közös történetépítés dramatikus eszközökkel A felépített és megjelenített történetek dramaturgiai szempontú elemzése		
Kulcsfogalmak	szerep, funkció, karakter, viszony, téma, történet, cselekmény, cselekményszál, esemény	

Tematikai egység/ fejlesztési cél	A színház kifejezőeszközei (szöveg, hang, báb, zene, mozgás, tánc)	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Az alapvető fogalmak megfelelő használata.	
Tanulási eredmények	felfedezi a kommunikációs jelek jelentéshordozó és jelentésteremtő erejét; felismeri és azonosítja a dráma és a színház formanyelvi sajátosságait a látott előadásokban.	

A tematikai egység nevelési- fejlesztési feladatai, céljai	A szöveg megjelenési formái a színpadon A kommunikációs jelek jelentéshordozó és jelentésteremtő erejének felismerése A színház akusztikus kifejezőeszközei (élő zene, zörej stb.) A színházi vizualitás eszközei (díszlet, jelmez, fény stb.) Bábbasználat, bábszínház Mozgás és tánc a színpadon
Javasolt tevékenységek	
Csoportos játék és megjelenítés: Mozgásdinamika: tempóváltások, mozgásszünet, csoportos mozgás megszabott térben (öregedünk-fiatalodunk, fáradunk-felfrissülünk). Rögtönzés és együttműködés: Improvizáció közösen választott téma, fogalom vagy egyéni érzés, élmény kifejezésére. A dráma és a színház formanyelvének tanulmányozása: Alapvető színházi műfajok megkülönböztetése és felismerése. Színházi munkaterületek és technika megismerése. Történetek feldolgozása: Történetek, élmények feldolgozása különböző tánc- és mozgástechnikai elemek alkalmazásával. Megismerő- és befogadóképesség: Alakoskodó, illetve dramatikus szokások megismerése a farsang és a karnevál eseményein keresztül. Hangra, zörejre, ritmusra, zenére épülő dramatikus tevékenységek Kísérletezés a színházi vizualitás eszközeivel dramatikus tevékenységek során Dramatikus tevékenységek berendezési tárgyakkal, kellék- és jelmezhasználatlalt Kapcsolatfelvétel, dialógus, monológ szöveges, mozgásos, táncos, maszkos, bábos tevékenységekben A színházi kifejezőeszközök használatának értelmezése – kis- és nagycsoportos formákban és/vagy dramatikus tevékenységekben	
Kulcsfogalmak	dialógus, monológ, élő zene, hangeffekt, díszlet, jelmez, fényeffekt, báb, maszk, árnyjáték

Tematikai egység/ fejlesztési cél	Színházi műfajok, stílusok	Órakeret
--------------------------------------	-----------------------------------	----------

		3 óra
Előzetes tudás	Több közös élménnyel, kulturális és művészeti ismerettel rendelkeznek a tanulók.	
Tanulási eredmények	felismeri és azonosítja a dráma és a színház formanyelvi sajátosságait a látott előadásokban.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési feladatai, céljai	Alapvető színpadi műfajok felismerése és megkülönböztetése Alapvető színpadi műfajok jellemző jegyeinek elkülönítése és egyes elemeinek alkalmazása saját játékokban A színházi előadások formanyelvi jellemzőinek felismerése és azonosítása a látott előadásokban Egyszerűbb stílusgyakorlatok	
Javasolt tevékenységek		
A komikus jelenetek jellemzőinek vizsgálata dramatikus tevékenységekkel A zene, az ének színpadi alkalmazásának lehetőségei dramatikus tevékenységekben, és ennek megfigyelése színpadi munkában Szöveges, mozgásos, bábos stílusgyakorlatok Paródia-játékok a megismert műfajokhoz és stílusokhoz A színházi műfajok, stílusok értelmezése – kis- és nagycsoportos formákban és/vagy dramatikus tevékenységekben		
Kulcsfogalmak	tragédia, komédia, vígjáték, bohózat, színmű, opera, táncjáték, stílus	

Tematikai egység/fejlesztési cél	Színházi előadás megtekintése	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	közös élményen alapuló, kulturális és művészeti ismeretek	
Tanulási eredmények	felfedezi a színházi kommunikáció erejét; felismeri a színházi élmény fontosságát; a színházi előadást a dramatikus tevékenységek kiindulópontjául is használja.	
A tematikai egység nevelési-	Alkotó részvétel a különböző irodalmi vagy művészeti játékon, megjelenítésen keresztül történő feldolgozásában. Az alkotó	

fejlesztési feladatai, céljai	részvétel révén az ön- és társismeret fejlesztése. Előadástípusok és műfajok alapvető jellemzőinek felismerése A tanár és a tanulók által közösen választott típusú és műfajú színházi előadás megtekintése A színházi kommunikáció erejének felfedezése A színházi élmény fontosságának felismerése Élmények megfogalmazása irányított beszélgetés keretében Élmények feldolgozása dramatikus tevékenységformák segítségével A színház közösségi feladatai, funkciói
Javasolt tevékenységek	
A közösen látott előadás megbeszélése, megvitatása, értelmezése– kis- és nagycsoportos formákban és/vagy dramatikus tevékenységekben A színpad összetett hatásrendszerének vizsgálata A szereplők és a történet színpadi ábrázolásának értelmezése A színpadi térformáknak és használatuk következményeinek vizsgálata A zene, a mozgás és a tánc színpadi szerepének, hatásának értelmezése	
Kulcsfogalmak	színjáték, színpad, színész, néző, szervezési feladatok

A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén	Ismeri és alkalmazza a különböző verbális és nonverbális kommunikációs eszközöket. Ismeri és alkalmazza a dráma és színház kifejezés formát. Aktívan vesz részt többféle dramatikus tevékenységben, .tanári irányítással, önállóan, társaikkal való együttműködésben Saját gondolatot, témát, üzenetet fogalmaz meg adott témához alkalmasnak ítélt dramatikus közlésformában. Megfogalmazza egy színházi előadás kapcsán véleményét, élményeit, gondolatait. Sportolói tevékenységrendszerébe beépíti és alkalmazza a kommunikáció, a kapcsolatteremtés, együttműködés tanult elemeit
---	--

SPORTEGÉSZSÉGTAN- SPORTETIKA

7-8. évfolyam

Alapelvek, célok:

A *Sportegészségtan- Sportetika*, mint a sportiskolákban bevezetésre kerülő szaktantárgy az általános iskolai etika/hit és erkölcsstan, természettudomány, biológia, fizika, kémia, továbbá a testnevelés órákon megalapozott elméleti és gyakorlati, valamint erkölcsi nevelésre épül. Ezt a szaktantárgyat 7. és 8. évfolyamon, heti 0,5 órában tanítják.

A sportoló gyermekek fejlesztése során már egészen korán, a sportoktatással párhuzamosan elkezdődik a fizikai és szellemi egészségre és az erkölcsi nevelésre irányuló oktatás. A gyerekek a sportiskolák tagozatos osztályaiban megismerkedhetnek a sportegészségtan- sportetika tárgykörével, ahol órai beszélgetésekre, szaksajtóra, videókra, prezentációkra építkezve a sportélet fizikai, mentális és erkölcsnevelési alapjait saját sporttevékenységük folyamán tapasztalt és megélt helyzeteik alapján vitatják meg. A megtervezett frontális és kooperatív technikák során elsajátítják a tanulók, hogy a sportolásnak, az egészséges életmód biztosítása és a test fejlesztése mellett további fontos feladata az identitástudat kialakítása, a jellem formálása, és az erkölcsi értékrend fejlesztése. A sportegészségtan- sportetika oktatás folyamán megtanulják, hogy moralitásában, fizikailag és szellemileg erősödik meg az a sportoló, aki rendszerességet tanul és ezáltal céltudatos, erős akaratú, határozott egyéniséggé válik; kitartóan tud valamire összpontosítani, lényegre törően cselekszik; odafigyel saját és mások testi épségére; tisztelettudó és alázatos. Elkötelezetten képes kitartani elhatározása mellett, és végrehajtani mind az iskolai, mind a sportolói feladatait. Munkájában precíz, hatékony, kommunikatív és segítő szándék vezérli, meggyőződéssel küzd valamiért, ami az erkölcsi fejlődésén kívül környezete számára is pozitív üzenetet közvetít.

A sportolói életmód a szervezet edzettségét alapozza meg, a lélek kiegyensúlyozottságához járul hozzá, egészséges szellemiségre nevel. Egyik legfontosabb feladata a prevenció és az egészség megerősítése. Míg a szabadidősport a rekreációt segíti elő, addig a versenysport a szervezet fokozott igénybevétele mellett a szellemi felkészülést erősíti, és a sikeres élet lehetőségeinek felismerésére nevel. Előnyei, általánosságban véve: fokozott koncentrációs képesség, a kitartás, a céltudatosság és az áldozatkészség fejlesztése, az öntudat erősítése. Hátrányai, hogy fárasztó, sérülésekkel járhat, vereség- és kudarcélmény okozója lehet. A sport nem ismer klub-, város-, megye- vagy országhatárokat: a sport az egyénen keresztül lesz nemzetközi, egyetemes értékeket közvetít.

Az utánpótlás-korosztály sportolója megtanulja, hogyan mérje magát másokhoz, hogyan kezelje barátsággal és segítőkészséggel a nála gyöngébbet, és hogyan küzdje le magában az irigységet és féltékenységet a nála erősebbel szemben. A sportteljesítmény fokozásához szükséges a kikapcsolódást nyújtó játéklehetőség is. Mindazonáltal a játék akkor teremtő érték, ha közösségben, egymás iránti lojalitással történik. A csapatjáték kiemelkedő szerepe, hogy a sportoló gyermek ráérez az összetartás, a közös cselekvés jelentőségére, fogadja a csapattagok kedvező elismerését vagy esetenkénti elutasító magatartását. A játékszabályok megismertetik és elfogadtatják vele a külső korlátokat, a bírák döntései pedig az objektív

szemléletet erősítik benne. A sport tehát magát az életet modellezi, ezért az életre készít fel. Elsajátíttatja a felcseperedő gyermekkel az alapvető erkölcsi törvényeket, a mindennapi szabályszerűségeket.

Az élsportoló diákok életében gyakori, hogy az általános iskola befejezése után külföldön vagy magántanulónként folytatódnak a tanulmányai, ezért előfordulhat, hogy ebben a korosztályban találkozunk először és utoljára az iskolai keretek között megtartott sportegészségtan- sportetika tanórákkal. A sportegészségtan- sportetika órákon résztvevő diák a felső tagozat utolsó két évében a rendszeresen sportoló, aktív kihívásokkal, feszültségekkel, győzelmekkel és eredménytelenségekkel gyakran szembesülő utánpótlás-korosztályt képviseli, aki sportpályafutása során nem ritkán életkorához képest érettebb élethelyzetekkel is találkozik; olyanokkal, amelyek egy tapasztaltabb felnőttet is próbára tesznek. Ennek megfelelően az órai témakörök is érintik az örömeit és bánatokat, sikereket és kudarcélmények feldolgozási lehetőségeinek határterületeit. Az órai témamegjelölések sokszínűsége az sportélet alapvető értékeire, morális üzenetére, szélsőséges viselkedésformáira épül. Az ifjú sportoló és a szakvezető felnőtt korosztály kölcsönös együttműködéséből fakadó eltérő világlátásban rejlő konfliktusokra is kitér, a saját korosztálybeli személyiségjegyek kölcsönösségen alapuló elfogadását és időnkénti elutasításának realitását is feldolgoztatja. A feldolgozás módja enyhítheti a fiatal sportoló élethelyzete és életkori sajátosságai között meglévő ellentmondást. A hatékony mentális módszerek megtanulása mellett a diákok elsajátítják az alapvető egészségügyi ismereteket, melyek elősegítik a megmérettetésekre való hatékony felkészülésüket, és sérülés esetén a gyorsabb felgyógyulásukat. A gyakrabban előforduló sérülések megismerése és kezelése mellett, képességet szereznek az alapvető elsősegélynyújtásban is, amelyet nemcsak sportolás közben, hanem a mindennapi életben is használni tudnak. A tantárgy szerves részét képezi a modern táplálkozástudomány ismeretanyaga, amely szintén hozzájárul a sportoló sikerességéhez. Nem szabad kihagyni a káros teljesítményfokozók megismerését és esetenként akár halállal, vagy tartós egészségkárosodással járó hatásainak ismeretét sem.

Az órai témamegjelölések iránymutató jelleggel készültek, különféle fókuszpontok kiemelésére adva lehetőséget az időbeli korlátok és az osztály sajátosságainak figyelembe vételével. A sportolás megtanítja arra, hogy komoly erőfeszítéseket kell tennie annak az ifjúnak, aki önszántából kezdi el a rendszeres mozgást és versengést, sok kellemes dologról lemondva, áldozatokat hozva, és mindezért cserébe nincs garancia arra, hogy a fáradtságos munkáért elnyeri méltó jutalmát, mindenki felett győzelmet arat. Ennek ellenére sok utánpótláskorú sportoló küzd és bízik önmagában, hogy egyszer ő áll a dobogó legfelső fokára... és ha nem is sikerül mindenkinek diadalt aratnia, de minden ifjú sportoló büszke lehet arra, hogy önmagát újra és újra sikerül felülmúlnia.

Tantárgy	SPORTEGÉSZSÉGTAN- SPORTETIKA	Órakeret összesen: 36 óra
-----------------	-------------------------------------	--

Előzetes tudás, tapasztalat	A diák sportolói magatartását befolyásoló edzőmunkája és életkörülményei (családi, iskolai, egyesületi). A hétköznapiakban és a sportban szerzett személyes tapasztalatok, benyomások feltárása. A testnevelés, az etika/hit és erkölcstan, a természettudomány, a biológia, a fizika, a kémia tantárgyak ide vonatkozó tudásanyaga.	
A tantárgy nevelési-fejlesztési céljai	A sportoló és környezete kölcsönhatásainak felismertetése. A felkészülést, sérülés esetén a gyógyulást elősegítő alapvető egészségügyi ismeretek elsajátíttatása, felkészítés az alkalmazásra az edzőmunka és a versenyek során. A sérülések, valamint a káros teljesítményfokozók negatív hatásainak megismertetése. A modern táplálkozástudomány ismeretanyagának elsajátíttatása, felkészítés a tudatos alkalmazásra a táplálkozás, folyadékpótlás során. A sportoló hatékonyan tudja kezelni a hétköznapi és a verseny során fellépő stresszt, a győzelmet, vereséget, kudarcot. A sportoló küzdjön becsülettel, mindig adja tudásának legjavát és tartsa szem előtt a fair play eszmeiségét. A tantárgy által megismertetni, világossá tenni és megerősíteni a társadalmi szabályokat, és elvárásokat mind a mindennapi életben, mind a sportéletben, az életkori sajátosságoknak megfelelően.	
Tematikai egység	Ki vagyok én, és mi vezérli a tetteimet?	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás, tapasztalat	Sporttevékenység az életben, sportolói magatartást befolyásoló edzőmunka és körülményeinek ismerete. A testnevelésóra közösségformáló ereje. A tettek belső mozgatóerőivel kapcsolatos személyes tapasztalatok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önismeret fejlesztése és megértése; a sportolói magatartásra gyakorolt hatása. Az önelfogadás és az önértékelésre ható akaraterő fejlődésének támogatása. A sportolói identitás erősítése. Az eredmény centrikusság értelmében a nemi karaktereknek megfelelő sporttevékenység választása és hasznosítása. Ösztönzés a személyes értékválasztásra és az ezzel járó feszültségek kezelésének gyakorlása. A mértéktartás jelentőségének megértése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		

Sport és erkölcs viszonya

Mi a szerepe a testmozgásnak és a sportnak a különféle kultúrákban? Hogyan jelenik meg a sportban a társadalmi normák jellemformáló ereje? Milyen viszonyban van egymással a sport és az erkölcsi nevelés? Hogyan hat a sportoló erkölcsisége a többiekre? Mitől válhat valaki a sportban egyéniséggé, példaképpé?

Helyszín és helyzet

Hogyan segíthetik a szülők a gyermek sportolás iránti igényét? Mit tehet a gyermek, ha a szülők ellenzik a sporttevékenységet? Az otthontól milyen távolságra érdemes sportolni? Hogyan segíti az egyesület az edzőmunkát? Milyen az ideális egyesületi élet? Kiknek okoz örömet, ha jó az eredményeket ér el a fiatal sportoló?

Erkölcsi beállítódás a sportágválasztásban

Mikor érdemes elkezdni a sportolást? Honnan tudhatja valaki, hogy mihez van tehetsége? Vajon már a születéskor eldőlt a sikeresség, vagy a lelkiismeretes munka szerepe a meghatározó? Mitől függ, hogy ki melyik sportágot választja? Mikor váltson valaki sportágot vagy meddig tartson ki a megkezdett mellett? Milyen hatással vannak egymásra a barátok, családtagok a sportágválasztásban? Mi minden befolyásolja a sportéletben a tetteket és a döntéseket? Hogyan lehet valaki önmagával szemben etikus? Milyen lehetőségei vannak a sportéletben a különféle nemzetiségi kisebbségeknek?

Ösztönző erők a sportéletben

Mikor és milyen hatásra fejlődik a fiatal sportoló? Kik és hogyan befolyásolhatják a sportteljesítményt? Milyen körülmények hatnak a sporttevékenységre ösztönzőleg? Milyen szerepük van az ösztönöknek a sportéletben, és hogyan hatnak a viselkedésre? Lehet-e befolyásolni a sporttevékenységet kísérő érzelmeket? Milyen elvárások, vágyak és célkitűzések segítenek vagy akadályozhatják a sportolói élet döntéshozatalait? Hogyan alakítják a jellemet a körülmények és a sporttársak?

Érték és értékrend

Miért érdemes sportolni? Miért tartják egymást fontosnak a sporttársak? Milyen értékek vannak a sportban, amelyek általában mindenki számára fontosak? Mitől válik a sportoló önmaga számára értékessé? Hogyan dönthető el, hogy mikor mi az értékes cselekedet, és mitől kell elhatárolódni? Figyelmeztet-e a lelkiismeret saját tévhitekre és az előítéletekre? Miért kell a döntésekért felelősséget vállalni? Miért és kiért felelős a sportember? Mennyiben befolyásolja a döntéseket mások értékrendje vagy a divatos magatartási irányzatok? Mi dönti el, hogy mi a fontos és mi kevésbé az értékek közül?

Okosság és mértékletesség

Min múlik, hogy mikor hogyan dönt sportolás közben az ember? Mitől válik valaki önzővé, vagy agresszívvá sportolás közben? Mennyire lehet elfogadni, hogy egy sportolónak kötött az étrendje, a szabadideje, vagy hogy a teljesítménycsökkentő szerek és a dopping használata tiltott dolog? Miért képes egy sportember áldozatot hozni másokért, akár önmaga hátrányára is? Hol van a határ a gyávaság vagy vakmerőség között? Mit jelent a sportban a bátorság?

Kulcsfogalmak/ fogalmak

sportetika, erkölcsiség, sportmorál, erények, lelkiismeret, téves lelkiismeret, nemzettudat, lokálpatriotizmus, sportkultúra, tehetség, eredményesség, siker, kudarc, felelős döntés, felelősségtudat, célkitűzés, döntés, válság, akarat, értékrend, értéktrend, értékkülönbség, mértékletesség, arany középút

Tematikai egység	Hit, világkép, világnézet	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás, tapasztalat	Különböző vallásokhoz kapcsolódó, történelmi, jelenismereti, sport- kultúrtörténeti, irodalmi és művészeti ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tények és vélemények elkülönítése; érvényes állításoknak és értékeléseknek a megfogalmazása; ezek gyakorlása, fejlesztése. A nagy világvallások legfontosabb tanításainak megismertetése. A világértelmezések közötti párbeszéd fontosságának elfogadtatása. Sportkultúra és a vallás találkozásának egyedisége és megjelenési formáinak elfogadása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
<i>A hit szerepe és jelentősége a sportban</i> Milyen mértékben befolyásolja a sportolót edzőmunkája és versenyei során a szülői házból hozott vallási meggyőződés? Hogyan jelenik meg vallási közösségének értékrendje a sportoló munkájában? Segíti vagy hátráltatja vallásának gyakorlása a sporttevékenység közben? Van-e helye a sportban a vallási meggyőződések ütköztetésének? A sportszakemberek munkája során jelenthet-e előnyt vagy hátrány, ha valaki vallásának hagyományait betartja? <i>A vallásgyakorlás és a sport</i>		

Hogyan hathat a sportteljesítményre, ha a sportoló időközben válik valamely egyház vagy vallási közösség tagjává? Milyen mértékben várhat el toleranciát a sporttársaktól egy vallásgyakorló sportoló? Milyen hatása lehet a hitnek vagy az imának a sportban? A vallási szimbólumok, talizmánok használata milyen vélt vagy valós erővel bírhatnak használójuk számára? Befolyásolhatják-e a sporteredményt a vallási megkötések, étkezési szokások? Milyen mértékű kompromisszumra van szükség a sportolni vágyó férfi/nő számára, hogy vallásgyakorlása közben a sportteljesítménye se szenvedjen hátrányt? Hogyan jelenik ez meg a sportruházatban olyan nemzeteknél, ahol a nőknek pl. burkát kell viselniük?

A világvallások erkölcsi üzenete és a sport

Milyen párhuzam fedezhető fel a sport íratlan szabályai és a nagy világvallások jó és a rossz értelmezései között? Mikor válik külön a sportban a jó és rossz megítélése a helyes és helytelen magatartás értelmezésétől? Milyen értékeket jelenthet a sportoló számára a négy sarkalatos erényen felül a keresztény vallás három fő erénye?

A sportolói világlátás, világkép, világnézet

Szükséges-e a sportolók számára önálló világkép kialakítása? Hogyan és milyen hatásokra alakul ki a sportoló világlátása? Képesse válhat-e bárki a sportolói elhivatottságra? Hogyan alakítja a világképet a rendszeres sportolás és az élsport? Mikor lehet és egyáltalán lehet-e a sportba a különféle értékrendű világnézeteket bevinni? Miért fontos az olimpiai eszme tudatosítása minden sportoló számára?

Jövőkép

Miért van szüksége minden sportolónak célokra, célkitűzésre? Mitől függ, hogy valóra válik-e a sportoló álma? Mi történik a sportolóval, ha elképzelése, vágyai, nem teljesülnek, álmai szertefoszlának? Hogyan építhető fel, és milyen értékeken alapszik a sportoló ember önbizalma és hite, hogy amit tesz, az jó környezete és a maga számára? Milyen egyetemes értékrend kialakulásához nyújt segítséget a munkájában elismert, jövőképpel rendelkező sportember? Minden sportolónak vannak álmai?

Kulcsfogalmak/ fogalmak	tény, vélemény, tévhit, sztereotípiák, előítéletek, a hét fő erény, Tízparancsolat, meggyőződés, világlátás, világkép, világnézet, hit, vallás, világvallás, erkölcsi tanítás, tolerancia, elfogadás, vágyálom, jövőkép.
------------------------------------	--

Tematikai egység	Egyén és közösség	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás, tapasztalat	Formális és informális, sportéleti, iskolai és iskolán kívüli közösségekben szerzett személyes tapasztalatok, erkölcsi motivációs tényezők, értékítéletek, közösségi normák.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önismeret fejlesztése, valamint az autonóm gondolkodás és cselekvés iránti igény felkeltése, megerősítése. Közösségi élet iratlan szabályainak megismerése és megértése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
<i>Magánéleti és sportolói közösségeim</i>		
Miben különbözik a magánélet a sportolói közösségi életemtől? Honnan tudhatja egy fiatal sportoló, hogy a siker érdekében mely szituációkban, milyen módon és mennyire tudja magát elfogadtatni? A közösségi normák hogyan hatnak a karrierre e téren? Milyen okai vannak a sportolás területén a személyiség hangulatváltásainak: miért lázad, mikor alkalmazkodik? Hogyan irányíthatja valaki a „sorsát” a sportolói előmenetel érdekében? Van-e a sportolónak szabad akarata? Vajon vezéregyéniségnek születni kell, vagy azzá fejlesztheti magát a sportember?		
<i>Erőt adó közösség</i>		
Mit jelent egy sportolónak, hogy a sporttársadalom tagja lehet? Választott sporttevékenységben milyen szervezetek, közösségek segítik a sportmunkát, és melyik miért? Mit adnak a sportszervezetek, hogy sikeres sportolói legyenek, és hogyan viszonyozható a törődés? Mitől érezheti magát jól vagy rosszul egy közösségben a sportoló? Miért fontos ismerni a választott sportág történetét és az egyesület tradícióit? Kire hallgasson egy utánpótlás korú sportoló, ha tanácsra van szüksége: hogyan legyen jó, és mitől válik értéké mások szemében? Mikor kell nekem alkalmazkodnia, és mikor várja el, hogy mások alkalmazkodjanak hozzá?		
<i>Korlátozó közösség</i>		
Lehet-e egy csoporton belül másképp viselkedni, mint ahogy a többség akarja? Milyen következményei lehetnek a közösség különféle tagjai számára? Miben különbözik egy egyéni sportban való ellenvélemény-nyilvánítás, vagy egy csapatsporton belüli többiekkel való szembeszállás? Mitől válhat a csoportja számára erkölcselenné valaki, vagy ők hogyan		

válhatnak vállalhatatlanná egy tag számára? Miként válhat valaki gyenge láncszemé, hogyan reagálhat erre a viselkedésére a sportolói közösség?

Kiválasztás és megfelelés

Mit jelent, hogy lojális valaki a klubjához és a nemzetéhez? Hogyan készülhet fel szellemileg a sportoló egy nagyobb hazai vagy világversenyre? Kitől és mitől függ, hogyan tud megfelelni a magas szintű sportversenyek elvárásainak? Hogyan erősítheti a jellemét, hogy a fokozott mértékű sportági igénybevételnek is meg tudjon felelni? Mitől válhat valaki kiválasztottá, a többiek közül kimagasló sportolóvá? Milyen erények segíthetik a felkészülésben? Kell-e segíteni a társak felkészülését? Hogyan tud a presztízs-küzdelemben önmaga számára morális érték maradni? Hogyan kerülhetőek el az erkölcsi buktatók a versengésben?

Kötődések és együttműködések

Milyen szakemberek segítik a sportolót? Hogyan alakítható ki az edző és sportoló közötti kölcsönös tisztelet? Milyen szerepet játszik a bírói ítélet a versenyeken? Hogyan segítheti, vagy akadályozhatja a sportolót a bíró? Hogyan segítheti vagy akadályozhatja a családi háttér a sporttevékenységet? Megváltoztathatja-e a sportoló jellemét a sportolói tevékenység, amely szembeállíthatja, vagy jobbá teheti a családjá szemében? Fontos-e a sportkarrierben a hitelesség? Mit jelent példaképként élni, hogy kell ebben az esetben viselkedni?

Kulcsfogalmak/ fogalmak	csoportnormák, közösség fajtái, önállóság, korlátozás, alkalmazkodás, tisztelet, példakép, engedelmesség, szabály, lelkiismeret, választás, erény, előítélet, tévhit, megfelelés, kényszerűség, lojalitás, tradíció, nemzet, nemzetiség
------------------------------------	---

Tematikai egység	Helyem a világban	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás, tapasztalat	Magyarország jelképeinek ismerete. Európáról, a globalizációról és a multikulturális társadalmakról szerzett történelmi és földrajzi ismeretek. Egyesületi szintű tapasztalatok, országos és nemzetközi versenyeken való részvétel.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A nemzeti és európai identitás kialakulásának támogatása a tanulóknban. A más sportkultúrák iránti nyitottság erősítése; annak elfogadtatása, hogy napjaink globális világában a kultúrák és a népcsoportok számos ok miatt keverednek egymással, ami előnyökkel és nehézségekkel is együtt jár. A legfontosabb általános társadalmi normák funkciójának megértetése és a betartásukra vonatkozó igény elfogadtatása.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
<i>Jelenlét az országos-, európai-, világversenyeken</i> Mit jelent egy sportoló számára, hogy saját országa színeit képviselheti külföldi versenyeken? Fontos-e, hogy milyen nemzetiségű az edzője és a sporttársai? Mitől függ, hogy szeretne-e valaki légiósként máshol sportolni? Miért kell ismerni és tudni elénekelni a magyar Himnuszot? Mit jelent a sportolói fejlődésre nézve, hogy rangos versenyeken mérheti össze tudását a többi sportolóval? Felelős-e a sportoló a tetteiért, ahogyan képviseli egyesületét, hazáját a nyilvánosság előtt? <i>Bizalom és hit</i> Milyen hatással van a sportolóra a megelőlegezett bizalom? Hogyan erősíthető egy etnikai kisebbséghez tartozó sportoló önmagába vetett hite, ha idegen országban képviseli hazáját? Hogyan képviseli hazáját, nemzetét az egészséges identitással rendelkező sportoló külföldön? Miért téveszt meg sokakat a nacionalizmus szó jelentése? Az egészséges nemzettudat hogyan segíti eredményességében a külföldön teljesítő sportembert? <i>Sportkultúra és nemzetközi környezet</i> Miben hasonlítanak egymásra Európa különböző országainak sportolói? Mindenben különböznek a magyar sportolók a többi európai ország sportolóitól? Van-e egyetemes sportkultúra? Milyen általános érvényű erkölcsi elvárások ismertek az Európai közösség országainak sportolói számára? Van-e eltérés a mi szokásaink és az Európán kívül élő sportolók szokásai között? Ha igen, ez miben nyilvánul meg az ázsiai, amerikai stb. sportéletben? Vajon a nemzetközi sportdiplomácia beleszólhat-e egy ország megítélésébe? <i>Nemzetközivé váló sporttársadalmak</i> Miért akarnak egyes sportemberek nálunk vagy máshol edzeni, mint ahol megszülettek? Milyen pozitív és negatív hatásai lehetnek a légiósoknak a sportolói közösségek életére? Mi az oka annak, hogy sokan elkíváncsoznak saját hazájukból, és más országban akarnak	

sportolni? Be kell-e engedni egy gazdagabb országnak a saját területére a világ szegényebb térségeiből érkező sportembereket? Milyen előnyei származhatnak a külföldiek befogadásából egy országnak, és milyen problémák forrása lehet? Honnan erednek a más néphez, vagy más kultúrához tartozó sportemberekkel szembeni pozitív és negatív sztereotípiák és előítéletek? Szükséges-e szabályozni az országok közötti sportolói átigazolásokat?

Szerződésekben rögzített és íratlan szabályok

Milyen hatással van a sporttevékenységre a sportszerződés? Lehet-e kényszeríteni valakit a sportszerződés aláírására? Kire számíthat a szerződés aláírása alkalmával érdekei képviselője a sportoló? Mi történhet vele, ha nem írja alá, vagy megszegi a szerződésben foglaltakat? Tudja-e minden utánpótlás korú sportoló, hogy az amatőr szerződésben engedélyezett időtartamnál (1 év) hosszabb időszakot nem írhatnak alá vele? Milyen előnyei és milyen veszélyei lehetnek a feltétlen engedelmességnek? Szembeszállhat-e valaki a sportközösség íratlan szabályaival, vagy az Etikai kódexben foglaltakkal? Hogyan segíthet a sportemberi lelkiismeret a jó és a rossz, a bűn és az erény közötti választásban?

A sportági közösségek és a sporttársadalmi együttélés normái

Hogyan alakulnak ki a sportetikai szabályok? Jogos-e, ha megbüntetik azt az egyesületet, amelyik vét a sportági etikai szabályzat ellen? A büntetés milyen formái fogadhatók el? Milyen módon lehet jóvátenni, ha valaki vétett a sportolói illem, vagy íratlan szabályok/szokásjog közösségi normái ellen? Milyen esetekben fogadható el a kivételezés, vagy egyáltalán helytálló-e, ha egyes sportágak kivételes helyzetbe kerülnek a többiekkel szemben? Hogyan lehet a vesztegetést, a korrupciót, „bundázást” megelőzni? Lehet-e „hálapénz”-zel egyes sportolókat a többiekkel szemben előnyhöz juttatni? Hogyan lehet ez ellen fellépni, vagy ha kiderül, kell-e ezt büntetni? Mi a hatékonyabb, a büntetés vagy a megelőzés?

Új technikák, új szabályok

Hogyan hasznosítható a sportéletben az internet? Vajon az, ami felkerül a világhálóra, honnan tudható, hogy mennyire tekinthető hiteles forrásnak? Mi az, amit szabadon feltölthet magáról vagy közösségének életéről a sportoló és mi az, amit nem? Büntethető-e egy sportoló, vagy sportszakember bizonyos egyesületi, vagy nemzeti titkok közzétételéért, vagy azokkal való visszaélésért? Mi az, amit szabadon letölthetünk az internetről, és mi az, amit nem? Honnan lehet tudni, hogy mit véd a szerzői jog, és mit nem? Vannak-e a mobiltelefon használatának közösségi szabályai? A sportruházat különféle fejlesztéseit szükséges-e szabályozni? A video bíró bevezetése egyes sportversenyeken hasznos, vagy káros? Hogyan változtathat meg egy sportágat egy új technikai elem bevezetése?

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Nemzeti jelkép, nemzettudat, lokálpatriotizmus, sportkultúra, Európai Unió, befogadó ország, légiós sportoló, pozitív-negatív sztereotípiák, előítéletek, etnikai konfliktus, társadalmi norma, szabályszegés, korrupció, büntetés, megelőzés, amatőr szerződés, etikai kódex, szerzői jog
------------------------------------	--

Tematikai egység	Mi dolgozunk a világban?	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás, tapasztalat	Az egészséges táplálkozás, és életvitel ismerete, a sportolás hatása az emberi szervezetre. Az edzések és versenyek hatása a szervezetre. Az alkohol, a cigaretta, a teljesítményfokozó szerek és a drogok (dopping) káros hatásaival kapcsolatos egészségtani előismeretek. A nyári olimpiai játékok közvetítése során látott ép sportolók és a paralimpiai eredmények ismerete, a sportteljesítmények elismerése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A személyes jövőkép kialakításának ösztönzése, az egyéni és közösségi boldogulást támogató értékek melletti elköteleződés támogatása. A sportsérülések ismerete, kezelésük, elsősegélynyújtás alapjainak elsajátítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
<i>Jóllét és jólét</i> Mit jelent és miért hangzik el gyakran a sportéletben: Ép testben, ép lélek? Mikor esik jól a fáradtság és mikor válhat valaki túledzetté? Mitől függ a teljesítőképesség határa? Mikor és miért szeretne néha valaki más lenni? Mivel lehet a legnagyobb örömet, illetve bánatot okozni egy sportolónak önmaga részéről, vagy a sporttársak által? Miről lehet könnyen lemondani? Mi az, amihez mindenképp érdemes ragaszkodni? Milyen célkitűzései lehetnek egy sportolónak? Mitől függ, hogy mit tehet, és mit tesz meg ezért? Mit lehet pénzért megkapni és mit nem? <i>Egészség és egész-ség</i> Mit kell tenni azért, hogy egészséges maradjon a sportember? Hogyan kell táplálkoznia és folyadékot fogyasztania egy sportolónak? Milyen szerepük van a táplálék kiegészítőknek? Kitől kérhet étkezési tanácsokat? Mire kell figyelni az edzés és a verseny során, hogy ne		

legyen sérülés? Mi a szerepe a sportorvosnak? Mi a menete egy sportorvosi vizsgálatnak? Hogyan segítheti az otthoni környezet a sportteljesítmény eredményességét? Mennyiben járul hozzá az egészségérzethez a sikeres sportélet? Mit tehet egy sportoló saját érdekében, hogy a kudarcélményt jobban elviselje? Mit jelenthet ebben a korban, hogy felelős a sportban őt követőkért és az utódaiért? Mitől válik teljessé a sportoló ember? Milyen elsősegélyfogásokat kell megtanulnia egy sportolónak, hogy tudjon segíteni magán, vagy a bajbajutott társán, vagy az utcán?

Az egészség és az egész-ség hiánya, a parasport örömei

Mi történik, amikor felborul az egyensúly a test és a lélek között (pl: sérülés, túlhajszoltság, betegség, magánéleti válság, stb.)? Hogyan lehet megsérülni, megbetegedni? Mikor tiltott az edzés? Az utánpótlás korosztály részére miért káros fokozottabban a teljesítményfokozó szerek használata? Milyen veszélyeket rejt magában a doppingolás, a dohányzás, az alkoholfogyasztás és az egyéb drog használata? Hogyan válik teljessé a mozgásukban korlátozott sportolók élete a sport által? Hogyan kezdhet sportolni egy fogyatékossgal születő gyermek? Milyen lehetőségei vannak, és kik segítik őket a teljes értékű sportélethez? Miben segíti a siker a mindennapi életet a sporton keresztül? Hogyan dolgozza fel a kudarcélményt, mi segítheti ebben? Miként dolgozható fel egy ép sportoló számára, ha betegség vagy baleset hatására mozgásában korlátozottá válik? Mi teszi képessé arra a lesérült testű és lelkű sportembert, hogy folytassa a sportolást, és újra versenyezni akarjon? Miért nem szeretik a parasportolók, ha szánakoznak ép sport-embertársaik rajtuk? Az egészség hiányával küzdő parasportolók optimizmusa miből táplálkozik?

Boldogulás és kiteljesedés a sportban

Mikor érezheti sikeresnek, értelmesnek az élete alakulását a sportoló? Milyen szerepe lehet ebben a sportnak, a pénznek és az emberi kapcsolatoknak? Hogy választanak foglalkozást maguknak a sportolók, ha befejezik a sportpályafutásukat? Mivel lehet enyhíteni a feszültséget, ha valami nem úgy sikerül, ahogy elképzelte? Vajon mindent érdemes kipróbálni az életben, vagy van olyasmi, amit egyszer sem? Mit lehet és mit nem szabad tenni a boldogulásért? Vajon a sok pénz helyettesítheti-e a sportteljesítménnyel elért örömezt, ha közben a csapatsportban kispadra szorul a sportoló?

Esélyegyenlőség

Mit jelent a fair play egy sportoló számára? Miben mérhető a becsületes sportoló értéke? Lehet-e a versenysportban az egymás ellen küzdő felek között barátság? A nemzeti identitástudat hogyan segíti a különféle etnikumokhoz tartozó sportolók közötti teljesítmény egyenrangú kezelést? Mit jelent a sportolók számára a pozitív és negatív előítélet? Vajon az eredmények hogyan segíthetik, vagy a rosszul értelmezett értékítéletek hogyan károsíthatják a

sportolók közötti viszonyokat?		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	jólét, öröm, bánat, elégedettség, boldogság, boldogulás, hiányérzet, elégedetlenség, boldogtalanság, teljesítményfokozó szerek (dopping), drog, alkohol, függőség, korrupció, hitelesség, elismertség, mellőzöttség-érzet, depresszió, fair play, gondoskodó szeretet, tisztelet, elfogadás, parasport, paralimpia, fogyatékossgal élő ember, esélyegyenlőség, elsősegély, sportsérülések, egészséges táplálkozás	
Tematikai egység	Nemek és identitások	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás, tapasztalat	A nemi éréssel összefüggő biológiai ismeretek. A társas kapcsolatok terén szerzett személyes tapasztalatok. A nemi identitás alakulásának hatásai a sportéletben és a sportágak közötti megoszlásban.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Annak megértetése, hogy milyen szerepet játszik a sportolói tevékenység során és a személyes kapcsolatok alakulásában a nemiség. Az egymás iránti felelősségtudat megértése. A sport és a szexuális mértéktartás kapcsolatának megértése. A szexuális visszaélések veszélyeinek felismerése és háritási lehetőségeinek megismerése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
Nemi érés és a jellem fejlődése		
Hogyan alakul a serdülőkori testi fejlődéssel járó lelki és szellemi változás a sporttevékenység során? Hogyan viszonyulnak egymáshoz a sportéletben az eltérő fejlettségű fiatal sportolók? Mit jelent az, ha valaki akcelerált? Mit eredményez a sportban, ha a nemi érettség nem egyenes arányban nő a testi és szellemi fejlettséggel? Vajon ez a folyamat szabályozható? Mit lehet tenni, ha a növekedés hatására csökken a teljesítmény?		
Nemiség a sportban		
Miért változik meg a különmemű sportolók magatartása egymás iránt a kamaszkorban? Hogyan kezelhető a szégyenlősség? Lehet-e barátság különböző nemű sportolók között? Honnan tudhatom, hogy nem romlik-e el a sporttársi kapcsolat, ha többet akar valaki a másiktól, mint ahogy a sportolói illem tartja? Mit szabad és mit nem szabad tenni a		

sportkarrier során abban az esetben, ha a vonzódás erősebb a saját nemű sporttárs iránt?

Együtt az életben, külön a sportban

Milyen forrásai és megnyilvánulási formái lehetnek a szeretetnek, szerelemnek sportolói életben? Hogyan kezelendő a párkapcsolat, ha a társ is sportol: segítő szándék, irigység? Hogyan tudják segíteni egymást a sportpályafutás során, akik szeretik egymást? Hogy viselkedjen a sportoló, ha a társa nem szeretné, hogy edzésre menjen? Lehet-e külön választani a sportolói én-t, a magánéleti én-től? Milyen feszültséget okozhat, ha egyformán aktívan sportoló személyek között alakul ki társas kapcsolat? Hogyan hat a sportolói munkára a szakítás vagy csalódás? Milyen hatással van a sporttevékenységre a boldog párkapcsolat?

Szexualitás és a sportolói erkölcs

Mit jelent a kacérkodás? Milyen előnyei vagy hátrányai lehetnek a szexuálisan vonzó külsőnek a sportéletben? Hogyan viselkedjen az a sportember, akinek sikerei vannak a másik nemnél, de van már párja? Milyen forrásai és formái lehetnek a konfliktusoknak egy párkapcsolatban, ha a sportéletben mindenki mindenről tud, vagy tudni vél? Hogyan kezelhető a vonzódás, ha már nem kölcsönös? Lehet-e egy szakítás után megtartani a baráti viszonyt? Szakítás után mi történik a közös titkokkal? Mit okozhat fiúként/lányként egy nem kívánt terhesség, és hogyan kerülhető el?

Visszaélés a nemiséggel

Mit okoz az erkölcsi megítélésben, ha valaki a sportolói karrier érdekében különféle szexuális szolgáltatásokra mutat hajlandóságot? Mit jelent az önértékelés kifejezés? Mit jelentenek a prostitúció, a pedofília, a pornográfia és a szexuális bántalmazás szavak? Kihez fordulhat egy fiatal sportoló segítségért, ha egy idősebb szakember az illendőség határait átlépi vele szemben? Miért válik néha a sportoló zsarolhatóvá? Hogyan kerülhető el, hogy ilyen esemény áldozataivá váljon valaki, és ne menjen a sportkarrier rovására? Hol lehet segítséget kérni ilyen jellegű fenyegetettség esetén? Mi a teendő, ha egy sporttársat fenyeget ilyen veszély?

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Nemi érés, vonzás, taszítás, szerelem, nemi vágy, szexuális kapcsolat, család, gyerekvállalás, terhesség, prostitúció, pornográfia, szexuális bántalmazás, áldozat, homoszexualitás, hormonális változás, pubertáskor, intimitás, titok.
------------------------------------	--

A fejlesztés várt eredményei a két	A tanuló megérti, hogy az ember egyszerre biológiai és tudatos lény, akit veleszületett képességei alkalmassá tesznek a sportolásra, tanulásra,
---	---

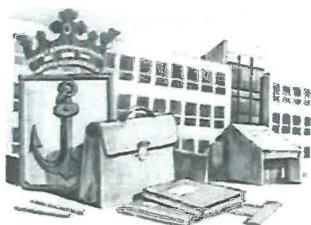
féléves ciklus végén	önmaga fejlesztésére, mások megértésére és önmaga vizsgálatára. Átérti és megérti, hogy a sportemberek viselkedését, döntéseit tudásuk, gondolataik, érzelmeik, vágyaik, nézeteik és értékrendjük egyaránt befolyásolják. Megérti, hogy az öröklött képességeik és a fejleszthető készségeik a befektetett munka és energia mértékével nem mindig arányosak, miáltal különféle mértékű eltérések keletkezhetnek a sporttársak eredményességében. Megérti, hogy ez az egyén morálitása által dolgozható fel, pozitív vagy negatív irányultsággal. Képessé válik a maga és mások gondolataira való reflektálásra, megérti mások motivációit és tetteinek mozgatórugóit. Életkorának megfelelő szinten ismeri önmagát, ugyanakkor a sportkarrierrel kapcsolatos hosszabb távú elképzeléseinek kialakításakor csak részben képes reálisan felmérni a lehetőségeit. Alkalmassá válik az önálló értékrenden alapuló célkitűzésekre. Képes erkölcsi szempontok szerint mérlegelni a különféle cselekedeteket, és el tudja viselni az értékek közötti választással együtt járó belső feszültséget. A sportolói tevékenység során megérti, hogy a felelős döntésben szerepet játszó erkölcsi jó és rossz közötti választás folyamán az erények felismerése hasznára van, morálisan hitelesebbé válik ezáltal a személye. Felismeri, hogy elindult benne egy folyamat, amely által lassan képes lesz ellenállni a csoportnyomásnak, és saját értékrendje szerinti autonóm döntéseket tud hozni. Tisztában van vele, hogy baráti és párkapcsolataiban felelősséggel tartozik a társaiért. Kezdi felismerni, hogy néha kell tudni igent mondani, és mikor kell valamitől elzárkózni. Megerősödik a nemzeti identitástudata, elfogadja a kisebbségben élő sporttársak egyenrangúságát. Tisztában van azzal, hogy mindenkinek egyenlő jogai vannak a sportéletben, és egyenlő bánásmódot érdemel minden sportoló ember. Kezd kialakulni benne az Európai Unióban sportoló ember identitástudatának alapja. Nyitott más sportkultúrák értékeinek megismerésére és befogadására. Megérti a szabályok szerepét az emberi együttélésben, s e belátás alapján
--	--

	igyekezik alkalmazkodni hozzájuk. Az utánpótlás-korosztály minden kamaszkori jegyét magán viseli, ezért elkezd saját érdekérvényesítő igényeit feszegetni, hogy maga is alakítójává válhasson a közösségi írott és íratlan szabályoknak. Van elképzelése saját jövőjéről, és tisztában van vele, hogy céljai eléréséért erőfeszítéseket kell tennie. Identitástudata fejlettségének megfelelő szinten, a sportéletben a jó és rossz keskeny határmezsgyéjén lavírozva próbálgatja a határokat megtapasztalni. Igyekezik a sportéletben tiszta eszközökkel előrejutni. Életkorának megfelelő szinten tisztában van vele, hogy minden döntés szabadsága egyúttal felelősséggel is jár. Fontosnak érzi a sportolói közösséghez tartozást, tiszteli és becsben tartja a tradíciók nyújtotta stabilitásérzetet, miközben törekszik személyes autonómiájának megőrzésére. Képes megfogalmazni, hogy mi okoz neki örömet, illetve rossz érzést. Életkorának megfelelő szinten tisztában van a függőséget okozó szokások súlyos következményeivel. Tudja, hogy ugyanazt a dolgot különböző emberek eltérő módon ítélik meg, ami konfliktusok forrása lehet. Megtanulta az építő jellegű vitatkozás szabályait; elsajátította a kölcsönös odafigyelésen és megértésen alapuló vitakultúra önérvényesítő szabályszerűségeit. Megértette, hogy a célkitűzések erősítik az akaratot, az erkölcsi normák tisztelete erősíti a jellemet; a sportéletben példaképként élni nehéz, de jó dolog.
--	--

8. Záró rendelkezések

A Pedagógiai Program hatálybalépése a fenntartói egyetértéstől is függ, ezért az elfogadás és a hatálybalépés dátuma eltérhet egymástól.

BAPTISTA OKTATÁS

Bene Ferenc Baptista Általános Iskola és Sportiskola

1043 Budapest, Munkásotthon u. 3.

OM azonosító: 034868

+36 1 369 2729

benesuli@baptistaoktatas.hu

Legitimációs záradék

Nyilatkozat

A Bene Ferenc Baptista Általános Iskola és Sportiskola szakmai munkaközösségei képviselőjében és felhatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a munkaközösségek a Pedagógiai program - adott szakterületét érintő kérdéseiben – véleményezési jogukat gyakorolták.

Kelt: 2026.08.31.

Kaludr Bedke

a szakmai munkaközösség-vezetők nevében

Nyilatkozat

A Bene Ferenc Baptista Általános Iskola és Sportiskola Nevelőtestülete képviselőjében és felhatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a Pedagógiai program elkészítéséhez és elfogadásához előírt egyetértési jogát gyakorolta. A Nevelőtestület a 2026.08.31. napján megtartott értekezletén a Pedagógiai programot megtárgyalta, az abban foglaltakkal egyetértett, azt elfogadta.

Kelt: 2026.08.31.

Szabó - János Ilona

a nevelőtestület nevében

Nyilatkozat

A Bene Ferenc Baptista Általános Iskola és Sportiskola Pedagógiai programját az Nkt. 26. § (1) bekezdés i) pontja alapján jóváhagyom.

Kelt: 2026.08.31.

Nyilatkozat

A fenntartó képviselőjében a Bene Ferenc Baptista Általános Iskola és Sportiskola Pedagógiai programjához az Nkt. 26. § (1) bekezdése és a 35/2026. (07.29.) fenntartói határozat alapján egyetértésemet adom.

Kelt: *Budapest, 2026.08.31.*

P. H.

[Signature]
fenntartó